

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 132

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Rocznik 66

14 kwietnia 2023

Spis treści

PARLAMENT EUROPEJSKI

SESJA 2022–2023

Posiedzenia od 3 do 6 października 2022 r.

TEKSTY PRZYJĘTE

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Parlament Europejski

Wtorek, 4 października 2022 r.

2023/C 132/01 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie dążenia do zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE: dalsze działania (2021/2189(INI)) 2

2023/C 132/02 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wpływu nowych technologii na opodatkowanie: technologie kryptograficzne i łańcuch bloków (2021/2201(INI)) . . . 15

2023/C 132/03 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie Centrum AccessibleEU wspierającego politykę dostępności na rynku wewnętrznym UE (2022/2013(INI)) 23

Środa, 5 października 2022 r.

2023/C 132/04 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie sytuacji Romów mieszkających w osiedlach w UE (2022/2662(RSP)) 29

2023/C 132/05 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie strategicznych celów UE na 19. sesję konferencji stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinozami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), która odbędzie się w Panamie w dniach 14–25 listopada 2022 r. (2022/2681(RSP)) 41

PL

2023/C 132/06	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie dostępu do wody jako prawa człowieka – wymiar zewnętrzny (2021/2187(INI))	54
2023/C 132/07	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie reakcji UE na wzrost cen energii w Europie (2022/2830(RSP))	65
Czwartek, 6 października 2022 r.		
2023/C 132/08	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka na Haiti, w szczególności w związku z przemocą gangów (2022/2856(RSP))	74
2023/C 132/09	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie ataku na wolność mediów w Mjanmie/Birmie, w szczególności sprawy Htet Htet Khine, Sithu Aung Myinta i Nyein Nyein Aye (2022/2857(RSP))	79
2023/C 132/10	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie aktualnej sytuacji humanitarnej i sytuacji w zakresie praw człowieka w Tigraju (Etiopia), w szczególności sytuacji dzieci (2022/2858(RSP))	84
2023/C 132/11	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie śmierci Mahsy Jiny Amini i represji wobec osób protestujących w obronie praw kobiet w Iranie (2022/2849(RSP))	89
2023/C 132/12	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie eskalowania przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie (2022/2851(RSP))	94
2023/C 132/13	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie wyników przeprowadzonego przez Komisję przeglądu 15-punktowego planu działania w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju (2022/2692(RSP))	99
2023/C 132/14	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie unijnego podejścia do zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej – wkład UE w działania służące przezwyciężeniu globalnego wyzwania (2022/2641(RSP))	103
2023/C 132/15	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie impulsu do działań na rzecz oceanów w celu poprawy zarządzania oceanami i różnorodności biologicznej (2022/2836(RSP))	106

ZALECENIA

Parlament Europejski

Środa, 5 października 2022 r.

2023/C 132/16	Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. dla Rady, Komisji i Wiceprzewodniczącego Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie Rogu Afryki (2021/2206(INI))	115
---------------	--	-----

III Akty przygotowawcze

Parlament Europejski

Wtorek, 4 października 2022 r.

2023/C 132/17

P9_TA(2022)0332

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 851/2004 ustanawiające Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (COM(2020)0726 – C9-0366/2020 – 2020/0320(COD))

P9_TC1-COD(2020)0320

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 851/2004 ustanawiającego Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób

130

2023/C 132/18

P9_TA(2022)0333

Poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylającego decyzję nr 1082/2013/UE (COM(2020)0727 – C9-0367/2020 – 2020/0322(COD))

P9_TC1-COD(2020)0322

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylenia decyzji nr 1082/2013/UE

132

2023/C 132/19

P9_TA(2022)0336

Środki zarządzania, ochrony i kontroli obowiązujące na obszarze podlegającym kompetencji Komisji ds. Tuńczyka na Oceanie Indyjskim (IOTC) ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego środki zarządzania, ochrony i kontroli obowiązujące na obszarze podlegającym kompetencji Komisji ds. Tuńczyka na Oceanie Indyjskim (IOTC) oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1936/2001, (WE) nr 1984/2003 i (WE) nr 520/2007 (COM(2021)0113 – C9-0095/2021 – 2021/0058(COD))

P9_TC1-COD(2021)0058

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie ustanowienia środków zarządzania, ochrony i kontroli mających zastosowanie na obszarze podlegającym kompetencji Komisji ds. Tuńczyka na Oceanie Indyjskim (IOTC) oraz w sprawie zmiany rozporządzeń Rady (WE) nr 1936/2001, (WE) nr 1984/2003 i (WE) nr 520/2007

133

2023/C 132/20	P9_TA(2022)0337	Elastyczna pomoc dla terytoriów (FAST CARE) ***I	
		Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) 2021/1060 w odniesieniu do dodatkowej elastyczności w celu przeciwdziałania skutkom agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej FAST (Flexible Assistance for Territories – elastyczna pomoc dla terytoriów) – CARE (COM(2022)0325 – C9-0218/2022 – 2022/0208(COD))	
	P9_TC1-COD(2022)0208	Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) 2021/1060 w odniesieniu do dodatkowej elastyczności w celu przeciwdziałania skutkom agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej FAST (Flexible Assistance for Territories – elastyczna pomoc dla terytoriów) – CARE	134
2023/C 132/21	P9_TA(2022)0338	Dyrektywa o urządzeniach radiowych: uniwersalna ładowarka urządzeń elektronicznych ***I	
		Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych (COM(2021)0547 – C9-0366/2021 – 2021/0291(COD))	
	P9_TC1-COD(2021)0291	Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany dyrektywy 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych	135
2023/C 132/22	P9_TA(2022)0340	Jedno unijne okienko w dziedzinie cel ***I	
		Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie cel i zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 952/2013 (COM(2020)0673 – C9-0338/2020 – 2020/0306(COD))	
	P9_TC1-COD(2020)0306	Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... ustanawiającego unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie cel oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 952/2013	136
2023/C 132/23	P9_TA(2022)0341	Statystyka dotycząca nakładów i produkcji w rolnictwie ***I	
		Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyki dotyczącej nakładów i produkcji w rolnictwie oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009, (WE) nr 1185/2009 i dyrektywę Rady 96/16/WE (COM(2021)0037 – C9-0009/2021 – 2021/0020(COD))	
	P9_TC1-COD(2021)0020	Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie statystyk dotyczących nakładów i produkcji w rolnictwie, zmiany rozporządzenia Komisji (WE) nr 617/2008 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009 i (WE) nr 1185/2009 oraz dyrektywy Rady 96/16/WE	137

Zmiana załączników IV i V do rozporządzenia (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego załączniki IV i V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych (COM(2021)0656 – C9-0396/2021 – 2021/0340(COD))

P9_TC1-COD(2021)0340

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... zmieniającego załączniki IV i V do rozporządzenia (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych 139

Czwartek, 6 października 2022 r.

Tymczasowe złagodzenie zasad wykorzystywania czasów na start lub lądowanie w portach lotniczych Unii ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (EWG) nr 95/93 w odniesieniu do tymczasowego złagodzenia zasad wykorzystywania czasów na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty ze względu na pandemię COVID-19 (COM(2022)0334 – C9-0225/2022 – 2022/0214(COD))

P9_TC1-COD(2022)0214

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 6 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (EWG) nr 95/93 w odniesieniu do tymczasowego złagodzenia zasad wykorzystywania czasów na start lub lądowanie w portach lotniczych Unii ze względu na sytuację epidemiologiczną lub agresję zbrojną 141

Skróty i symbole

*	Procedura konsultacji
***	Procedura zgody
***I	Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie
***II	Zwykła procedura ustawodawcza: drugie czytanie
***III	Zwykła procedura ustawodawcza: trzecie czytanie

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu)

Poprawki Parlamentu:

Nowe fragmenty tekstu zaznacza się **wytluszczonym drukiem i kursywą**. Fragmenty tekstu, które zostały skreślone, zaznacza się za pomocą symbolu lub przekreśla. Zmianę brzmienia zaznacza się przez wyróżnienie nowego tekstu **wytluszczonym drukiem i kursywą** i usunięcie lub przekreślenie zastąpionego tekstu.

PARLAMENT EUROPEJSKI

SESJA 2022–2023

Posiedzenia od 3 do 6 października 2022 r.

TEKSTY PRZYJĘTE

Wtorek, 4 października 2022 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0334

Dążenie do zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE: dalsze działania

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie dążenia do zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE: dalsze działania (2021/2189(INI))

(2023/C 132/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 maja 2021 r. zatytułowany „Strategiczne wytyczne dotyczące bardziej zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE na lata 2021–2030” (COM(2021)0236),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie planu działania dotyczącego rozwoju produkcji ekologicznej (COM(2021)0141),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Strategia »Od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381) oraz rezolucję Parlamentu z dnia 20 października 2021 r.⁽¹⁾ w tej sprawie,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030: Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380) oraz rezolucję Parlamentu z dnia 9 czerwca 2021 r.⁽²⁾ w tej sprawie,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640) oraz rezolucję Parlamentu z 15 stycznia 2020 r.⁽³⁾ w tej sprawie,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającą ramy planowania przestrzennego obszarów morskich⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

⁽³⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 247 z 13.7.2021, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135.

Wtorek, 4 października 2022 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽⁷⁾ (dyrektywa ptasia),
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając dyrektywę Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącą ochrony zwierząt hodowanych dla celów rolniczych ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 22 września 2021 r. w sprawie strategicznych wytycznych dotyczących zrównoważonego rozwoju akwakultury w UE,
 - uwzględniając projekt opinii Komitetu Regionów z 1–3 grudnia 2021 r. w sprawie zrównoważonej niebieskiej gospodarki i akwakultury,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie przyszłości europejskiej akwakultury,
 - uwzględniając strategię Generalnej Komisji Rybołówstwa Morza Śródziemnego Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) na 2030 r. w zakresie zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury w Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym,
 - uwzględniając śródkresową ocenę otwartej metody koordynacji w dziedzinie akwakultury w UE ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając specjalne badanie Eurobarometr 515 z 2021 r. dotyczące nawyków konsumentów w UE w odniesieniu do produktów rybołówstwa i akwakultury,
 - uwzględniając badanie zlecone przez Komisję Rybołówstwa (PECH) dotyczące wpływu pandemii COVID-19 na unijne rybołówstwo i akwakulturę, opublikowane 7 lipca 2021 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 12 czerwca 2018 r. zatytułowaną „W kierunku zrównoważonego i konkurencyjnego europejskiego sektora akwakultury: obecna sytuacja i wyzwania na przyszłość” ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie opracowania europejskiego planu zarządzania populacją kormoranów w celu ograniczenia coraz większych szkód wyrządzanych przez kormorany w zasobach rybnych, rybołówstwie i akwakulturze ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając art. 3, 4, 38 i 43 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE),
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0215/2022),
- A. mając na uwadze, że wspólna polityka rybołówstwa stanowi, iż akwakultura powinna przyczyniać się do utrzymania potencjału produkcji żywności na zrównoważonym poziomie w całej Unii, aby zagwarantować obywatelom Unii długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe, w tym dostawy żywności, a także wzrost i zatrudnienie, oraz przyczynić się do zaspokojenia rosnącego światowego zapotrzebowania na żywność pochodzenia wodnego; mając na uwadze, że wspólna polityka rybołówstwa powinna w pełni brać pod uwagę zdrowie zwierząt, dobrostan zwierząt oraz bezpieczeństwo żywności dla ludzi i pasz dla zwierząt; mając na uwadze, że kluczowe znaczenie ma zmniejszenie obciążeń administracyjnych i wdrożenie prawa Unii w bardziej efektywny sposób, który lepiej odpowiada potrzebom zainteresowanych stron;

⁽⁷⁾ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 303 z 18.11.2009, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 3 z 5.1.2005, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 221 z 8.8.1998, s. 23.

⁽¹¹⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, Study on the interim evaluation of the Open Method of Coordination (OMC) for the sustainable development of EU aquaculture [Badanie dotyczące śródkresowej oceny otwartej metody koordynacji (OMC) na rzecz zrównoważonego rozwoju akwakultury w UE], 2019.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 26.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 21 E z 28.1.2010, s. 11.

Wtorek, 4 października 2022 r.

- B. mając na uwadze, że sektory skorupiaków i akwakultury odgrywają ważną i cenną rolę w UE pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym oraz przyczyniają się do poprawy jakości życia w przybrzeżnych, wewnętrznych i najbardziej oddalonych regionach UE;
- C. mając na uwadze, że bezpieczeństwo żywnościowe i środki utrzymania zapewniane przez rybołówstwo i akwakulturę mają zasadnicze znaczenie w wielu regionach przybrzeżnych, rzecznych, wyspiarskich i śródlądowych;
- D. mając na uwadze, że Europejski Zielony Ład, unijna strategia na rzecz bioróżnorodności oraz strategia „Od pola do stołu” mają na celu osiągnięcie Europy neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. oraz zapewnienie, by systemy żywnościowe były sprawiedliwe, zdrowe i przyjazne dla środowiska w całej Unii; mając na uwadze, że akwakultura może zapewniać zdrową żywność oraz mniejszy ślad klimatyczny i środowiskowy niż niewodne rolnictwo oparte na gruntach;
- E. mając na uwadze, że w deklaracji FAO w sprawie zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury potwierdzono, że akwakultura była najszybciej rozwijającą się globalną branżą produkcji żywności w ostatnich pięciu dekadach oraz że odpowiada za podwojenie globalnego spożycia ryb na mieszkańca od 1960 r. i w coraz większym stopniu zapewnia żywność i źródła utrzymania rosnącej populacji;
- F. mając na uwadze, że strategiczne wytyczne UE na rzecz bardziej zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE, deklaracja FAO z Szanghaju z września 2021 r. w sprawie akwakultury na rzecz żywności i zrównoważonego rozwoju oraz Kodeks zdrowia zwierząt wodnych Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt z 2021 r. ustanawiają cele w zakresie dobrostanu zwierząt w akwakulturze, aby wspierać producentów i konsumentów;
- G. mając na uwadze, że według najnowszych danych (2018 r.) produkcja akwakultury w UE stanowi zaledwie 1,15 % światowej produkcji⁽¹⁴⁾;
- H. mając na uwadze, że zakładanie lub rozbudowa gospodarstwa akwakultury w UE wymaga różnych koncesji i zezwoleń oraz że jest to ogólnie powolna i złożona procedura, gdzie czasami brakuje pewności prawa i ekonomicznej przewidywalności; mając na uwadze, że sytuacja ta utrudnia rozwój sektora, zniechęca przedsiębiorstwa do inwestowania i generuje nadmierne koszty dla tego sektora, a jednocześnie wspiera przywóz z państw trzecich;
- I. mając na uwadze, że w sprawozdaniu FAO z 2020 r. w sprawie światowego rybołówstwa i akwakultury stwierdzono, iż w ujęciu globalnym odsetek kobiet w ogólnej sile roboczej w akwakulturze (19 %) jest większy niż w rybołówstwie (12 %) oraz że zasadniczo kobiety odgrywają kluczową rolę w całym łańcuchu wartości rybołówstwa i akwakultury, a także są siłą roboczą zarówno w ogólnej produkcji komercyjnej, jak i rzemieślniczej; mając na uwadze, że sektor akwakultury ogólnie zatrudnia bezpośrednio ponad 74 000 osób w UE w ponad 12 000 przedsiębiorstwach⁽¹⁵⁾;
- J. mając na uwadze, że co czwarty produkt rybołówstwa spożywany w Europie pochodzi z akwakultury; mając na uwadze, że w latach 2018–2019 widoczna konsumpcja produktów rolnych na mieszkańca wzrosła o 2 %; mając na uwadze, że w 2019 r. UE była samowystarczalna w odniesieniu do ryb i owoców morza w 41,2 %, przy czym jedynie 10 % unijnej konsumpcji owoców morza pochodzi z akwakultury w UE, która stanowi mniej niż 2 % światowej produkcji;
- K. mając na uwadze, że niemal 70 % produkcji akwakultury w UE koncentruje się w czterech państwach członkowskich (Hiszpania, Francja, Włochy i Grecja), przy czym omułki, pstrąg, pagrus pangafer, ostrygi, labraks, karp i małże stanowią zdecydowaną większość produkcji; mając na uwadze, że nadal istnieje duży potencjał dalszego wzrostu i dywersyfikacji pod względem krajów produkujących i hodowanych gatunków;
- L. mając na uwadze, że choć prawie dwie trzecie Europejczyków spożywało produkty rybołówstwa lub akwakultury w swoim kraju co najmniej raz w miesiącu w 2021 r., jest to tendencja spadkowa w porównaniu z 2018 r.; mając na uwadze, że w 2021 r. konsumenci byli podzieleni co do preferencji dla produktów naturalnie występujących w przyrodzie lub produktów hodowlanych, przy czym około jedna trzecia preferowała produkty naturalnie występujące w przyrodzie, jedna trzecia preferowała produkty hodowlane, a podobna grupa nie miała preferencji;

⁽¹⁴⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, Rynek rybny UE, wydanie z 2020 r., Urząd Publikacji, 2021 r.

⁽¹⁵⁾ Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (STECF): sprawozdanie gospodarcze za 2020 r. na temat sektora akwakultury w UE (STECF-20-12). EUR 28359 EN, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021.

Wtorek, 4 października 2022 r.

- M. mając na uwadze, że niektóre wstępne szacunki wskazują na spadek wielkości sprzedaży o 17 % i spadek całkowitego dochodu o 18 %, co ma szczególnie poważny wpływ na sektor skorupiaków;
- N. mając na uwadze, że produkcja skorupiaków w UE obejmuje głównie mięczaki, w szczególności omułki, ostrygi i małże, i jest zasadniczo tradycyjną, pracochłonną działalnością w zakresie akwakultury prowadzoną przez przedsiębiorstwa rodzinne, która jest w pełni zintegrowana ze środowiskiem lokalnym;
- O. mając na uwadze, że w strategii Generalnej Komisji Rybołówstwa Morza Śródziemnego na 2030 r. w zakresie zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury w Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym stwierdzono, iż produkcja akwakultury musi zaspokajać popyt, wzrastać w sposób zrównoważony, kapitalizować innowacje, cyfryzację i wymianę wiedzy oraz zwiększać swoją atrakcyjność dla inwestycji; mając na uwadze, że w strategii stwierdzono ponadto, że monitorowanie i ograniczanie śladu środowiskowego sektora, przeciwdziałanie zmianie klimatu i zanieczyszczeniom oraz zapewnienie zdrowia i dobrostanu zwierząt mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju;
- P. mając na uwadze, że w sprawozdaniu gospodarczym Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa z 2020 r. w sprawie unijnego sektora akwakultury wskazano, że prawie 80 % wszystkich przedsiębiorstw akwakultury w UE stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 pracowników;
- Q. mając na uwadze, że w ocenie śródkresowej otwartej metody koordynacji stwierdzono, że państwa członkowskie powinny dołożyć większych starań, aby rozwijać unijny sektor akwakultury, zwiększyć jego odporność i konkurencyjność oraz zagwarantować w szczególności dostęp do przestrzeni i wody, a także przejrzystych i skutecznych ram regulacyjnych i administracyjnych;
- R. mając na uwadze, że pomimo potencjału tego sektora rozwój akwakultury w regionach najbardziej oddalonych nadal pozostaje w tyle;
- S. mając na uwadze, że w sprawozdaniu Europejskiego Centrum Monitorowania Rynku Produktów Rybołówstwa i Akwakultury w sprawie mączki rybnej i oleju z ryb z września 2021 r. wskazano, iż większość mączki rybnej w paszy dla zwierząt akwakultury jest spożywana w Azji, a w 2019 r. 34 % mączki rybnej wykorzystano w Chinach, 35 % w innych krajach azjatyckich i 9 % w Europie; mając na uwadze, że co roku odławia się 20 mln ton ryb dzikich na potrzeby żywienia zwierząt; mając na uwadze, że na globalnych rynkach materiałów paszowych akwakulturą i hodowcy zwierząt gospodarskich coraz silniej konkurują o mączkę rybną; mając na uwadze, że wyższe ceny pasz zwiększają potrzebę dalszego rozwoju alternatywnych produktów paszowych, a także wydajności pasz w celu zapewnienia rentowności produktów akwakultury o wysokiej wartości;
- T. mając na uwadze, że dokument techniczny FAO z 19 lutego 2019 r. zatytułowany „A third assessment of global marine fisheries discards” [Trzecia ocena światowych odrzutów w rybołówstwie morskim] pokazuje, że odrzuty wynoszą łącznie 9,1 mln ton, co odpowiada 10,8 % rocznych średnich połowów w latach 2010–2014;
- U. mając na uwadze, że w sprawozdaniu Europejskiego Centrum Monitorowania Rynku Produktów Rybołówstwa i Akwakultury z maja 2017 r. w sprawie akwakultury ekologicznej w UE wskazano, że produkcja akwakultury ekologicznej istotnie zwiększa się w niektórych państwach członkowskich, podczas gdy inne nadal znajdują się na wczesnych etapach rozwoju tej metody produkcji;
- V. mając na uwadze, że akwakultura jest szczególnie wrażliwa na ekstremalne zdarzenia pogodowe w korytach rzecznych i na obszarach przybrzeżnych, takie jak susze, powodzie, burze i fale, które występują coraz częściej w wyniku globalnego ocieplenia i które powodują poważne szkody dla infrastruktury akwakultury i hodowanych gatunków;
- W. mając na uwadze, że dyrektywa 2014/89/UE ustanawiająca ramy planowania przestrzennego obszarów morskich wzywa wszystkie nadbrzeżne państwa członkowskie do przedstawienia Komisji krajowych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich „jak najszybciej, a najpóźniej do dnia 31 marca 2021 r.”;
- X. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone są szczególnie narażone na niestabilne warunki klimatyczne i ekstremalne zjawiska pogodowe, które mogą zagrozić potencjałowi sektora w tych regionach;
- Y. mając na uwadze, że populacja kormoranów znacznie wzrosła; mając na uwadze, że wzrost ten powoduje poważne szkody w wielu sektorach morskich, w tym w sektorze akwakultury;
- Z. mając na uwadze, że w przyjętej 13 lat temu rezolucji w sprawie opracowania europejskiego planu zarządzania populacją kormoranów w celu ograniczenia coraz większych szkód wyrządzanych przez kormorany w zasobach rybnych, rybołówstwie i akwakulturze Parlament zaproponował kilka możliwych działań, by rozwiązać problemy stwarzane wciąż przez kormorany;

Wtorek, 4 października 2022 r.

- AA. mając na uwadze, że w rezolucji zatytułowanej „W kierunku zrównoważonego i konkurencyjnego europejskiego sektora akwakultury: obecna sytuacja i wyzwania na przyszłość” zwrócono uwagę na znaczenie między innymi ograniczenia coraz większych szkód wyrządzanych przez kormorany w akwakulturze;
- AB. mając na uwadze, że podmioty działające w sektorze akwakultury i rybołówstwa otrzymują rekompensatę finansową za straty wynikające z interakcji kormoranów z rybołówstwem;
- AC. mając na uwadze, że cały sektor akwakultury w Europie będzie musiał ponosić ciężar rosnących kosztów energii elektrycznej i gazu, a perspektywy są jeszcze bardziej pesymistyczne ze względu na rosnące koszty produkcji i niepewność marketingową spowodowaną również kryzysem związanym z pandemią COVID-19;
- AD. mając na uwadze, że duzi producenci ryb i produktów rybnych w sąsiedztwie UE planują do 2030 r. podwojenie produkcji akwakultury w porównaniu z poziomami z 2020 r., co może zwiększyć presję na produkcję UE;
- AE. mając na uwadze, że nie wszystkie państwa członkowskie w wystarczającym stopniu uwzględniają potencjał rozwoju akwakultury lub jej potencjalne skutki społeczno-gospodarcze i środowiskowe;
- AF. mając na uwadze, że roczne spożycie produktów rybnych na mieszkańca w UE jest bardzo zróżnicowane, od około 6 kg do około 60 kg; mając na uwadze, że popyt na produkty akwakultury w UE może zatem wzrosnąć w najbliższej przyszłości;
- AG. mając na uwadze, że wiele przedsiębiorstw ma trudności z utrzymaniem swojego udziału w rynku, zarówno w kraju, jak i za granicą;
- AH. mając na uwadze, że według najnowszych danych Eurostatu i FAO w 2019 r. około 76 % ryb spożywanych w UE było dziko żyjących, a 24 % pochodziło z hodowli;
- AI. mając na uwadze, że zarejestrowano jedynie 62 produkty z chronionym oznaczeniem geograficznym (ChOG) w klasie 1.7 – Świeże ryby, mięczaki i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich, z łącznej liczby 1 382 produktów objętych ChOG; mając na uwadze, że procedury ochrony są w toku w odniesieniu do 14 innych produktów; mając na uwadze, że rejestr gwarantowanych tradycyjnych specjalności (GTS) zawiera tylko cztery produkty z tej klasy; mając na uwadze, że niektóre ze zwieńczonych sukcesem rejestracji dotyczą produktów akwakultury;
- AJ. mając na uwadze, że unijne fundusze rybołówstwa (Europejski Fundusz Rybacki (EFR), Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) oraz Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA)) zapewniają wsparcie finansowe dla unijnego sektora akwakultury;
- AK. mając na uwadze, że wydostawanie się osobników z gospodarstw akwakultury może powodować zmiany genetyczne w dzikich populacjach;

Wkład akwakultury w Europejski Zielony Ład

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji zatytułowany „Strategiczne wytyczne dotyczące bardziej zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE na lata 2021–2030”; uważa, że wytyczne te są kompleksowe, solidne i dostosowane do celu promowania zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury w UE oraz skupiają się w perspektywie długoterminowej na zrównoważonym rozwoju sektora akwakultury i na jego wkładzie w Europejski Zielony Ład; ubolewa jednak nad faktem, że są one w dużym stopniu skoncentrowane na aspektach środowiskowych i że brak im ambicji, aby pobudzić zrównoważoną produkcję i rozwój prawdziwie dobrze prosperującego i konkurencyjnego sektora akwakultury w UE; uważa, że ważne jest określenie celów ilościowych dotyczących wzrostu tego sektora w ramach wytycznych, na wzór strategii na rzecz bioróżnorodności, strategii „Od pola do stołu” i innych strategii Zielonego Ładu, które wyznaczają cele środowiskowe; wzywa państwa członkowskie i Komitet Doradczy ds. Akwakultury do wdrożenia działań zalecanych w wytycznych; wzywa Komisję do regularnego monitorowania przestrzegania tych zaleceń oraz do informowania Parlamentu na bieżąco;

2. podkreśla znaczenie właściwego i skoordynowanego wdrażania wytycznych przez państwa członkowskie dla osiągnięcia ich celów; zwraca uwagę na znaczenie roli Komisji we wspieraniu i koordynowaniu wdrażania przez państwa członkowskie, aby zapewnić równe warunki działania dla unijnych rolników z sektora akwakultury; zachęca Komisję do stałego śledzenia wdrażania tych wytycznych i innych aktów prawnych mających wpływ na akwakulturę, takich jak rozporządzenie w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych⁽¹⁶⁾, oraz, w stosownych przypadkach, do przedstawiania zmian do tego rozporządzenia i potencjalnie innych, aby usunąć przeszkody utrudniające realizację celów UE w zakresie produkcji ekologicznej, takich jak te określone w strategii „Od pola do stołu”;

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych (Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 1).

Wtorek, 4 października 2022 r.

3. zwraca uwagę na potencjał wkładu sektora akwakultury w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu oraz podkreśla potrzebę zapewnienia długoterminowego zrównoważonego rozwoju i odporności sektora, w szczególności w świetle kryzysu związanego z COVID-19; uważa, że przejście na zrównoważony system żywnościowy w Europie musi zrobić użytek z niewykorzystanego potencjału w sektorze akwakultury, ponieważ może on odgrywać dużą, a nawet większą rolę w gospodarce o obiegu zamkniętym i jako sektor zapewniający wkład netto w przekształcanie nadmiarowych substancji odżywczych w wysokiej jakości białko;
4. podkreśla, że akwakultura w UE spełnia wysokie normy pod względem jakości produktów i zdrowia zwierząt, ale nadal istnieje pole do poprawy pod względem dywersyfikacji, konkurencyjności i efektywności środowiskowej; zauważa, że akwakultura o niskim wpływie na środowisko (np. akwakultura niskotroficzna, multitroficzna i ekologiczna) oraz usługi środowiskowe związane z akwakulturą, jeśli zostaną dalej rozwinięte, mogą w znacznym stopniu przyczynić się do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, strategii „Od pola do stołu” i zrównoważonej niebieskiej gospodarki⁽¹⁷⁾;
5. wskazuje, że zgodnie z oczekiwaniami akwakultura ma wnieść wkład w zaopatrzenie w żywność i bezpieczeństwo żywnościowe przez uzupełnienie niedoboru ryb, przejawiający się tym, że UE przywozi 70 % żywności pochodzenia wodnego, co skutkuje deficytem handlowym o rocznej wartości 21 mld EUR (w 2019 r.); uważa, że akwakultura wykazuje istotny potencjał rozwoju i wzrostu, który należy zwiększać pozostając w granicach ekologicznych, tak aby mogła zapewniać zrównoważone produkty spożywcze wysokiej jakości, ograniczać naszą zależność od przywozów żywności pochodzenia wodnego oraz tworzyć więcej miejsc pracy i innych możliwości społeczno-ekonomicznych, w szczególności w regionach przybrzeżnych, ale również na obszarach wiejskich wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia solidnych, wiarygodnych, przewidywalnych, usprawnionych i przyjaznych dla biznesu ram prawnych oraz pełnego wykorzystania dostępnych zasobów finansowych w ramach EFMRA, gdyż jest to instrument finansowania specjalnie pomyślany do celów zarządzania rybołówstwem i akwakulturą w UE; wzywa państwa członkowskie do przeznaczenia wystarczających środków finansowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności na wspieranie innowacji, zrównoważonego rozwoju i odporności unijnego sektora akwakultury;
6. podkreśla, że akwakultura została rozwinięta jako konieczność społeczna, aby zapewnić stałe dostawy świeżej żywności pochodzenia wodnego w sezonach i regionach, w których nie udało się jej zapewnić dzięki połowom, i spełnia w ten sposób jedną z najważniejszych funkcji dla społeczeństwa: dostarczanie zdrowej świeżej żywności głównie na rynek lokalny lub regionalny; podkreśla w związku z tym, że ekspansja akwakultury w Europie jest silnie związana z tradycyjnymi praktykami kulturalnymi, które są mniej lub bardziej specyficzne dla ich konkretnej części kontynentu;
7. zwraca uwagę na znaczenie dokładnych danych i statystyk dotyczących produktów akwakultury, zwłaszcza w odniesieniu do konsumpcji, przywozu i wywozu, aby zapewnić osiągnięcie celów i założeń, które wyznaczamy dla tego sektora; wzywa do udostępnienia większej liczby danych w tym zakresie;
8. stwierdza, że brak równowagi w handlu zagranicznym produktami akwakultury Unii jest nie do przyjęcia zarówno z gospodarczego punktu widzenia – ze względu na wywoływany przez niego deficyt handlowy – ani z perspektywy społecznej, gdyż marnuje się w ten sposób szansę na tworzenie zatrudnienia.
9. podkreśla, że postępy w realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu muszą być dostosowane do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego państw trzecich;
10. popiera ustanowienie nowego mechanizmu wsparcia unijnego w dziedzinie akwakultury jako innowacyjnego narzędzia udzielającego pomocy Komisji, państwom członkowskim, władzom regionalnym, przemysłowi i innym zainteresowanym stronom w opracowywaniu dalszych wytycznych i konsolidowaniu najlepszych praktyk w różnych odpowiednich obszarach; uważa, że wszystkie zainteresowane strony, w tym Parlament, należy zaangażować w tworzenie tego mechanizmu, w szczególności wszystkich członków Komitetu Doradczego ds. Akwakultury, zgodnie z art. 11 TUE, który uznaje demokrację uczestniczącą za podstawową zasadę demokracji; wzywa do nawiązania konstruktywnego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim;
11. podkreśla, że potencjał wzrostu unijnego sektora akwakultury należy rozwijać w zrównoważony sposób, uwzględniając wszystkie trzy filary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy; wskazuje na potrzebę posiadania sektora ukierunkowanego na rynek, również dla nowych hodowców ryb, którego ramy prawne gwarantowałyby przyciąganie inwestycji biznesowych, tworzenie i utrzymywanie dobrych warunków pracy oraz ochronę środowiska poprzez wykorzystanie zrównoważonych źródeł pasz i poprawę zdrowia wodnego, dobrostanu zwierząt i bioasekuracji, a także ograniczenie stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych zgodnie z najlepszym dostępnym doradztwem naukowym, co sprzyja odpowiedzialnym i ostrożnym praktykom, zgodnie ze strategią „Od pola do stołu”;

⁽¹⁷⁾ Przekształcenie niebieskiej gospodarki UE na rzecz zrównoważonej przyszłości (2021) – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0240&from=PL>

Wtorek, 4 października 2022 r.

12. uważa, że sektor akwakultury jest zdolny do zapewniania stałego wkładu w usługi ekosystemowe dla społeczeństwa, a akwakultura stawowa, hodowla alg i skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych mogą przyczynić się do obniżenia emisyjności unijnej gospodarki i łagodzenia zmiany klimatu; podkreśla jednak, że sekwestracja dwutlenku węgla przez hodowlę alg i skorupiaków jest ograniczona w zależności od metody produkcji i wykorzystania przy odławianiu produktu; popiera zaproponowane działania w dziedzinie zmiany klimatu, ale zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia wspólnej metodyki, aby mierzyć ślad węglowy poszczególnych zakładów akwakultury, oraz postuluje przeprowadzenie ocen skutków wszystkich zaproponowanych środków, w tym ich wpływu na poszczególne sektory akwakultury; wzywa państwa członkowskie do promowania, w stosownych przypadkach, skutecznych krótkich łańcuchów dostaw w celu przyczynienia się do walki ze zmianą klimatu;

13. uważa, że konieczne są inwestycje na dużą skalę za pomocą środków łagodzących i dostosowawczych w celu zapobiegania katastrofom i ekstremalnym zjawiskom pogodowym i ograniczania ich wpływu na sektor rybołówstwa i akwakultury, aby wzmocnić produktywność i odporne ekosystemy wodne oraz utrzymać korzyści dla konsumentów i dobrostanu zwierząt;

14. wskazuje, że podczas wdrażania strategicznych wytycznych należy zwrócić większą uwagę na mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa akwakultury oraz ich szczególne potrzeby;

15. wzywa Komisję do wspierania tworzenia szkoleń zawodowych dla sektora akwakultury poprzez zapewnienie środków technicznych i finansowych, aby przyciągnąć młodych ludzi i umożliwić przekwalifikowanie rybaków, co przyczyni się do tworzenia miejsc pracy w regionach przybrzeżnych i wyspiarskich tradycyjnie bardziej uzależnionych od działalności połowowej;

16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewniania odpowiedniego wsparcia na rzecz akwakultury przyjaznej dla środowiska, na przykład akwakultury ekologicznej, akwakultury w systemie zamkniętym, hodowli glonów, skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych oraz hodowli ryb w stawach i systemów zintegrowanej akwakultury multitroficznej i akwaponicznej, a także do ułatwiania takich działań i zachęcania do nich;

17. uważa, że należy wspierać rozwój systemów akwaponicznych, które są zamkniętymi systemami produkcji na gruntach łączących produkcję akwakulturową z produkcją roślinną, z wykorzystaniem materii organicznej w wodzie, zmniejszając w ten sposób skutki zanieczyszczenia spowodowanego nadmiarem materii organicznej;

18. uważa, że akwakultura słodkowodna jest bardzo ważna w wielu regionach wiejskich Europy oraz zapewnia nie tylko wysokiej jakości żywność i zatrudnienie, ale także interesujące usługi ekosystemowe; wzywa Komisję do uogólnienia stosowania terminu „żywność pochodzenia wodnego”, który jest pełniejszym sformułowaniem o włączającym charakterze, niepomijającym hodowców ryb słodkowodnych;

19. zwraca uwagę, że zwłaszcza w akwakulturze słodkowodnej drapieżniki i susze również stanowią wyzwanie, odzwierciedlone w ilości, wielkości i jakości ryb utrzymywanych w gospodarstwie rybackim, a ostatecznie mają negatywny wpływ na rentowność sektora;

20. przypomina o zapotrzebowaniu na system identyfikowania żywności w UE, który wzmocni zrównoważony rozwój sektora akwakultury i będzie odpowiadać na potrzeby konsumentów, dostarczając informacji na temat miejsca, czasu i sposobu hodowli ryb lub żywności pochodzenia wodnego oraz hodowanych gatunków, przede wszystkim aby zwiększyć bezpieczeństwo żywności, ale także umożliwić kontrolę w całym łańcuchu zarówno unijnych produktów, jak i przywozów spoza UE, oraz zwalczać nadużycia; uważa, że system ten powinien angażować wszystkie podmioty w łańcuchu wartości, tak aby mogły one współpracować ze sobą w stosowaniu systemów cyfrowych, sztucznej inteligencji i innych innowacji technologicznych;

21. podkreśla wartość, jaką europejscy konsumenci przywiązują do oznaczeń jakości, w tym zarówno nazw pochodzenia, jak i chronionych oznaczeń geograficznych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zachęcania do ich stosowania w produktach akwakultury, które oferują niezbędne właściwości i spełniają wymogi określone w rozporządzeniu europejskim w sprawie jakości, na przykład w odniesieniu do ChNP Mexillón de Galicia;

22. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by wspierać ekologiczne modele biznesowe, takie jak te oparte na sekwestracji węgla, w celu zwiększenia zrównoważonego charakteru łańcuchów dostaw; podkreśla w związku z tym, że niektóre praktyki w dziedzinie akwakultury, takie jak hodowla omułków lub ostryg oraz polikultura stawowa, mogą być skutecznymi modelami dla przyszłych systemów jednostek emisji w kontekście systemu handlu emisjami; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wsparcia tego typu ekologicznych przedsiębiorstw w świetle celów strategii;

23. podkreśla znaczenie stosowania opartych na dowodach norm i interwencji w celu poprawy dobrostanu ryb podczas przetrzymywania, transportu i uboju, w tym utrzymania jakości wody w granicach dobrostanu i norm środowiskowych, jako sposobu na zmniejszenie częstości występowania i rozprzestrzeniania się chorób oraz dalsze zmniejszenie potrzeby stosowania antybiotyków, które w każdym razie należy jeszcze bardziej ograniczyć; wzywa do zwrócenia szczególnej

Wtorek, 4 października 2022 r.

uwagi na metody karmienia w celu kontrolowania poziomów materii organicznej, zarówno w obiegu otwartym, jak i zamkniętym, w celu utrzymania i poprawy dobrych praktyk środowiskowych; podkreśla znaczenie dalszego usprawniania praktyk rolniczych zgodnie z dostępną najnowszą wiedzą naukową, aby zapewnić dobrostan zwierząt, który przyczyni się do lepszych rezultatów środowiskowych, odporności na zmianę klimatu oraz optymalizacji wykorzystania zasobów;

24. przypomina, że różne zalecenia dotyczące dobrostanu zwierząt nie mają zastosowania do sektora rybołówstwa i akwakultury ze względu na ich charakter;

25. wzywa państwa członkowskie do dalszego zachęcania do promowania hodowli alg oraz do ułatwiania stosowania i rozwoju alg jako żywności i paszy, w tym poprzez umożliwienie łatwiejszego procesu wydawania zezwoleń, bez zaniedbywania innych gatunków hodowlanych w akwakulturze; podkreśla, że w rolnictwie alg istnieje niewykorzystany potencjał tworzenia nowych miejsc pracy i świadczenia usług ekosystemowych oraz żywności i paszy bardziej przyjaznych dla środowiska; uważa, że lepsze zarządzanie populacjami alg mogłoby być do pewnego stopnia skutecznym sposobem, poza ich rolnictwem, aby pomóc w zwalczaniu eutrofizacji i usuwaniu nadmiaru azotu i fosforu z wody, a także nadmiaru węgla, jeżeli algi pozostaną w wodzie i będą mogły osadzać się na dnie morza; z zadowoleniem przyjmuje zamiar przedstawienia przez Komisję specjalnej inicjatywy na rzecz wspierania konsumpcji alg w UE; zwraca uwagę, że lepsza ochrona populacji wodorostów morskich może zapewnić usługi ekosystemowe, pełnić rolę pochłaniacza dwutlenku węgla i przyczynić się do poprawy różnorodności biologicznej;

26. z zadowoleniem przyjmuje rolę kobiet w łańcuchach wartości akwakultury i w związku z tym wzywa do zagwarantowania im godnych warunków pracy, a także do przestrzegania zasady równości wynagrodzeń dla pracowników płci męskiej i żeńskiej za taką samą pracę; uważa ponadto, że należy zwiększyć ich widoczność i reprezentację w strukturach i procesach decyzyjnych;

Główne przeszkody dla akwakultury w Unii i możliwe rozwiązania

27. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby krajowe plany zrównoważonego rozwoju akwakultury uwzględniały główne przeszkody w rozwoju potencjału tego sektora, oraz do uznania potrzeby przydzielenia obszarów na akwakulturę poprzez odpowiednie planowanie przestrzenne; podkreśla znaczenie przejrzystego i partycypacyjnego mechanizmu, zgodnie z dyrektywą 2014/89/UE w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich, dla sprawiedliwego podziału przestrzeni między wszystkie zainteresowane strony, w tym istniejące i nowe łowiska oraz zakłady akwakultury, a także morskie obszary chronione i obszary ograniczonych połowów; ubolewa, że niektóre państwa członkowskie nie przedstawiły jeszcze Komisji swoich krajowych planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich pomimo terminu określonego w dyrektywie, i wzywa je do jak najszybszego przedstawienia swoich planów;

28. popiera cel Komisji, jakim jest zainicjowanie kampanii promocyjnych mających na celu zachęcenie do konsumpcji produktów akwakultury w UE, zwrócenie uwagi na akwakulturę w UE oraz dalsze wspieranie jej zrównoważonego rozwoju; podkreśla w związku z tym potrzebę kompleksowych i łatwo dostępnych informacji dla konsumentów, w tym na temat zdrowej diety, korzyści dla środowiska i innych parametrów zrównoważonego rozwoju, takich jak wpływ na klimat;

29. uważa, że miejsca produkcji akwakultury planowane i założone na otwartych wodach nie powinny pokrywać się ze strefami połowowymi ani z nimi kolidować; uważa ponadto, że sektor rybołówstwa oraz jego podmioty gospodarcze i przedstawiciele powinni być w pełni zaangażowani w ten proces;

30. zwraca uwagę, że produkcja akwakultury w UE jest nadal bardzo skoncentrowana zarówno pod względem państw członkowskich, jak i gatunków hodowlanych, a zatem istnieje znaczny potencjał dywersyfikacji;

31. wskazuje, że planowanie przestrzenne stanowi jedno z najważniejszych narzędzi do stworzenia warunków wstępnych długoterminowego rozwoju akwakultury oraz powinno zapewniać odpowiednie lokalizacje do planowania akwakultury z uwzględnieniem pozostałej działalności na danych obszarach;

32. podkreśla, że rozwój akwakultury wymaga stabilnych, wiarygodnych, jasnych i prostych pod względem administracyjnym ram prawnych dotyczących wykorzystania przestrzeni i koncesji, które zagwarantują pewność i bezpieczeństwo inwestycji w tym sektorze; podkreśla, że planowanie przestrzenne powinno skutkować skutecznym i elastycznym planem, uwzględniającym stale zmieniające się środowiska morskie i słodkowodne, w których funkcjonuje akwakultura, oraz że nadmiernie restrykcyjny podział na strefy może powstrzymywać inwestycje i rozwój;

Wtorek, 4 października 2022 r.

33. podkreśla znaczenie pewności prawa i przewidywalności inwestycji dla zrównoważonego wzrostu unijnego sektora akwakultury; podkreśla, że wszystkie środki przyjęte przez różne organy publiczne w państwach członkowskich muszą przyczynić się do uproszczenia terminów i procedur administracyjnych, tak aby administracja publiczna spełniała wymogi, rozwiązywała problemy na czas i unikała niepotrzebnych opóźnień w procedurach udzielania zezwoleń lub koncesji; odrzuca działania wsteczne ograniczające okres ważności koncesji lub przedłużeń i wzywa państwa członkowskie do ochrony zaufania i uzasadnionych oczekiwań posiadaczy koncesji;

34. zwraca uwagę, że jeśli chodzi o udzielanie zezwoleń i planowanie, istniejąca złożoność biurokratyczna i opóźnienia pociągają za sobą dodatkowe koszty dla potencjalnych inwestorów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia jasnych i przejrzystych procedur udzielania koncesji w celu mobilizowania inwestorów;

35. podkreśla, że należy nadal wdrażać otwartą metodę koordynacji, aby osiągnąć koordynację z krajowymi, regionalnymi i lokalnymi administracjami publicznymi, które mają kompetencje w sektorze akwakultury; uważa, że koordynacja ta jest bardzo potrzebna, aby usprawnić ustawodawstwo krajowe i zapewnić wytyczne dotyczące ram regulacyjnych mających zastosowanie do sektora; wzywa Komisję do opublikowania zaleceń dla poszczególnych krajów w celu zapewnienia państwom członkowskim wytycznych dotyczących rozwoju akwakultury w UE;

36. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia lepszej koordynacji w zakresie kompetencji dzielonych UE oraz koordynacji między władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi;

37. podkreśla znaczenie zrównoważonych składników pasz dla akwakultury w Unii; uważa, że akwakultura może wyeliminować niedobór ryb tylko wtedy, gdy wszystkie hodowane gatunki będą zapewniać przyrost netto białka rybiego, co oznacza, że akwakultura nie będzie łowić na paszę więcej dzikich ryb z oceanów i innych jednolitych części wód, niż ich wyprodukuje; podkreśla, że na całym świecie duża część ryb wykorzystywanych do produkcji mączki rybnej i oleju rybnego jest poławiana w wyłącznych strefach ekonomicznych krajów rozwijających się; podkreśla potrzebę propagowania ekologicznie zrównoważonych białek i olejów z organizmów morskich jako paszy w formie produktów ubocznych i mięsa drobnego, innych białek i innowacyjnych rozwiązań, takich jak mączka z owadów i mikroalgi, oraz częściowego zastępowania białek i olejów z organizmów morskich alternatywami nie pochodzącymi z morza, które są wynikiem zrównoważonej produkcji; wzywa Komisję i państwa członkowskie do inwestowania w badania naukowe i innowacje, aby wspierać przejście na zrównoważone i nowe źródła białka oraz zwraca się do Komisji o ocenę, czy w tym zakresie potrzebne są jakiegokolwiek zmiany legislacyjne; wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania zrównoważonych praktyk oraz zwiększenia zawartości procentowej niezależnie certyfikowanej mączki rybnej i oleju z ryb w paszach, a także zaznacza, że certyfikacja powinna bazować na wiarygodnych i niezależnych systemach certyfikacji środowiskowej i społecznej, które stosują kryteria oceny niskiego indeksu stanu troficznego, oraz kodeksie postępowania FAO;

38. przyznaje, że obecnie nie jest możliwe zapewnienie akwakulturze wystarczającej ilości mączki rybnej i oleju z ryb pochodzących wyłącznie z odrzutów i produktów ubocznych z przemysłu rybnego, po części ze względu na coraz większy popyt na rynku mączki rybnej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia zrównoważonej produkcji mączki rybnej i oleju rybnego oraz do wspólnego zwiększenia wysiłków w zakresie badań naukowych i innowacji, aby rozwiązać problem zwiększonego popytu na rynku mączki rybnej poprzez opracowanie zrównoważonych alternatyw;

39. wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą fabryk mączki rybnej i oleju rybnego wzdłuż wybrzeża Afryki Zachodniej, zarządzanych głównie przez chińskie przedsiębiorstwa, których niezrównoważona produkcja powoduje problemy egzystencjalne dla rybołówstwa regionalnego i nieprzemysłowego, i w związku z tym wzywa Komisję do dopilnowania, aby pasza z takiej produkcji nie była wykorzystywana w zakładach akwakultury w UE;

40. wzywa Komisję do wykorzystania systemów cyfrowych i sztucznej inteligencji do poprawy identyfikowalności i zrównoważonego charakteru produktów akwakultury oraz do rozszerzenia identyfikowalności na wykorzystywane pasze;

41. apeluje do Komisji, aby dostrzegła znaczenie przeprowadzania ogólnounijnych kampanii informacyjnych na temat zrównoważonej akwakultury w UE oraz znaczenia produkcji z wykorzystaniem funduszy w oparciu o zarządzanie bezpośrednie, zgodnie z celami wytycznych strategicznych; wzywa państwa członkowskie i Komisję, by włączyły organizację kampanii informacyjnych i komunikacyjnych do wszystkich programów operacyjnych, zgodnie z celami wytycznych strategicznych, dotyczących poszczególnych podsektorów zrównoważonej akwakultury w UE;

Wtorek, 4 października 2022 r.

42. wzywa Komisję do promowania programów w ramach unijnej polityki promocji rolnictwa, za pomocą których produkty akwakultury mogą być promowane w sposób szczególnie i indywidualny; podkreśla znaczenie wykorzystania obecnego przeglądu polityki promocji rolnictwa w celu lepszego umiejscowienia promocji produktów zrównoważonej akwakultury i zachęca Komisję do wykorzystania polityki promocji rolnictwa do wspierania sektorów i podmiotów gospodarczych, które z natury przyczyniają się do osiągnięcia celów Zielonego Ładu lub przewodzą tym procesom;

43. z zadowoleniem przyjmuje jakość prac prowadzonych przez Europejskie Centrum Monitorowania Rynku Rybołówstwa i Akwakultury (EUMOFA); wzywa Komisję do przyznania EUMOFA dodatkowego ukierunkowanego finansowania na tłumaczenie sprawozdań Obserwatorium na wszystkie języki urzędowe UE, ponieważ są one często dostępne tylko w jednym lub nie więcej niż pięciu językach urzędowych UE; uważa, że takie informacje pomogą sektorowi akwakultury w uzyskiwaniu aktualnych i wysokiej jakości informacji w celu poprawy jego wyników marketingowych;

44. wzywa Komisję i państwa członkowskie do znacznego zwiększenia funduszy na badania i innowacje w sektorze akwakultury (zarówno morskiej, jak i słodkowodnej), w szczególności w nowych dziedzinach wiedzy, takich jak badania nad mikrobiomem lub naukowe monitorowanie usług środowiskowych akwakultury; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia lub zwiększenia finansowania badań i rozwoju w sektorze akwakultury oraz do zwiększenia transferu wiedzy naukowej do sektora i innych zainteresowanych stron;

45. wzywa państwa członkowskie i ich administracje do zapewnienia szerszego wykorzystania potencjału produktów rolnych i systemów jakości żywności w odniesieniu do produktów akwakultury; przypomina o możliwości ustanowienia regionalnych lub krajowych systemów jakości, które mogą pomóc producentom zwiększyć ich widoczność, a tym samym wyniki marketingowe i dochody;

46. podkreśla, że wiedza i innowacje (w tym wykorzystanie technologii cyfrowych) mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia innych celów określonych dla unijnego sektora akwakultury oraz że program ramowy UE w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” stanowi istotną okazję do poczynienia postępów w tej dziedzinie;

47. wzywa Komisję do poprawy i gromadzenia informacji na temat potencjału sektora akwakultury w regionach najbardziej oddalonych poprzez analizy rentowności i informacje zwrotne, a także do zapewnienia szczególnego wsparcia przedsiębiorstwom typu start-up, które chcą pracować w tym sektorze w tych regionach;

48. wyraża zdecydowane poparcie dla innowacji i postępów w hodowli nowych gatunków akwakultury;

49. zwraca uwagę na fakt, że innowacyjny sektor akwakultury wymaga również rozwoju odpowiednich umiejętności uzyskanych dzięki promowaniu specjalistycznych programów nauczania i wiedzy na temat akwakultury (np. specjalistyczne badania weterynaryjne dotyczące ryb i szkolenia w zakresie zdrowia ryb dla podmiotów z sektora akwakultury), a także szkolenia przez całe życie rolników w zakresie innowacyjnych podejść do sektora akwakultury;

50. wzywa Komisję do dalszych prac nad wyrównaniem warunków działania dla akwakultury w UE w stosunku do producentów z państw trzecich poprzez przegląd międzynarodowych umów handlowych i ewentualne podpisanie nowych umów w przyszłości w odniesieniu do przywozu produktów, które nie mają takiego samego dostępu do rynku, zrównoważenia środowiskowego i społecznego lub norm w zakresie dobrostanu ryb, jak te produkowane w UE, w tym poprzez aktualizację przepisów dotyczących lepszego wdrażania etykietowania żywności pochodzenia wodnego; uważa, że w szczególnych przypadkach takich jak etykietowanie kawioru należy przeprowadzić przegląd ram prawnych dotyczących informacji dla konsumentów; wzywa Komisję do przeanalizowania, za pomocą oceny skutków, włączenia zrównoważonych sektorów akwakultury do unijnego mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂, aby stworzyć zachęty dla europejskiego przemysłu i partnerów handlowych UE do obniżenia emisyjności ich przemysłu na rzecz środków wykonawczych, które w pozytywny sposób przyczynią się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z myślą o osiągnięciu neutralności klimatycznej, a tym samym wspierania unijnej i globalnej polityki klimatycznej w kierunku neutralności pod względem emisji gazów cieplarnianych, bez dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia handlu międzynarodowego;

51. przypomina o możliwościach zwiększenia przez sektor handlu produktami akwakultury, zwłaszcza w krajach i regionach, w których spożycie tych produktów jest niskie;

Wtorek, 4 października 2022 r.

52. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania wiedzy naukowej na temat dobrostanu ryb, promowania najlepszych praktyk w akwakulturze dotyczących dobrostanu ryb oraz promowania utworzenia unijnych ośrodków referencyjnych do spraw dobrostanu ryb; podkreśla, że dobre praktyki w zakresie dobrostanu zwierząt stanowią najlepszy krok zapobiegawczy, aby zmniejszyć zapotrzebowanie na leki oraz zapewnić zdrowie i dobrostan ryb; zachęca do dalszego wykorzystywania technologii i innowacji, aby rozwiązać problem chorób w bardziej ukierunkowany sposób, zmniejszając ilość potrzebnych leków; podkreśla potrzebę poprawy dostępności leków weterynaryjnych, w razie potrzeby w sektorze akwakultury;

53. zaleca, aby na podstawie najnowszej wiedzy naukowej Komisja opracowała wnioski ustawodawcze o potrzebach ryb i innych zwierząt wodnych oraz o metodach ich transportu w celu zminimalizowania ich cierpienia podczas przewozów; podkreśla, że nowe przepisy powinny obejmować szczegółową listę kontrolną na potrzeby planowania i przygotowania transportu, szczegółowe przepisy dotyczące parametrów jakości wody, gęstości, obchodzenia się ze zwierzętami podczas załadunku i wyładunku oraz kontroli dobrostanu zwierząt po przewozie; apeluje do Komisji, aby aktualizowała swoje wytyczne zgodnie z najnowszą wiedzą naukową i by były one zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1/2005; wzywa do wprowadzenia szczegółowych wymogów dotyczących transportu ryb w celach handlowych; podkreśla ponadto, że należy zapewnić specjalne szkolenia i certyfikację w zakresie transportu ryb;

54. popiera zwiększenie zdolności programu Copernicus oraz europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego w zakresie obserwowania, modelowania i prognozowania, zarówno na lądzie, jak i na morzu, aby lepiej przewidywać skutki ekstremalnych zdarzeń pogodowych, na które szczególnie wrażliwe są zakłady akwakultury;

55. podkreśla znaczenie odpowiedniego szkolenia zarówno dla właściwych organów, jak i rolników, w zakresie sposobów ograniczenia wpływu praktyk akwakultury na środowisko oraz zapewnienia przestrzegania wysokich standardów w zakresie dobrostanu i zdrowia zwierząt;

56. wzywa Komisję do przygotowania wniosku dotyczącego unijnego planu zarządzania zasobami kormoranów, który mógłby w odpowiedni i definitywny sposób rozwiązać problem, z jakim boryka się sektor akwakultury od wielu lat, w oparciu o najlepsze dostępne opinie naukowe oraz doświadczenia i praktyki już przetestowane w państwach członkowskich; nalega, aby plan ten został opracowany z myślą o skutecznym łagodzeniu i kontrolowaniu ich wpływu na gospodarstwa akwakultury, aby zmniejszyć skutki gospodarcze, środowiskowe i społeczne dla produkcji i różnorodności biologicznej; podkreśla, że plan powinien zawierać wykaz kwalifikujących się środków dotyczących rozwiązań zapobiegawczych w zakresie współistnienia oraz odpowiednich rekompensat za straty oraz środki finansowane z funduszy unijnych lub krajowych; podkreśla, że kluczowe znaczenie ma wsparcie finansowe dla dostosowanych do potrzeb badań mających na celu znalezienie i przetestowanie środków zapobiegawczych, ale również umożliwienie właściwego monitorowania, w tym rejestrowania i analizowania skutków podjętych środków; wzywa państwa członkowskie do wdrożenia tych środków w poszczególnych przypadkach na szczeblu lokalnym oraz do składania co roku Komisji sprawozdań z realizacji planu, w tym ze skuteczności wybranych środków; wzywa Komisję, aby co pięć lat oceniała unijny plan zarządzania kormoranami czarnymi i składała sprawozdania Parlamentowi; wzywa Komisję do przygotowania, w ramach natychmiastowego działania, wytycznych dotyczących sposobu stosowania odstępstw przewidzianych w art. 9 dyrektywy ptasiej oraz do oceny potrzeby zmiany obowiązujących przepisów, w przypadkach gdy środki zapobiegawcze okazały się niewystarczające, a skutki finansowe i społeczne nie pozwalają na rozwiązania w zakresie współistnienia, zgodnie z najlepszymi opiniami naukowymi;

57. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uproszczenia procedur udzielania koncesji oraz do podjęcia dalszych wysiłków i zapewnienia dodatkowej pomocy niezbędnej do umożliwienia użytkownikom EFMRA dostępu do finansowania;

Akwakultura ekologiczna

58. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji w sprawie planu działania dotyczącego rozwoju produkcji ekologicznej oraz 23 działania zawarte w załączniku do niego; wskazuje, że akwakultura ekologiczna musi odgrywać kluczową rolę w planowanym wzroście sektora akwakultury ze względu na swój ogromny, niewykorzystany potencjał rozwoju, zgodnie z planem przejścia na zrównoważony system żywnościowy w Europie, oraz że należy udzielić jej wsparcia za pośrednictwem EFMRA;

59. zgadza się, że akwakultura ekologiczna ma potencjał, ale podkreśla różnice w produkcji ekologicznej akwakultury w poszczególnych państwach członkowskich;

60. zgadza się z celem znacznego rozwoju akwakultury ekologicznej do 2030 r. bez określenia konkretnej wartości procentowej w tym planie, gdyż jest to stosunkowo nowy sektor, a jego wzrostu nie można łatwo przewidzieć; zachęca jednak państwa członkowskie do wyznaczenia celów, w stosownych przypadkach, z uwzględnieniem ich wiedzy na temat specyfiki lokalnej i regionalnej oraz rozwoju sytuacji na rynku; wskazuje, że chociaż akwakultura ekologiczna w UE doświadczyła wzrostu w hodowli pewnych gatunków i w niektórych krajach w ostatnich latach (w tym łososia w Irlandii

Wtorek, 4 października 2022 r.

oraz omułków w Danii i Irlandii), popyt na akwakulturę ekologiczną w UE nie jest pewny, a ponadto wyniki gospodarcze akwakultury ekologicznej są nadal niewystarczające w niektórych obszarach;

61. uważa, że zrównoważona akwakultura ogólnie, a akwakultura ekologiczna w szczególności, będzie odgrywać kluczową rolę w osiągnięciu ambitnego celu UE dotyczącego Europy neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. dzięki redukcji emisji gazów cieplarnianych i przyczynieniu się do łagodzenia zmiany klimatu, zapewniając jednocześnie dodatkowe korzyści dla środowiska i różnorodności biologicznej;

62. wskazuje, że zrównoważona akwakultura w ujęciu ogólnym oraz w szczególności akwakultura ekologiczna mogą pomóc w zaspokajaniu popytu konsumpcyjnego na zróżnicowaną żywność wysokiej jakości produkowaną w sposób, który chroni środowisko i zapewnia dobrostan ryb, tym samym wypełniając lukę między popytem i podażą produktów rybołówstwa w UE oraz zmniejszając presję wywieraną na dzikie stada ryb;

63. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w ramach krajowych planów zrównoważonego rozwoju akwakultury przeanalizowały główne przeszkody w rozwoju akwakultury ekologicznej i zaproponowały odpowiednie środki; wzywa ponadto państwa członkowskie, aby w oparciu o ocenę skutków *ex ante* włączyły rozwój akwakultury ekologicznej do celów zmienionych wieloletnich krajowych planów strategicznych dotyczących akwakultury; uważa, że EFMRA należy wykorzystać do promowania zrównoważonych praktyk w akwakulturze, w tym produkcji ekologicznej, oraz do udzielania wsparcia w okresie dostosowawczym, co zapewniłoby równe warunki działania względem innych rolników ekologicznych;

64. podkreśla potrzebę zwiększenia wsparcia na rzecz badań naukowych i innowacji w obszarze alternatywnych źródeł substancji odżywczych, leczenia, hodowli i dobrostanu ryb w akwakulturze; uważa, że konieczne jest promowanie inwestycji w dostosowane systemy polikultury i akwakultury multitroficznej oraz promowanie działań w dziedzinie wylęgarni i podchowalni dla niedojrzałych organizmów hodowanych ekologicznie; z zadowoleniem przyjmuje otwartą metodę koordynacji wymiany najlepszych praktyk i innowacji w akwakulturze ekologicznej;

65. podkreśla, że innowacje, w tym różne rodzaje akwakultury, rozwinęły się od czasu przyjęcia rozporządzenia w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych; wskazuje w związku z tym, że niektóre przepisy, takie jak przepisy dotyczące reprodukcji, są słabo przygotowane, by opracowywać nowe innowacyjne i zrównoważone metody akwakultury; wzywa Komisję do dokonania odpowiedniej oceny tego rozporządzenia i przedstawienia niezbędnych zmian;

66. wzywa Komisję, by przeanalizowała sposób interpretowania, wdrażania i monitorowania przepisów w sprawie akwakultury ekologicznej w każdym państwie członkowskim; wzywa Komisję do opublikowania – na podstawie wyników tej analizy – wytycznych dla państw członkowskich, jednostek certyfikujących i hodowców ryb, by zmniejszyć niejednorodność wdrażania rozporządzenia w sprawie produkcji ekologicznej;

67. wzywa Komisję, by rozważyła ponowne zezwolenie nowym podmiotom w sektorze akwakultury ekologicznej na zaspakajanie 30 % dziennego zapotrzebowania mączką rybną i olejem z ryb z mięsa drobnego z akwakultury nieekologicznej lub mięsa drobnego z ryb poławianych do spożycia przez ludzi, a pochodzących ze zrównoważonych produktów rybołówstwa z UE, na pięcioletni okres przejściowy, gdyż taka decyzja miałaby pozytywny wpływ na gospodarkę o obiegu zamkniętym, a jest koniecznym środkiem wsparcia wobec niewielkiej dostępności i wysokich cen paszy ekologicznej; wzywa Komisję do rozważenia wykorzystania również gatunków (w przypadku których tarło może nie odbywać się naturalnie w Europie), dla których indukowana reprodukcja odbywa się z wykorzystaniem ekstraktów przysadki, gatunków stosowanych w praktykach polikulturowych w celu wykorzystania innych nisz troficznych w środowisku hodowlanym, przyczyniając się w ten sposób do sekwestracji dwutlenku węgla, łagodzenia eutrofizacji, zwiększenia ogólnej produktywności stawów i zmniejszenia ilości ładunku substancji biogennych w hodowli ryb;

68. zwraca uwagę na potrzebę wprowadzania równych warunków działania dla unijnych rolników ekologicznych w całej Unii, a także w stosunku do przywożonych produktów ekologicznych, przez zapewnianie takich samych zasad, wsparcia i zharmonizowanych metod leczenia chorób stosowanych w akwakulturze ekologicznej i ekologicznej hodowli zwierząt gospodarskich;

69. przypomina, że w rezolucji Parlamentu zatytułowanej „W kierunku zrównoważonego i konkurencyjnego europejskiego sektora akwakultury: obecna sytuacja i wyzwania na przyszłość” zaproponowano 92 działania mające na celu uwolnienie potencjału akwakultury w UE poprzez: uproszczenie procedur administracyjnych; zapewnianie równości w stosunkach z innymi sektorami; wzmocnienie konkurencyjności unijnej akwakultury w Unii i poza jej granicami; udoskonalenie informacji dla konsumentów; zapewnienie dobrostanu zwierząt i dostępności produktów weterynaryjnych;

Wtorek, 4 października 2022 r.

kontynuowanie lepszych kampanii promocyjnych i lepszej komunikacji; wspieranie badań i innowacji; promowanie szkolenia i zatrudnienia; poprawę zrównoważonego charakteru sektora akwakultury w UE; zapewnianie odpowiedniego finansowania za pośrednictwem EFMR i innych funduszy strukturalnych; oraz osiągnięcie harmonijnej symbiozy z rybołówstwem; wzywa Komisję do ścisłej współpracy z państwami członkowskimi w celu wdrożenia tych działań;

70. zwraca uwagę, że konflikt między rybołówstwem a akwakulturą nie ma sensu w obecnym kontekście, w którym rośnie popyt na produkty morskie, podczas gdy presja na populacje dzikich ryb stopniowo zaczyna się zmniejszać w Unii, i podkreśla, że te dwa rodzaje działalności wzajemnie się uzupełniają;

71. podkreśla, że współpraca między akwakulturą, z jednej strony, a sektorem konserw i przetwórstwa, z drugiej strony, może przynieść znaczną wartość dodaną dla produktów akwakultury, jeżeli współpraca będzie prowadzona w synergii i będzie sprzyjać obu rodzajom działalności;

o

o o

72. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, jak również komitetom doradczym w zakresie polityki rybołówstwa.

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0335

Wpływ nowych technologii na opodatkowanie: technologie kryptograficzne i łańcuchów bloków**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wpływu nowych technologii na opodatkowanie: technologie kryptograficzne i łańcuchów bloków (2021/2201(INI))**

(2023/C 132/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z 15 lipca 2020 r. pt. „Plan działania na rzecz sprawiedliwego i prostego opodatkowania wspierającego odbudowę gospodarczą” (COM(2020)0312),
 - uwzględniając wniosek Komisji z 24 września 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków kryptoaktywów (COM(2020)0593),
 - uwzględniając komunikat Komisji z 24 września 2020 r. w sprawie europejskiej strategii w zakresie finansów cyfrowych (COM(2020)0591),
 - uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z 12 października 2020 r. zatytułowane „Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues” [Opodatkowanie walut wirtualnych – przegląd rozwiązań podatkowych i nowych problemów polityki podatkowej],
 - uwzględniając komunikat Komisji z 18 maja 2021 r. zatytułowany „Opodatkowanie działalności gospodarczej w XXI wieku” (COM(2021)0251),
 - uwzględniając dokument roboczy Wspólnego Centrum Badawczego Komisji z 2021 r. w sprawie opodatkowania i reform strukturalnych zatytułowany „Cryptocurrencies; an empirical view from a tax perspective” [Kryptowaluty – ujęcie empiryczne z perspektywy podatkowej],
 - uwzględniając wniosek Komisji z 20 lipca 2021 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów (COM(2021)0422),
 - uwzględniając dokument roboczy Banku Światowego pt. „Crypto-Assets Activity around the World: Evolution and Macro-Financial Drivers” [Działalność związana z kryptoaktywami na świecie – ewolucja i czynniki makrofinansowe], opublikowany 8 marca 2022 r.,
 - uwzględniając dokument OECD dotyczący konsultacji publicznych pt. „Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard” [Ramy sprawozdawczości dotyczącej kryptoaktywów i zmiany we wspólnym standardzie do wymiany informacji], opublikowany 22 marca 2022 r.,
 - uwzględniając badanie z 15 października 2018 r. pt. „VAT fraud: economic impact, challenges and policy issues” [Oszustwa związane z VAT: skutki gospodarcze, wyzwania i kwestie polityczne], badanie z lipca 2018 r. pt. „Cryptocurrencies and blockchain – Legal context and implications for financial crime, money laundering and tax evasion” [Kryptowaluty i łańcuchów bloków – kontekst prawny oraz związek z przestępczością finansową i uchylaniem się od opodatkowania] oraz badanie z 15 lutego 2018 r. pt. „Impact of Digitalisation on International Tax Matters” [Wpływ cyfryzacji na międzynarodowe kwestie podatkowe],
 - uwzględniając badanie z 21 października 2021 r. pt. „Exploring the opportunities and challenges of new technologies for EU tax administration and policy” [Badanie możliwości i wyzwań związanych z nowymi technologiami dla administracji i polityki podatkowej UE],
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0204/2022),
- A. mając na uwadze, że wykorzystanie nowych technologii na rynku wewnętrznym UE oraz cyfryzacja administracji podatkowych w całej Europie zmieniają relacje między podatnikami, czyli obywatelami i przedsiębiorstwami z jednej strony, a krajowymi organami podatkowymi z drugiej; mając na uwadze, że UE mogłaby odgrywać czołową rolę w zapewnianiu koordynacji proceduralnych i technicznych aspektów cyfryzacji administracji podatkowych, aby uniknąć barier utrudniających interoperacyjność krajowych platform technicznych;

Wtorek, 4 października 2022 r.

- B. mając na uwadze, że poszczególne cechy różnych rodzajów kryptoaktywów i granice między tymi rodzajami mogą być istotne dla określenia ich traktowania pod względem podatkowym;
- C. mając na uwadze, że dynamika rynkowa kryptoaktywów wskazuje na potrzebę stworzenia jasnych, stabilnych i przejrzystych ram prawnych;
- D. mając na uwadze, że organy podatkowe stoją obecnie przed wieloma wyzwaniami związanymi ze skuteczną ściągalnością podatków, a zwłaszcza współpracą transgraniczną, zważywszy na przyspieszenie transakcji cyfrowych, rosnącą mobilność podatników, liczbę transakcji transgranicznych oraz internacjonalizację operacji gospodarczych lub modeli biznesowych, a także ryzyko podwójnego opodatkowania i złożone systemy agresywnego planowania podatkowego;
- E. mając na uwadze, że organy podatkowe muszą nadążać za potencjalnym ryzykiem dla stabilności systemów podatkowych i dla ich zdolności do egzekwowania krajowych i europejskich ram prawnych dotyczących opodatkowania;
- F. mając na uwadze, że nowe rozwiązania technologiczne, takie jak łańcuch bloków, mogą być wykorzystywane przez administracje podatkowe, by mogły lepiej służyć potrzebom podatników, by wymieniać informacje między jurysdykcjami, prowadzić różnego rodzaju rejestry, zapobiegać korupcji i zwalczać ją, przy czym technologie te mogą być również nadużywane i służyć jako narzędzie nielegalnej działalności prowadzonej z przestępczym zamiarem unikania płacenia podatków; mając na uwadze, że większa przejrzystość transakcji w łańcuchu bloków może przede wszystkim ułatwić działania administracji podatkowych w dziedzinie zwalczania oszustw podatkowych;
- G. mając na uwadze, że niektóre administracje podatkowe w całej Europie już teraz podejmują istotne kroki w kierunku cyfryzacji procesów, chociaż w różnym stopniu, dzięki czemu przestrzeganie przepisów podatkowych staje się łatwiejsze, szybsze i dużo skuteczniejsze; mając na uwadze, że stosowanie nowych technologii nadal różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że krajowe administracje podatkowe przeważnie potrzebują dodatkowego bodźca i większej liczby zachęt oraz środków zwiększania świadomości, aby wykorzystać potencjał w dziedzinie transformacji technologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że w dziedzinach związanych z opodatkowaniem technologia może ułatwiać współpracę między różnymi organami rządowymi;
- H. mając na uwadze, że rosnące wykorzystanie kryptoaktywów zmusza administracje podatkowe do dostosowania obecnych praktyk podatkowych na rynku wewnętrznym; mając na uwadze, że rynek kryptoaktywów bardzo komplikuje identyfikację działań mających znaczenie podatkowe, ponieważ w mniejszym stopniu opiera się on na tradycyjnych pośrednikach finansowych, którzy z reguły przekazują informacje do celów podatkowych;
- I. mając na uwadze, że pięć z 27 państw członkowskich posiada szczegółowe przepisy prawne dotyczące opodatkowania kryptoaktywów; mając na uwadze, że 19 państw członkowskich posiada wytyczne administracyjne dotyczące opodatkowania kryptoaktywów;
- J. mając na uwadze, że przyjęty przez OECD wspólny standard do wymiany informacji (CRS) poprawił międzynarodową przejrzystość podatkową przez wprowadzenie dla jurysdykcji wymogu uzyskiwania informacji na temat aktywów zagranicznych przechowywanych w instytucjach finansowych i wymogu automatycznej wymiany tych informacji z jurysdykcjami miejsca rezydencji podatników w ujęciu rocznym; mając jednak na uwadze, że w większości przypadków kryptoaktywa nie będą wchodzić w zakres CRS, który ma zastosowanie do tradycyjnych aktywów finansowych i walut fiat;
- K. mając na uwadze, że podejmowane są międzynarodowe wysiłki i zobowiązania na rzecz lepszego uregulowania sprawiedliwego opodatkowania gospodarki cyfrowej; mając na uwadze, że jak zauważyło OECD, kryptoaktywa mogą zostać wykorzystane do osłabienia istniejących międzynarodowych inicjatyw dotyczących przejrzystości podatkowej; mając na uwadze, że w tym kontekście UE powinna odgrywać wiodącą rolę, w szczególności w drodze ścisłej współpracy między państwami członkowskimi na potrzeby sprawiedliwego i przejrzystego opodatkowania kryptoaktywów;
- L. mając na uwadze, że gospodarka światowa zmienia się i staje się coraz bardziej cyfrowa, a zasady leżące u podstaw obecnych międzynarodowych ram podatkowych są coraz bardziej przestarzałe i nie mogą już zagwarantować, że zyski będą opodatkowane tam, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza generująca te zyski i gdzie powstaje wartość;
- M. mając na uwadze, że nie ma żadnego międzynarodowego instrumentu dotyczącego opodatkowania kryptoaktywów oraz że istnieje szerokie spektrum podejść do tej kwestii stosowanych przez różne kraje; mając na uwadze, że UE musi na odpowiednich platformach międzynarodowych przewodzić działaniom na rzecz bardziej włączającego udziału finansowego obywateli, zarówno w obrębie swoich granic, jak i poza nimi;
- N. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu z 2020 r. w sprawie opodatkowania walut wirtualnych OECD wskazuje szereg istotnych kwestii, którymi należy się zająć, w tym m.in. definicję zdarzenia podatkowego, formy dochodu związane z walutami wirtualnymi, sposoby dostosowania opodatkowania do charakteru i dynamiki kryptoaktywów w celu uczciwego i skutecznego wychwytywania zysków;

Wtorek, 4 października 2022 r.

- O. mając na uwadze, że Unia podjęła już istotne kroki w kierunku stworzenia jasnej definicji niektórych kryptoaktywów i dostawców usług związanych z kryptoaktywami oraz, szerzej, w kierunku ustanowienia odpowiednich ram regulacyjnych dotyczących kryptoaktywów, czyli rozporządzenia w sprawie rynków kryptoaktywów; mając na uwadze, że takie ramy i takie definicje ułatwią sprawiedliwe i proste opodatkowanie tych aktywów; mając na uwadze, że definicje tych kryptoaktywów muszą być zgodne z międzynarodowymi normami, zwłaszcza ustanowionymi przez OECD i Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy;
- P. mając na uwadze, że definicje kryptoaktywów muszą być jednolite w całej UE i dostosowane do standardów międzynarodowych; mając na uwadze, że te same kryptoaktywa można zaklasyfikować jako „przedmiot podatku” na wiele różnych sposobów w całej UE, co prowadzi do różnego traktowania pod względem podatkowym;
- Q. mając na uwadze, że niektóre obszary polityki podatkowej należą do kompetencji krajowych, a współpraca między państwami członkowskimi jest konieczna i ma zasadnicze znaczenie dla sprostania wyzwaniom dla integralności rynku wewnętrznego i stabilności systemów podatkowych, takim jak rosnące wykorzystanie kryptoaktywów; mając na uwadze, że ramy obejmujące 27 znacznie różniących się podejść do opodatkowania kryptoaktywów mogą prowadzić do poważnych przeszkód w osiąganiu celów europejskiego jednolitego rynku cyfrowego; mając na uwadze, że w związku z tym istnieje wyraźna potrzeba koordynacji i współpracy na szczeblu UE;
- R. mając na uwadze, że UE i jej jednolity rynek muszą zapewnić otoczenie sprzyjające innowacyjności przedsiębiorstw (zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz przedsiębiorstw typu start-up) w dziedzinie nowych technologii w obszarze usług finansowych i kryptoaktywów; mając na uwadze, że ten główny cel wymaga zdecydowanego zaangażowania ze strony państw członkowskich w strategię polityczną w zakresie opodatkowania mającą zapewnić stabilne, jasne i bezpieczne ramy regulacyjne dla podmiotów gospodarczych, aby mogły one prosperować i przyczyniać się do wzrostu gospodarczego; mając ponadto na uwadze, że wysiłki te wymagają zdecydowanego zaangażowania w ochronę praw obywateli jako podatników i konsumentów usług finansowych;
- S. mając na uwadze, że jasne wytyczne są niezbędne dla sprawiedliwego i sprawnego systemu podatkowego, który, jeśli zostanie skutecznie wdrożony przez państwa członkowskie, mógłby doprowadzić do korzystnych reform przez zmniejszenie kosztów administracyjnych i skrócenie czasu na czynności administracyjne, obniżenie barier wejścia oraz zapewnienie pewności i stabilności, co jest warunkiem wstępnym konkurencyjności, a także niwelowania różnic między przedsiębiorstwami, zwłaszcza MŚP;
- T. mając na uwadze, że kryptoaktywa są szybko zmieniającym się otoczeniem, a decydenci polityczni muszą realizować cele na równych warunkach; mając na uwadze, że należy uważnie przyrzeć się skutkom polityki podatkowej i uchylania się od opodatkowania, ponieważ stanowią one ważny aspekt ogólnych ram regulacyjnych;
- U. mając na uwadze, że Parlament podkreślał już, że „obecne międzynarodowe przepisy dotyczące podatku od osób prawnych nie są już odpowiednie w kontekście cyfryzacji i globalizacji gospodarki” oraz że „rozwój cyfryzacji i coraz większa rola wartości niematerialnych i prawnych oraz wzrost ich udziału w łańcuchach wartości stwarzają perspektywy i wyzwania pod względem identyfikowalności operacji gospodarczych i zdarzeń podatkowych, w tym z powodu nowych możliwości unikania opodatkowania, zwłaszcza gdy operacje mają charakter transgraniczny lub dochodzi do nich poza Unią”⁽¹⁾;
- V. mając na uwadze, że w przeciwieństwie do tradycyjnych finansów świat kryptoaktywów jest czasami zorganizowany w sposób zdecentralizowany, co utrudnia korzystanie z pośredników w celu wsparcia organów podatkowych; mając na uwadze, że tacy pośrednicy często pełnią funkcję dostawców istotnych informacji w tradycyjnych systemach sprawozdawczości podatkowej osób trzecich; mając na uwadze, że na styku sektora kryptoaktywów i tradycyjnego systemu finansowego zazwyczaj zaangażowany jest pośrednik, taki jak giełda;

Potencjał nowych technologii, takich jak łańcuch bloków, w zakresie lepszej obsługi podatników, zapobiegania praktykom korupcyjnym, wzmocnienia pozycji administracji podatkowych oraz zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania

1. uważa, że krajowe administracje podatkowe powinny być lepiej wyposażone w odpowiednie zasoby, aby ułatwiać skuteczne pobieranie podatków, egzekwować przepisy, lepiej służyć podatnikom i zapewniać przestrzeganie przepisów; wzywa państwa członkowskie, by zobowiązały się, w świetle coraz większych wyzwań związanych z transformacją cyfrową, do dokonania wystarczających inwestycji w zasoby ludzkie, w tym w szkolenia, infrastrukturę cyfrową oraz wyspecjalizowany personel i sprzęt;

⁽¹⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 10 marca 2022 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie sprawiedliwego i prostszego opodatkowania wspierającego strategię odbudowy gospodarczej (działania następcze PE w związku z lipcowym planem działania Komisji i jej 25 inicjatywami w dziedzinie VAT, opodatkowania przedsiębiorstw i opodatkowania osób fizycznych) (Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 211).

Wtorek, 4 października 2022 r.

2. wzywa Komisję do zbadania w przyszłych wnioskach ustawodawczych, jak można zagwarantować, by technologia leżąca u podstaw nowoprzyjętych przepisów była nierozzerwalnie związana z prawidłowym wdrażaniem przepisów;
3. zwraca uwagę, że dostosowanie zdolności informatycznych organów podatkowych za pomocą nowych technologii, takich jak technologie rozproszonego rejestru (DLT), np. łańcuch bloków lub sztuczna inteligencja, może zapewnić wsparcie inteligentnych, skutecznych i sprawnych procedur podatkowych i administracyjnych, przeciwdziałać korupcji i ograniczyć ją, ułatwić przestrzeganie przepisów podatkowych przez obywateli i przedsiębiorstwa, zwiększyć identyfikowalność i poprawić identyfikację transakcji podlegających opodatkowaniu oraz własności rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, w zglobalizowanym otoczeniu, w którym zwiększyła się ilość transakcji transgranicznych, stwarzając w ten sposób możliwości dla lepiej i sprawiedliwiej zaprojektowanych systemów podatkowych w celu równego opodatkowania mobilnych podatników i aktywów; zwraca się do Komisji o przeanalizowanie i ocenę wpływu wprowadzenia ewentualnego podatku od przechowywania danych osobowych na ochronę danych i dochody;
4. podkreśla, że nowe technologie, takie jak technologia rozproszonego rejestru i łańcuch bloków, dzięki swoim unikalnym cechom, takim jak identyfikowalność i zdolność do przechowywania danych w niezawodnym i niezmiennym rejestrze, ochrona integralności tych danych, mogłyby stanowić nowy sposób automatyzacji poboru podatków; uważa, że zagwarantowałoby to, że ludzie zapłacą tyle, ile są winni, zapewniłoby skuteczne przestrzeganie przepisów prawa podatkowego i ułatwiłoby pobór podatków u źródła na różnych etapach cyklu życia produktu lub usługi w odpowiednim czasie, przy jednoczesnej ochronie danych osobowych obywateli i zagwarantowaniu wysokich standardów ochrony danych;
5. podkreśla potrzebę określenia najlepszych sposobów wykorzystania technologii na potrzeby wzmocnienia zdolności analitycznych administracji podatkowych (przez lepszą analizę danych), standaryzacji danych w celu ułatwienia przestrzegania przepisów podatkowych dla MŚP i podatników (w tym dzięki wspólnym standardom do wymiany informacji) oraz zadbania o to, by opodatkowanie lepiej odzwierciedlało otoczenie biznesu w epoce cyfrowej, a jednocześnie gwarantowało wysoki poziom ochrony danych;
6. odnotowuje uruchomienie unijnej wspólnoty międzynarodowej zaawansowanej współpracy administracyjnej (unijna wspólnota AIAC) oraz cenny wkład szczytu administracji podatkowych UE (TADEUS) w debatę na temat wpływu nowych technologii na pracę krajowych organów podatkowych; wzywa zatem Komisję do zaangażowania tych forów w opracowanie specjalnego programu szkoleniowego dla pracowników administracji podatkowych w zakresie wykorzystania nowych technologii w walce z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania, a także do wykorzystania ich roli w poprawie interoperacyjności systemów podatkowych w odniesieniu do standaryzacji danych i automatycznej wymiany danych w czasie rzeczywistym w kontekście transgranicznym; przypomina, że taki program musi być zintegrowany z działalnością programu Fiscalis;
7. podkreśla jednak, że stosowanie technologii łańcucha bloków, sztucznej inteligencji i innych narzędzi cyfrowych przez administracje podatkowe ma plusy, ale też wiąże się z ryzykiem, które należy odpowiednio ograniczyć, zwłaszcza aby zapobiec naruszaniu prywatności oraz stronnictwu i dyskryminacyjnemu traktowaniu podatników;
8. podkreśla w szczególności zagrożenia związane z jakością danych; zauważa w związku z tym, że licencjonowany rejestr rozproszony, z ograniczonym dostępem danym pośrednikom, ma kluczowe znaczenie w kontekście administracji podatkowych i może przyczynić się do poprawy integralności systemu, ponieważ umożliwia udostępnianie informacji podatkowych, a także innych danych, w zabezpieczonym środowisku;
9. wzywa Komisję do oceny sposobów opodatkowania kryptoaktywów w różnych państwach członkowskich oraz różnych strategii krajowych na rzecz zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania w dziedzinie kryptoaktywów, z podkreśleniem najlepszych praktyk i potencjalnych luk prawnych oraz z wykorzystaniem platform współpracy w dziedzinie opodatkowania, jak na przykład programu Fiscalis; wzywa Komisję, aby przy wsparciu Grupy ds. Kodeksu Postępowania w zakresie Opodatkowania Działalności Gospodarczej zajęła się szkodliwymi praktykami podatkowymi w dziedzinie kryptoaktywów w UE;
10. uznaje, że wpływ nowych technologii, takich jak łańcuch bloków, na kwestie podatkowe można różnie postrzegać, w zależności od tego, czy nacisk położony jest na opodatkowanie bezpośrednie (na przykład podatek u źródła), opodatkowanie pośrednie (VAT lub cła) czy na przestrzeganie przepisów; zwraca uwagę na potencjał technologii rozproszonego rejestru w zakresie zwiększania skuteczności systemu poboru podatku u źródła w każdym kraju, a także w obszarze zwiększania płynności procedur transgranicznych i zapobiegania oszustwom; zaleca Komisji uwzględnienie specyficznych cech każdego z tych wymiarów; wzywa Komisję do uwzględnienia istniejących rozwiązań cyfrowych w państwach członkowskich oraz do oceny możliwości włączenia rozwiązań opartych na łańcuchu bloków do platform wymiany informacji w celu promowania audytu i wymiany informacji w czasie rzeczywistym przy pełnym poszanowaniu unijnych przepisów o ochronie danych;

Wtorek, 4 października 2022 r.

11. zachęca Komisję, aby przeanalizowała potrzebę utworzenia nowej platformy szkoleń i wymiany najlepszych praktyk między krajowymi organami podatkowymi w dziedzinie zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania w gospodarce cyfrowej, zwłaszcza z wykorzystaniem kryptoaktywów; rozumie, że tę nową platformę można by połączyć z bieżącymi inicjatywami, takimi jak program Fiscalis;
12. zachęca Komisję do dalszej oceny wpływu operacyjnego i aspektów zarządzania podatkami związanych z technologią łańcucha bloków i innymi technologiami rozproszonego rejestru, zwłaszcza w ramach programu Fiscalis;
13. przypomina swój wniosek dotyczący inicjatywy Komisji w sprawie standardu przekazywania online danych dotyczących (w pierwszej kolejności) transgranicznego handlu unijnego, najlepiej z wykorzystaniem danych z fakturowania elektronicznego (lub alternatywnego, ale z zachowaniem zasady, że dane muszą być przekazane tylko raz), w tym wydajnego i wysoce bezpiecznego scentralizowanego/zdecentralizowanego przetwarzania danych w celu wykrywania oszustw⁽²⁾;
14. ponownie wzywa państwa członkowskie „do dalszego reformowania organów podatkowych, przyspieszenia cyfryzacji i przystąpienia do wdrażania podejścia strategicznego w celu wsparcia MŚP w przestrzeganiu przepisów podatkowych oraz wskazania możliwości zmniejszenia obciążeń”⁽³⁾;
15. wzywa Komisję do zbadania wszystkich możliwości stworzonych przez europejską infrastrukturę usług technologii łańcucha bloków (EBSI) – sieć peer-to-peer wzajemnie powiązanych węzłów tworzących infrastrukturę usług technologii łańcucha bloków – dla krajowych organów podatkowych, głównie w obszarze przestrzegania przepisów dotyczących VAT, z pełnym poszanowaniem najwyższych standardów ochrony danych i prywatności, w celu udostępnienia tym organom wielu innowacyjnych protokołów łańcucha bloków oraz z myślą o wspieraniu krajowych administracji podatkowych w dostosowywaniu się do korzystania z takich technologii;
16. przypomina o znaczeniu europejskiego numeru identyfikacji podatkowej (NIP) i wzywa Komisję do oceny wartości dodanej technologii opartych na łańcuchu bloków w celu zapewnienia właściwej transgranicznej tożsamości podatkowej gwarantującej wysokie standardy ochrony danych i ochrony prywatności;

Wyzwania podatkowe związane z kryptoaktywami

17. uważa, że kryptoaktywa muszą podlegać sprawiedliwemu, przejrzystemu i skutecznemu opodatkowaniu, aby zagwarantować sprawiedliwą konkurencję i równe warunki opodatkowania aktywów i produktów finansowych oraz sprawiedliwą konkurencję i równe warunki działania dla dostawców usług finansowych; rozumie, że zgodnie z traktatami decyzje w sprawie opodatkowania kryptoaktywów zależą od państw członkowskich; zachęca władze do rozważenia możliwości wprowadzenia uproszczonego opodatkowania dla okazjonalnych lub drobnych przedsiębiorców i małych transakcji; opowiada się za otoczeniem sprzyjającym innowacjom na jednolitym rynku cyfrowym, w którym przedsiębiorcy, MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up mogą się rozwijać, generować wzrost, tworzyć miejsca pracy i przyczyniać się do ożywienia gospodarczego dzięki wpływom z podatków w skutecznych ramach prawnych;
18. zwraca uwagę, że przedsiębiorstwa gospodarki cyfrowej mogą prowadzić znaczącą działalność gospodarczą w państwie członkowskim bez ustanawiania w nim fizycznej obecności, w związku z czym podatki płacone w jednej jurysdykcji nie odzwierciedlają już wartości i zysków generowanych w tej jurysdykcji; podkreśla zatem potrzebę dostosowania koncepcji stałego zakładu, a mianowicie jasnej definicji wirtualnego stałego zakładu, zgodnie z normami międzynarodowymi; przypomina zatem o znaczeniu skutecznej transpozycji pierwszego filaru otwartych ram OECD/G-20 w sprawie erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków;
19. przyznaje, że definicja podstawy opodatkowania kryptoaktywów jest jedną z kluczowych kwestii dla polityki podatkowej; zauważa, że obecnie nie ma uzgodnionej na szczeblu międzynarodowym standardowej definicji kryptoaktywów ani rodzajów aktywów, które należy uwzględnić w tym terminie; uznaje opracowanie takiej definicji za główny priorytet w europejskich ramach legislacyjnych w celu zagwarantowania wiodącej pozycji Unii na szczeblu międzynarodowym; rozumie, że OECD, działając z upoważnienia G-20, pracuje nad nowymi globalnymi ramami przejrzystości podatkowej, które mają zapewnić sprawozdawczość i wymianę informacji w odniesieniu do kryptoaktywów;

⁽²⁾ Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 211.

⁽³⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 15 lutego 2022 r. w sprawie wpływu krajowych reform podatkowych na gospodarkę, (Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 14).

Wtorek, 4 października 2022 r.

20. uważa, że konieczne jest posiadanie jasnej, szeroko akceptowanej definicji kryptoaktywów dla celów podatkowych; podkreśla, że definicja ta powinna być zgodna z definicją zawartą w rozporządzeniu w sprawie rynków kryptoaktywów; podkreśla potrzebę zagwarantowania stałej spójności między kilkoma instrumentami prawnymi, które regulują lub będą regulować kryptoaktywa (np. rozporządzenie w sprawie rynków kryptoaktywów, rozporządzenie w sprawie transferu środków pieniężnych⁽⁴⁾, dyrektywa w sprawie współpracy administracyjnej⁽⁵⁾ i inne inicjatywy związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy), a co najważniejsze, zagwarantowania pewności i stabilności prawa;

21. zwraca uwagę, że w przypadku kryptoaktywów mogą istnieć różne możliwości zdefiniowania zdarzenia podatkowego, obejmujące zdarzenia takie jak tworzenie monet w procesie wydobywania, wymiana kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa, rozwidlenie typu hard fork czy tzw. staking kryptoaktywów; zauważa, że należy wypracować spójną definicję zdarzenia podatkowego, aby zapewnić odpowiedni poziom opodatkowania, unikając przy tym przypadków podwójnego opodatkowania;

22. wzywa Komisję do przedstawienia oceny zamiany jednego rodzaju kryptoaktywów na inny oraz przedstawienia opcji definicji zdarzenia podatkowego, pamiętając o ryzyku znacznego zwiększenia liczby takich zdarzeń i wywołania przy tym poważnych problemów z wyceną; wzywa Komisję do sprawdzenia, czy zamiana kryptoaktywów na walutę fiat nie będzie bardziej odpowiednim wyborem zdarzenia podatkowego, jeśli osiągnięto zyski;

23. zauważa, że poszczególne kraje z reguły stosują własną terminologię przy opracowywaniu krajowych rozwiązań regulacyjnych dotyczących kryptoaktywów, co może powodować niepewność prawa dla obywateli i przedsiębiorstw, stanowić zagrożenie dla integralności rynku wewnętrznego UE, ponieważ współpraca transgraniczna mogłaby zostać znacznie utrudniona, w sposób niezamierzony tworzyć luki prawne otwierające możliwości nadużyć podatkowych i unikania opodatkowania i być wykorzystywane do osłabiania międzynarodowych standardów przejrzystości podatkowej, takich jak CRS;

24. podkreśla, że dynamika rynków kryptoaktywów⁽⁶⁾ wymaga pilnego wprowadzenia przepisów definiujących rodzaj opodatkowania, które należy zastosować, definicję zdarzenia podatkowego, moment i miejsce wystąpienia zdarzenia podatkowego i jego wycenę;

25. wskazuje, że opodatkowanie kryptoaktywów w sytuacjach transgranicznych jest związane z kilkoma wymiarami polityki podatkowej, takimi jak podatki dochodowe i VAT, oraz że obecnie wymiary te są podzielone między kompetencje krajowe i europejskie, jednak korzyści wspólnego podejścia europejskiego mogą być najbardziej widoczne w obszarach związanych między innymi ze współpracą administracyjną, wymianą informacji i opodatkowaniem przedsiębiorstw;

26. wzywa Komisję do uwzględnienia wymiaru kryptoaktywów, cyfryzacji i nowych technologii we wszystkich jej zaplanowanych i przyszłych wnioskach ustawodawczych w kwestiach podatkowych, w szczególności w przygotowywanym wniosku pt. „Działalność gospodarcza w Europie: ramy opodatkowania dochodu” (BEFIT); w związku z tym wzywa państwa członkowskie, by zastosowały ambitne podejście i stały na czele międzynarodowej debaty;

27. wzywa państwa członkowskie, aby uwzględniły specyfikę wykorzystania kryptoaktywów w krajowych reformach podatkowych oraz rozważyły wdrożenie skuteczniejszych systemów, które zapewniają niższe koszty przestrzegania przepisów i mniejsze obciążenia administracyjne, ale jednocześnie gwarantują sprawiedliwe, przejrzyste, proporcjonalne i skuteczne opodatkowanie kryptoaktywów; podkreśla, że ograniczone w czasie i uzasadnione zachęty podatkowe mogą być właściwe dla wspierania innowacji technologicznych i rozwoju technologicznego, szczególnie sektora technologii łańcucha bloków; podkreśla kluczowe znaczenie wspólnych standardów do wymiany informacji dla dostawców usług związanych z kryptoaktywami, a także osób fizycznych i podmiotów;

28. wzywa państwa członkowskie do traktowania różnych rodzajów kryptoaktywów w sposób spójny z traktowaniem pod względem podatkowym podobnych aktywów niebędących kryptoaktywami;

29. wzywa państwa członkowskie do rozważenia celów polityki UE zapisanych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, zwłaszcza wysoce konkurencyjnej społecznej gospodarki rynkowej oraz wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska, w ramach ich opcji legislacyjnych dotyczących zasad opodatkowania kryptoaktywów;

30. zwraca się do Komisji o ocenę, czy traktowanie podatkowe kryptoaktywów w porównaniu z traktowaniem podatkowym innych aktywów jest spójne i sprawiedliwe, zwłaszcza pod względem podatku VAT;

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady 2011/16/UE z 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (Dz.U. L 64 z 11.3.2011, s. 1).

⁽⁶⁾ Wielkość ekonomiczną rynku kryptowalut wyceniono na 2,2 bln EUR w maju 2021 r., a szczytową wartość na 2,5 bln EUR w październiku 2021 r. (Wspólne Centrum Badawcze Komisji, 2021 r.).

Wtorek, 4 października 2022 r.

Dalsze prace nad stworzeniem skutecznych ram regulacyjnych/prawnych

31. zwraca uwagę, że rynek kryptoaktywów ma charakter globalny, a zatem zasady opodatkowania kryptoaktywów wymagają skoordynowanego podejścia międzynarodowego; rozumie w tym względzie potrzebę dalszego negocjowania międzynarodowych instrumentów w tej dziedzinie; uważa, że odpowiednim forum w tym zakresie, zwłaszcza jeśli chodzi o przegląd CRS, mogłaby być OECD, która wykonała już znaczącą pracę w zakresie zarówno opodatkowania, jak i traktowania kryptoaktywów;

32. zauważa, że OECD rozpoczęła już prace nad nowymi ramami sprawozdawczości w zakresie kryptoaktywów;

33. uważa, że brak międzynarodowego porozumienia w sprawie opodatkowania kryptoaktywów powoduje, że UE i jej państwa członkowskie nie mają podstaw do stworzenia inteligentnego i przyszłościowego podejścia;

34. wzywa Komisję do przedstawienia oceny głównych zdarzeń podatkowych i form dochodów związanych z kryptoaktywami, ze szczególnym uwzględnieniem skutków podatkowych szeregu kluczowych operacji, takich jak emisja kryptoaktywów, wymiana kryptoaktywów na walutę fiat, towary lub usługi oraz zbycie w formie darowizny lub dziedziczenia, a także utrata lub kradzież itp.;

35. zwraca się do Komisji o przeprowadzenie oceny skutków dotyczącej najlepszych praktyk zidentyfikowanych w celu sprawiedliwego i skutecznego opodatkowania kryptoaktywów, z poszanowaniem zestawu kompetencji UE w kwestiach podatkowych, o zbadanie roli dostawców usług w zakresie kryptoaktywów oraz o określenie, w jakim stopniu kryptoaktywa mieszczą się w istniejących ramach podatkowych; jest zdania, że polityka podatkowa powinna być zintegrowana z solidnymi ramami regulacyjnymi dla kryptoaktywów oraz spójna z innymi aspektami polityki, w tym z przejrzystością podatkową oraz wymogami prawnymi, finansowymi i dotyczącymi ochrony konsumentów;

36. przypomina, że w pełni zintegrowany unijny rynek wewnętrzny wymaga wspólnego podejścia do opodatkowania kryptoaktywów, z poszanowaniem kompetencji określonych w traktatach; wzywa zatem Radę, aby na forum Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych zainicjowała w tej sprawie zorganizowany dialog z Parlamentem; wzywa również przewodniczącego Eurogrupy do rozpoczęcia debaty na temat opodatkowania kryptoaktywów z udziałem ministrów finansów strefy euro;

37. uważa, że należy zmodyfikować zakres dyrektywy w sprawie współpracy administracyjnej, tak aby ramy wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania obejmowały kryptoaktywa i pieniądz elektroniczny; wzywa OECD do bezzwłocznego przyjęcia nowej definicji standardów sprawozdawczości dla wymiany informacji; uważa, że przegląd dyrektywy w sprawie współpracy administracyjnej jest priorytetem w dziedzinie opodatkowania; wzywa Komisję do niezwłocznego uwzględnienia w przyszłym przeglądzie dyrektywy przyszłych zaleceń OECD dotyczących sprawozdawczości w zakresie kryptoaktywów i przeglądów CRS, a także zaleceń Parlamentu zawartych w jego rezolucji w sprawie wdrożenia wymogów UE dotyczących wymiany informacji podatkowych⁽⁷⁾; wzywa Radę do szybkiego przyjęcia tych proponowanych zmian;

38. podkreśla znaczenie zagwarantowania, że przyszły przegląd dyrektywy w sprawie współpracy administracyjnej uzupełni obowiązki sprawozdawcze wynikające z innych instrumentów prawnych, ułatwiając organom automatyczną wymianę danych na temat kryptoaktywów i pieniądza elektronicznego, tak aby mogły one oszacować dochody i przychody z inwestycji i płatności z wykorzystaniem kryptoaktywów i pieniądza elektronicznego; podkreśla potrzebę zagwarantowania stałej spójności, która zapewni pewność prawa dla podmiotów gospodarczych i wskazówki techniczne dla krajowych organów podatkowych;

39. wzywa Komisję i krajowe organy publiczne do zadbania o to, by technologia łańcucha bloków wykorzystywana do egzekwowania przepisów lub świadczenia usług publicznych nie naruszała praw podstawowych ani standardów związanych z cyberbezpieczeństwem oraz przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;

40. zachęca Komisję do uwzględnienia istniejących rozwiązań cyfrowych, przepisów prawnych i wytycznych administracyjnych stosowanych w państwach członkowskich przy ocenie sposobu, w jaki można wykorzystać technologie łańcucha bloków i inne technologie rozproszonego rejestru, aby zapobiegać oszustwom podatkowym i unikaniu opodatkowania oraz zwalczać korupcję; popiera rozwój europejskiej infrastruktury usług technologii łańcucha bloków;

41. zwraca się do Komisji, aby oceniła, jak wspierać poprawę przestrzegania przepisów prawa podatkowego, biorąc pod uwagę szybko zmieniające się wartości kryptoaktywów i brak oczywistego przeliczenia na walutę fiat w niektórych przypadkach, a także wyzwanie dla administracji podatkowych, jakim jest uzyskanie rzetelnych i podanych na czas informacji na temat tych transakcji;

⁽⁷⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 16 września 2021 r. w sprawie wdrożenia wymogów UE dotyczących wymiany informacji podatkowych: postępy, wyciągnięte wnioski i przeszkody do pokonania (Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 120).

Wtorek, 4 października 2022 r.

42. uważa, że skoro sektor kryptoaktywów znajduje się obecnie w procesie transformacji i nie przewiduje się jego stabilizacji w najbliższej przyszłości, potrzeba oceny sytuacji nie powinna powstrzymywać instytucji UE od stanowienia prawa w zakresie lepszego nadzoru i lepszego opodatkowania kryptoaktywów;

43. zwraca uwagę na potrzebę częstych przeglądów i dostosowywania polityki podatkowej, aby móc reagować na zmiany w sektorze i zapewnić jego adekwatność w obliczu rozwoju technologii i rynku związanego z walutami wirtualnymi i innymi nowymi rodzajami aktywów;

o

o o

44. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0339

Centrum AccessibleEU wspierające politykę dostępności na rynku wewnętrznym UE**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie Centrum AccessibleEU wspierającego politykę dostępności na rynku wewnętrznym UE (2022/2013(INI))**

(2023/C 132/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 19 i 48, art. 67 ust. 4 oraz art. 153, 165, 168 i 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej („Kartę”), w szczególności jej art. 3, 21, 24, 26, 34, 35, 41 i 47,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i jej wejście w życie 21 stycznia 2011 r. zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając uwagi ogólne do Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych opracowane przez Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami jako miarodajne wytyczne dotyczące jej wdrażania, a w szczególności uwagę ogólną nr 2 dotyczącą art. 9 o dostępności, przyjętą 11 kwietnia 2014 r.,
- uwzględniając kodeks postępowania pomiędzy Radą, państwami członkowskimi i Komisją zawierający wewnętrzne ustalenia dotyczące wdrażania przez Unię Europejską i reprezentowania Unii Europejskiej w odniesieniu do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽²⁾,
- uwzględniając przyjęte przez Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami uwagi podsumowujące z dnia 2 października 2015 r. dotyczące wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej,
- uwzględniając dochodzenie strategiczne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące monitorowania przez Komisję środków unijnych mających wspierać prawo do niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2021 r. zatytułowany „Unia równości: strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” (COM(2021)0101),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426, „dyrektywa antydyskryminacyjna”) oraz stanowisko Parlamentu w tej sprawie z 2 kwietnia 2009 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych na okres po roku 2020 ⁽⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (UE) 2021/782 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.⁽²⁾ Dz.U. C 340 z 15.12.2010, s. 11.⁽³⁾ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 68.⁽⁴⁾ Dz.U. C 362 z 8.9.2021, s. 8.⁽⁵⁾ Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 1.

Wtorek, 4 października 2022 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w wymogów dostępności produktów i usług ⁽⁶⁾ (europejski akt prawny w sprawie dostępności),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego ⁽⁷⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiającą Europejski kodeks łączności elektronicznej ⁽⁸⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/612 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (wersja przekształcona) ⁽⁹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie” (COM(2021)0118),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – europejski transport na drodze ku przyszłości” (COM(2020)0789),
- uwzględniając Nowy program na rzecz praw konsumentów (COM(2020)0696), którego pięć priorytetów obejmuje szczególne potrzeby niektórych grup konsumentów, w tym osób z niepełnosprawnościami,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE ⁽¹¹⁾ (dyrektywa w sprawie zamówień publicznych),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ⁽¹²⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2018/254 z dnia 15 lutego 2018 r. w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Traktatu z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem ⁽¹³⁾,
- uwzględniając normy dostępności wynikające z mandatów Komisji nr 376, 554, 420 i 473,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą ⁽¹⁶⁾,

⁽⁶⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 115 z 13.4.2022, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 48 z 21.2.2018, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1.

Wtorek, 4 października 2022 r.

- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Komisji (UE) nr 1300/2014 z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie technicznych specyfikacji interoperacyjności odnoszących się do dostępności systemu kolei Unii dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się ⁽¹⁸⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A9-0209/2022),
- A. mając na uwadze, że osoby z niepełnosprawnościami mają równe prawa przysługujące im w takim samym stopniu jak innym osobom we wszystkich dziedzinach życia, a także niezbywalne prawo do godności, równego traktowania, niezależnego życia, autonomii oraz pełnego uczestnictwa w społeczeństwie, co przynosi korzyści mu na wszystkich poziomach;
- B. mając na uwadze, że ponad 87 milionów osób w Unii ma jakąś formę niepełnosprawności oraz że należy wziąć pod uwagę tendencję starzenia się społeczeństwa w Unii;
- C. mając na uwadze, że dostępność jest podstawowym warunkiem wstępnym pełnego korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami z praw człowieka i podstawowych wolności; mając na uwadze, że zgodnie z art. 9 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, aby umożliwić osobom z niepełnosprawnościami samodzielne funkcjonowanie i pełne uczestnictwo we wszystkich aspektach życia, państwa strony muszą podjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami, na równych zasadach z innymi osobami, dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjnych i komunikacyjnych (ICT), a także do innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich;
- D. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą zadbać o to, aby dostępność była uwzględniana na wszystkich szczeblach, nie tylko w kwestiach dotyczących budynków publicznych i transportu, ale także ochrony zdrowia i edukacji, jak również że należy zwiększyć mobilność i integrację osób z niepełnosprawnościami;
- E. mając na uwadze, że w Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zdefiniowano „uniwersalne projektowanie” jako projektowanie produktów, otoczenia, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania, przy czym nie wyklucza się urządzeń wspomagających dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami; mając na uwadze, że dostępność jest jedną z ogólnych zasad Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, a Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych jest prawnie wiążąca dla Unii Europejskiej i państw członkowskich na podstawie decyzji 2010/48/WE; mając na uwadze, że w uwadze ogólnej nr 2 do Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych zwrócono uwagę na obowiązek przyjęcia przez państwa strony planów działania i strategii, aby zidentyfikować istniejące bariery w dostępności, określić ramy czasowe z konkretnymi terminami oraz zapewnić zarówno zasoby ludzkie, jak i materialne, niezbędne do usunięcia tych barier; mając na uwadze, że dostępność jest niezbędna, aby osoby z niepełnosprawnościami mogły korzystać z prawa do prywatności, niedyskryminacji, zatrudnienia, edukacji włączającej, udziału w życiu politycznym oraz innych praw zapisanych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- F. mając na uwadze, że władze lokalne odgrywają kluczową rolę we wspieraniu państw członkowskich w opracowywaniu polityki społecznej, w tym polityki dotyczącej niepełnosprawności i dostępności, poprzez analizę potrzeb w terenie i wdrażanie konkretnych środków;
- G. mając na uwadze, że zapewnienie wysokiej jakości i przystępnych cenowo technologii wspomagających będzie sprzyjać pełnej integracji osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie i przyniesie korzyści zarówno osobom z niepełnosprawnościami, jak i dostawcom tych technologii, a także całemu społeczeństwu; mając na uwadze, że technologie wspomagające przyczynią się do zmniejszenia różnic między państwami członkowskimi oraz że technologie te mogą funkcjonować tylko w dostępnych środowiskach;
- H. mając na uwadze, że wyższy poziom zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, większa dostępność i większe włączenie tej grupy do siły roboczej mają wyraźny potencjał gospodarczy;

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 46 z 17.2.2004, s. 1.⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 356 z 12.12.2014, s. 110.

Wtorek, 4 października 2022 r.

- I. mając na uwadze, że Unia ustanowiła kompleksowe ramy prawne w zakresie dostępności na rynku wewnętrznym, zwłaszcza poprzez przyjęcie szczegółowych przepisów dotyczących dostępności, takich jak europejski akt prawny w sprawie dostępności, oraz włączenie zobowiązań dotyczących dostępności do różnych aktów ustawodawstwa sektorowego, w tym do rozporządzeń dotyczących funduszy UE; mając na uwadze, że w europejskim akcie prawnym w sprawie dostępności, który będzie obowiązywał od 28 czerwca 2025 r., zostaną wprowadzone nowe znaczące wymogi w zakresie dostępności produktów i usług;
 - J. mając na uwadze, że faktyczna realizacja strategii politycznych dotyczących niepełnosprawności wpłynie pozytywnie na konkurencyjność rynku wewnętrznego UE, a zatem stanowi ona integralne źródło zasobów dla gospodarki unijnej;
 - K. mając na uwadze, że ocena europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020 wykazała, iż jej wkład poprawił sytuację w wielu dziedzinach, ale również podkreśliła fakt, że osoby z niepełnosprawnościami nadal napotykają na znaczne bariery w dostępie do opieki zdrowotnej, edukacji, transportu, środowiska zbudowanego, technologii informacyjno-komunikacyjnych, zatrudnienia i rekreacji, a także w udziale w życiu politycznym i innych dziedzinach życia;
1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji zatytułowany „Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” („Strategia”), którego celem jest zagwarantowanie, aby wszystkie osoby z niepełnosprawnościami w Europie mogły korzystać ze swoich praw, uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym na równych warunkach i nie doświadczać już dyskryminacji, oraz zajęcie się znacznymi barierami, na które zwrócono uwagę w ocenie europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020;
 2. z zadowoleniem przyjmuje ogłoszoną w Strategii inicjatywę Komisji dotyczącą utworzenia Centrum AccessibleEU („Centrum”); przyznaje, że celem Centrum jest zwiększenie spójności zharmonizowanych polityk dostępności, wspieranie ich realizacji oraz ułatwienie dostępu do odpowiedniej wiedzy i umiejętności, promowanie kultury równych szans i pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, w tym na poziomie zawodowym, w przestrzeni współpracy pomiędzy administracją publiczną, przedstawicielami biznesu, społeczeństwem obywatelskim osób z niepełnosprawnościami, ekspertami w dziedzinie dostępności i użytkownikami;
 3. zauważa, że lepsze rezultaty pod względem dostępności w społeczeństwie można osiągnąć jedynie wówczas, gdy Centrum będzie kierować się podejściem opartym na „uniwersalnym projektowaniu”; podkreśla konieczność zapewnienia należytego uwzględnienia tego kompleksowego podejścia do dostępności, w szczególności w odniesieniu do środowiska fizycznego, transportu, informacji, komunikacji, usług oraz obszaru umów i przetargów w ramach zamówień publicznych; uważa, że takie podejście zakłada również skuteczny udział wszystkich zainteresowanych stron i podmiotów uprawnionych w ich postępowaniach;
 4. podkreśla, że UE ustanowiła kompleksowe ramy prawne na potrzeby dostępności na jednolitym rynku w oparciu o mandat Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, obejmujące m.in. europejski akt w sprawie dostępności, dyrektywę w sprawie dostępności stron internetowych, dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i o łączności elektronicznej oraz specyfikacje techniczne dotyczące stacji kolejowych i pojazdów; przypomina, że niektóre aspekty tych ram mają terminy realizacji w przyszłości, i zachęca do dalszych wysiłków na rzecz szybkiego wdrożenia; ubolewa nad faktem, że wdrażanie tego rodzaju kluczowych przepisów – tam, gdzie jest ono już wymagane – różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich i ogólnie nie jest jeszcze zadowalające, głównie z powodu braku wykwalifikowanych ekspertów ds. dostępności; podkreśla zatem potrzebę poprawy ogólnej wiedzy oraz praktycznej i teoretycznej znajomości polityki dostępności wśród administracji publicznej, podmiotów gospodarczych i społeczeństwa w ogóle, aby pomóc w znalezieniu odpowiednich, trwałych i przystępnych cenowo rozwiązań w każdym państwie członkowskim, a tym samym poprawić wdrażanie istniejących i przyszłych wymogów w zakresie dostępności; podkreśla w tym kontekście, że Centrum powinno być ważnym źródłem wiedzy i wsparcia dla państw członkowskich w fazie wdrażania;
 5. przyjmuje do wiadomości utworzenie grup roboczych ad hoc w celu wdrożenia niektórych przepisów dotyczących dostępności; uważa jednak, że kolejną przeszkodę we wdrażaniu przepisów dotyczących dostępności oraz w ich ujednoliconym egzekwowaniu w całej UE stanowi brak ram koordynacji i współpracy między UE, państwami członkowskimi, w szczególności organami publicznymi monitorującymi lub egzekwującymi przepisy dotyczące dostępności, a odpowiednimi zainteresowanymi stronami, które wspierają rozwiązania przekrojowe, a mianowicie osobami z niepełnosprawnościami za pośrednictwem reprezentujących je organizacji, specjalistami w dziedzinie dostępności i sektorem prywatnym;

Wtorek, 4 października 2022 r.

6. wzywa Komisję do zapewnienia odpowiednich środków, zarówno w zakresie finansowania, jak i zasobów ludzkich, na utworzenie i funkcjonowanie Centrum; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia środków niezbędnych do wdrożenia i egzekwowania polityki dostępności, również za pośrednictwem funduszy UE; podkreśla, że wystarczające finansowanie jest niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki publicznej w dziedzinie dostępności, a także do osiągnięcia postępu w wielu dziedzinach, takich jak szerzenie wiedzy poprzez działania komunikacyjne, w szczególności wobec organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami, uznawanie niewidocznych niepełnosprawności oraz harmonizacja krajowych kart osoby niepełnosprawnej czy norm dostępności;

Struktura

7. apeluje do Komisji o ustanowienie sekretariatu i forum na potrzeby sterowania i kierowania pracą Centrum; podkreśla, że forum powinno gwarantować zrównoważone uczestnictwo zainteresowanych stron z sektorów publicznego i prywatnego oraz podmiotów uprawnionych z odpowiednim doświadczeniem w dziedzinie dostępności; zaznacza, że należy zapewnić równowagę płci; podkreśla, że należy zapewnić udział organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami jako zasadniczy element pracy Centrum, w celu zadbania o jak największą przejrzystość jego działań; uważa, że Centrum powinno publikować roczny program prac i powinno włączać do forum przedstawicieli spośród posłów do Parlamentu Europejskiego;

8. podkreśla szczególne wyzwania związane z poszczególnymi dziedzinami polityki dostępności, takimi jak środowisko zbudowane, zamówienia publiczne, technologie cyfrowe, media i kultura, transport, nowe technologie i technologie wspomagające oraz produkty i usługi dostępne dla ogółu społeczeństwa; wzywa Komisję do utworzenia specjalistycznych podgrup ekspertów dla określonych dziedzin; jest przekonany, że grupy te powinny ściśle współpracować z Centrum, państwami członkowskimi, osobami z niepełnosprawnościami i organizacjami reprezentującymi osoby z niepełnosprawnościami, aby zagwarantować lepszą ocenę, wdrażanie, monitoring i egzekwowanie przepisów dotyczących dostępności;

9. wzywa państwa członkowskie do ustanowienia krajowych ośrodków dostępności, które mogłyby obejmować punkty kontaktowe i równoległe grupy ekspertów, aby wspólnie z Centrum działały na rzecz wdrażania, monitorowania i egzekwowania przepisów dotyczących dostępności; jest zdania, że krajowe ośrodki dostępności powinny ułatwiać wymianę i koordynację działań między odpowiednimi zainteresowanymi stronami i podmiotami uprawnionymi, w tym podmiotami gospodarczymi, organizacjami osób z niepełnosprawnościami i organami krajowymi odpowiedzialnymi za dostępność i wdrażanie przepisów sektorowych; jest przekonany, że eksperci merytoryczni Centrum powinni udzielać wskazań i prowadzić szkolenia dla wszystkich zainteresowanych stron; uważa, że tego rodzaju grupy mogłyby pomóc w znalezieniu rozwiązań dotyczących dostępności, uwzględniających specyfikę poszczególnych państw;

Mandat

10. uważa, że Centrum powinno funkcjonować jako ośrodek zapewniający odpowiednim instytucjom i organom Unii oraz jej państwom członkowskim regularną pomoc i fachową wiedzę dotyczącą polityki dostępności i wymogów technicznych przy wdrażaniu prawa Unii; uważa, że Centrum powinno ustanowić i koordynować ramy współpracy, które pozwalałyby na kontakt odpowiednich organów krajowych i organów Unii oraz wszystkich grup użytkowników, w szczególności organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnościami, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, środowisk naukowych, przedsiębiorstw i specjalistów ze wszystkich dziedzin dostępności i praw konsumentów, aby wspierać ujednolicone wdrażanie i egzekwowanie przepisów w całej UE, zapewnić wskazówki i szkolenie, jak również inspirować rozwój polityki i innowacji na szczeblu krajowym i unijnym, między innymi poprzez identyfikowanie najlepszych praktyk i dzielenie się nimi w różnych sektorach, a także poprzez tworzenie narzędzi mających na celu ułatwienie wdrażania prawa unijnego; uważa ponadto, że Centrum mogłoby wzmocnić współpracę wyżej wymienionych organów i organizacji z wysoce innowacyjnymi zainteresowanymi stronami, aby promować rozwój technologii wspomagających; uważa, że Centrum powinno również udzielać porad, włącznie z wytycznymi, odpowiednim instytucjom i organom UE oraz jej państwom członkowskim w zakresie ich wewnętrznych strategii i praktyk dotyczących dostępności;

11. podkreśla potencjalne korzyści wynikające z istnienia Centrum pod względem wspierania prac Komisji, w tym między innymi identyfikowania luk i niespójności w aktualnie obowiązujących przepisach oraz pomocy w ich eliminowaniu, zapewnienia zaleceń politycznych w celu aktualizacji i rozwoju przepisów dotyczących dostępności, uwzględniania dostępności w głównym nurcie wszystkich właściwych strategii politycznych, za które odpowiedzialne są różne dyrekcje generalne Komisji, w tym poprzez identyfikację priorytetowych obszarów, w których należy poprawić dostępność, realizacji projektów ukierunkowanych na analizę innowacyjnych sposobów wdrażania dostępności, pomocy w opracowywaniu specyfikacji dostępności technicznej oraz wspierania agencji i organów UE w sprawach związanych z dostępnością;

Wtorek, 4 października 2022 r.

12. jest zdania, że Centrum powinno generować wartościową wiedzę na temat dostępności za pośrednictwem badań i opracowań, które winno dostarczać zarówno Komisji, jak i państwom członkowskim, a także powinno gromadzić i konsolidować specjalistyczne i porównywalne informacje oraz w pełni dostępne dane, w tym informacje zwrotne na temat wdrażania przepisów dotyczących dostępności; podkreśla, że te działania pomogłyby w kształtowaniu polityki dostępności mocno opartej na wymogach i doświadczeniach użytkowników; podkreśla, że Centrum powinno pomagać w wypełnianiu luk w gromadzeniu na szczeblu krajowym danych statystycznych na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami i że należy przewidzieć współpracę z odpowiednimi organami statystycznymi, w szczególności z Eurostatem;

13. uważa, że Centrum odgrywałoby bardzo ważną rolę w zapewnianiu Komisji i państwom członkowskim, zainteresowanym stronom i podmiotom uprawnionym wiedzy i pomocy we wdrażaniu, monitorowaniu i egzekwowaniu polityki dostępności, w tym poprzez szkolenie i wytyczne we wszystkich językach urzędowych UE, sformułowane w sposób przystępny, zrozumiały, łatwy do przyswojenia;

14. podkreśla, że Centrum powinno pomóc w przezwycięzeniu niespójności między Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych a polityką UE, a tym samym powinno pomóc państwom członkowskim w osiągnięciu głównego celu, jakim jest zwiększenie poziomu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami; zwraca uwagę, że to działanie w zakresie włączania do głównego nurtu polityki musi obejmować UE i państwa członkowskie również poprzez ścisłą współpracę z organizacjami reprezentującymi osoby z niepełnosprawnościami i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, władzami publicznymi i sektorem prywatnym;

15. zauważa, że wdrażanie polityki dostępności wymaga wysokiego poziomu technicznej wiedzy fachowej i zagadnienie to jest w niedostatecznym stopniu uwzględniane w programach kształcenia wyższego, co przyczynia się do braku wykwalifikowanych ekspertów ds. dostępności w sektorze publicznym i prywatnym w wielu dziedzinach; podkreśla, że Centrum powinno wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu specjalnych programów edukacyjnych dotyczących kwestii związanych z dostępnością oraz prowadzić szkolenia dla specjalistów, unijnych i krajowych urzędników państwowych, jak również odpowiednich zainteresowanych stron i podmiotów uprawnionych w celu szerzenia wiedzy o tych kwestiach;

16. ubolewa, że system normalizacji nie pozwala osobom z niepełnosprawnościami i organizacjom, które je reprezentują, uczestniczyć na równi z innymi zainteresowanymi stronami w działalności europejskich i krajowych organów normalizacyjnych przy opracowywaniu norm dostępności; wzywa zatem do lepszej reprezentacji w systemie normalizacji oraz do zrównoważonej reprezentacji wśród wyznaczonych ekspertów, aby zagwarantować sprawiedliwy wynik prac nad unijnymi przepisami i normami dotyczącymi dostępności; uważa, że Centrum powinno odgrywać znaczącą rolę w systemie normalizacji i mogłoby służyć Komisji wiedzą fachową, gdy Komisja uczestniczy w pracach komitetów normalizacyjnych, w tym poprzez udzielanie porad przez ekspertów ds. normalizacji z organizacji reprezentujących osoby z niepełnosprawnością, a także, w miarę możliwości, pomagać Komisji w sporządzaniu specyfikacji technicznych i wniosków o normy europejskie i rezultaty prac zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012⁽¹⁹⁾, w tym poprzez zaangażowanie wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron i posiadaczy praw; uważa, że zaangażowanie Centrum przyniosłoby wyraźne korzyści osobom z niepełnosprawnościami w zakresie poruszania się po UE i umożliwiłoby im korzystanie z prawa do pracy, życia i swobodnego podróżowania;

17. wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny w ciągu pięć lat od utworzenia Centrum w celu oszacowania jego skuteczności i wartości dodanej w kwestii poprawy polityki dostępności w UE; podkreśla, że na podstawie tej oceny Komisja powinna podjąć odpowiednie kroki w celu uaktualnienia i usprawnienia Centrum, w tym ocenić możliwość utworzenia agencji, jeżeli cele wymienione w jego mandacie nie zostaną zrealizowane; wzywa Komisję do monitorowania pracy Centrum i jego osiągnięć za pośrednictwem rocznych sprawozdań przedstawianych Parlamentowi;

o

o o

18. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz państwom członkowskim.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

Środa, 5 października 2022 r.

P9_TA(2022)0343

Sytuacja Romów mieszkających w osiedlach w UE**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie sytuacji Romów mieszkających w osiedlach w UE (2022/2662(RSP))**

(2023/C 132/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Europejską kartę społeczną,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając ramy prawne Rady Europy dotyczące ochrony mniejszości, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w szczególności w sprawie jawnie dyskryminujących praktyk segregacji edukacyjnej romskich dzieci, oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽¹⁾ (dyrektywa o równości rasowej),
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów uchylającą niektóre dyrektywy ⁽³⁾ (dyrektywę ramową w sprawie odpadów),
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych oraz komunikat Komisji z 4 marca 2021 r. w sprawie planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych (COM(2021)0102),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie strategii UE w dziedzinie integracji Romów ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 grudnia 2013 r. w sprawie aspektów płci w kontekście unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 12 lutego 2019 r. w sprawie konieczności wzmocnienia strategicznych unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów po 2020 r. i bardziej zdecydowanej walki z antycygańskością ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych na okres po roku 2020 ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.⁽²⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.⁽³⁾ Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.⁽⁴⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.⁽⁵⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 112.⁽⁶⁾ Dz.U. C 468 z 15.12.2016, s. 36.⁽⁷⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 2.⁽⁸⁾ Dz.U. C 362 z 8.9.2021, s. 8.

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 17 września 2020 r. pt. „Wdrażanie krajowych strategii integracji Romów: zwalczanie negatywnych postaw wobec osób pochodzenia romskiego w Europie”⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie powszechnego dostępu do godnych i przystępnych cenowo mieszkań⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie praw dziecka w świetle strategii UE na rzecz praw dziecka⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 kwietnia 2022 r. w sprawie ochrony w UE dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie⁽¹²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 4 grudnia 2018 r. pt. „Sprawozdanie z oceny Unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (COM(2018)0785),
- uwzględniając Drugie badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS II) opracowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA),
- uwzględniając ramy monitorowania FRA unijnych ram strategicznych na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów,
- uwzględniając biuletyn FRA z 29 września 2020 r. pt. „Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers” [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na Romów i Trawelerów],
- uwzględniając oświadczenie FEANTSA (Europejskiej Federacji Organizacji Krajowych Pracujących z Osobami Bezdomnymi) z 26 października 2020 r. pt. „The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult” [Sytuacja mieszkaniowa Romów w UE pozostaje trudna],
- uwzględniając briefing Europejskiej Sieci ds. Bezpieństwoców z 10 marca 2022 r. pt. „Stateless people and people at risk statelessness forcibly displaced from Ukraine” [Bezpieństwoccy i osoby zagrożone bezpieństwocą przesiedlone z Ukrainy],
- uwzględniając stanowisko UNICEF z czerwca 2012 r. pt. „The Right of Roma Children to Education” [Prawo dzieci romskich do edukacji],
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 14/2016 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 28 czerwca 2016 r. pt. „Unijne inicjatywy polityczne i wsparcie finansowe na rzecz integracji Romów – w ostatnim dziesięcioleciu osiągnięto istotne postępy, potrzebne są jednak dodatkowe działania w terenie”,
- uwzględniając komunikat Komisji z 18 września 2020 r. pt. „Unia równości: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025” (COM(2020)0565),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 7 października 2020 r. pt. „Unia równości: unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów” (COM(2020)0620),
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 listopada 2020 r. zatytułowany „Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027” (COM(2020)0758),
- uwzględniając zalecenie Rady z 12 marca 2021 r. w sprawie równouprawnienia, włączenia i partycypacji Romów⁽¹³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 marca 2021 r. pt. „Strategia UE na rzecz praw dziecka” (COM(2021)0142),
- uwzględniając zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),

⁽⁹⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 104.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 145.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 146.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0120.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 93 z 19.3.2021, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14.

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z 3 marca 2021 r. zatytułowany „Unia równości: strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” (COM(2021)0101).
 - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426),
 - uwzględniając dyrektywę Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami⁽¹⁵⁾ („dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony”),
 - uwzględniając pytania wymagające odpowiedzi ustnej skierowane do Rady i Komisji w sprawie sytuacji Romów mieszkających w osiedlach w UE (O-000022/2022 – B9-0018/2022 and O-000023/2022 – B9-0019/2022),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
- A. mając na uwadze, że wartości UE panują w społeczeństwie, w którym szanuje się różnorodność, pluralizm, niedyskryminację, tolerancję, sprawiedliwość, solidarność i równouprawnienie płci; mając na uwadze, że państwa członkowskie są szczególnie odpowiedzialne za zagwarantowanie tych wartości wszystkim ludziom, w tym Romom;
- B. mając na uwadze, że „Romowie” to termin ogólny obejmujący wiele różnych ludów pochodzenia romskiego, takich jak Romowie, Sinti, Kale, Romaniszels i Bojasze/Rudari; mając na uwadze, że obejmuje ono również takie grupy, jak Aszkale, Egipcjanie, Jenisze, Domowie, Lomowie, Roma i Abdalowie oraz społeczności wędrownie, w tym etniczną grupę Trawelerów i ludność określaną terminem administracyjnym „ludzie drogi” („gens du voyage”), a także osoby, które identyfikują się jako Cyganie, przy czym nie należy kwestionować specyfiki tych grup;
- C. mając na uwadze, że Romowie stanowią największą mniejszość etniczną w Europie; mając na uwadze, że niedopuszczalnie wielu Romów w Europie nadal żyje w ubóstwie i jest wykluczonych społecznie, przy czym mieszkają oni na wyjątkowo niepewnych, niebezpiecznych i przeludnionych obszarach wiejskich i miejskich, na których występuje zjawisko segregacji; mając na uwadze, że problem Romów mieszkających w osiedlach nie ogranicza się do jednego kraju, a zatem jest to zjawisko europejskie i jako takim należy się nim zająć; mając na uwadze, że segregacja przestrzenna jest główną przyczyną nierównego dostępu do opieki zdrowotnej, opieki nad małymi dziećmi i wczesnej edukacji, zatrudnienia oraz podstawowych usług, w tym dróg, zaopatrzenia w wodę, urządzeń sanitarnych i kanalizacyjnych, elektryczności i usług zbierania odpadów, a także że powoduje ona wzajemne wzmocnianie tych zjawisk; mając na uwadze, że ma ona nie tylko konsekwencje fizyczne i gospodarcze, ale także psychologiczne i socjologiczne, zarówno dla jednostek, jak i społeczności; mając na uwadze, że ubóstwo międzypokoleniowe w osiedlach romskich ma charakter społeczno-gospodarczy oraz znacząco wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne, dobrostan i szanse życiowe Romów, a także na możliwość korzystania przez nich z przysługujących im podstawowych praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że w przypadku Romów odnotowuje się wyższe wskaźniki niskiej intensywności pracy, niepewności zatrudnienia i bezrobocia oraz że często pracują oni w ramach nietypowych lub niepewnych form zatrudnienia, co utrudnia im dostęp do systemów na wypadek bezrobocia i uprawnień emerytalnych; mając na uwadze, że Romom brakuje sieci zatrudnienia oraz że są oni dyskryminowani w dostępie do zatrudnienia i w miejscu pracy, a także że skupiają się w regionach o niekorzystnych warunkach społeczno-gospodarczych; mając na uwadze, że w UE mieszka 6 mln Romów, co oznacza, że stanowią oni znaczącą i coraz większą część jej ludności i że mają ogromny potencjał, który będzie można wykorzystać tylko wtedy, gdy poprawi się ich sytuacja w zakresie zatrudnienia i włączenia społecznego;
- E. mając na uwadze, że według EU-MIDIS II tylko jeden na czterech Romów w wieku 16 lat lub powyżej w momencie przeprowadzania badania twierdził, że jego głównym zajęciem jest „zatrudnienie” lub „samozatrudnienie”, oraz mając na uwadze, że ankiety wśród romskich kobiet wskazywały na znacznie niższy wskaźnik zatrudnienia w porównaniu z mężczyznami – 16 % wobec 34 %; mając na uwadze, że sytuacja młodych ludzi była szczególnie niepokojąca, gdyż średni odsetek młodzieży NEET (niekształcącej się, niepracującej ani nieuczącej się) w przypadku Romów wyniósł 63 %, podczas gdy średnia unijna wyniosła 12 %; mając na uwadze, że w przypadku tej grupy wiekowej wyniki wskazywały również na znaczne zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn, gdyż 72 % młodych Romek należało do grupy NEET, podczas gdy w przypadku młodych Romów odsetek ten wynosił 55 %; mając na uwadze, że stanowi to wyraźną rozbieżność w stosunku do reszty społeczeństwa (35 %); mając na uwadze, że według doniesień aż 80 % Romów żyje poniżej krajowego progu zagrożenia ubóstwem; mając na uwadze, że co trzeci Rom mieszkał w budynku bez wody wodociągowej, a co dziesiąty – w budynku bez energii elektrycznej; mając na uwadze, że co trzecie dziecko romskie mieszkało w gospodarstwie domowym, w którym ktoś poszedł spać głodny przynajmniej raz w miesiącu, a prawie połowa Romów w wieku 6–24 lat nie uczęszczała do szkoły;

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12.

Środa, 5 października 2022 r.

- F. mając na uwadze, że brak znaczących środków politycznych lub inwestycji, ograniczona dostępność i niska jakość mieszkań socjalnych, dyskryminacja na rynku mieszkaniowym i segregacja sprawiają, że luka w dostępie do mieszkań między Romami a resztą obywateli pozostaje prawie niezmieniona ⁽¹⁶⁾;
- G. mając na uwadze, że Romowie mieszkający w osiedlach powinni mieć dostęp do godnych warunków mieszkaniowych – dostępnych, przystępnych cenowo, bezpiecznych dla środowiska, zdrowych i wolnych od segregacji;
- H. mając na uwadze, że na wszystkich poziomach społeczeństwa UE wciąż istnieje głęboko zakorzeniony, instytucjonalny antycyganizm, który znacznie utrudnia Romom pełne korzystanie z praw podstawowych przysługujących im jako obywatelom UE we wszystkich dziedzinach życia, w tym w zatrudnieniu, mieszkalnictwie, edukacji, opiece zdrowotnej, pomocy społecznej oraz innych kluczowych usługach publicznych; mając na uwadze, że 41 % Romów w dziewięciu państwach członkowskich UE, którzy wzięli udział w badaniu EU-MIDIS II, czuło się dyskryminowane ze względu na pochodzenie romskie przynajmniej w jednym z obszarów codziennego życia, takich jak poszukiwanie zatrudnienia, praca, mieszkalnictwo, opieka zdrowotna i edukacja; mając na uwadze, że integracja Romów wymaga wrażliwości na kontekst lokalny, na różnorodność etniczną i społeczno-gospodarczą wewnątrz społeczności romskich, a także na bariery dla społecznej mobilności i na krzyżowe formy dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, wiek i niepełnosprawność; mając na uwadze, że równouprawnienie płci oraz sytuacja romskich dzieci i romskiej młodzieży to dwa kluczowe obszary, w których należy działać na rzecz włączenia społecznego ludności romskiej, a państwa członkowskie i UE zajmują się nimi w niedostateczny sposób;
- I. mając na uwadze, że warunki panujące w osiedlach romskich są niezgodne z prawami człowieka i prawami podstawowymi zawartymi w traktatach UE, europejskiej konwencji praw człowieka, Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, Europejskiej karcie społecznej, Konwencji ONZ o prawach dziecka i Międzynarodowym pakcie praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, a także z zasadami uznanymi w Europejskim filarze praw socjalnych; mając na uwadze, że niepokojący jest brak poszanowania tych praw w praktyce w odniesieniu do Romów mieszkających w osiedlach;
- J. mając na uwadze, że błędne koło ubóstwa międzypokoleniowego w marginalizowanych osiedlach romskich stanowi złożone zjawisko, do którego należy podejść horyzontalnie w różnych powiązanych ze sobą obszarach polityki, przy czym należy działać kompleksowo i blisko współpracować ze wszystkimi zainteresowanymi stronami; mając na uwadze, że aby wypracować skuteczne rozwiązania, potrzebne jest pełne zaangażowanie na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym we współpracy z inicjatywami społeczeństwa obywatelskiego – w tym organizacjami charytatywnymi i kościelnymi – partnerami społecznymi i podmiotami prywatnymi, a także że należy uczyć się na podstawie najlepszych ze praktyk wszystkich państw członkowskich oraz powielać je na szerszą skalę;
- K. mając na uwadze, że chociaż wiele władz lokalnych i regionalnych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego regularnie i aktywnie współpracuje z Romami mieszkającymi w osiedlach, wcielając w życie sprawdzone i innowacyjne podejścia i projekty, często nie korzystają oni z dostępnych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (ESI), ponieważ proces ich uzyskiwania jest bardzo uciążliwy i złożony; mając na uwadze, że najczęstszymi barierami w dostępie do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych są: brak podejścia partnerskiego; opóźniona realizacja wniosków o zwrot kosztów; wypłata środków z ESI najczęściej w oparciu o system zwrotów, co uzależnia beneficjentów od środków własnych; długotrwałe i wielokrotne kontrole udzielania zamówień publicznych; brak spójności między wynikami kontroli, przez co beneficjenci są obwiniani o błędy, co może nieść za sobą obowiązek zwrotu środków, a zatem konieczność realokacji zasobów z innych obszarów lub nawet niewypłacalność; słabe zaangażowanie i współpraca z beneficjentami ze strony kontrolerów z instytucji zarządzających lub pośredniczących podczas procesu udzielania zamówień; ustalanie arbitralnych limitów i wymagań dla różnych elementów projektów;
- L. mając na uwadze, że Romowie napotykają nieproporcjonalne bariery w dostępie do usług zdrowotnych, które są spotęgowane brakiem ubezpieczenia lub dokumentów tożsamości, dyskryminacją ze strony pracowników służby zdrowia i segregacją w placówkach opieki zdrowotnej; mając na uwadze, że utrzymujące się nierówności zdrowotne, w tym konkretne skutki segregacji przestrzennej i przeludnienia domostw na zdrowie, stawiają Romów w trudnej sytuacji;
- M. mając na uwadze, że wszystkie 27 państw członkowskich zobowiązało się działać na rzecz wyeliminowania bezdomności do 2030 r. – kraje te w czerwcu 2020 r. podpisały deklarację lizbońską i zobowiązały się utworzyć europejską platformę na rzecz przeciwdziałania bezdomności, która ma propagować politykę bazującą na skoncentrowanym na człowieku, opartym na mieszkalnictwie i zintegrowanym podejściu;

⁽¹⁶⁾ Oświadczenie FEANTSA pt. „The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult” [Sytuacja mieszkaniowa Romów w UE pozostaje trudna].

Środa, 5 października 2022 r.

- N. mając na uwadze, że UE znacznie wspiera finansowo rozwiązania sprzyjające włączeniu społecznemu, w tym środki dotyczące Romów, zwłaszcza tych najbardziej potrzebujących; mając na uwadze, że z dokumentów państw członkowskich dotyczących planowania wynika, że w okresie programowania 2014–2020 na integrację społeczno-gospodarczą grup szczególnie narażonych przeznaczono 1,5 mld EUR ⁽¹⁷⁾;
- O. mając na uwadze, że na wszystkich poziomach edukacji istnieje utrzymująca się przepaść między Romami a resztą obywateli; mając na uwadze, że według EU-MIDIS II w 2018 r. tylko 53 % romskich dzieci w wieku od czterech do sześciu lat uczestniczyło we wczesnej edukacji; mając na uwadze powszechność segregacji uczniów romskich w szkołach, pomimo że istnieje prawny zakaz takich praktyk i że są one niezgodne z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; mając na uwadze, że taka segregacja edukacyjna przybiera zazwyczaj trzy formy: nieproporcjonalną liczbę romskich dzieci w „specjalnych” szkołach dla dzieci z niepełnosprawnościami intelektualnymi, oddzielne klasy lub oddziały dla uczniów romskich w „mieszanych” szkołach oraz powszechność szkół o charakterze „gett”; mając na uwadze, że romskie dzieci napotykały dodatkowe przeszkody w równym uczestnictwie w edukacji, w tym niemożność pokrycia kosztów związanych z edukacją (w tym wczesną edukacją i opieką nad dzieckiem), segregację przestrzenną, brak placówek opieki nad dziećmi w pobliżu oraz nierówny dostęp do uczenia się przez internet lub na odległość lub brak takiego dostępu; mając na uwadze, że ubóstwo i brak dostępu do podstawowych usług ma znaczny wpływ na rozwój fizyczny, umysłowy i emocjonalny dzieci oraz zwiększa prawdopodobieństwo, że pozostaną one w tyle we wszystkich aspektach dorosłego życia;
- P. mając na uwadze, że niski wskaźnik uczęszczania do przedszkoli jest głównym czynnikiem, który wpływa na przedwczesne przerywanie nauki wśród Romów, a sytuację dodatkowo pogarsza późne rozpoczynanie nauki szkolnej i nieregularne uczęszczanie do szkoły; mając na uwadze, że wczesne przerywanie nauki następuje głównie w momencie przechodzenia do innego rodzaju szkoły; mając na uwadze, że uczestnictwo w kształceniu średnim utrudniają takie czynniki, jak podróże, segregacja mieszkaniowa, a także źle funkcjonujące usługi poradnictwa; mając na uwadze, że dysproporcje edukacyjne pogłębiają się z powodu powiększającej się przepaści cyfrowej między dziećmi romskimi a pozostałymi dziećmi;
- Q. mając na uwadze, że z powodu utrwalonych nierówności zdrowotnych i społecznych Romowie byli bardziej narażeni na zakażenie wirusem COVID-19 podczas pandemii oraz że środki wprowadzone w celu powstrzymania wirusa miały na nich nieproporcjonalnie duży wpływ; mając na uwadze, że negatywne skutki społeczne i gospodarcze pandemii były szczególnie szkodliwe dla Romów w UE w związku z tym, że wielu z nich pracuje w gospodarce nieformalnej i wykonuje prace sezonowe, a także dlatego, że w politykach łagodzenia skutków kryzysu zdrowotnego brakuje środków dostosowanych do ich szczególnej sytuacji; mając na uwadze, że pandemia doprowadziła do tego, że publicznie obarczano winą Romów i nawoływano do nienawiści wobec nich; mając na uwadze, że stan zagrożenia zdrowia po raz kolejny ujawnił krytyczną rozbieżność między skalą potrzeb na szczeblu lokalnym a zdolnością do ich zaspokojenia oraz uwidocznił potrzebę natychmiastowych i długoterminowych środków politycznych, w szczególności w dziedzinie zatrudnienia, edukacji i mieszkalnictwa ⁽¹⁸⁾;
- R. mając na uwadze, że dane gromadzone w odniesieniu do równouprawnienia oznaczają wszelkiego rodzaju dane zdezagregowane, z których korzysta się, by oceniać porównawczą sytuację konkretnych grup zagrożonych dyskryminacją, tworzyć publiczne strategie polityczne, które mają propagować równouprawnienie oraz pomagać w ocenie ich wdrożenia w oparciu o fakty, a nie tylko przypuszczenia; mając na uwadze, że planowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocena unijnych i krajowych środków na rzecz włączenia społecznego Romów są utrudnione, ponieważ brakuje kompleksowych danych wysokiej jakości w podziale na pochodzenie etniczne;
- S. mając na uwadze, że wielu Romów mieszka na obszarach, na których są oni nieproporcjonalnie narażeni na degradację środowiska i zanieczyszczenie powodowane przez wysypiska i składowiska odpadów lub skażone tereny, a także że są pozbawieni dostępu do podstawowych usług środowiskowych i usług użyteczności publicznej;
- T. mając na uwadze, że kobiety romskie doświadczają wielorakich i krzyżowych form dyskryminacji ze względu na połączenie ich pochodzenia etnicznego, płci i statusu społecznego, a także że są ofiarami przemocy ze względu na płeć, co szczególnie uwidoczniła pandemia COVID-19; mając na uwadze, że należy zagwarantować równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz krzewić je we wszystkich obszarach, w tym w odniesieniu do udziału w rynku pracy, warunków zatrudnienia – wliczając w to płace, edukację i szkolenia – a także awansu zawodowego i zmiany ścieżki kariery;

⁽¹⁷⁾ Sprawozdanie specjalne nr 14/2016 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego:

⁽¹⁸⁾ Biuletyn FRA pt. „Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers” [Pandemia koronawirusa w UE – wpływ na Romów i Trawelerów].

Środa, 5 października 2022 r.

- U. mając na uwadze, że około 10–20 % Romów mieszkających w Ukrainie, których liczbę szacuje się na 400 000, to bezpaństwowcy lub osoby zagrożone bezpaństwowością⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że Romowie uciekający przed wojną w Ukrainie, którzy nie mają dokumentów potwierdzających ich obywatelstwo ukraińskie lub status rezydenta, znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji;

Potrzeba działania na szczeblu krajowym

1. ubolewa, że w UE wciąż są osoby, które nie mają dostępu do bezpiecznych i godnych warunków mieszkaniowych, czystej wody pitnej, prądu, urządzeń sanitarnych, kanalizacji, zakładów przetwarzania odpadów, edukacji, pracy, opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych; jest głęboko zaniepokojony dużą rozbieżnością między deklaracjami i zobowiązaniami na rzecz silnej Europy socjalnej a rzeczywistością, również w świetle pandemii COVID-19, która unaoczniała, że w poprzednim okresie programowania nie poprawiono dostępu do podstawowej infrastruktury; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby pilnie zajęły się sytuacją Romów mieszkających w osiedlach, robiąc to kompleksowo i skutecznie, za pomocą odpowiednich krótko- i długoterminowych strategii politycznych wspieranych przez wystarczające finansowanie unijne i krajowe, aby zagwarantować, że Romowie w UE i krajach sąsiadujących nie zostaną pozostawieni sami sobie; podkreśla, że katastrofalne warunki oraz negatywne skutki psychologiczne i socjologiczne segregacji dotyczą nie tylko ludzi mieszkających w osiedlach, ale wpływają także na szerszą społeczność;

Mieszkalnictwo

2. podkreśla, że dostęp do godnych i wolnych od segregacji mieszkań jest kluczem do przerwania błędnego koła ubóstwa międzypokoleniowego i wykluczenia społecznego; zauważa, że dostęp do mieszkań jest warunkiem koniecznym, aby zapewnić godność osoby ludzkiej i pełne korzystanie z praw człowieka; przyznaje, że pandemia COVID-19 pokazała, iż złe warunki mieszkaniowe są zagrożeniem systemowym dla systemu zdrowia publicznego, przy czym problem ten stanowi nieproporcjonalne obciążenie dla Romów, zwłaszcza dla romskich kobiet; przypomina, że wezwał państwa członkowskie do zapobiegania i zwalczania bezdomności oraz przeciwdziałania wykluczeniu mieszkaniowemu poprzez rozwiązania długoterminowe, takie jak odpowiednie mieszkania socjalne, programy wynajmu mieszkań po przystępnych cenach oraz ukierunkowane dodatki mieszkaniowe będące częścią zintegrowanych strategii krajowych, które są oparte na mieszkalnictwie i filozofii „najpierw mieszkanie” gwarantujących obywatelom skuteczny równy dostęp do odpowiednich, wolnych od segregacji mieszkań i podstawowych usług bez dyskryminacji; wzywa państwa członkowskie do wdrożenia koncepcji „odpowiednich warunków mieszkaniowych” dla wszystkich, w tym dla Romów, zgodnie z definicją ONZ⁽²⁰⁾; apeluje o nadanie priorytetu podejściom opartym na desegregacji, w ramach których wykorzystuje się zintegrowane mieszkalnictwo socjalne lub inwestuje się w nie, a także finansuje się dostępne i wysokiej jakości usługi socjalne oraz wysokiej jakości pracę społeczną, przewidującą konsultacje z członkami społeczności romskiej oraz ich zaangażowanie, co ma wpłynąć na opuszczenie osiedli przez Romów; zwraca uwagę na wykorzystywanie elektronicznych kart płatniczych do otrzymywania świadczeń socjalnych wraz niezbędną w ich kontekście infrastrukturą cyfrową, co dla Romów mieszkających w osiedlach stanowi dodatkowe narzędzie do należytego zarządzania finansami umożliwiające im godne życie oraz wykorzystywanie takich świadczeń w celu uzyskania środków finansowych, na przykład poprzez mikrokredyty; wzywa państwa członkowskie do pilnego zbadania możliwości wykorzystania takich kart; podkreśla, że elektroniczne karty płatnicze mogą być jednym ze sposobów na rozwiązanie problemów społeczno-gospodarczych wynikających z lichwy, nadużywania substancji odurzających i hazardu w osiedlach;

3. przyznaje, że wiele osiedli romskich znajduje się na niebezpiecznych, ryzykownych i nielegalnie okupowanych gruntach, co stanowi poważną przeszkodę w znalezieniu skutecznego sposobu poprawy warunków życia Romów i jest barierą dla inwestycji UE; wzywa państwa członkowskie do rozwiązania tego problemu na scentralizowanym szczeblu krajowym przy ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, poprzez wdrożenie polityk związanych z mieszkalnictwem, w tym polityki mieszkalnictwa socjalnego i innowacyjnych polityk;

Edukacja

4. podkreśla kluczową rolę edukacji przedszkolnej w radzeniu sobie na dalszych etapach edukacji, w zdobyciu godnego zatrudnienia wysokiej jakości oraz w przerywaniu cyklu nierównych szans; zauważa, że między dziećmi pochodzenia romskiego a pozostałymi dziećmi istnieje poważna różnica, jeśli chodzi o wskaźnik uczęszczania do przedszkola, oraz wskazuje na związek między segregacją mieszkaniową a segregacją edukacyjną, które są głównymi wyznacznikami wczesnego przerywania nauki; wzywa państwa członkowskie do przyjęcia wszelkich środków niezbędnych do jak najszybszego osiągnięcia celów barcelońskich, ze szczególnym naciskiem na środki propagujące i ułatwiające edukację przedszkolną dzieci romskich; wzywa też Komisję, aby w przyszłym przeglądzie celów barcelońskich w ramach pakietu europejskiej strategii opieki zajęła się problemem różnic w dostępie do wysokiej jakości opieki nad dziećmi między dziećmi

⁽¹⁹⁾ Briefing Europejskiej Sieci ds. Bezpaństwowców pt. „Stateless people and people at risk statelessness forcibly displaced from Ukraine” [Bezpaństwowcy i osoby zagrożone bezpaństwowością przesiedlone z Ukrainy].

⁽²⁰⁾ Art. 25 Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ.

Środa, 5 października 2022 r.

pochodzenia romskiego a pozostałymi dziećmi; wzywa ponadto państwa członkowskie do zagwarantowania skutecznego i bezpłatnego dostępu do przedszkoli wszystkim dzieciom romskim mieszkającym w osiedlach, aby zapewnić ich udział w edukacji, zgodnie z europejską gwarancją dla dzieci; wzywa państwa członkowskie, aby systematycznie monitorowały ryzyko wczesnego przerywania nauki i nierówności w dostępie do edukacji na wszystkich szczeblach, aby móc interweniować na czas, zarówno w zakresie pomocy pedagogicznej i indywidualnego doradztwa, jak i zająć pozalekcyjnych dla dzieci i ich rodziców; podkreśla, że znaczące zaangażowanie rodziców romskich w zajęcia szkolne i edukacyjne pomogłoby również przeciwdziałać ryzyku wczesnego przerywania nauki przez dzieci; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia środków i systemów motywujących młodych uczniów romskich, którzy ukończyli ustawowe okresy nauki, do ukończenia szkoły średniej, na przykład poprzez specjalne dodatki;

5. ubolewa nad nieustanną praktyką izolacji romskich dzieci w szkołach specjalnych i programach poza systemem edukacji powszechnej, co często bierze się z błędnych diagnoz niepełnosprawności w oparciu o wyniki testów, które są tendencyjne pod względem kulturowym i językowym; podkreśla, że znormalizowane testy psychologiczne stosowane w niektórych państwach członkowskich nie powinny być wykorzystywane jako instrument eliminujący w celu opóźnienia możliwości uczestnictwa w standardowych programach szkolnych; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia w życie mechanizmów rewizji i ewentualnej zmiany decyzji w sprawie diagnoz; wyraża ponadto ubolewanie nad nieustanną dyskryminacją i segregacją romskich dzieci w szkołach powszechnych w niektórych państwach członkowskich, w tym poprzez odrębne klasy i piętra, segregację w klasach i segregację podczas spożywania posiłków; podkreśla, że segregacja szkolna opiera się na ograniczonych programach nauczania, co rzadko umożliwia romskim uczniom rozpoczęcie nauki w systemie ogólnokształcącym, szkolnictwie wyższym lub późniejsze zatrudnienie; wzywa państwa członkowskie, aby wyeliminowały praktyki ciągłej segregacji romskich dzieci, wdrożyły kompleksowe strategie desegregacji z określonymi celami, wystarczającymi zasobami do ich wdrożenia oraz jasnymi i ambitnymi harmonogramami, wykorzystywały integracyjne metody uczenia się, zagwarantowały dzieciom romskim pełen dostęp do zajęć szkolnych oraz prowadziły w szkołach kampanie antydyskryminacyjne; ponadto wzywa państwa członkowskie, aby priorytetowo traktowały szczególne potrzeby edukacyjne romskich dzieci i dzieci w trudnej sytuacji, w celu zagwarantowania ich prawa do uczestnictwa, edukacji i dobrych efektów uczenia się, co skutecznie zmniejszy przepaść edukacyjną między dziećmi pochodzenia romskiego a pozostałymi dziećmi i będzie zapobiegać segregacji; podkreśla znaczenie włączenia dzieci romskich do oficjalnych krajowych programów nauczania, w tym do kształcenia i szkolenia zawodowego;

6. ubolewa, że szkoły, w których większość uczniów jest pochodzenia romskiego, dysponują mniejszym finansowaniem oraz nieodpowiadającymi normom obiektami i programami nauczania; wzywa państwa członkowskie do inwestowania w szkolenia przed podjęciem pracy i doskonalenie zawodowe nauczycieli, tak aby zwiększyć ich zdolności w zakresie zapewniania dzieciom romskim odpowiedniego nauczania, ze szczególnym naciskiem na uwrażliwienie na kulturę i tożsamość romską, niedyskryminację jako prawo człowieka i pozytywne strategie propagowania tolerancji i przeciwdziałania dyskryminacyjnym zachowaniom i antycygańskości⁽²¹⁾, które przyczyniają się do uprzedzeń i poglądów wynikających z niedoinformowania na temat zdolności i chęci romskich dzieci do uczenia się i prowadzi do niskich oczekiwań edukacyjnych; wzywa państwa członkowskie do przeznaczania większych środków finansowych dla kompetentnych asystentów nauczycieli, zapewniających płynną integrację dzieci z osiedli romskich w systemie edukacji powszechnej; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia kompleksowej, dostosowanej do wieku edukacji seksualnej i edukacji o relacjach międzyludzkich, a także edukacji w zakresie odpowiedzialnego rodzicielstwa dla młodych uczniów, co posłuży również jako środek zapobiegania ciąży wśród niepełnoletnich romskich dziewcząt żyjących w osiedlach, które to zjawisko dodatkowo utrwała błędne koło ubóstwa międzypokoleniowego;

7. podkreśla, że ograniczenia w przemieszczaniu mające na celu zwalczanie pandemii COVID-19 jeszcze bardziej pogłębiły istniejące nierówności w edukacji w kilku państwach członkowskich, gdyż pozostawiły dzieci romskie, zwłaszcza te żyjące w odizolowanych osiedlach romskich, bez dostępu do e-edukacji z powodu braku dostępu do infrastruktury cyfrowej, łączności i cyfrowych materiałów dydaktycznych; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby fundusze UE w sytuacjach kryzysowych przeznaczone na walkę z COVID-19, takie jak fundusze zapewniane w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w szczególności odpowiadały na potrzeby dzieci romskich i dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zapewniały wysokiej jakości, przystępne cenowo usługi w społecznościach romskich, w tym za pomocą konkretnych wskaźników w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności; wzywa państwa członkowskie do badania nowych możliwości włączenia i zaangażowania dzieci romskich w edukację cyfrową, w tym do większych inwestycji w poprawę dostępności infrastruktury cyfrowej i umiejętności cyfrowych w celu przygotowania ich do ery cyfrowej; wzywa państwa członkowskie do wspierania edukacji romskich kobiet i dziewcząt, ze szczególnym naciskiem na nauki ścisłe, technologii, inżynierii i matematyki, oraz do rozwiązywania problemu wczesnego przerywania przez nie nauki;

Ochrona zdrowia i środowisko naturalne

8. jest zaniepokojony wyższymi wskaźnikami śmiertelności niemowląt w społecznościach Romów, zwłaszcza mieszkających w osiedlach, w porównaniu z innymi społecznościami; podkreśla, że dzieci w osiedlach romskich rodzą się w ubóstwie i otoczeniu, które nie sprzyja zdrowemu rozwojowi fizycznemu ani psychospołecznemu; wzywa Komisję do monitorowania inwestycji i wdrażania przez państwa członkowskie europejskiej gwarancji dla dzieci oraz konkretnych

⁽²¹⁾ Stanowisko UNICEF z czerwca 2012 r. pt. „The Right of Roma Children to Education” [Prawo dzieci romskich do edukacji],

Środa, 5 października 2022 r.

celów określonych w krajowych planach działania na rzecz dzieci romskich, zwłaszcza w odniesieniu do ich szczególnie niekorzystnej sytuacji, którą odzwierciedlają słabe wyniki w nauce i wczesne przerywanie nauki; wzywa państwa członkowskie, aby przyjęły niezbędne środki, którym będą towarzyszyć znacznie zwiększone inwestycje publiczne, w celu szybkiego i skutecznego wdrożenia europejskiej gwarancji dla dzieci, oraz zdecydowanie zachęca państwa członkowskie, aby przeznaczyły więcej niż minimum 5 % środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach zarządzania dzielonego na działania wspierające w europejskiej gwarancji dla dzieci; wzywa państwa członkowskie, aby pilnie podjęły działania w celu zagwarantowania, że dzieci w osiedlach romskich będą objęte opieką pracowników opieki zdrowotnej od urodzenia i w razie potrzeby będą rozpoczynały leczenie, a także w celu identyfikowania przypadków psychicznego lub fizycznego znęcania się nad dziećmi, które to przypadki trzeba będzie obowiązkowo zgłaszać właściwym organom; przypomina o nadreprezentacji dzieci romskich w placówkach opiekuńczych i podkreśla, że należy wprowadzić podejście ukierunkowane na dziecko, w którym zwraca się szczególną uwagę na prawa i potrzeby dzieci znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; w tym celu wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły powszechną dostępność i powszechny dostęp do ośrodków interwencyjnych dla małych dzieci i świetlic środowiskowych zatrudniających terenowych pracowników socjalnych, personel pedagogiczny i pracowników służby zdrowia, w tym wywodzących ze społeczności romskich mediatorów i pracowników ochrony zdrowia i edukacji;

9. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały świadomość zdrowotną i zdrowe warunki życia w ubogich społecznościach, w szczególności w osiedlach romskich, dzięki mobilnym stacjom badań przesiewowych i działaniom profilaktycznym; podkreśla ponadto, że w placówkach opieki medycznej należy przestrzegać równości płci zgodnie z Kartą Praw Podstawowych UE oraz że możliwa powinna być realizacja inicjatyw takich jak tworzenie sieci pielęgniarek i domów opieki, regularne wizyty u pediatrów i u lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej dla dorosłych, usługi wsparcia rodzin, opieka domowa i usługi opieki nad osobami starszymi oraz innymi osobami potrzebującymi opieki i wsparcia;

10. podkreśla zagrożenia środowiskowe dla zdrowia i życia Romów mieszkających w osiedlach oraz dla szerszej społeczności, które są powodowane toksycznymi odpadami otaczającymi ich osiedla; wzywa państwa członkowskie do natychmiastowego zajęcia się tym problemem, aby ograniczyć nieproporcjonalne narażenie Romów na takie zagrożenia, oraz do opracowania systemów i infrastruktury gospodarowania odpadami zgodnie z europejską dyrektywą w sprawie odpadów⁽²²⁾; wzywa państwa członkowskie, aby opracowały strategie zwiększania świadomości wśród dotkniętych społeczności na temat niebezpieczeństw związanych z toksycznymi odpadami i brakiem odpowiedniego gospodarowania odpadami w osiedlach romskich; podkreśla rolę Komisji w egzekwowaniu przepisów unijnych w tym zakresie; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ukierunkowanego wykorzystywania narzędzi politycznych i zasobów do walki z kryzysem energetycznym oraz do zapewnienia sprawiedliwej zielonej transformacji energetycznej, aby zapewnić społecznościom romskim dostęp do czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii, zapobiegać dalszemu pogłębianiu się ubóstwa energetycznego i poprawić stan zdrowia Romów mieszkających w osiedlach;

11. przypomina, że zgodnie z nowymi wiążącymi normami UE dla organów ds. równości państwa członkowskie powinny zwiększać uprawnienia procesowe tych organów poprzez udzielenie im legitymacji procesowej przed sądami w sprawach skarg indywidualnych i zbiorowych oraz z urzędu, a także powinny wspierać ich wiążące uprawnienia decyzyjne, w tym w sytuacjach, gdy istnieje wiele instytucji składających się na krajowy organ ds. równości, aby były one w stanie zająć się dyskryminacją krzyżową, która często dotyka Romów, identyfikować ją i wymierzać kary; jest zdania, że państwa członkowskie powinny dopilnować, aby mandaty tych organów obejmowały wszelkie formy dyskryminacji, w tym wiktyimizację i nawoływanie do nienawiści;

Zatrudnienie i włączenie społeczne

12. zauważa, że na wysoki odsetek długotrwałego bezrobocia w osiedlach romskich i wysoką liczbę Romów wśród młodzieży NEET nakładają się wykluczenie społeczne i ubóstwo, z którymi mierzą się ich mieszkańcy; wzywa państwa członkowskie, aby inwestowały w przedsiębiorstwa społeczne i najlepsze praktyki, czego celem jest zatrudnianie osób długotrwale bezrobotnych; wzywa je, aby inwestowały również w programy dla romskiej młodzieży NEET, takie jak szkolenia zawodowe, zwłaszcza w zakresie umiejętności cyfrowych i zielonych miejsc pracy, w tym za pośrednictwem programów odbudowy; uważa, że plan działania Komisji na rzecz gospodarki społecznej może wspierać starania państw członkowskich w tym zakresie dzięki wytycznym dotyczącym opodatkowania, dostępu do pomocy państwa i społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych dla organizacji gospodarki społecznej; uważa, że zapowiedziany wniosek

⁽²²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy, Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

Środa, 5 października 2022 r.

dotyczący zalecenia Rady w sprawie warunków ramowych gospodarki społecznej powinien zapewnić intersekcyjne podejście do grup szczególnie narażonych, w tym Romów, a w szczególności romskich kobiet, które napotykały jeszcze większe przeszkody w dostępie do rynku pracy niż romscy mężczyźni; wzywa państwa członkowskie, aby wspierały tworzenie trwałych miejsc pracy o wysokiej jakości, legalizację pracy nieformalnej i możliwości zatrudnienia dla pracowników romskich, takich jak publiczne programy zatrudnienia, które mogą być tymczasowym rozwiązaniem problemu bezrobocia oraz szansą na przekwalifikowanie i doskonalenie zawodowe; przypomina, że wielu Romów jest długotrwale bezrobotnych, co wpływa na ich prawo do świadczeń i emerytur; podkreśla znaczenie krajowych systemów dochodu minimalnego w połączeniu z zachętami do (ponownej) integracji na rynku pracy w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym; wzywa państwa członkowskie, aby wspierały przejrzystość płac oraz neutralne pod względem pochodzenia etnicznego i płci oceny pracy, propagowały wynagrodzenia zapewniające godny poziom życia oraz rozpoczęły skierowane do osób rekrutujących, pracodawców i współpracowników kampanie antydyskryminacyjne i szkoleniowe w celu zwalczania antycyganizmu i propagowania różnorodności w miejscu pracy;

13. zauważa, że świetlice środowiskowe odgrywają kluczową rolę w pracy z ludnością romską mieszkającą w osiedlach; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by każde osiedle romskie posiadało odpowiednio wyposażoną świetlicę środowiskową, aby zapewnić przestrzeń do prowadzenia zajęć edukacyjnych, np. przedszkola, świetlice dla dzieci w wieku szkolnym, zajęć w czasie wolnym zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, a także urządzenia sanitarne, przy czym społeczność romska powinna być zaangażowana w utrzymanie i prowadzenie tych obiektów;

14. wzywa państwa członkowskie, aby uczyniły zatrudnienie młodzieży, a zwłaszcza młodych romskich kobiet, priorytetem we wdrażaniu krajowych strategii integracji Romów; wzywa państwa członkowskie, aby w pełni wykorzystały wzmocnioną gwarancję dla młodzieży w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia i włączenia społecznego młodzieży romskiej; zwraca uwagę na niewykorzystany potencjał wysoko wykształconej młodzieży romskiej jako siły napędowej pozytywnych zmian w społecznościach romskich oraz w zwalczaniu głęboko zakorzenionych uprzedzeń i stereotypów wśród ogółu obywateli;

15. wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły odpowiednie zaangażowanie organów ochrony społeczno-prawnej w sprawy dotyczące opieki nad dziećmi i opieki społecznej w marginalizowanych osiedlach romskich w celu zapewnienia dzieciom ochrony i opieki niezbędnych dla ich dobrostanu i rozwoju, przy jednoczesnym poszanowaniu dobra dzieci; wzywa do podjęcia dalszych skoordynowanych wysiłków i opracowania ram działań w celu wyeliminowania niekorzystnych zjawisk w osiedlach, takich jak lichwa, niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, nadużywanie substancji odurzających, hazard i wyzysk pracowników; ubolewa nad wysokim odsetkiem przymusowego żebractwa wśród romskich dzieci i wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do wprowadzenia przepisów chroniących dzieci i zakazujących przymusowego żebractwa; podkreśla potrzebę uznania przez siły policyjne szczególnych warunków ludności romskiej oraz zapewnienia przez państwa członkowskie szkoleń dla sił policyjnych w celu przeciwdziałania dyskryminacji i kryminalizowaniu Romów zarówno wewnątrz, jak i wśród ogółu obywateli; wzywa państwa członkowskie, aby rygorystycznie badały przypadki nadużyć policji w celu zagwarantowania, że nie ma bezkarności w przypadku przemocy wobec Romów lub społeczności romskich oraz ich zastraszania i złego traktowania, a także by zajęły się problemem niedostatecznego dostępu Romów do wymiaru sprawiedliwości;

16. ponawia swój apel do Komisji o współpracę z państwami członkowskimi nad wspólną metodologią gromadzenia i publikowania danych dotyczących równości w podziale na pochodzenie etniczne i różne rodzaje osiedli, jeżeli uznaje je prawo krajowe, przy pełnym poszanowaniu standardów prywatności i praw podstawowych, aby ocenić sytuację Romów i skutecznie ocenić postępy we wdrażaniu środków na rzecz zwalczania pierwotnych przyczyn społecznego i ekonomicznego wykluczenia Romów, które to środki określono w unijnych ramach strategicznych dotyczących Romów; wzywa ponadto Komisję do włączenia szczegółowych celów dotyczących zatrudnienia Romów do tablicy wskaźników społecznych;

17. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby propagowały wzmocnienie dialogu społecznego i zbiorowej reprezentacji pracowników romskich jako sposobu na ułatwienie im dostępu do miejsc pracy wysokiej jakości i godnych warunków pracy; wzywa państwa członkowskie do udoskonalenia swoich programów prac publicznych, aby umożliwić Romom i innym osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach rozwijanie i doskonalenie odpowiednich umiejętności;

Wykorzystanie funduszy unijnych i krajowych

18. jest zaniepokojony tym, że w niektórych państwach członkowskich stopień wykorzystania zasobów przeznaczonych dla Romów był jak dotąd niski, co może doprowadzić do znaczącej utraty środków finansowych przed końcem obecnego okresu programowania; ubolewa, że obecnie obowiązujące systemy i warunki wypłacania środków z funduszy ESI w wielu państwach członkowskich nie umożliwiają ich sprawnej i skutecznej absorpcji, często z powodu barier biurokratycznych i strukturalnych w systemach krajowych; przypomina w związku z tym, że należy zmniejszyć obciążenia

Środa, 5 października 2022 r.

administracyjne, propagować uproszczone metody rozliczania kosztów oraz zapewniać dalszą pomoc i elastyczność, w tym bezpośredni podział środków na rzecz wspierania polityki regionalnej i lokalnej oraz programów społeczeństwa obywatelskiego, aby ułatwić instytucjom zarządzającym i beneficjentom reagowanie na najpilniejsze potrzeby Romów mieszkających w osiedlach w UE; wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby pilnie zwiększyły finansowanie europejskiej gwarancji dla dzieci o specjalny budżet w wysokości co najmniej 20 mld EUR, co pomoże zwalczać ubóstwo, które dotyka dzieci i ich rodziny, oraz przyczyni się do osiągnięcia celu, jakim jest zmniejszenie liczby osób dotkniętych ubóstwem o co najmniej 15 mln do 2030 r., w tym o co najmniej 5 mln dzieci we wszystkich państwach członkowskich;

19. zwraca uwagę na brak woli politycznej niektórych władz lokalnych w państwach członkowskich, które niechętnie wdrażają nowe projekty mające na celu poprawę warunków życia Romów mieszkających w osiedlach; wzywa państwa członkowskie i ich instytucje zarządzające, aby zwróciły szczególną uwagę na takie władze lokalne oraz wdrożyły strategie motywujące je do zmiany negatywnego podejścia, w tym poprzez możliwe mechanizmy warunkowości; podkreśla w związku z tym potrzebę zapewnienia udziału i reprezentacji Romów w życiu politycznym na wszystkich szczeblach oraz zwalczania szkodliwych negatywnych stereotypów, które podsycają dyskryminacyjne postawy i zachowania wśród pozostałej ludności; ponadto zwraca uwagę, że w niektórych państwach członkowskich istnieją bariery strukturalne, które utrudniają realizację projektów przez władze lokalne i społeczeństwo obywatelskie, i pilnie wzywa te państwa członkowskie, aby usunęły te bariery i zaoferowały władzom lokalnym jasne instrumenty wsparcia, co pomoże im angażować się w nowe projekty ukierunkowane na Romów mieszkających w osiedlach i ich szerszą społeczność;

20. zauważa, że osiągnięcie znacznych postępów w zakresie upodmiotowienia społeczno-ekonomicznego i integracji Romów często odbywa się na przestrzeni pokoleń; wzywa państwa członkowskie, aby natychmiast w pełni wykorzystwały dostępne instrumenty i środki finansowe na poziomie zarówno krajowym, jak i unijnym, co stworzy korzystne warunki dla trwałego finansowania i wdrażania stałych projektów i programów w skuteczny, zintegrowany, skoordynowany i elastyczny sposób oraz wyeliminuje wszelkie przeszkody, w tym bezpośrednie i pośrednie formy dyskryminacji, które utrudniają absorpcję środków, zwłaszcza z EFS+, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Rozwoju; wzywa Komisję, aby wspierała, monitorowała i oceniała działania państw członkowskich w tym zakresie za pośrednictwem krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, krajowych ram strategicznych dotyczących Romów, krajowych planów działania dotyczących europejskiej gwarancji dla dzieci, unijnego planu działania przeciwko rasizmowi oraz zaleceń dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w szczególności zadbały o to, by środki i finansowanie UE docierały do Romów mieszkających w osiedlach, oraz podkreśla, że ukierunkowane działania i inicjatywy powinny opierać się przede wszystkim na zasadzie działań oddolnych i pochodzić ze szczebla lokalnego i gmin, które znajdują się najbliżej danych społeczności, przy wsparciu finansowym i administracyjnym na szczeblu krajowym lub unijnym; wzywa wobec tego państwa członkowskie, aby lepiej wykorzystywały dostępne zasoby finansowe na pomoc techniczną i gwarantowały, że bezpośrednia pomoc techniczna udzielana jest szeroko zarówno administratorom, jak i konkretnym wnioskodawcom; wzywa Komisję do dopilnowania, aby identyfikację osiedli oraz opracowanie konkretnych strategii politycznych i środków mających na celu poprawę ich sytuacji włączono do programów funduszy spójności UE na lata 2021–2027 oraz ujęto w zaleceniach dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru;

21. apeluje, aby Europejski Trybunał Obrachunkowy przeprowadził kompleksową i dogłębną analizę wpływu i wyników wykorzystania funduszy ESI, zwłaszcza EFS+ i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, od chwili ustanowienia strategii UE w dziedzinie integracji Romów w 2011 r., ze szczególnym uwzględnieniem wydatków przeznaczonych na osiedla Romów i związane z nimi kwestie społeczne;

Potrzeba działania na szczeblu unijnym

22. podkreśla, że praktyki stosowane obecnie w niektórych państwach członkowskich wobec Romów mieszkających w osiedlach pokazują, iż ocena projektów oparta wyłącznie na wynikach ilościowych jest niewystarczająca i może nawet wprowadzać w błąd i nie oddawać rzeczywistości, ponieważ oznacza, że nie ma informacji na temat jakości postępów w ramach projektów; ostrzega, że w konsekwencji może to prowadzić do decyzji stanowiących zagrożenie dla należytego zarządzania finansami budżetu UE; apeluje zatem o szybkie zastosowanie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu UE w odniesieniu do tych państw członkowskich; zauważa, że Europejski filar praw socjalnych, europejska gwarancja dla dzieci oraz unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów na lata 2020–2030 stanowią wiarygodny punkt odniesienia dla oceny jakościowej; wzywa, aby podczas przeprowadzania ocen jakościowych zwracano szczególną uwagę na dyskryminację krzyżową oraz na uwzględnienie praw i potrzeb grup najbardziej narażonych, zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, dzieci i kobiet; uważa, że przy ocenie projektów indywidualnych finansowanych przez fundusze ESI w marginalizowanych osiedlach romskich oprócz wyników jakościowych Komisja powinna koniecznie wymagać konkretnych, ilościowych wyników, które lepiej oddają rzeczywistość;

Środa, 5 października 2022 r.

wzywa Komisję, by ponadto rozpoczęła monitorowanie i ocenę projektów oparte przede wszystkim na jej własnych obserwacjach z wizyt na miejscu, aby zmniejszyć zależność od informacji uzyskiwanych od rządów i z przekazów medialnych i lepiej nadzorować budżet UE; wobec tego podkreśla ponadto, że należy wzmocnić wydział FRA ds. Romów przez rekrutację romskich badaczy;

23. wzywa Komisję i Parlament, aby regularnie prowadziły misje instytucjonalne UE w celu zbadania sytuacji Romów mieszkających w osiedlach w różnych państwach członkowskich, w miarę możliwości okresowo, co przyczyni się do zwiększania świadomości zarówno decydentów politycznych, jak i społeczeństwa, do wymiany między państwami członkowskimi i właściwymi organami informacji na temat wyzwań, przed jakimi stoją Romowie, oraz do wymiany najlepszych praktyk i do koordynacji na szczeblu unijnym;

24. podkreśla, że Komisja musi zdecydowanie działać jako strażnik traktatów, aby zapewnić pełne i prawidłowe wdrażanie prawa UE oraz podejmować odpowiednie i terminowe działania w przypadku, gdy państwa członkowskie nie wypełniają swoich obowiązków w tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do naruszeń praw obywateli UE, w tym Romów; zauważa, że postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom, takie jak w przypadkach segregacji edukacyjnej uczniów romskich, nie doprowadziły do skutecznego wyeliminowania przyczyn dyskryminacji; jest głęboko przekonany, że Komisja powinna dołożyć wszelkich starań, aby zapobiegać naruszeniom praw człowieka i podstawowych wartości UE, poczynwszy od skutecznego zapobiegania wykorzystywaniu funduszy unijnych do wspierania praktyk dyskryminacyjnych w państwach członkowskich; wzywa zatem Komisję, aby ustanowiła mechanizm wczesnego ostrzegania umożliwiający zgłaszanie ryzyka nadużycia lub niewłaściwego wykorzystania funduszy ESI i innych funduszy UE przeznaczonych na poprawę sytuacji Romów w marginalizowanych osiedlach; jest zdania, że brak działania i zaangażowania ze strony niektórych państw członkowskich, aby rozwiązać problem Romów mieszkających w osiedlach, a także bariery strukturalne i biurokratyczne mogą stanowić naruszenie podstawowych wartości UE zapisanych w art. 2 TUE, a mianowicie poszanowania godności osoby ludzkiej, równości i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości; wzywa Radę i Komisję, aby zbadały sytuację Romów mieszkających w marginalizowanych osiedlach w celu ustalenia, czy takie osiedla i warunki w nich panujące stwarzają wyraźne ryzyko poważnego naruszenia wartości zapisanych w traktatach UE;

25. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zwiększyły aktywne zaangażowanie i znaczący udział Romów – zwłaszcza romskich kobiet, młodzieży i innych niedostatecznie reprezentowanych grup – przy opracowywaniu, wdrażaniu i monitorowaniu polityki publicznej i projektów skierowanych do nich na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym, tak aby mogli oni aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu przyszłości UE i przyczyniać się do zmiany ich postrzegania w społeczeństwach UE; uważa, że udział Romów i przyjęcie przez nich roli liderów powinny stanowić cel jakościowy w krajowych strategicznych ramach ich dotyczących; uważa, że należy zachęcać wybierania urzędników pochodzenia romskiego do rad gmin jako przykład dobrej praktyki w zakresie zwiększania włączenia społecznego i demokratycznego uczestnictwa Romów;

26. zauważa, że znaczna część społeczności romskiej boryka się z ubóstwem, wykluczeniem społecznym i ograniczonym dostępem do zatrudnienia lub usług, takich jak edukacja, opieka zdrowotna czy mieszkalnictwo, także w wyniku antycyganizmu i dyskryminacji strukturalnej; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zwalczały antycyganizm we wszystkich dziedzinach życia społecznego za pomocą skutecznych środków legislacyjnych i politycznych, zarówno w państwach członkowskich, jak i krajach objętych procesem rozszerzenia; wzywa państwa członkowskie do włączenia walki z rasizmem i antycyganizmem do wszystkich zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, ponieważ są to kluczowe czynniki strukturalne powodujące wykluczenie Romów; podkreśla, że należy wyeliminować wszelkie formy strukturalnego i instytucjonalnego antycyganizmu, segregacji i dyskryminacji w edukacji, zatrudnieniu, opiece zdrowotnej, mieszkalnictwie oraz dostępie do ochrony socjalnej i innych usług; uważa, że walka z antycyganizmem jest kwestią horyzontalną i że należy ją uwzględniać we wszystkich odpowiednich obszarach polityki UE; wzywa Komisję, aby skuteczniej wdrażała dyrektywę w sprawie równości rasowej, oraz państwa członkowskie, by opracowały i wdrażały skuteczne i ambitne krajowe plany zwalczania rasizmu i dyskryminacji rasowej, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich form rasizmu, w tym antycyganizmu, w oparciu o wspólne zasady przewodnie przyjęte przez Komisję; wzywa państwa członkowskie, aby wyznaczyły klarowne i wymierne cele w zakresie walki z dyskryminacją, nawoływaniem do antycyganizmu i przestępczości, zgodnie z decyzją ramową Rady 2008/913/JHA w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii; ponadto wzywa Radę, aby odblokowała negocjacje w sprawie horyzontalnej dyrektywy antydyskryminacyjnej⁽²³⁾, która jest podstawowym warunkiem osiągnięcia równości w UE;

27. podkreśla, że należy uznać dziedzictwo kulturowe i językowe Romów, oraz zachęca Komisję i państwa członkowskie, aby chroniły i propagowały kulturę romską i świadomość społeczną za pośrednictwem programów i mediów na swoich odpowiednich szczeblach, co przyczyni się do różnorodności społeczności UE;

(23) Wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Środa, 5 października 2022 r.

28. wzywa Komisję, aby zintensyfikowała wysiłki na rzecz stopniowego eliminowania marginalizowanych osiedli romskich w całej UE poprzez uruchomienie unijnego planu działania na rzecz wyeliminowania osiedli romskich do 2030 r. w celu skutecznego wykorzystania istniejącej polityki i instrumentów finansowych; podkreśla, że ten plan działania UE powinien zawierać wytyczne, określać priorytety i konkretne cele oraz przewidywać element współpracy ponadnarodowej i wymiany pozytywnych praktyk między państwami członkowskimi;

29. podkreśla, że problemy społeczności romskich mieszkających w osiedlach są międzysektorowe i wymagają uwagi oraz skoordynowanego zaangażowania ze strony różnych komisarzy i dyrekcji generalnych na poziomie unijnym; wzywa zatem do powołania koordynatora Komisji ds. włączenia społecznego i równości Romów, który będzie wyczerpująco monitorował postępy poczynione dzięki właściwym narzędziom politycznym oraz bezpośrednio współpracował z Romami, by przekazywać informacje o ich sytuacji i ich obawy grupie zadaniowej Komisji ds. równości, a także, między innymi, krajowym punktem kontaktowym ds. Romów, FRA, sieci EURoma, platformie europejskiej na rzecz integracji Romów i Grupie Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równouprawnienia i Różnorodności, by tworzyć synergie i doprowadzić do osiągnięcia równości, włączenia i udziału Romów w UE;

30. podobnie apeluje o utworzenie stanowiska koordynatora Parlamentu ds. włączenia społecznego Romów, które obejmowałby jeden z wiceprzewodniczących Parlamentu, w celu zapewnienia, aby kwestie romskie były uwzględniane w głównym nurcie właściwej polityki i prac legislacyjnych Parlamentu; jednocześnie apeluje, aby ustanowiono sieć uwzględniania problematyki Romów, której przewodniczyć i którą koordynować będzie Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, a w jej skład wejdzie przedstawiciel każdej komisji Parlamentu Europejskiego, w celu uzupełnienia i wzmocnienia pracy koordynatora, co zapewni efekt synergii i zagwarantuje, że powiązane i złożone problemy, z którymi zmagają się społeczności romskie, zostaną rozwiązane w ramach kompleksowego, horyzontalnego podejścia; uważa, że zarówno koordynator Parlamentu, jak i sieć ds. włączania Romów do głównego nurtu polityki powinny ściśle współpracować z Zespołem Międzypartyjnym ds. Różnorodności i Walki z Rasizmem;

31. zwraca uwagę na dodatkowe wyzwania związane ze swobodnym przepływem osób w UE oraz sytuacją Romów uciekających przed wojną w Ukrainie i na potrzebę wzmocnionej współpracy w tym zakresie między państwami członkowskimi; wzywa państwa członkowskie, aby podjęły skuteczne działania przeciwko segregacji migrantów romskich w obrębie UE i uchodźców romskich z Ukrainy oraz działania na rzecz ich ochrony przed bezprawnymi wydaleniami i dyskryminacją w dostępie do podstawowych usług, zwłaszcza w dziedzinie mieszkalnictwa, edukacji i zatrudnienia; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby uchodźcy, w tym Romowie, nie byli profilowani czy dyskryminowani w przypadku ubiegania się o tymczasową ochronę na podstawie dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony ani zmuszani do ubiegania się o azyl, oraz wzywa je, aby angażowały organizacje społeczeństwa obywatelskiego w zagwarantowanie wsparcia rzeczowego, bezpłatnego transportu i zakwaterowania w taki sam sposób wszystkim osobom uciekającym z Ukrainy; wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia wysiłków na rzecz właściwego egzekwowania rejestracji aktów urodzenia romskich dzieci, aby wyeliminować problem bezpieczeństwa dzieci wśród społeczności romskich w całej UE;

32. odnotowuje strategiczny plan działania Rady Europy na rzecz integracji Romów i Trawelerów (2020–2025); wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wraz z Radą Europy nadal łączyły wysiłki na rzecz wspierania równych szans, różnorodności i włączenia społecznego oraz walki z dyskryminacją i antycyganizmem;

33. zwraca uwagę, że programy i instrumenty, takie jak Erasmus Plus i gwarancja dla młodzieży, stwarzają możliwości dla młodych ludzi ze środowisk defaworyzowanych oraz dla Romów i ich organizacji;

o

o o

34. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Środa, 5 października 2022 r.

P9_TA(2022)0344

Główne cele 19. posiedzenia umawiających się stron konwencji CITES (COP 19) w Panamie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie strategicznych celów UE na 19. sesję konferencji stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), która odbędzie się w Panamie w dniach 14–25 listopada 2022 r. (2022/2681(RSP))

(2023/C 132/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie z ogólnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, sporządzone w 2019 r. przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES),
 - uwzględniając sprawozdanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) i Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) z 2020 roku pt. „Stan lasów na świecie 2020”, w którym podkreśla się kluczową rolę lasów, gdyż są one miejscem zamieszkania około 80 % gatunków lądowych świata, świadczą o niezliczonych usługach ekosystemowych i zapewniają byt wielu społecznościom, w tym tubylczym,
 - uwzględniając różnorodność biologiczną mórz i wybrzeży,
 - uwzględniając zbliżającą się 19. sesję konferencji stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES), która odbędzie się w Panamie od 14 do 25 listopada 2022 r. (CoP19),
 - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ 75/311 z 26 lipca 2021 r. w sprawie zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą,
 - uwzględniając rezolucję Conf. 12.10 (Rev. CoP15) konferencji stron CITES w sprawie rejestracji hodowli gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I w niewoli do celów handlowych,
 - uwzględniając decyzje 18.226 i 18.227 konferencji stron CITES w sprawie handlu słoniami azjatyckimi (*Elephas maximus*),
 - uwzględniając decyzje 18.81–18.85 konferencji stron CITES dotyczące przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie z wykorzystaniem internetu,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030: Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380) oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2021 r. w tej sprawie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽²⁾, która promuje zachowanie różnorodności biologicznej i stanowi podstawę unijnej polityki ochrony przyrody,
 - uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej i 15. sesję konferencji stron Konwencji o różnorodności biologicznej, która odbędzie się w Montrealu (Kanada) w dniach 7–19 grudnia 2022 r.,
 - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępującej dyrektywę 2008/99/WE (COM(2021)0851),
 - uwzględniając pytania skierowane do Rady i Komisji w sprawie głównych celów na konferencję stron CITES w Panamie w dniach 14–25 listopada 2022 r. (O-000038/2022 – B9-0023/2022 and O-000039/2022 – B9-0024/2022),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze bezprecedensowy globalny spadek różnorodności biologicznej w tempie dziesiątki lub setki razy szybszym niż naturalne tempo wymierania gatunków oraz fakt, że bezpośrednią przyczyną tego spadku są działania człowieka, a z jego powodu około milion gatunków roślin i zwierząt jest zagrożonych wyginięciem; mając na uwadze, że dostępne dowody sugerują, iż nie jest za późno, by powstrzymać i odwrócić obecne tendencje utraty bioróżnorodności;

⁽¹⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.⁽²⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

Środa, 5 października 2022 r.

- B. mając na uwadze, że różnorodność biologiczna pozytywnie wpływa na zdrowie ludzi; mając na uwadze, że nawet 80 % leków stosowanych przez ludzi jest pochodzenia naturalnego;
- C. mając na uwadze, że oceany, które stanowią 95 % biosfery, są jednymi z najważniejszych pochłaniaczy dwutlenku węgla, gdyż regulują klimat i absorbują CO₂ z atmosfery;
- D. mając na uwadze, że należy chronić różnorodność biologiczną obszarów morskich i przybrzeżnych oraz wyeliminować zagrożenia dla niej, takie jak nieuregulowana lub słabo uregulowana eksploatacja żywych zasobów morza; mając na uwadze, że ważna jest również ochrona różnorodności biologicznej wód słodkich, która zmniejsza się w większym stopniu niż ekosystemy morskie i lądowe, przy czym w latach 1970–2014 liczba populacji słodkowodnych spadła o 83 %;
- E. mając na uwadze, że CITES nie chroni przeważającej większości gatunków, które są przedmiotem handlu; mając na uwadze, że handel międzynarodowy tymi gatunkami wciąż jest nieuregulowany, co w znacznym stopniu przyczynia się do wymierania dzikich populacji;
- F. mając na uwadze, że CITES jest najszerszym światowym porozumieniem w sprawie ochrony dzikiej przyrody, obejmującym 184 sygnatariuszy, w tym UE i jej 27 państw członkowskich; mając na uwadze, że jak uznano w konwencji CITES, dzikie zwierzęta i rośliny w ich wielu unikalnych i różnorodnych formach stanowią niezastąpioną część naturalnych systemów przyrody Ziemi i muszą być zachowane dla przyszłych pokoleń;
- G. mając na uwadze, że celem konwencji CITES jest zapewnienie, by międzynarodowy handel dzikimi zwierzętami i roślinami nie zagrażał przetrwaniu gatunków w stanie dzikim;
- H. mając na uwadze, że zarówno nielegalny i legalny handel dziką fauną i florą, jak i jej wykorzystywanie oraz niszczenie siedlisk przyrodniczych w znacznym stopniu przyczynia się do spadku różnorodności biologicznej, podważa globalne wysiłki na rzecz walki ze zmianą klimatu oraz jest zarówno przyczyną, jak i konsekwencją korupcji;
- I. mając na uwadze, że załącznik I do CITES obejmuje wszystkie gatunki zagrożone wyginięciem, które są lub mogą być przedmiotem handlu; mając na uwadze, że w załączniku II wymieniono wszystkie gatunki, które mogą być zagrożone wyginięciem, jeżeli handel okazami tych gatunków nie zostanie ściśle uregulowany, aby uniknąć wykorzystywania ich w sposób niedający się pogodzić z ich przetrwaniem, i jeżeli handel tymi gatunkami nie zostanie poddany skutecznej kontroli;
- J. mając na uwadze, że handel dziką fauną i florą zwiększa kontakt między ludźmi a dziką fauną i florą oraz stwarza potencjalnie wysokie ryzyko pojawienia i rozprzestrzeniania się chorób odzwierzęcych; mając na uwadze, że ponieważ 70 % wszystkich nowo pojawiających się chorób zakaźnych u ludzi ma charakter odzwierzęcy, handel dziką fauną i florą stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia zarówno zwierząt, jak i ludzi; mając na uwadze potrzebę lepszej i bardziej wyczerpującej kontroli handlu mięsem i żywymi zwierzętami; mając na uwadze, że eksperci zalecają ograniczenie ryzyka zoonotycznego przez podjęcie kwestii targów żywych zwierząt oraz opracowanie wykazu pozytywnego gatunków zwierząt, które mogą być przewożone do innych krajów, z uwzględnieniem ryzyka zoonotycznego i innych aspektów, takich jak dobrostan zwierząt, stan ochrony i trendy w populacji;
- K. mając na uwadze, że koszt globalnych strategii zapobiegania pandemiom polegających na ograniczeniu nielegalnego handlu dziką fauną i florą, unikaniu zmian sposobu użytkowania gruntów oraz zwiększeniu nadzoru szacuje się na 22–31 mld USD ⁽³⁾, co stanowi jedynie niewielki ułamek kosztów spowodowanych pandemią;
- L. mając na uwadze, że 19 państw członkowskich poparło stanowisko rządu cypryjskiego w sprawie nowych unijnych ram prawnych dotyczących ogólnounijnego pozytywnego wykazu zwierząt dopuszczonych jako zwierzęta domowe, które to ramy przedstawiono na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa 24 maja 2022 r.;
- M. mając na uwadze, że UE jest głównym ośrodkiem, punktem tranzytowym i miejscem przeznaczenia w handlu gatunkami dzikich roślin i zwierząt z legalnych i nielegalnych źródeł, importowanych jako żywe egzemplarze, martwy towar, części ciał lub gotowe produkty; mając na uwadze, że w 2019 r. zgłoszone transakcje przywozu do UE gatunków dzikiej fauny i flory objętych ochroną CITES stanowiły 36 % całkowitego przywozu;
- N. mając na uwadze, że w latach 2014–2018 UE była na drugim miejscu, zaraz po Stanach Zjednoczonych, jeżeli chodzi o przywóz trofeów myśliwskich z gatunków dzikiej fauny i flory umieszczonych w wykazie CITES; mając na uwadze, że coraz więcej krajów europejskich wprowadza zakaz przywozu trofeów myśliwskich lub rozważa jego wprowadzenie;

⁽³⁾ FAO, „The State of the World's Forests 2022. Forest pathways for green recovery and building inclusive, resilient and sustainable economies” [Stan lasów na świecie w 2022 r. Ścieżki rozwoju lasów na rzecz odnowy ekologicznej i budowania zrównoważonych, odpornych i inkluzywnych gospodarek], Rzym, 2022.

Środa, 5 października 2022 r.

- O. mając na uwadze, że międzynarodowy handel dziką fauną i florą jest wart miliardy euro rocznie i dotyczy milionów takich roślin i zwierząt; mając na uwadze, że nielegalny handel dziką fauną i florą stał się czwartym co do wielkości – po handlu narkotykami, handlu ludźmi i handlu bronią – czarnym rynkiem; mając na uwadze, że za przestępstwa związane z nielegalnym handlem dziką fauną i florą często nie wymierza się kary wystarczająco surowej, aby działała odstraszaюще, oraz rzadko ściga się osoby na średnim i wysokim szczeblu;
- P. mając na uwadze, że internet odgrywa kluczową rolę w ułatwianiu nielegalnego handlu dziką fauną i florą;
- Q. mając na uwadze, że zwiększenie starań o poprawę przejrzystości oraz skuteczny udział społeczeństwa obywatelskiego w procesie decyzyjnym mają zasadnicze znaczenie;
- R. mając na uwadze, że UE ma do odegrania wyraźną rolę w nawiązywaniu konstruktywnej współpracy i wymiany między państwowymi i niepaństwowymi schroniskami i ośrodkami ratowniczymi w celu zapewnienia długoterminowych i dostosowanych do danego gatunku rozwiązań dla skonfiskowanych dzikich zwierząt i roślin;
- S. mając na uwadze, że tradycyjne leki to jedna z głównych grup towarów będących przedmiotem konfiskat związanych z CITES zgłaszanych przez państwa członkowskie; mając na uwadze, że wykorzystywanie dzikich zwierząt do produkcji tradycyjnych leków szkodzi różnorodności biologicznej, zwłaszcza w przypadku gatunków z czerwonej księgi; mając na uwadze, że popyt na tradycyjne leki zawierające składniki pochodzenia zwierzęcego prowadzi do wzrostu nielegalnego handlu dzikimi zwierzętami;
- T. mając na uwadze, że populacja rekinów pelagicznych spadła o 71 % od 1970 roku, a ponad połowa gatunków rekinów jest zagrożonych lub blisko zagrożonych wyginięciem⁽⁴⁾, a jedną z głównych przyczyn tego spadku są polowania na nie w celu handlu częściami ich ciała; mając na uwadze, że 20 % populacji rekinów rafowych uznano za funkcjonalnie wymarłe; mając na uwadze, że w 2020 r. państwa członkowskie UE były źródłem ponad 45 % wszystkich produktów z płetw rekina importowanych do trzech głównych ośrodków handlowych, mianowicie Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong, Singapuru i Tajwanu;
- U. mając na uwadze, że w następstwie spadku liczebności populacji afrykańskiego słonia sawannowego (*Loxodonta africana*) w całej Afryce o ponad 60 % i afrykańskiego słonia leśnego (*Loxodonta cyclotis*) o 86 % w ciągu trzech pokoleń, w 2021 r. Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody i Zasobów Przyrodniczych (IUCN) podniosła poziom zagrożenia dla afrykańskiego słonia sawannowego z poziomu podatności na zagrożenie do poziomu zagrożenia i oddzielnie ujęła w wykazie afrykańskiego słonia leśnego jako gatunek krytycznie zagrożony⁽⁵⁾;
- V. mając na uwadze, że kłusownictwo na potrzeby handlu kością słoniową jest główną przyczyną spadku populacji słoni afrykańskich; mając na uwadze, że nielegalny handel kością słoniową szkodzi rozwojowi gospodarczemu, sprzyja przestępczości zorganizowanej, zachęca do korupcji i podsycia konflikty; mając na uwadze, że nielegalny handel kością słoniową znacznie się nasilił po dopuszczeniu legalnej sprzedaży;
- W. mając na uwadze, że handel dzikimi tygrysami jest zakazany; mając na uwadze, że niemniej jednak przepisy UE dotyczące handlu dzikimi zwierzętami nie zapobiegają handlowi tygrysami hodowanymi w niewoli i częściami ich ciała, mimo że w decyzji CITES 14.69 dotyczącej okazów hodowanych w niewoli i w ramach działalności ranczerskiej wyrażono sprzeciw wobec komercyjnej hodowli tygrysów i handlowi nimi dla części ich ciała; mając na uwadze, że państwa członkowskie nadal prowadzą przywóz i wywóz żywych tygrysów i ich części zarejestrowanych w kodeksie obrotu handlowego CITES;

Wprowadzenie

1. podkreśla, że ze względu na nieustanne zagrożenie dla pojedynczych osobników, gatunków, życia ludzi i zwierząt oraz środowiska naturalnego, które stwarza handel dziką fauną i florą, bez wątpienia konieczne jest bardziej przezorne podejście do ich ochrony;
2. apeluje o większą synergię między konwencją CITES a Konwencją o różnorodności biologicznej, Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt oraz innymi traktatami i porozumieniami w dziedzinie różnorodności biologicznej, aby skutecznie wypełnić międzynarodowe zobowiązania dotyczące ochrony różnorodności biologicznej;

⁽⁴⁾ Międzynarodowy Fundusz na rzecz Zwierząt, „Popyt i podaż – rola UE w światowym handlu rekinami”, 2022.

⁽⁵⁾ IUCN, „African elephant species now Endangered and Critically Endangered – IUCN Red List” [Zagrożone i krytycznie zagrożone gatunki słonia afrykańskiego – czerwona lista IUCN], 25 marca 2021 r.

Środa, 5 października 2022 r.

3. jest zaniepokojony faktem, że rynek egzotycznych zwierząt domowych i liczba gatunków obecnych na tym rynku rośnie zarówno w UE, jak i na świecie;
4. podkreśla, że należy pilnie zmniejszyć ślad ekologiczny produkcji i konsumpcji w UE, aby zmieścić się w ograniczeniach planety;
5. podkreśla, że usługi ekosystemowe lasów i zasoby z pozyskiwane z lasów mają zasadnicze znaczenie dla ludzi na całym świecie; wzywa UE i państwa członkowskie, by podczas 19. sesji Konferencji Stron (CoP19) dążyły do przyjęcia rezolucji CITES w sprawie lasów, aby zagwarantować, że gatunki drzew objętych CITES są odpowiednio chronione, a handel nimi odbywa się wyłącznie wtedy, gdy jest legalny, zrównoważony i możliwy do prześledzenia;
6. podkreśla, że zaangażowanie kobiet w ochronę dzikiej przyrody jest rozwiązaniem korzystnym dla wszystkich z punktu widzenia równości płci i zrównoważenia środowiskowego oraz pozwala lepiej ukierunkować i zwiększyć skuteczność działań w walce z nielegalnym handlem dziką fauną i florą; wzywa Komisję do współpracy z Sekretariatem CITES w celu uwzględnienia aspektu płci w tej konwencji oraz do wspierania inicjatyw obejmujących aspekt płci, które wpływają na zachowania przestępcze związane z dziką fauną i florą i przeciwdziałają im; uważa, że egzekwowanie konwencji CITES, podejmowanie decyzji w oparciu o nią i jej wdrożenie powinno sprzyjać równości płci, oraz wzywa UE i państwa członkowskie, by domagały się planu działania w sprawie równości płci dla CITES, który mógłby zostać wprowadzony w drodze rezolucji;

Wdrażanie, zgodność i egzekwowanie

7. podkreśla, że w sprawozdaniu IPBES z 2019 r. w sprawie globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych wskazano szereg słabych punktów konwencji CITES, które dotyczą takich kwestii jak przestrzeganie, egzekwowanie, potrzeba kwot opartych na danych naukowych, finansowanie, zwalczanie korupcji i ograniczanie popytu; podkreśla, że należy wyeliminować owe słabe punkty, by poprawić skuteczność wdrażania konwencji, i wzywa wszystkie strony do rzetelnego zajęcia się tymi kwestiami;
8. ubolewa, że zakazy i ograniczenia w handlu gatunkami chronionymi nie są dostatecznie egzekwowane, ponieważ strony nie zapewniają odpowiednich możliwości i zasobów; wzywa wszystkie strony, by skuteczniej egzekwowały konwencję;
9. wyraża zaniepokojenie, że strony konwencji CITES nie ponoszą odpowiedzialności za nieskuteczne wdrażanie postanowień konwencji, w tym wymogu uzasadniania zezwoleń na przywóz i wywóz solidnymi danymi naukowymi potwierdzającymi, że taki przywóz lub wywóz nie będzie szkodliwy dla przetrwania gatunku (ustalenia o nieszkodliwości);
10. apeluje o konsekwentne i bezstronne stosowanie instrumentów przewidzianych w CITES oraz w decyzjach podjętych na jej podstawie, aby wspierać przestrzeganie konwencji, w tym programu pomocy w przestrzeganiu przepisów; wzywa UE i wszystkie strony do opracowania środków gwarantujących odpowiednie i terminowe przestrzeganie konwencji, w tym poprzez przeznaczenie na ten cel niezbędnych środków oraz przyjęcie skutecznych przepisów krajowych w celu wdrażania decyzji i rezolucji przyjmowanych w ramach konwencji; apeluje o współpracę między stronami i wymianę najlepszych praktyk;
11. ponadto wzywa UE i jej państwa członkowskie do przyjmowania surowych środków, w tym odstraszaających sankcji, w przypadkach nieprzestrzegania konwencji, gdy okaże się, że strona osłabia jej skuteczność i nie powstrzymuje skutecznie nielegalnego lub niezrównoważonego wykorzystania i handlu, a w ostateczności – do zawieszenia handlu ze stroną naruszającą postanowienia;
12. wzywa wszystkie strony, by dążyły do zagwarantowania ochrony sygnalistom, dziennikarzom, strażnikom dzikiej przyrody oraz obrońcom środowiska i praw człowieka, którzy odgrywają kluczową rolę w ochronie środowiska i powstrzymywaniu nielegalnego handlu dziką fauną i florą;
13. nalega, by transgraniczne przestępstwa przeciwko dzikiej przyrodzie zostały uznane przez wszystkie strony za rodzaj poważnej przestępczości zorganizowanej, co powinno przełożyć się na przydział zasobów i aktywne zaangażowanie wyspecjalizowanych sił policyjnych i urzędów celnych;
14. podkreśla kluczową rolę policji i służb celnych oraz wzywa wszystkie państwa członkowskie UE do ustanowienia na szczeblu krajowym specjalistycznych jednostek ds. przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie, które będą upoważnione do działania na całym terytorium państwa, a nie tylko w poszczególnych regionach lub innych jednostkach terytorialnych; wzywa państwa członkowskie do upoważnienia tych jednostek do aktywnego angażowania się w międzynarodową współpracę i koordynację; podkreśla, że współpracę z właściwymi organami w państwach członkowskich w kwestiach związanych z nielegalnym handlem dziką fauną i florą można poprawić i zacieśnić za pośrednictwem unijnej grupy ds.

Środa, 5 października 2022 r.

realizacji, skupiającej funkcjonariuszy organów ścigania ze wszystkich państw członkowskich UE, z udziałem Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), Eurojustu, Interpolu, Światowej Organizacji Celnej oraz Sekretariatu CITES; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by zintensyfikowały szkolenia dotyczące egzekwowania prawa w zakresie handlu dziką fauną i florą;

15. podkreśla potrzebę stworzenia bazy danych ekspertów w dziedzinie biologii lub ekologii, zarówno w celu identyfikacji gatunków, jak i ścigania przestępstw przeciwko dzikiej faunie i florze, takich jak kłusownictwo, nielegalny handel i nielegalna eksploatacja, a także w celu umożliwienia organom ścigania na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym lepszego zrozumienia tego zjawiska;

16. podkreśla korzyści płynące z bazy danych systemów informacyjnych do zarządzania egzekwowaniem prawa w walce z przestępczością zorganizowaną i nielegalnym handlem dziką fauną i florą; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by stworzyły na szczeblu unijnym bazę danych spraw sądowych dotyczących przestępstw przeciwko środowisku, w tym przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie, oraz działań organów ścigania w dziedzinie przestępstw przeciwko środowisku; uważa, że taka baza danych powinna umożliwiać scentralizowane gromadzenie danych oraz podnieść poziom cyfryzacji i wiedzy; zauważa, że przegląd przypadków historycznych może być przydatny dla władz, agencji i organizacji działających w tej dziedzinie;

17. przypomina o swojej rezolucji z 9 czerwca 2021 r. w sprawie „strategii UE na rzecz bioróżnorodności 2030 – przywracanie przyrody do naszego życia”, w której wezwano Komisję do ułatwienia budowania zdolności, w tym transferu wiedzy, wymiany technologii i szkolenia umiejętności dla krajów beneficjentów w celu wdrożenia konwencji CITES oraz innych konwencji i umów niezbędnych do ochrony różnorodności biologicznej w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” oraz inicjatywy Światowej Organizacji Handlu „Pomoc na rzecz wymiany handlowej”; utrzymuje, że konieczne jest wzmocnienie programów współpracy, w tym dialogu międzyparlamentarnego, z państwami trzecimi w celu ochrony ich rodzimej bioróżnorodności oraz wspieranie krajów rozwijających się w realizacji tych programów;

18. wyraża ubolewanie, że UE nie wdraża zaleceń CITES zawartych w rezolucji Conf. 12.10 (Rev. CoP15) w sprawie rejestracji hodowli gatunków zwierząt wymienionych w załączniku I w niewoli do celów handlowych; wyraża zaniepokojenie, że stwarza to luki prawne i ułatwia nielegalny handel; wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia tej rezolucji i do rejestrowania wszystkich odpowiednich obiektów hodowlanych dla tych gatunków przez przekazywanie kompletnych i prawidłowych wniosków rejestracyjnych zarówno Komisji, jak i Sekretariatowi CITES; apeluje do Komisji i państw członkowskich, by przeciwstawiały się wszelkim próbom osłabienia systemu rejestracji hodowli w niewoli gatunków wymienionych w załączniku I;

19. zaleca i popiera wprowadzanie nowoczesnych i innowacyjnych metod znakowania i śledzenia gatunków objętych CITES lub pochodzących z nich produktów w celu odróżniania osobników wyhodowanych w niewoli od dzikich i odróżniania ich produktów pochodnych;

Proces decyzyjny, przejrzystość i sprawozdawczość

20. z zadowoleniem przyjmuje roczne sprawozdania na temat nielegalnego handlu, uznając je za ważny krok na drodze do lepszego zrozumienia handlu dziką fauną i florą oraz wzywa UE i wszystkie strony, by przedstawiały te sprawozdania w terminie; podkreśla, że sprawozdania te powinny zawierać informacje o wydanych zezwoleniach i świadectwach, liczbie i rodzajach okazów, a także nazwy gatunków zgodnie z załącznikami I, II, III;

21. wzywa wszystkie strony oraz UE, by zapewniły przejrzystość działań i operacji Sekretariatu CITES, które nie są niejawne, w tym by publikowały roczne sprawozdania na temat nielegalnego handlu oraz zagwarantowały terminowe uzupełnianie danych w bazie CITES dotyczącej handlu, w tym informacji na temat zlecenia sprawozdań, opracowywania zakresu uprawnień i wyboru doradców; wzywa wszystkie strony do podjęcia dalszych wysiłków w celu zminimalizowania rozbieżności w pozwoleniach na wywóz i przywóz;

22. uważa, że większa przejrzystość w handlu gatunkami wymienionymi w załączniku I, w tym zwierzętami hodowanymi w niewoli, ma kluczowe znaczenie w walce z korupcją, nielegalnym obrotem, nielegalnym handlem dziką fauną i florą i nadawaniem okazom pozorów zgodności z prawem;

23. apeluje o sprawniejsze prowadzenie dokumentacji związanej z załącznikiem I, w tym na temat okazów hodowanych i trzymanych w niewoli, oraz o opracowanie wskaźników ryzyka dotyczących środowiska, bezpieczeństwa i praktyk hodowlanych, z uwzględnieniem m.in. bardziej szczegółowych informacji na temat prowadzenia dokumentacji, zarządzania danymi i sporządzania sprawozdań, a także prowadzenia systemu zapasów i inwentaryzacji oraz jego kontroli i zabezpieczenia pod względem transportu, przechowywania i usuwania;

Środa, 5 października 2022 r.

24. ponawia swój apel do Komisji i państw członkowskich o przeprowadzenie działań mających na celu położenie kresu handlowi zagrożonym gatunkami zwierząt i częściami ich ciała, a także apeluje o wprowadzenie na szczeblu europejskim pełnego i natychmiastowego zakazu handlu kością słoniową, w tym przedkonwencyjną kością słoniową, na terytorium UE, oraz eksportu lub reeksportu kości słoniowej do miejsc przeznaczenia poza UE, i wskazuje jednocześnie, że powinny nadal istnieć ograniczone wyjątki dotyczące przywozu i wywozu do celów naukowych, instrumentów muzycznych legalnie nabytych przed 1975 r. oraz handlu artefaktami i antykami wyprodukowanymi przed 1947 r., pod warunkiem że towarzyszy temu ważne świadectwo; postuluje wprowadzenie podobnych ograniczeń wobec innych zagrożonych gatunków, takich jak tygrysy i nosorożce; apeluje o wdrożenie takiego zakazu bez dalszej zwłoki;

25. z zadowoleniem przyjmuje poprawki do rozporządzenia Komisji (WE) nr 865/2006⁽⁶⁾ i zmienione wytyczne w sprawie unijnego systemu handlu kością słoniową oraz wzywa Komisję, by pilnie monitorowała wdrażanie zmienionego rozporządzenia przez państwa członkowskie; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zamieniły te zasady na wiążące akty prawne oraz usunęły pozostałe luki prawne;

Finansowanie

26. z niepokojem zauważa, że wiele decyzji podjętych na 18. sesji Konferencji Stron nadal nie ma pokrycia finansowego; wzywa wszystkie strony, by zapewniły wystarczające fundusze na całkowite wdrożenie konwencji, w tym na jej egzekwowanie; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zwiększyły wsparcie finansowe i wszelkie inne formy wsparcia na wdrażanie decyzji CITES;

27. podkreśla, że wdrożenie wielu decyzji CITES jest uzależnione od dostępności finansowania zewnętrznego; wzywa UE i wszystkie strony konwencji, by rozważyły mechanizmy, dzięki którym finansowanie zewnętrzne decyzji CITES będzie zgodne z priorytetami programów prac, a wsparcie na rzecz rozwoju udzielane przez UE krajom beneficjentom nie będzie zagrażać żywotności dzikich gatunków, różnorodności biologicznej, siedliskom przyrodniczym, ekosystemom oraz świadczonym przez nie usługom;

28. wyraża zaniepokojenie rosnącym obciążeniem pracą Sekretariatu CITES, Konferencji Stron i komitetów w stosunku do ich dostępnych zasobów; wzywa UE, by przejęła inicjatywę w celu rozwiązania tej kwestii; wzywa UE między innymi do wspierania rzetelnego wdrażania projektów decyzji i zaleceń Stałego Komitetu CITES;

Wizja strategiczna CITES na lata 2021–2030

29. z zadowoleniem przyjmuje uznanie powiązań między CITES i celami zrównoważonego rozwoju, Konwencję o różnorodności biologicznej i ustalenia Międzyrządowej Platformy Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów;

30. uważa, że podczas 19. sesji Konferencji Stron należy przeprowadzić przegląd strategicznej wizji CITES w kontekście globalnych ram różnorodności biologicznej CBD, które mają zostać przyjęte w tym roku, tak aby zagwarantować, że CITES przyczyni się do ich realizacji;

31. wzywa strony do osiągnięcia do 2025 r. celu, jakim jest wyłącznie legalny i ekologiczny handel dziką fauną i florą; podkreśla, że celem powinno być położenie kresu nielegalnemu handlowi dzikimi gatunkami wymienionymi w CITES, w tym gatunkami wyhodowanymi w niewoli, a nie tylko ograniczenie go;

32. podkreśla, że decyzje przyjmowane przez organy CITES powinny być oparte na kryteriach naukowych służących ochronie gatunków, na najlepszych dostępnych informacjach naukowych oraz na zasadzie ostrożności;

33. wyraża ubolewanie z powodu pominięcia w deklaracji wizji CITES kluczowej kwestii dobrostanu zwierząt i wzywa Komisję, państwa członkowskie i wszystkie pozostałe strony, by uwzględniły tę kwestię w deklaracji;

Większa rola UE w światowej walce z handlem dziką fauną i florą

34. wyraża ubolewanie z powodu luk we wdrażaniu unijnych rozporządzeń dotyczących handlu dziką fauną i florą, ponieważ przepisy nie obejmują wszystkich najważniejszych gatunków ani nie zapewniają takiego samego poziomu ochrony zwierzętom hodowanym w niewoli; wzywa Komisję do dokonania przeglądu i rozszerzenia przepisów regulujących handel dziką fauną i florą w celu zapewnienia, że import, przeładunek, eksport, zakup, sprzedaż lub transport dzikich zwierząt lub roślin, które są zabierane, posiadane, przewożone lub sprzedawane z naruszeniem prawa kraju pochodzenia lub tranzytu, jest zabroniony;

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady dotyczące wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (Dz.U. L 166 z 19.6.2006, s. 1).

Środa, 5 października 2022 r.

35. ponawia swój apel do Komisji i państw członkowskich, aby przeprowadziły działaniom na rzecz zakazania handlu zagrożonymi gatunkami zwierząt lub ich organami; podkreśla, że ważne jest opracowanie na te potrzeby celów systemu SMART (narzędzie do monitorowania i raportowania przestrzennego – Spatial Monitoring and Reporting Tool);

36. podkreśla, że polityka handlowa UE powinna systemowo uwzględniać nielegalny handel dziką fauną i florą i zrównoważoną konsumpcję; ponawia swój apel do Rady o uznanie CBD za istotny element umów o wolnym handlu, pod warunkiem że uzgodnione zostaną obowiązkowe mechanizmy przeglądu celów krajowych⁽⁷⁾; wzywa Radę do uczynienia CITES i porozumienia paryskiego integralną częścią umów o wolnym handlu oraz do nalegania na ich skuteczne wdrożenie; zwraca uwagę na znaczenie planowanej reformy rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu preferencji taryfowych⁽⁸⁾ dla skutecznego wykonywania objętych nim wielostronnych konwencji dotyczących klimatu i środowiska, w tym CBD;

37. wzywa Komisję do dostosowania europejskiej bazy danych zintegrowanego skomputeryzowanego systemu weterynaryjnego (TRACES) w celu gromadzenia i publicznego udostępniania dokładnych informacji na temat gatunków, ilości i pochodzenia wszystkich morskich ryb ozdobnych będących przedmiotem handlu, a tym samym monitorowania tego obecnie nieuregulowanego i często niezrównoważonego handlu, w którym UE jest głównym rynkiem importowym;

38. przypomina, że wezwał państwa członkowskie UE do ustanowienia opartego na podstawach naukowych ogólnounijnego wykazu pozytywnego zwierząt dozwolonych jako zwierzęta domowe, przy zachowaniu warunków zapewniających ich dobrostan, bez uszczerbku dla populacji żyjących w stanie dzikim i europejskiej różnorodności biologicznej; podkreśla w związku z tym konieczność przeprowadzenia przez Komisję analizy ułatwiającej przyjęcie tego wykazu, który powinien opierać się m.in. na dotychczasowych doświadczeniach państw członkowskich i wyciągniętych wnioskach;

39. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by podjęły natychmiastowe i skuteczne działania w ramach zobowiązań zawartych w unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej do zakazania importu trofeów myśliwskich z gatunków wymienionych w CITES;

40. z zadowoleniem przyjmuje działania UE mające na celu wsparcie rozwojowe działań zwalczających nielegalny handel dziką fauną i florą w krajach rozwijających się; wzywa Komisję do wspierania wysiłków krajów partnerskich, które są źródłem dzikiej fauny i flory i produktów z nich pochodzących, punktami tranzytowymi lub miejscami docelowymi dla sprzedających i kupujących, w opracowywaniu realnych alternatyw gospodarczych zapewniających środki do życia i zrównoważony rozwój społeczności lokalnych;

Plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą

41. z zadowoleniem przyjmuje przegląd i kontynuację planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą; zwraca się do Komisji o bezzwłoczne opublikowanie ambitnego planu działania UE;

42. podkreśla jednak, że powodzenie przyszłego planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą będzie w dużej mierze zależało od przydziału środków; wzywa zatem UE i państwa członkowskie do przeznaczenia specjalnych środków budżetowych na realizację planu;

43. jest zdania, że plan działania UE niewystarczająco motywował do zajęcia się rolą obywateli UE w stymulowaniu popytu na nielegalne produkty z dzikiej fauny i flory zarówno w Unii, jak i w jej sąsiedztwie, oraz uważa, że należy go rozbudować; wzywa Komisję do wdrożenia opartych na dowodach inicjatyw na rzecz zmniejszenia popytu w głównych krajach będących konsumentami, w tym w UE;

44. podkreśla, że plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą powinien otrzymać odpowiednie finansowanie, obejmujące pomoc dla państw trzecich oraz dla ośrodków ratowania i rezerwatów dzikiej fauny i flory;

45. uważa, że nowy plan działania UE powinien przyczynić się do poprawy egzekwowania prawa i działań kontrolnych prowadzonych przez odpowiednie organy w całej Unii oraz do sprawniejszego gromadzenia danych i dostępu do nich, co pozwoli lepiej oceniać tendencje i analizować zagrożenia; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przeznaczyły wystarczające zasoby ludzkie i finansowe na realizację planu działania oraz inwestowały w budowanie zdolności i szkolenie organów ścigania i organów sądowych; podkreśla, że wymiana i pogłębianie wiedzy odpowiednich urzędników oraz podnoszenie świadomości społecznej muszą stać się integralną częścią przyszłego planu;

46. wzywa ponadto Komisję, by opracowała jasne i możliwe do realizacji cele i działania w ramach planu działania, a także jasny mechanizm monitorowania i oceny;

⁽⁷⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 732/2008, Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1.

Środa, 5 października 2022 r.

47. uważa za kluczowe, by plan działania był w pełni zgodny ze strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 oraz gwarantował synergię z odpowiednimi przepisami UE i globalnymi ramami różnorodności biologicznej na okres po 2020 r.; jest głęboko przekonany, że w planie działania należy określić gatunki priorytetowe i skupić się w szczególności na nich oraz zająć się kwestią gatunków chronionych prawem krajowym, którymi nielegalnie handluje się w UE;

48. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w zmienionym planie działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą zajęły się handlem zarówno w internecie, jak i poza nim, m.in. poprzez komunikację, współpracę i koordynację między zaangażowanymi sektorami publicznym i prywatnym, tak aby cyberprzestępstwa przeciwko dzikiej faunie i florze były traktowane jako równie istotne co inne formy cyberprzestępczości stanowiące zagrożenie dla ludzkiego życia, środowiska, gospodarki, bezpieczeństwa i edukacji; wzywa Komisję, aby niezwłocznie przeanalizowała możliwości wykorzystania aktu o usługach cyfrowych⁽⁹⁾ jako narzędzia do rozwiązania problemu nielegalnego handlu fauną i florą w internecie;

49. zwraca uwagę na dowody na to, że legalny handel dzikimi zwierzętami służy jako przykrywką dla nielegalnej działalności handlowej, stwarza szerokie możliwości prania pieniędzy i komplikuje egzekwowanie prawa; wzywa UE, by zajęła się zarówno legalnym, jak i nielegalnym handlem dzikimi zwierzętami w ramach przeglądu planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą;

50. podkreśla, że w planie działania należy przyjąć kompleksowe podejście od źródła do konsumenta;

51. uważa za istotne, aby plan działania obejmował sektor prywatny i angażował go w walkę z nielegalnym handlem dziką fauną i florą oraz aby podjęto wystarczające inwestycje publiczne i prywatne w badania naukowe w celu zwiększenia naszej wiedzy na temat handlu dziką fauną i florą;

52. podkreśla, że zmieniony plan działania powinien uwzględniać prawa człowieka i kwestie płci, uznawać rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obejmować konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz gwarantować udział społeczeństwa;

Przestępczość zorganizowana, cyberbezpieczeństwo i skonfiskowane zwierzęta

53. wzywa państwa członkowskie, aby za pośrednictwem właściwych instytucji rozwijały transgraniczną współpracę i koordynację z różnymi właściwymi organami i instytucjami międzynarodowymi w celu zwalczania udziału zorganizowanych grup przestępczych w nielegalnym handlu dziką fauną i florą;

54. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania przygotowania i przyjęcia ambitnego i skutecznego protokołu w sprawie przestępstwa przeciwko środowisku na mocy Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, o którym mowa w unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025⁽¹⁰⁾ i który będzie zawierał przepis zobowiązujący strony do kryminalizacji importu dzikich roślin i zwierząt nielegalnie zabranych z kraju pochodzenia i handlu nimi;

55. z dużym zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie ochrony środowiska (2008/99/WE), by uwzględnić w niej większość rodzajów przestępstw przeciwko środowisku, tak aby podlegały one zharmonizowanym, odstraszającym, skutecznym i proporcjonalnym sankcjom lub karom;

56. wzywa Komisję do dopilnowania, aby dyrektywa w sprawie przestępstw przeciwko środowisku, rozporządzenia UE w sprawie handlu dziką fauną i florą oraz zmieniony plan działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dziką fauną i florą były wdrażane w sposób skoordynowany przy jak najbardziej efektywnym wykorzystaniu dostępnych w nich narzędzi;

57. apeluje o umieszczenie nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów oraz hałasu podwodnego w wykazie przestępstw zmienionej dyrektywy w sprawie przestępstw przeciwko środowisku;

58. ubolewa, że we wniosku nie uwzględniono dobrostanu zwierząt; wzywa Komisję do dopilnowania, aby w zmienionej dyrektywie w sprawie przestępstw przeciwko środowisku okrucieństwo wobec zwierząt zostało uznane za okoliczność obciążającą, umożliwiającą zwiększenie wymiaru kary;

⁽⁹⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniającego dyrektywę 2000/31/WE (COM(2020)0825).

⁽¹⁰⁾ Komunikat Komisji z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej 2021–2025 (COM(2021)0170).

Środa, 5 października 2022 r.

59. wzywa Komisję do przyjęcia szczegółowych wytycznych UE dotyczących zwalczania cyberprzestępczości związanej z dziką przyrodą, zapewniających zharmonizowaną politykę w państwach członkowskich i współpracę wszystkich zainteresowanych stron;

60. wzywa państwa członkowskie do skutecznego i pełnego wdrożenia decyzji 18.81–18.85 Konferencji Stron CITES w sprawie przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie z wykorzystaniem internetu, przy pełnym wykorzystaniu wytycznych Interpolu pt. „Wildlife Crime Linked to the Internet – Practical Guidelines for Law Enforcement Practitioners” [Przestępstwa przeciwko dzikiej przyrodzie z wykorzystaniem internetu – praktyczne wytyczne dla organów ścigania], opracowanych na potrzeby wdrożenia odpowiednich postanowień decyzji 17.93 Konferencji Stron CITES;

61. wzywa UE do promowania i wspierania inicjatyw mających na celu znaczne zwiększenie zdolności w zakresie ratowania i rehabilitacji dzikich zwierząt za pomocą zasobów, finansowania, szkoleń oraz, co ważne, przez ustanowienie sieci właściwych i akredytowanych ośrodków ratunkowych i schronisk oraz krajowych planów działania w zakresie zarządzania skonfiskowanymi żywymi zwierzętami;

62. zauważa, że brak krajowych ośrodków ratowniczych i schronisk może przyczynić się do braku egzekwowania przez państwo członkowskie odpowiednich przepisów dotyczących handlu dziką fauną i florą oraz może spowodować, że zostaną zastosowane środki niezapewniające powstrzymania przestępstw przeciwko dzikiej przyrodzie; uważa, że zmieniona dyrektywa w sprawie przestępstw przeciwko środowisku mogłaby na przykład zawierać przepisy dotyczące zarządzania skonfiskowanymi zyskami, z uwzględnieniem odpowiedniej opieki nad skonfiskowanymi żywymi zwierzętami;

63. podkreśla, że ważne jest systematyczne wszczynanie dochodzeń finansowych i procedur odzyskiwania mienia; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by wspierały środki mające na celu zajęcie szkodliwych nielegalnych przepływów finansowych i dochodów z przestępstw przeciwko dzikiej faunie i florze;

64. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia i promowania spójnej i przejrzystej sprawozdawczości dla CITES, Europolu i krajów pochodzenia, która dotyczyłaby wszystkich przejętych lub skonfiskowanych żywych zwierząt;

Podejście „Jedno zdrowie” i rola CITES w zmniejszaniu ryzyka pojawienia się nowych chorób odzwierzęcych związanego z międzynarodowym handlem dziką fauną i florą

65. przypomina, że według IPBES 70 % nowo pojawiających się chorób i pandemii ma pochodzenie zwierzęce; wyraża, także w związku z trwającą pandemią COVID-19, głębokie zaniepokojenie coraz częstszym pojawianiem się chorób odzwierzęcych przenoszonych ze zwierząt na ludzi (antropozoonozy), co jest potęgowane przez zmianę klimatu, degradację środowiska, zmiany użytkowania gruntów, wylesianie, niszczenie różnorodności biologicznej i siedlisk przyrodniczych oraz presję na nie, nielegalny handel dzikimi zwierzętami oraz nasze niezrównoważone modele produkcji żywności i konsumpcji żywności; podkreśla potrzebę poszerzenia wiedzy o powiązaniach między pojawianiem się chorób z jednej strony, a legalnym i nielegalnym handlem dziką fauną i florą oraz ochroną i degradacją ekosystemów z drugiej strony;

66. zwraca uwagę, że ryzyko pandemii można znacznie zmniejszyć przez ograniczenie działalności człowieka, która prowadzi do utraty różnorodności biologicznej, oraz że szacunkowy koszt zmniejszenia ryzyka różnych pandemii jest 100 razy niższy niż koszt reagowania na nie; podkreśla, że ochrona i odbudowa siedlisk dzikich zwierząt jest sprawą najwyższej wagi, aby zapobiec kolejnej pandemii odzwierzęcej; apeluje do wszystkich stron o wzmożone wysiłki;

67. wzywa UE i wszystkie pozostałe strony, by zadbały o dobrostan zwierząt w obrocie handlowym i zwierząt przebywających w obiektach hodowlanych oraz uznały dowody naukowe na to, że niski poziom dobrostanu w gospodarstwie, transporcie i handlu jest powiązany z powstawaniem ognisk i rozprzestrzenianiem się chorób, a tym samym zagraża zdrowiu zwierząt i ludzi; podkreśla korzyści płynące w tym zakresie z ogólnounijnego pozytywnego wykazu zwierząt dopuszczonych jako zwierzęta domowe;

68. wzywa Komisję, by angażowała się w dialogi regulacyjne przewidziane w umowach o wolnym handlu, żeby propagować rygorystyczne unijne normy sanitarne, fitosanitarne oraz w zakresie dobrostanu zwierząt w celu ograniczenia do minimum ryzyka przyszłych epidemii i pandemii; wzywa Komisję, by w razie potrzeby rozważyła przyjęcie moratorium na import dzikich zwierząt lub innych gatunków z obszarów, na których wykryto nowe ogniska chorób zakaźnych, aby zaradzić problemom związanym z bezpieczeństwem;

69. podkreśla istotną rolę, jaką CITES powinna odgrywać w zapobieganiu przyszłym pandemiom jako akt regulujący międzynarodowy handel dziką fauną i florą;

Środa, 5 października 2022 r.

70. podkreśla, że w wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE) i Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) wezwano właściwe organy krajowe, by w ramach środka nadzwyczajnego zawiesiły handel schwytanymi żywymi dzikimi zwierzętami z gatunków ssaków do celów spożywczych lub hodowlanych oraz by zamknęły segmenty rynków żywności sprzedające takie zwierzęta, o ile nie zostaną wprowadzone widoczne skuteczne regulacje i odpowiednie oceny ryzyka; podkreśla zalecenia IPBES dotyczące usunięcia z handlu dzikimi zwierzętami żywych gatunków uznanych w wyniku ekspertyzy za obciążone wysokim ryzykiem pojawienia się choroby; wzywa Komisję i państwa członkowskie UE do wspierania społeczności światowej w rozwiązywaniu problemu handlu i sprzedaży na targach żywych dzikich zwierząt przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zwłaszcza ptaków i ssaków, z myślą o stopniowym wycofywaniu tego handlu jako kluczowego kroku dla osiągnięcia celu, jakim jest zapobieganie przyszłym pandemiom odzwierzęcym;

71. podkreśla ważną rolę Komisji i państw członkowskich w koordynowaniu i wspieraniu podejścia „Jedno zdrowie” w UE w odniesieniu do zdrowia ludzi i zwierząt oraz promowaniu go na wszystkich forach międzynarodowych; wzywa do pilnego przyjęcia nowej rezolucji, która zachęci strony, by zastosowały podejście „Jedno zdrowie” do wykorzystywania dzikiej fauny i flory oraz handlu nimi, z wykorzystaniem definicji operacyjnej jednego zdrowia opracowanej przez grupę ekspertów wysokiego szczebla ds. „Jednego zdrowia”, w ramach wdrażania konwencji i w ich przepisach krajowych, oraz by przeprowadziły odpowiednie analizy ryzyka i programy zapobiegawcze w odniesieniu do zdrowia zwierząt i ludzi oraz środowiska podczas rozpatrywania wniosków o wydanie zezwoleń i certyfikatów związanych z handlem dziką fauną i florą;

72. zauważa z niepokojem, że znaczne ilości mięsa zwierząt domowych i dzikich są nadal przemycane do państw członkowskich przez pasażerów samolotów, co stanowi zagrożenie dla zdrowia zwierząt i ludzi oraz dla różnorodności biologicznej; wzywa Komisję do intensywniejszego gromadzenia danych na ten temat wraz z państwami członkowskimi oraz do wspierania i koordynowania reakcji UE na nielegalny przywóz mięsa;

73. z zadowoleniem przyjmuje wyrażony przez CITES zamiar współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia Zwierząt (OIE) w celu opracowania wspólnego programu prac mającego na celu wspólne uzupełnienie wiedzy oraz określenie skutecznych i praktycznych rozwiązań ograniczających zagrożenia związane z przenoszeniem patogenów w łańcuchach dostaw dzikich zwierząt; zachęca do dalszego zacieśniania aktywnej współpracy między stronami CITES a stronami innych konwencji i organizacjami międzynarodowymi zaangażowanymi w zapobieganie chorobom odzwierzęcym w ramach podejścia „Jedno zdrowie”;

74. przypomina, że ważne jest zaangażowanie ludności tubylczej i społeczności lokalnych w ochronę gatunków i realizację konwencji; dostrzega, że niektóre społeczności są uzależnione od gatunków objętych CITES jako źródła utrzymania; wyraża ubolewanie, że społeczności tubylcze i lokalne nie zostały w odpowiednim stopniu dostrzeżone w CITES, w przeciwieństwie do CBD; uważa, że dla posiedzeń CITES korzystna byłaby większa reprezentacja i udział społeczności tubylczych i lokalnych, oraz wyraża ubolewanie z powodu braku postępów w tej kwestii; wzywa strony i Sekretariat CITES do kontynuowania prac nad określeniem i wdrożeniem skutecznych mechanizmów gwarantujących, że głos społeczności tubylczych i lokalnych zostanie wysłuchany;

75. wzywa WHO, by sprzeciwiła się wykorzystywaniu dzikich zwierząt w lekach, w szczególności gatunków sklasyfikowanych na czerwonej liście IUCN jako bliski zagrożenia, narażony lub zagrożony;

Zmiany w załącznikach do CITES

76. wyraża zdecydowane poparcie dla propozycji gatunków, które należy objąć wykazem przedłożonych przez UE i jej państwa członkowskie w celu zmiany załączników do CITES;

77. wzywa państwa członkowskie UE do poparcia wniosków na CoP19 o ujęcie gatunków w wykazie lub przeniesienia ich z załącznika II do załącznika I, które są zgłaszane lub popierane przez państwa zasięgu;

78. wzywa państwa członkowskie UE i wszystkie inne strony do poparcia przedłożonych na CoP19 wniosków dotyczących poprawy ochrony gadów, płazów, ptaków, ryb i ssaków zagrożonych przez międzynarodowy handel na potrzeby rynku zwierząt domowych, z uwagi na to, że rynek egzotycznych zwierząt domowych i liczba gatunków objętych tym rynkiem rośnie zarówno w UE, jak i na świecie;

Środa, 5 października 2022 r.

79. wzywa UE i wszystkie strony CITES, by w formalnych stanowiskach w sprawie dokumentów roboczych i propozycjach zmian w wykazach trzymały się zasady ostrożności w odniesieniu do ochrony gatunków i w pełni brały pod uwagę w szczególności zasadę „użytkownik płaci”, zasadę działania zapobiegawczego, zasadę najlepszych dostępnych informacji naukowych i podejście ekosystemowe;

80. apeluje do UE, by wezwała do przeglądu rezolucji Conf. 9.21 (Rev. CoP18) dotyczącej interpretacji i stosowania kwot dla gatunków wymienionych w załączniku I, z myślą o częstszej aktualizacji kwot dla gatunków o najwyższym poziomie ochrony zgodnie z załącznikami, ponieważ obecny dziewięcioletni okres (obejmujący trzy okresy międzysesyjne) jest zbyt długi;

81. popiera zalecenia wzmocnienia ochrony i zachowania gatunków, w tym rekinów i płaszczyk, żółwi morskich, koników morskich, wielkich kotów, słoń, cziru tybetańskich i suhaków stepowych;

82. wzywa UE, by poparła ustanowienie przejrzystego i integracyjnego procesu dalszego kompleksowego i terminowego przeglądu rezolucji Conf. 10.21 w sprawie transportu żywych okazów i towarzyszących jej wytycznych CITES dotyczących transportu innego niż lotniczy; apeluje o powołanie wspólnej grupy roboczej ds. transportu zwierząt i roślin, która będzie upoważniona do zarządzania regularnymi przeglądami wytycznych i opracowywania poprawek do rezolucji Conf. 10.21 (Rev. CoP16), aby poprawić szczegółowe wymagania dotyczące transportu i sprecyzować obowiązki w zakresie zgodności oraz przeprowadzić przegląd ich wdrażania przez strony;

83. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby poparły przyjęcie decyzji zaproponowanej przez Stały Komitet w sprawie ponownego zwołania grupy zadaniowej CITES ds. wdrożenia przepisów dotyczących nosorożca, oraz podkreśla, że kłusownictwo i nielegalny handel rogami nosorożca są głównymi zagrożeniami dla przetrwania nosorożców afrykańskich i azjatyckich;

Kwestie dotyczące poszczególnych gatunków

Rekiny i płaszczyki

84. podkreśla, że rekiny i płaszczyki odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu zdrowego życia w oceanach oraz że nowe badania opublikowane po 18. sesji Konferencji Stron CITES wskazują, iż 37 % gatunków rekinów i płaszczyk jest już zagrożonych wyginięciem, co stanowi drugi po płazach najwyższy wskaźnik wśród wszystkich grup kręgowców⁽¹¹⁾; podkreśla, że jednym z głównych czynników powodujących spadek liczebności tych gatunków jest międzynarodowy handel ich produktami oraz że UE jest głównym eksporterem i sprzedawcą części rekinów i produktów z rekinów;

85. ubolewa, że jak dotąd tylko 25 % gatunków dotkniętych handlem płetwami jest wymienionych w załączniku II do CITES; wzywa UE, by zwróciła się do Sekretariatu, Stałego Komitetu i stron CITES o dalsze zbadanie i rozwiązanie problemu niepokojącej i zasadniczej rozbieżności, wskazanej w dokumencie SC74 Doc. 67.2, między poziomem połowów gatunków rekinów objętych CITES a poziomem handlu nimi, oraz by ustaliła potencjalne źródła zaniżania danych lub nielegalnego handlu tymi gatunkami rekinów;

86. w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący decyzji Rady, który zawiera propozycję załącznika II, na mocy którego CITES objęłaby całą rodzinę młotowatych;

87. wzywa UE, która odgrywa kluczową rolę w światowych połowach rekinów i handlu nimi, do poparcia propozycji państwa będącego gospodarzem 19. sesji konferencji stron, Panamy, by w załączniku II uwzględnić żarłaczowate (rodzina *Carcharhinidae*), a pozostałe gatunki z rodziny *Carcharhinidae* zaliczyć do gatunków podobnych ze względu na podobieństwo ich wyglądu;

Wielkie koty

88. jest świadomy faktu, że niektóre gatunki wielkich kotów należą do najbardziej zagrożonych gatunków objętych CITES, a utrzymujący się spadek ich populacji doprowadził niedawno do przypadków wyginięcia w granicach kraju, oraz że kwestiom ochrony gatunków wielkich kotów objętych CITES i handlu nimi poświęcono mniej uwagi i udzielono mniejszego wsparcia finansowego niż innym kwestiom w ramach CITES;

89. wzywa UE do ustanowienia funduszu ochrony gatunków dużych kotów, który między innymi wspierałby wdrażanie rezolucji i decyzji CITES dotyczących poszczególnych gatunków dużych kotów oraz realizację określonych czasowo zaleceń krajowych, a także efektów i wyników prac grupy zadaniowej CITES ds. dużych kotów;

⁽¹¹⁾ Komisji Gatunków Zagrożonych IUCN – grupa specjalistów zajmujących się rekinami, „New Global Study Finds Unprecedented Shark and Ray Extinction Risk” [Nowe globalne badania wskazują na bezprecedensowe zagrożenie rekinów i płaszczyk wyginięciem], 6 września 2021 r.

Środa, 5 października 2022 r.

90. wzywa UE do zagwarantowania, że Sekretariat CITES przyjmie oparte na analizie ryzyka podejście do realizacji misji CITES w krajach, w których znajdują się budzące niepokój obiekty do przetwarzania wielkich kotów azjatyckich;
91. zauważa z ogromnym zaniepokojeniem, że stan ochrony wszystkich pięciu gatunków z rodzaju *Panthera* (tygrys, lew, jaguar, lampart i pantera śnieżna) jest niewłaściwy z kategorią zagrożenia od „bliski zagrożenia wymarciem” do „zagrożony”, a ich populacja się zmniejsza;
92. wzywa wszystkie strony do zakazania handlu pięcioma gatunkami z rodzaju *Panthera* (tygrysami, lwami, jaguarami, lampartami i panterami śnieżnymi); ponadto wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia zakazu hodowli tych gatunków w niewoli przez podmioty prywatne inne niż licencjonowane ogrody zoologiczne, ponieważ może to ułatwiać nielegalny handel tymi gatunkami;
93. zwraca uwagę, że legalny handel gatunkami hodowanymi w niewoli, takimi jak tygrysy i inne wielkie koty, jest bardzo szkodliwy, ponieważ pobudza popyt, komplikuje egzekwowanie przepisów i stwarza szerokie możliwości prania pieniędzy;
94. apeluje o zamknięcie farm tygrysów oraz zaprzestanie wszelkiego handlu tygrysami hodowanymi w niewoli i ich organami;
95. wzywa Komisję, państwa członkowskie i wszystkie strony CITES do dopilnowania, aby lew afrykański został umieszczony w załączniku I w celu zapewnienia optymalnego statusu ochronnego i apeluje o ukrócenie nielegalnego handlu lwem afrykańskim głównie z krajami azjatyckimi;

Słonie

96. wzywa Komisję, by całkowicie poparła uwzględnienie całej populacji słoni afrykańskich w załączniku I do CITES i aktywnie działała w tym kierunku oraz by sprzeciwiała się przeniesieniu jakiegokolwiek populacji słoni z załącznika I do załącznika II;
97. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wspierały rozwój prostych i jednolitych ram prawnych dotyczących handlu żywymi, schwytanymi na wolności słoniami afrykańskimi, ograniczających wywóz do programów ochrony in situ lub bezpiecznych obszarów w środowisku naturalnym, w ramach naturalnego i historycznego zasięgu gatunku w Afryce;
98. podkreśla stanowisko państw zasięgu słonia afrykańskiego należących do Afrykańskiej Koalicji na rzecz Słoni (African Elephant Coalition) oraz Komisji Gatunków Zagrożonych IUCN – grupy specjalistów zajmujących się słoniami afrykańskimi, którzy nie popierają zabierania słoni afrykańskich ze środowiska naturalnego w celu wykorzystania w niewoli;
99. wzywa UE, by zwróciła uwagę na słabe bieżące wdrażanie wszystkich postanowień decyzji 18.226 i 18.227 Konferencji Stron CITES oraz by zdecydowanie zachęcała wszystkie strony do pełnego stosowania tych postanowień, przy jednoczesnym uwzględnieniu zobowiązań kilku państw zasięgu słonia azjatyckiego do wprowadzenia bezpieczniejszych systemów rejestracji, znakowania i śledzenia żywych słoni azjatyckich;
100. apeluje o pilne zamknięcie wszystkich pozostałych legalnych krajowych rynków kości słoniowej, np. w Japonii, oraz wzywa UE i wszystkie strony do sprzeciwienia się wszelkim propozycjom zniesienia ograniczeń w handlu kością słoniową;
101. apeluje do Komisji i państw członkowskich o wprowadzenie wymogu większej przejrzystości i poprawy zarządzania składami i zapasami kości słoniowej oraz by zachęcały do ich niszczenia;
102. wzywa UE, aby w następstwie swojej propozycji przedstawionej na 74. posiedzeniu Stałego Komitetu CITES zapewniła, by do sprawozdań systemu informacji na temat handlu słoniami (ETIS), w tym do sprawozdania, które ma zostać przedłożone na 19. sesji Konferencji Stron, dołączono analizę konfiskat kości słoniowej powiązanych z każdą ze stron posiadających legalne krajowe rynki kości słoniowej, a także by zwróciła się do Sekretariatu CITES o wykorzystanie informacji zebranych w ramach systemu monitorowania nielegalnego zabijania słoni (MIKE), ETIS oraz krajowego planu działania dotyczącego kości słoniowej (NIAP) w celu przeprowadzenia analizy miejsc, w których prawdopodobnie znajdują się największe niezgłoszone zapasy;
103. wzywa UE i jej państwa członkowskie, by opowiedziały się za zaleceniem przeprowadzenia przeglądu planu działania dotyczącego kości słoniowej (NIAP) w celu zagwarantowania, że będzie on nadal spełniał swoje zadanie, oraz apeluje o podjęcie dalszych działań dotyczących zapasów kości słoniowej przez strony objęte procesem NIAP;

Środa, 5 października 2022 r.

104. wzywa UE do zagwarantowania, że system informacji na temat handlu słoniami (ETIS) pozostanie takim samym solidnym mechanizmem i źródłem informacji o tendencjach w nielegalnym handlu kością słoniową, jakim był przez ponad dwie dekady;

Pozostałe gatunki

105. apeluje do UE i wszystkich stron o:

- poparcie propozycji umieszczenia hipopotama nilowego, *Hippopotamus amphibius*, w wykazie załącznika I, z uwagi na aktualne obawy dotyczące spadku populacji i handlu tym gatunkiem;
- poparcie wniosków dotyczących umieszczenia dodatkowych gatunków żółwi w wykazach załączników CITES, w tym gatunków należących do rodzajów *Kinosternon*, *Claudius* i *Staurotypus*;
- poparcie wniosku, któremu przewodzi Kostaryka przy wsparciu innych państw zasięgu, dotyczącego umieszczenia żab szklanych (rodzina *Centrolenidae*) w wykazie załącznika II do CITES, aby zagwarantować, że handel tymi gatunkami, które często są chronione prawem krajowym w państwach zasięgu, jest legalny i zrównoważony;
- wezwanie Botswany do złożenia sprawozdania z wszelkich podejmowanych przez nią działań w celu rozwiązania problemu kłusowania na nosorożce i nielegalnego handlu nimi na mocy rezolucji Conf. 9.14 (Rev. CoP17) w sprawie ochrony nosorożców afrykańskich i azjatyckich oraz handlu nimi, z uwagi na poważne obawy dotyczące wzrostu liczby przypadków kłusowania na nosorożce w Botswanie od czasu 18. sesji Konferencji Stron;
- przedstawienie decyzji lub poprawek do rezolucji Conf. 17.10 w sprawie ochrony łuskowców i handlu nimi, aby zachęcić strony posiadające rynki krajowe tych zwierząt do podjęcia środków zmierzających do zamknięcia tych rynków i zlikwidowania zapasów łuskowców;
- przedstawienie decyzji obciążających Meksyk odpowiedzialnością za brak zapobiegania nielegalnym połowom i nielegalnemu handlowi totoabą (*Totoaba macdonaldi*), gatunkiem wymienionym w załączniku I, które powodują wymieranie vaquity (*Phocoena sinus*), w tym do rozważenia zawieszenia handlu gatunkami objętymi CITES zgodnie z rezolucją Conf. 14.3;

106. wzywa Hongkong i Chiny do nasilenia kontroli granicznych w celu powstrzymania przywozu totoaby, przeznaczonej głównie do Chin;

107. wzywa wszystkie strony do całkowitego zakazu handlu totoabą;

o

o o

108. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz stronom Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem i jej Sekretariatowi.

Środa, 5 października 2022 r.

P9_TA(2022)0346

Dostęp do wody jako prawo człowieka – wymiar zewnętrzny

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie dostępu do wody jako prawa człowieka – wymiar zewnętrzny (2021/2187(INI))

(2023/C 132/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rezolucję 64/292 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 28 lipca 2010 r. uznającą prawo człowieka do wody i urządzeń sanitarnych,
- uwzględniając rezolucję 68/157 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 18 grudnia 2013 r. w sprawie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych,
- uwzględniając rezolucję 45/8 Rady Praw Człowieka ONZ z 6 października 2020 r. w sprawie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych,
- uwzględniając rezolucję 48/13 Rady Praw Człowieka ONZ z 8 października 2021 r. w sprawie prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska,
- uwzględniając rezolucję 71/222 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 21 grudnia 2016 r., w której Zgromadzenie ogłosiło lata 2018–2028 Międzynarodową Dekadą Działań „Woda dla zrównoważonego rozwoju”,
- uwzględniając rezolucję 75/212 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 21 grudnia 2020 r. dotyczącą konferencji ONZ w sprawie śródkresowego kompleksowego przeglądu realizacji celów Międzynarodowej Dekady Działań „Woda dla zrównoważonego rozwoju” na lata 2018–2028 (konferencja ONZ w sprawie wody w 2023 r.),
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz komentarze ogólne oenztowskiego Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych,
- uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), Konwencję o prawach dziecka i Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając proklamowanie wspólnie przez Parlament Europejski, Radę i Komisję Europejskiego filaru praw socjalnych w dniu 17 listopada 2017 r.,
- uwzględniając komentarz ogólny nr 15 (2002) Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ w sprawie prawa do wody,
- uwzględniając Deklarację ONZ o prawach ludności rdzennej oraz konwencję MOP nr 169 z 1989 r. dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej,
- uwzględniając Konwencję o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z 1992 r. (konwencja wodna), początkowo wynegocjowaną jako instrument regionalny, a od 2016 r. otwierającą możliwość przystąpienia wszystkim państwom członkowskim ONZ,
- uwzględniając Konwencję o prawie pozażeglownego użytkowania międzynarodowych cieków wodnych z 1997 r. (Konwencja w sprawie cieków wodnych),
- uwzględniając protokół EKG ONZ i WHO z 1999 r. w sprawie wody i zdrowia załączony do konwencji wodnej, który stanowi ramy dla wdrożenia w praktyce praw człowieka do dostępu do wody i urządzeń sanitarnych,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ, zwłaszcza cel nr 6 dotyczący dostępu do bezpiecznej wody pitnej oraz urządzeń sanitarnych, oraz Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając sprawozdanie ONZ w sprawie rozwoju zasobów wodnych na świecie z 19 marca 2019 r. pt. „Leaving No One Behind” [Nie pomijać nikogo],
- uwzględniając sprawozdania dotyczące rolnictwa i żywności na świecie z 2020 i 2021 r. opublikowane przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO),
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ds. praw człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych z 16 lipca 2021 r. w sprawie zagrożeń i wpływu utowarowienia i finansjalizacji wody na prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych, a także jego sprawozdanie z 21 lipca 2020 r. w sprawie praw człowieka i prywatyzacji usług wodno-kanalizacyjnych,
- uwzględniając raport ONZ o gospodarce wodnej na świecie z 2021 r. pt. „Valuing Water” [Doceniać wodę],
- uwzględniając wytyczne UE z 17 czerwca 2019 r. w sprawie praw człowieka dotyczące bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych,
- uwzględniając dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ⁽¹⁾ („ramowa dyrektywa wodna”),
- uwzględniając dyrektywę Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 19 marca 2014 r. w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Dostęp do wody i kanalizacji jest prawem człowieka! Woda jest dobrem publicznym, nie towarem!”, (COM(2014)0177),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne ⁽⁵⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z 19 listopada 2018 r. w sprawie dyplomacji wodnej, z 17 czerwca 2019 r. dotyczące wytycznych UE w sprawie praw człowieka w zakresie bezpiecznej wody pitnej i usług sanitarnych oraz z 19 listopada 2021 r. w sprawie wody w działaniach zewnętrznych UE,
- uwzględniając europejską inicjatywę obywatelską „Right2Water” oraz swoją rezolucję z 8 września 2015 r. w sprawie dalszych działań w następstwie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – przywracanie przyrody do naszego życia ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw ⁽⁸⁾,
- uwzględniając istniejące skuteczne metody współpracy transgranicznej, takie jak wymiana poglądów między przedsiębiorstwami wodno-kanalizacyjnymi w krajach nordyckich sięgająca lat 80. ubiegłego wieku, utworzenie w 1970 r. wspólnego Nordyckiego Stowarzyszenia Hydrologicznego, coroczne spotkania nordyckich doradców ds. wody, nordyckie fora związane z tematyką wody oraz szeroko zakrojona współpraca w krajach nordyckich w zakresie gospodarki wodnej,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 372 z 27.12.2006, s. 19.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 435 z 23.12.2020, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 99.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 11.

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0231/2022),
- A. mając na uwadze, że Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji nr 64/292 uznało, że „prawo do dostępu do bezpiecznej i czystej wody pitnej oraz urządzeń sanitarnych jest prawem człowieka niezbędnym do pełnego cieszenia się życiem i korzystania ze wszystkich praw człowieka”; mając na uwadze, że życie bez wody jest niemożliwe oraz że oba prawa są wzajemnie powiązane i niezbędne do godnego życia; mając na uwadze, że nie może istnieć trwałe i powszechne dostępy do czystej wody bez działających sieci sanitarnych; mając na uwadze, że woda i drogi wodne mają również silny wymiar kulturowy, duchowy i religijny ze względu na fundamentalną rolę w życiu społeczeństwa;
- B. mając na uwadze, że zasada nr 20 Europejskiego filaru praw socjalnych dotycząca dostępu do podstawowych usług zawiera wyraźne odniesienie do prawa obywateli do wody i urządzeń sanitarnych;
- C. mając na uwadze, że zanegowanie prawa człowieka do wody odbija się na kwestii poszanowania prawa do życia i zdrowia, biorąc pod uwagę, że zanieczyszczona woda, nieodpowiednie zarządzanie ściekami oraz złe warunki sanitarne wiążą się z przenoszeniem poważnych chorób, a nawet ze śmiercią; mając na uwadze, że usługi wodno-kanalizacyjne są jednym z fundamentów zdrowia publicznego; mając na uwadze, że choroby biegunkowe są czwartą przyczyną zgonów wśród dzieci poniżej 5 roku życia i główną przyczyną chronicznego niedożywienia; mając na uwadze, że dostęp do czystej wody, urządzeń sanitarnych i higieny jest nieodzowny dla zapewnienia globalnej odporności na pandemię i inne choroby zakaźne, a także dla zwalczania pojawiającego się zagrożenia opornością na środki przeciwdrobnoustrojowe;
- D. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 najbardziej dotknęła osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i ponownie unaoczniała potrzebę zapewnienia wystarczającej ilości czystej wody i urządzeń sanitarnych na całym świecie; mając na uwadze, że możliwość korzystania z wody, urządzeń sanitarnych i higieny (WASH), w tym przez osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji i marginalizowane, oraz dostęp do tych urządzeń, mają zasadnicze znaczenie dla zwalczania COVID-19;
- E. mając na uwadze, że 80–90 % ścieków w krajach rozwijających się jest odprowadzanych bezpośrednio do rzek, jezior i mórz, co powoduje choroby przenoszone drogą wodną i poważnie szkodzi środowisku naturalnemu; mając na uwadze, że życie milionów osób ubogich zależy od dobrych źródeł wody, nie tylko jeśli chodzi o zaopatrzenie w wodę pitną, ale również produkcję żywności w rolnictwie, hodowli i rybołówstwie;
- F. mając na uwadze, że brak poszanowania, ochrony i egzekwowania prawa człowieka do wody i urządzeń sanitarnych często utrudnia korzystanie z prawa do edukacji; mając na uwadze, że dzieci, a w większości przypadków dziewczęta, muszą codziennie przemierzać średnio sześć kilometrów w poszukiwaniu wody, co uniemożliwia im uczęszczanie do szkoły; mając na uwadze, że koszty utraconych możliwości związane z pobieraniem wody są wysokie i mają daleko idące skutki, ponieważ znacznie skracają czas dostępny na inne ważne zajęcia;
- G. mając na uwadze, że wiele dzieci opuszcza zajęcia szkolne z powodu chorób związanych z wodą niezdatną do picia lub złymi praktykami higienicznymi; mając na uwadze, że jedna trzecia dzieci nie ma odpowiedniego dostępu do wody i urządzeń sanitarnych w szkołach; mając na uwadze, że sprawozdanie ONZ w sprawie celów zrównoważonego rozwoju na rok 2021 pokazuje, że w skali globalnej ponad jedna piąta szkół podstawowych nie ma dostępu do wody pitnej w podstawowym zakresie lub toalet dla jednej płci, a ponad jedna trzecia nie posiada podstawowych urządzeń do mycia rąk; mając na uwadze, że wiele dziewcząt jest zmuszanych do przerywania nauki, gdy nie mają dostępu do toalet dostosowanych do ich płci i nie są w stanie przechodzić menstruacji w godny sposób;
- H. mając na uwadze, że dzieci z niepełnosprawnościami również mają trudności z dostępem do edukacji z powodu braku dostosowanych toalet i urządzeń sanitarnych; mając na uwadze, że według danych UNESCO ponad 90 % wszystkich dzieci z niepełnosprawnościami nie uczęszcza do szkoły, a dziewczęta z niepełnosprawnościami znacznie częściej niż chłopcy przedwcześnie kończą naukę; mając na uwadze, że woda pitna jest niezbędna do koncentracji podczas nauki;
- I. mając na uwadze, że niekorzystna sytuacja, z którą mierzy się wiele kobiet i dziewcząt, osób z niektórymi rodzajami niepełnosprawności i osób starszych w kwestiach związanych z wodą, usługami sanitarnymi i higieną, przejawia się na wiele sposobów, mających wpływ na ich ogólne zdrowie, dobre samopoczucie i godność, zdrowie reprodukcyjne, edukację, odżywianie, bezpieczeństwo oraz udział w życiu gospodarczym i politycznym; mając na uwadze, że głównie matki dzieci z niepełnosprawnościami są zmuszone rezygnować z życia zawodowego, aby zająć się toaletą i edukacją domową swoich dzieci, gdy w szkołach brakuje dostępu do toalet;

Środa, 5 października 2022 r.

- J. mając na uwadze, że w wielu krajach globalnego Południa kobiety i dziewczęta są tradycyjnie odpowiedzialne za domowe zaopatrzenie w wodę, a obowiązki te sprawiają, że są bardziej narażone na choroby i przemoc; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta są bardziej narażone na napaść, przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć, nękanie i inne zagrożenia dla ich bezpieczeństwa podczas dostarczania wody do swojego gospodarstwa domowego lub korzystania z urządzeń sanitarnych poza domem;
- K. mając na uwadze, że jak uznano w wytycznych UE w sprawie praw człowieka w zakresie bezpiecznej wody pitnej i usług sanitarnych, prawo człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych obejmuje wymiary takie jak dostępność, dopuszczalność, jakość i opłacalność, a także zasady podejścia opartego na prawach człowieka (niedyskryminacja, odpowiedzialność, przejrzystość, uczestnictwo itp.);
- L. mając na uwadze, że celem zrównoważonego rozwoju ONZ nr 6 jest zapewnienie całej ludności świata powszechnego i sprawiedliwego dostępu do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych do 2030 r.; mając na uwadze, że pomimo postępów, zgodnie z ostatnim sprawozdaniem UN-Water na temat stanu realizacji tego celu, jest on nadal daleki od osiągnięcia i niedofinansowany, oraz że nadal istnieją poważne wyzwania zarówno w odniesieniu do realizacji tego celu, jak i w odniesieniu do rozwiązania problemu ogromnych nierówności w dostępie do podstawowych usług wodnych i sanitarnych między krajami i w ich obrębie;
- M. mając na uwadze, że ze sprawozdania ONZ w sprawie celów zrównoważonego rozwoju na rok 2021 wynika, że w 2020 r. 2 mld osób nie miało dostępu do bezpiecznej wody pitnej, 3,6 mld osób nie miało dostępu do bezpiecznych urządzeń sanitarnych, a 2,3 mld osób nie miało dostępu do podstawowej higieny oraz że 129 krajów nie jest jeszcze na dobrej drodze, aby do 2030 r. dysponować zasobami wodnymi zarządzanymi w sposób zrównoważony; mając na uwadze, że dostęp do wody stwarza korzystne warunki dla rozwoju gospodarczego, a warunki te pozwolą osobom znajdującym się w trudnej sytuacji na uzyskanie niezależności finansowej;
- N. mając na uwadze, że zapewnienie powszechnych i bezpiecznie zarządzanych dostaw wody i urządzeń sanitarnych przyniosłoby korzyści netto w wysokości 37 mld USD i 86 mld USD rocznie w latach 2021–2040;
- O. mając na uwadze, że woda jest zasobem ograniczonym; mając na uwadze, że dostępność słodkiej wody na osobę zmniejszyła się drastycznie w ciągu ostatnich dwóch dekad; mając na uwadze, że nierównomierny rozkład wzrostu liczby ludności i wyludnianie się obszarów wiejskich, intensyfikacja rolnictwa, skutki zmiany klimatu, degradacja środowiska naturalnego, a także niektóre niezgodne z prawem i zanieczyszczające praktyki powodują coraz większe problemy z dostępem do wody w wielu regionach, a w przyszłości te problemy będą jeszcze większe;
- P. mając na uwadze, że znaczna część wzrostu netto liczby ludności na świecie do 2050 r. będzie miała miejsce w miastach krajów rozwijających się, co zwiększy zapotrzebowanie miast na wodę i żywność; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem ONZ dotyczącym rozwoju zasobów wodnych na świecie z 2019 r. do 2050 r. możemy zużywać o 20–30 % więcej wody niż obecnie, a także mając na uwadze, że według Banku Światowego zapotrzebowanie na wodę w miastach ma wzrosnąć o 50–70 % w ciągu trzech najbliższych dekad;
- Q. mając na uwadze, że 125 spośród 154 krajów rozwijających się uwzględniło zasoby wody słodkiej oraz ekosystemy lądowe i podmokłe jako obszary o najwyższym priorytecie w krajowych planach przystosowania się do zmiany klimatu, zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 13;
- R. mając na uwadze, że globalne ocieplenie jest główną przyczyną niedoboru wody; mając na uwadze, że obecny kryzys klimatyczny, charakteryzujący się nasilającymi się suszami, powodziąmi i ulewnymi deszczami, pogłębia nierówności w dystrybucji wody; mając na uwadze, że około 90 % wszystkich klęsk żywiołowych jest związanych z wodą, a woda jest przyczyną 70 % wszystkich zgonów związanych z klęskami żywiołowymi; mając na uwadze, że zgodnie z opracowaną przez Światową Organizację Meteorologiczną publikacją „Atlas of Mortality and Economic Losses from Weather, Climate and Water Extremes (1970–2019)” [Atlas śmiertelności i strat gospodarczych spowodowanych ekstremalnymi warunkami pogodowymi, klimatycznymi i wodnymi (1970–2019)] spośród 10 największych klęsk żywiołowych, które wydarzyły się w tym okresie, największe straty w ludziach spowodowały susze, huragany i powodzie; mając na uwadze, że według OECD w 2050 r. prawie 20 % ludności świata będzie zagrożone powodzią;
- S. mając na uwadze, że deficyt wody, zdefiniowany przez ONZ jako punkt, w którym zapotrzebowanie na wodę jest wyższe niż dostępna jej ilość lub gdy jej wykorzystanie jest ograniczone ze względu na niską jej jakość, może w niektórych przypadkach być czynnikiem wywołującym przesiedlenia i migrację; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniami ONZ na temat wody deficyt dotyka obecnie pięć z jedenastu regionów świata – a tym samym dwie trzecie ludności świata; mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem w sprawie celów zrównoważonego rozwoju z 2020 r. niedobór wody może doprowadzić do przesiedlenia około 700 mln osób do 2030 r.;

Środa, 5 października 2022 r.

- T. mając na uwadze, że wylesianie, masowy wykup i dzierżawa ziemi oraz nadmierna eksploatacja i wydobywanie zasobów naturalnych, w tym przez zorganizowane grupy przestępcze, mają znaczny wpływ na poziom wody w rzekach i jeziorach, zmieniają cykl wodny i przyczyniają się do wysychania rzek i jezior, a także do zanieczyszczenia eksploatowanych obszarów;
- U. mając na uwadze, że ekosystemy słodkowodne, choć zajmują mniej niż 1 % powierzchni Ziemi, są siedliskiem ponad 10 % wszystkich gatunków i występuje w nich delikatna różnorodność biologiczna; mając na uwadze, że około 70 % wody słodkiej na świecie jest wykorzystywane w rolnictwie, natomiast pozostała część jest podzielona między zastosowania przemysłowe (19 %), głównie w sektorze spożywczym, tekstylnym, energetycznym, przemysłowym, chemicznym, farmaceutycznym i górniczym, oraz użytek domowy (11 %), w tym konsumpcję;
- V. mając na uwadze, że zdrowe ekosystemy przyczyniają się do poprawy ilości i jakości wody, a zarazem zwiększają odporność na zmianę klimatu;
- W. mając na uwadze, że rolnictwo pochłania najwięcej światowych zasobów słodkiej wody; mając na uwadze, że jedna trzecia gruntów ornych na świecie jest wykorzystywana do karmienia zwierząt gospodarskich; mając na uwadze, że w sprawozdaniu FAO z 2020 r. pt. „The State of Food and Agriculture, Overcoming water challenges in agriculture [Stan wyżywienia i rolnictwa – Przewycięzanie wyzwań związanych z wodą w rolnictwie]” sugeruje się, iż wydajność produkcji żywności i dochody na obszarach wiejskich można znacznie zwiększyć poprzez inwestycje w nowe systemy nawadniania lub dostosowanie i modernizację istniejących systemów, co należy połączyć z ulepszonymi praktykami w gospodarce wodnej, w tym z ulepszonymi praktykami rolniczymi; mając na uwadze, że masowy wykup i dzierżawa ziemi ma negatywny wpływ na dostępność i jakość wody, pozbawia lokalne społeczności źródeł wody i narusza ich prawo człowieka do bezpiecznej wody pitnej;
- X. mając na uwadze, że sektor energetyczny odpowiada obecnie za 10 % światowego poboru wody i szacuje się, że do 2040 r. zużycie wody w sektorze energetycznym wzrośnie o około 60 %;
- Y. mając na uwadze, że niektóre agresywne, a w wielu przypadkach nielegalne gałęzie przemysłu wydobywczego mają znaczący wpływ na zasoby wód powierzchniowych i gruntowych, zanieczyszczenie i zniszczenie lodowców, lasów, terenów podmokłych i rzek oraz innych źródeł wody o kluczowym znaczeniu dla spożycia przez ludzi;
- Z. mając na uwadze, że przemysł włókienniczy jest jednym z najbardziej wodochłonnych sektorów na świecie, a także mając na uwadze, że odzież i tekstylia są produkowane w niektórych regionach świata borykających się z największym niedoborem wody; mając na uwadze, że przemysł ten zajmuje drugie miejsce wśród najbardziej zanieczyszczających sektorów na świecie, a duża część pochodzących z niego zanieczyszczeń trafia do wody; mając na uwadze, że Komisja Europejska planuje przyjąć w pierwszych czterech miesiącach 2022 r. tzw. strategię UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych, która ma pomóc UE w przejściu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której projektowane wyroby włókiennicze będą bardziej trwałe, będą nadawały się do ponownego użycia, naprawy i recyklingu oraz będą bardziej efektywne energetycznie;
- AA. mając na uwadze, że rosnące zapotrzebowanie na wodę prowadzi do nadmiernej eksploatacji zasobów wodnych oraz że niedobór wody sprawił, iż woda stała się zasobem, o który toczy się spory; mając na uwadze, że jak przewiduje ONZ, do 2025 r. w około 300 regionach na świecie będzie występował konflikt o wodę;
- AB. mając na uwadze, że ochrona zasobów wody jest przedmiotem ataków, a szkody dla jakości wody uznawane są za przestępstwo w wielu państwach; mając na uwadze, że obrońcy środowiska i zasobów wody są w ostatnich latach coraz częściej celem ataków, w tym zabójstw, porwań, tortur, przemocy ze względu na płeć, gróźb, nękania, zastraszania, kampanii dyskredytacji, kryminalizowania, szykan sądowych, przymusowych eksmisji i przesiedleń; mając na uwadze, że istnieje pilna konieczność udzielenia im aktywnego wsparcia oraz ochrony ich życia i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że kilku finalistów Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli jest atakowanych ze względu na rolę, którą odgrywają w obronie zasobów wody i dóbr publicznych; mając na uwadze, że obrońcy wód rzeki Guapinol byli więzieni przez ponad dwa lata zanim zostali uwolnieni; mając na uwadze, że Lolita Chávez od czterech lat przebywa na emigracji z powodu zaangażowania w obronę swojego terytorium przed działalnością hydroelektrowni w Iximulew (Gwatemala); mając na uwadze, że Berta Cáceres została zamordowana w 2016 r., ponieważ broniła rzek Blanco i Gualcarque, a sprawcy tej zbrodni wciąż nie zostali skazani;
- AC. mając na uwadze, że według organizacji Global Witness ponad jedna trzecia obrońców ziemi i środowiska zabitych na świecie w latach 2015–2019 pochodziła ze społeczności tubylczych, których umiejętności zarządzania ziemią i wodą mają kluczowe znaczenie w walce z kryzysem klimatycznym i utratą różnorodności biologicznej;
- AD. mając na uwadze, że odmowa dostępu do wody i niszczenie infrastruktury wodnej były kluczową taktyką okupantów stosowaną w celu anektowania terytoriów i wysiedlania ludzi z zajmowanych przez nich ziem;

Środa, 5 października 2022 r.

- AE. mając na uwadze, że w ramowej dyrektywie wodnej UE uznaje się, że „woda nie jest produktem handlowym takim jak każdy inny, ale raczej dziedzictwem, które musi być chronione, bronić i traktowane jako takie”;
- AF. mając na uwadze, że woda jest przedmiotem obrotu na rynku kontraktów terminowych na Wall Street od 6 grudnia 2020 r.; mając na uwadze, że według Pedro Arrojo, specjalnego sprawozdawcy ds. prawa człowieka do dostępu do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych, woda ma szereg wartości o zasadniczym znaczeniu dla naszych społeczeństw, których logika rynku nie uznaje i w związku z tym nie może nimi odpowiednio zarządzać, tym bardziej w przestrzeni finansowej tak podatnej na spekulację; mając na uwadze, że według licznych ekspertów ONZ stosowanie logiki spekulacji w zarządzaniu dobrami niezbędnymi dla życia i godności ludzkiej narusza prawa człowieka osób żyjących w ubóstwie, pogłębia nierówność płci i utrudnia sytuację społeczności zmarginalizowanych;
- AG. mając na uwadze, że rządy mają obowiązek zapewnić wszystkim minimalny podstawowy poziom wody i urządzeń sanitarnych; mając na uwadze, że w sprawozdaniu A/76/159 specjalnego sprawozdawcy ds. praw człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych z 16 lipca 2021 r. podkreślono, że wodę należy uznać za dobro publiczne, oraz że należy nią gospodarować zgodnie z podejściem opartym na prawach człowieka, które zapewnia prawo do wody i urządzeń sanitarnych oraz trwałość ekosystemów wodnych; mając na uwadze, że dostawy wody oraz usługi sanitarne są świadczone w interesie ogólnym, a dochody z cyklu zarządzania wodą powinny pokrywać wszelkie związane z tym wydatki na te usługi oraz koszty ulepszeń, z zastrzeżeniem przestrzegania interesu publicznego;
- AH. mając na uwadze, że zgodnie z wytycznymi UE w sprawie wody pitnej i urządzeń sanitarnych państwa są zobowiązane do poszanowania, ochrony i przestrzegania tych praw, a strony trzecie powinny bezwzględnie powstrzymać się od ingerowania w korzystanie z prawa do wody i urządzeń sanitarnych;
- AI. mając na uwadze, że pracownicy pracujący w łańcuchu sanitarnym stoją w obliczu wielu zagrożeń, w tym zagrożeń dla zdrowia wynikających z niepewnych warunków pracy; mając na uwadze, że są oni często pracownikami nieformalnymi, których nie chronią prawa pracownicze; mając na uwadze, że korzystanie z prawa do wody i urządzeń sanitarnych nie może odbywać się kosztem bezpieczeństwa, godności i dobrobytu pracowników sanitarnych;
1. potwierdza, że prawo do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych jest prawem człowieka, przy czym oba prawa wzajemnie się uzupełniają; podkreśla, że dostęp do czystej wody pitnej jest niezbędny do zdrowego i godnego życia, jak również ma kluczowe znaczenie dla poszanowania godności ludzkiej; podkreśla, że prawo do wody jest podstawowym warunkiem wstępnym dla korzystania z innych praw i jako takie musi kierować się logiką interesu publicznego oraz wspólnego dobra publicznego i światowego;
 2. podkreśla, że odpowiedni dostęp do urządzeń WASH oraz prawo do zdrowia i życia są od siebie zależne i stanowią podstawowy warunek wstępny zdrowia publicznego i rozwoju społecznego; podkreśla, że konieczny jest dostęp do czystej wody ze względu na pandemię, oraz apeluje do Komisji, państw członkowskich i państw trzecich o odpowiednie działania, strategię i polityki pozwalające zapewnić ochronę wszystkim ludziom;
 3. podkreśla, że uznanie prawa do dostępu do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych za prawo człowieka było podstawowym krokiem na drodze do większej sprawiedliwości społecznej i środowiskowej; stwierdza, że postęp można by zwiększyć poprzez nadanie wyższego priorytetu politycznego temu sektorowi oraz zapewnienie lepszego wdrażania i monitorowania polityki, zwiększenie efektywności finansowania, odpowiedzialności i udziału społeczeństwa, zwłaszcza osób najbardziej zmarginalizowanych, w szczególności w krajach rozwijających się; podkreśla, że pomoc w zapewnianiu bezpiecznej wody pitnej i infrastruktury sanitarnej powinna być traktowana priorytetowo przy przyznawaniu funduszy UE i w programowaniu pomocy;
 4. przypomina, że państwa są odpowiedzialne za promowanie i ochronę wszystkich praw człowieka, które są powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane oraz które należy wspierać i wdrażać w sposób sprawiedliwy, równy i niedyskryminujący; przypomina w związku z tym, że państwa muszą zapewnić powszechny, odpowiedni i przystępny cenowo dostęp do bezpiecznej wody pitnej w wystarczającej ilości i o odpowiedniej jakości oraz poprawić dostępność wody do celów sanitarnych i higienicznych; przypomina, że prawo do wody oznacza, że usługi zaopatrzenia w wodę powinny być dostępne dla wszystkich;
 5. przypomina, że państwa ratyfikujące traktat dotyczący praw człowieka zobowiązują się do ochrony, poszanowania i wypełniania zobowiązań przyjętych w międzynarodowych, krajowych, regionalnych i lokalnych ramach ochrony tych praw; w związku z tym uważa, że uznanie przez społeczność międzynarodową prawa do wody i urządzeń sanitarnych musi obejmować mechanizmy ochrony i egzekwowalności, dlatego też wzywa UE do promowania na szczeblu międzynarodowym, regionalnym i krajowym mechanizmów ochrony w celu zagwarantowania, aby prawo do wody i urządzeń sanitarnych nie było realizowane przez państwa opcjonalnie, lecz stało się prawem egzekwowalnym; wzywa UE i państwa członkowskie, aby dawały dobry przykład i ratyfikowały odpowiednie konwencje, takie jak protokół „Woda i zdrowie” i Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z 1992 r.;

Środa, 5 października 2022 r.

6. wzywa UE i państwa członkowskie, aby promowały na forach wielostronnych i regionalnych prawo do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych oraz ich unormowanie, m.in. przez wspieranie mandatu specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa człowieka do dostępu do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych; podkreśla znaczenie pracy jego i jego poprzedników, a także prac prowadzonych w ramach innych mechanizmów ONZ dotyczących praw człowieka, związanych z prawami człowieka do wody i urządzeń sanitarnych;
7. podkreśla, jak ważne są wytyczne UE w sprawie praw człowieka w zakresie bezpiecznej wody pitnej i usług sanitarnych, oraz apeluje do instytucji UE i państw członkowskich, aby wdrażały je w państwach trzecich i wobec nich oraz na forach wielostronnych; podkreśla, że ważne jest szkolenie personelu UE w tym względzie; wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do regularnego składania Parlamentowi i jego odpowiednim (pod)komisjom sprawozdań na temat tego, jak stosują te wytyczne, wraz z konkretnymi przykładami działań i ich wpływu;
8. wzywa delegatury UE i misje państw członkowskich, aby zgodnie z wytycznymi UE w dwustronnych dialogach z krajami partnerskimi, zwłaszcza w dialogach dotyczących praw człowieka i dialogach sektorowych, poruszały kwestie związane z prawami do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych oraz z sytuacją obrońców praw człowieka i organizacji pozarządowych propagujących te prawa;
9. podkreśla, że postępy na drodze do uznania prawa do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, zgodnie z rezolucją 48/13 Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, stanowią warunek konieczny do uzyskania przez wszystkich dostępu do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje poczynione na szczeblu międzynarodowym postępy w tworzeniu przepisów dotyczących przestępstw przeciwko środowisku, w tym ekobójstwa;
10. zachęca kraje rozwijające się do przystąpienia do dwóch światowych konwencji ONZ w sprawie wody (mianowicie Konwencji o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych oraz Konwencji o prawie pozażeglownego użytkowania międzynarodowych cieków wodnych) oraz do podjęcia starań o ich pełne wdrożenie jako istotnych narzędzi wspierających dyplomację wodną, pokój i zapobieganie konfliktom w drodze transgranicznej współpracy w dziedzinie wody;
11. utrzymuje, że pełne korzystanie z prawa do wody zależy od zachowania różnorodności biologicznej i klimatu, a zatem domaga się, aby gospodarka wodna odpowiadała przede wszystkim interesom ekologicznym – jako że woda jest absolutnie potrzebna roślinom, zwierzętom i ludziom – i interesom społecznym, w tym jeśli chodzi o integrację na rynku pracy oraz zwiększanie zarobków i zapewnianie bezpiecznych warunków osobom żyjącym w ubóstwie;
12. podkreśla, że poprawa zaopatrzenia w wodę i warunków sanitarnych oraz lepsze zarządzanie zasobami wodnymi mogą pobudzić zrównoważony wzrost gospodarczy państw i znacząco przyczynić się do ograniczenia ubóstwa;
13. podkreśla, że trzeba podjąć działania zapobiegawcze w zakresie dostępu do wody i urządzeń sanitarnych oraz opracować wiarygodne i porównywalne wskaźniki do pomiaru postępów lub regresu w dostępie do wody i urządzeń sanitarnych;
14. podkreśla, że pewne modele rozwoju sprzyjające masowym projektom i działalności przedsiębiorstw na dużą skalę negatywnie wpływają na dostępność i jakość wody we wszystkich państwach oraz nasilają rywalizację o wodę i inne konflikty z nią związane; nalega w tym kontekście na znaczenie inwestycji w zrównoważone rozwiązania dotyczące wody pitnej, takie jak przywracanie ekosystemów wodnych do zdrowego stanu, recykling ścieków, odsalanie wody morskiej na obszarach przybrzeżnych, a także modernizacja systemów kanalizacyjnych oraz ulepszanie praktyk w zakresie nawadniania i rolnictwa;
15. podkreśla, że nieefektywne zarządzanie zasobami wodnymi oraz zanieczyszczenie spowodowane agresywną działalnością przemysłową negatywnie wpływają na korzystanie z prawa człowieka do wody i urządzeń sanitarnych;
16. wzywa Komisję do wprowadzenia środków zniechęcających do praktyk zagrażających prawu do bezpiecznej i czystej wody pitnej i urządzeń sanitarnych oraz do poddania tych praktyk badaniom wpływu na środowisko i prawa człowieka;
17. uznaje ważną pracę obrońców praw środowiskowych i konieczność ich aktywnego wspierania oraz ochrony ich życia i integralności, zwłaszcza obrońców prawa do wody, oraz zdecydowanie potępia przestępstwa takie jak zabójstwa, uprowadzenia, tortury, przemoc seksualna i motywowana płcią, groźby, nękanie, zastraszanie, kampanie oszczerstw, kryminalizacja, nękanie sądowe, przymusowe eksmisje i przesiedlenia, dokonywane przez licznych sprawców państwowych i niepaństwowych, w tym rządy i przedsiębiorstwa wielonarodowe;

Środa, 5 października 2022 r.

18. apeluje do UE, by wspierała kluczową pracę obrońców praw środowiskowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego; wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie do wypełnienia zobowiązania podjętego w Wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka oraz do monitorowania i podnoszenia indywidualnych przypadków obrońców praw człowieka w dziedzinie ochrony środowiska, zwłaszcza zwycięzców i finalistów Nagrody im. Sacharowa, którzy są atakowani ze względu na ich rolę w obronie wody i wspólnych dóbr;

19. podkreśla, że należy wspierać bezpieczeństwo obrońców praw człowieka w dziedzinie ochrony środowiska i ich swobodę działania w środowisku wolnym od przemocy i zastraszania; oczekuje, że delegatury UE potraktują priorytetowo wsparcie dla obrońców praw człowieka w dziedzinie ochrony środowiska oraz że będą systematycznie i stanowczo reagować na wszelkie groźby lub ataki skierowane przeciwko nim lub ich krewnym, a także że będą informować Parlament o działaniach podejmowanych w takich przypadkach; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by wzmocniły mechanizmy ochrony i zapobiegania w odniesieniu do obrońców praw człowieka w dziedzinie ochrony środowiska; ponawia swój apel o skoordynowany ogólnounijny system wydawania wiz krótkoterminowych w celu tymczasowej relokacji obrońców praw człowieka, zwłaszcza tych, którzy działają na rzecz propagowania i ochrony praw środowiskowych lub praw ludności rdzennej i są szczególnie narażeni na ataki;

20. domaga się, aby państwa przestrzegały prawa do protestów społecznych i prawa do pokojowych zgromadzeń, w szczególności w kontekście sprzeciwu wobec projektów, które zagrażają korzystaniu z prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych; w tym kontekście i zgodnie z Wytycznymi UE w sprawie obrońców praw człowieka wzywa urzędników delegatur UE i ambasad państw członkowskich do odwiedzania obrońców praw człowieka przebywających w areszcie lub w areszcie domowym oraz do uczestniczenia w procesach sądowych w charakterze obserwatorów;

21. przypomina, że ludy tubylcze odgrywają ważną rolę w zrównoważonym zarządzaniu zasobami naturalnymi i w ochronie różnorodności biologicznej; apeluje do UE i jej państw członkowskich, by uznawały i chroniły prawa ludów tubylczych do zwyczajowej własności ich gruntów i zasobów naturalnych oraz sprawowania kontroli nad nimi, zgodnie z Deklaracją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej i konwencją MOP nr 169, oraz aby przestrzegały zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, aby ratyfikowały Konwencję MOP nr 169 dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej; wyraża szczególne zaniepokojenie znacznym wpływem niektórych wielkich projektów, w tym projektów infrastrukturalnych oraz projektów dotyczących przemysłu wydobywczego i produkcji energii, na prawa człowieka do wody i urządzeń sanitarnych, zwłaszcza w przypadku ludności rdzennej; podkreśla, że należy zadbać o to, by prowadzone były rzeczywiste i kompleksowe oceny wpływu na prawa człowieka oraz by w dobrej wierze konsultowano się z ludnością i grupami społeczeństwa obywatelskiego, których dotyczą projekty, a także by w stosownych przypadkach w odniesieniu do każdego dużego projektu ludność tubylcza wyrażała swobodną, uprzednią i świadomą zgodę; domaga się, aby podmioty państwowe i niepaństwowe unikały działań, które zagrażają prawom ludności tubylczej, ludności pochodzenia afrykańskiego i społeczności wiejskich do ziemi, wód, ekosystemów i różnorodności biologicznej, a także wzywa właściwe organy, by prawnie uznały ich tytuły, własności, prawa i obowiązki; podkreśla znaczenie przeprowadzenia otwartych, integracyjnych i partycypacyjnych konsultacji w odniesieniu do ważnych decyzji publicznych dotyczących gospodarki wodnej;

22. apeluje do Komisji o dokładne sprawdzenie, czy projekty w zakresie infrastruktury i energii finansowane przez różne instrumenty współpracy na rzecz rozwoju i instrumenty polityki zewnętrznej, w tym za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego, stanowią umocnienie, a nie zagrożenie, praw człowieka, w tym prawa człowieka do wody i urządzeń sanitarnych, i celów zrównoważonego rozwoju, a także czy nie przyczyniają się do wypędzania ludności tubylczej z zajmowanych przez nią ziem i terytoriów;

23. zaznacza, że należy w większym stopniu skupić się na zrównoważonej i odpornej infrastrukturze wodnej i sanitarnej, aby wspierać społeczności poprzez wdrażanie środków zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi oraz wykorzystanie wszystkich niezbędnych narzędzi mapowania ryzyka związanego z wodą i systemów wczesnego ostrzegania; wzywa Komisję do wspierania koalicji Resilient Water Accelerator;

24. potępia utrzymujące się zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn, jeśli chodzi o korzystanie z praw człowieka do wody pitnej i urządzeń sanitarnych, a także fakt, że brak tej równości prowadzi do dyskryminacji ze względu na płeć; zauważa również z zaniepokojeniem, że to zróżnicowanie sytuacji ma druzgocący wpływ na prawa kobiet, w szczególności ze względu na szczególne potrzeby kobiet i dziewcząt w zakresie higieny menstruacyjnej i zdrowia, co utrudnia kobietom i dziewczętom prowadzenie bezpiecznego i zdrowego życia; podkreśla, że przystępny cenowo dostęp do wody oraz odpowiednich warunków sanitarnych i higienicznych (WASH) jest podstawowym warunkiem zdrowia publicznego i rozwoju ludzkiego, w tym prawa dziewcząt do edukacji, oraz nalega, by sektorowi WASH w krajach rozwijających się nadać wysoki priorytet w polityce rozwojowej UE;

Środa, 5 października 2022 r.

25. żąda, aby kobiety i dziewczęta były chronione przed fizycznymi zagrożeniami i napaściami, w tym przemocą seksualną, podczas noszenia wody dla swego gospodarstwa domowego lub korzystania z urządzeń sanitarnych poza domem; apeluje o przyjęcie środków służących ograniczeniu czasu poświęcanego przez kobiety i dziewczęta na dostarczanie wody do gospodarstwa domowego, co pozwoli zaradzić negatywnemu wpływowi niedostatecznych usług wodnych i sanitarnych na dostęp dziewcząt do edukacji;

26. podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie, w ścisłej współpracy z ONZ i społecznością międzynarodową, muszą ściśle współpracować z odbiorcami pomocy zagranicznej, by wyeliminować ubóstwo hydrologiczne na świecie, a jednocześnie zapewnić wszystkim odpowiednie warunki sanitarne; apeluje do wszystkich państw, by wypełniły swoje zobowiązania wynikające z Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, a w szczególności jej art. 14, który wymaga od państw-stron zapewnienia kobietom z obszarów wiejskich prawa do korzystania z odpowiednich warunków życia, w odniesieniu m.in. do warunków sanitarnych i zaopatrzenia w wodę;

27. wzywa Komisję i ESDZ do stosowania transformacyjnego i intersekcyjnego podejścia uwzględniającego aspekt płci w odniesieniu do zarządzania zasobami wodnymi i programów sanitarnych w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz do uwzględnienia strategii politycznych wraz z konkretnymi planami działania i odpowiednim finansowaniem zgodnie z unijnymi instrumentami finansowania zewnętrznego, planem działania w sprawie równości płci (GAP III) oraz unijnym programem na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych na lata 2021–2025; apeluje o wspieranie przywództwa kobiet oraz o ich pełny, efektywny i równy udział w planowaniu, podejmowaniu i wdrażaniu decyzji dotyczących zarządzania zasobami wodnymi i sanitarnymi;

28. podkreśla, że dostęp do bezpiecznej wody pitnej jest obecnie jednym z głównych problemów, zwłaszcza że prawie 60 % zasobów warstwy wodonośnej wykracza poza polityczne granice terytorialne; przypomina, że Rada w swoich konkluzjach z 2018 r. potępiła wykorzystywanie wody jako narzędzia wojny i uznała, że „w związku z tym niszczenie infrastruktury wodnej, zanieczyszczanie wody lub przekierowanie cieków wodnych w celu ograniczenia lub uniemożliwienia dostępu do wody może stanowić pogwałcenie prawa międzynarodowego”; przypomina, że celowe pozbawianie wody prowadzące do eksterminacji ludności cywilnej jest zbrodnią przeciwko ludzkości zgodnie ze statutem Międzynarodowego Trybunału Karnego oraz że można je również uznać za zbrodnię wojenną, ponieważ wszelkie atakowanie lub niszczenie instalacji lub rezerw wody pitnej i systemów nawadniania jest zakazane na mocy konwencji genewskich z 1949 r.;

29. jest poważnie zaniepokojony faktem, że celem naruszania prawa do wody i urządzeń sanitarnych na terytoriach okupowanych jest wysiedlenie osób z zamieszkałych przez nie terytoriów, a także z niepokojem przyjmuje odmawianie dostępu do odpowiednich dostaw wody oraz zasobów wodnych i infrastruktury; przypomina, że wszystkie narody, w tym narody okupowane, mają suwerenne prawo do kontrolowania swojego bogactwa naturalnego; wzywa siły okupacyjne, by podjęły natychmiastowe kroki w celu zapewnienia sprawiedliwego dostępu do wody i jej dystrybucji wśród ludności zamieszkującej okupowane terytoria, a w szczególności, zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 73/255 z 20 grudnia 2018 r., by umożliwiły tej ludności kontrolę nad własnymi zasobami wodnymi, w tym zarządzanie wodą, jej pobór i dystrybucję;

30. wzywa UE do ustanowienia strategii politycznej, która ułatwi znajdowanie rozwiązań na tych obszarach i zachęci kraje znajdujące się na najważniejszych obszarach konfliktu związanego z wodą do podpisania konwencji o wodzie;

31. jest poważnie zaniepokojony brakiem dostępu do wody i urządzeń sanitarnych w obozach dla uchodźców; podkreśla zobowiązanie państw do zapewnienia uchodźcom prawa do urządzeń sanitarnych i wody;

32. podkreśla, że choć woda może czasem być czynnikiem wywołującym konflikty, to może również odgrywać pozytywną rolę w propagowaniu pokoju i współpracy; popiera zaangażowanie dyplomatyczne UE w transgraniczną współpracę dotyczącą wody jako narzędzie pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz podkreśla znaczenie zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i potrzebę większej komplementarności działań humanitarnych, rozwojowych i pokojowych służących zaspokojeniu pilnych potrzeb i wcześniejszemu interweniowaniu, tak by usunąć podstawowe przyczyny kryzysów humanitarnych związanych z wodą i warunkami sanitarnymi oraz zapobiegać ich wystąpieniu;

33. podkreśla, że przedsiębiorstwa na całym świecie muszą dopilnować, aby ich działalność nie stanowiła naruszenia ani nadużycia utrudniającego korzystanie z prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej, zgodnie z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka oraz zgodnie z deklaracjami, paktami i traktatami ONZ obejmującymi to prawo; apeluje ponadto do państw, aby starały się osiągnąć cele wyznaczone w ramach szóstego celu zrównoważonego rozwoju

Środa, 5 października 2022 r.

i przyjęły przepisy prawne gwarantujące, że przedsiębiorstwa nie będą utrudniać równego dostępu do odpowiedniego zaopatrzenia w wodę; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by konstruktywnie uczestniczyły w pracach otwartej międzyrządowej grupy roboczej ONZ do spraw międzynarodowych korporacji i innych przedsiębiorstw w odniesieniu do praw człowieka z myślą o ustanowieniu wiążącego instrumentu międzynarodowego, który będzie regulował, w ramach międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, działalność międzynarodowych korporacji i innych przedsiębiorstw;

34. wzywa delegatury UE i misje państw członkowskich w państwach trzecich do zachowania szczególnej czujności w odniesieniu do przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw mających siedzibę w UE, które mogłyby odmówić korzystania z praw do wody i urządzeń sanitarnych lub utrudnić korzystanie z nich; podkreśla, że ofiary takich naruszeń muszą mieć dostęp do skutecznych środków zaskarżenia lub innych odpowiednich środków odwoławczych, a także do mechanizmów dotyczących rozpatrywania skarg;

35. podkreśla, że przedsiębiorstwa europejskie działające w państwach spoza UE muszą spełniać te same obowiązki prawne dotyczące wzmacniania pozycji i dochowania należytej staranności, jakie mają zastosowanie do ich działalności w UE; podkreśla, jak ważne jest zapobieganie wszelkim negatywnym skutkom dla praw człowieka do wody i odpowiednich warunków sanitarnych, a także zwalczanie i łagodzenie tych skutków w ramach obowiązkowych ram należytej staranności; wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozważenia i zbadania, jak można przekazywać więcej informacji i zapewniać konsumentom przejrzystość, jeśli chodzi o wpływ produktów, w kontekście zrównoważonego rozwoju, na zasoby wodne, w tym pod względem śladu wodnego;

36. podkreśla, że, jak stwierdziło wielu ekspertów ONZ, woda jest zbyt często traktowana jak zwykły towar bez uwzględnienia różnych jej aspektów społecznych i kulturowych, co narusza podstawowe prawa człowieka i przyczynia się do coraz większej degradacji środowiska i zwiększenia podatności na zagrożenia osób najuboższych i najbardziej zmarginalizowanych w społeczeństwach; jest to wyraźnie sprzeczne z celami zrównoważonego rozwoju; przypomina, że zaopatrzenie w wodę i usługi sanitarne są usługami świadczonymi w interesie ogólnym, a nie towarami – nie są ani luksusem, ani produktem konsumpcyjnym i w związku z tym nie mogą być sprzedawane tak, jakby nimi były; podkreśla ograniczony charakter zasobów wody oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zapobiegały globalnemu niedoborowi wody i wspierały państwa spoza UE w stosowaniu środków przeciwdziałających niedoborowi wody;

37. wzywa państwa do przyjęcia środków prawnych zapobiegających spekulacjom finansowym dotyczącym wody na rynkach terminowych oraz do promowania odpowiednich ram zarządzania usługami wodnymi i sanitarnymi zgodnie z podejściem ukierunkowanym przede wszystkim na prawa człowieka i względy dobra publicznego; wzywa UE i rządy krajowe, by promowały i wspierały niezależne organy regulacyjne ds. wody, które mogą pomóc w egzekwowaniu norm w zakresie praw człowieka;

38. przypomina, że jak uznano w ramowej dyrektywie wodnej UE, woda nie jest zwykłym towarem handlowym, lecz dobrem publicznym niezbędnym dla ludzkiego życia i godności; zauważa, że usługi wodne są usługami świadczonymi w interesie ogólnym i mają szczególny charakter, a zatem wchodzą przede wszystkim w zakres interesu publicznego; przypomina, że w polityce zewnętrznej i instrumentach zewnętrznych UE, takich jak umowy handlowe i inwestycyjne oraz Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”, a także w działaniach przedsiębiorstw europejskich trzeba przestrzegać prawa człowieka do wody pitnej i urządzeń sanitarnych w odnośnych krajach;

39. podkreśla, że woda jest publicznym dobrem wspólnym, do którego należy zapewnić odpowiedni i stały dostęp wysokiej jakości; wzywa państwa członkowskie i darczyńców, by wzmocnili promowanie dostępu do wody i urządzeń sanitarnych jako podstawowych usług publicznych dla wszystkich, w tym przez inwestycje umożliwiające lepszy dostęp do usług wodnych i sanitarnych i utrzymanie istniejących infrastruktur oraz świadczenie usług i korzystanie z nich; uważa, że inwestowanie we wzmocnienie potencjału systemów wodnych i zarządzania nimi, jak również ich eksploatacji i utrzymania, jest kluczem do stworzenia silnych i trwałych usług wodnych i sanitarnych;

40. wzywa UE, by wspierały państwa trzecie w ich działaniach mających na celu zagwarantowanie powszechnego i niedyskryminacyjnego dostępu do wody i urządzeń sanitarnych oraz zapewnienia niezbędnego minimum zaopatrzenia w wodę dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej lub społecznej;

41. wzywa również UE do inwestowania w ochronę i odbudowę naturalnych ekosystemów (w tym lasów, obszarów zalewowych, terenów podmokłych itp.), które często zapewniają bardziej ekonomiczne i zrównoważone rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej niż konwencjonalne środki infrastrukturalne pod względem magazynowania wody, uzdatniania wody, kontroli erozji oraz umiarkowanych i ekstremalnych zjawisk pogodowych;

42. wzywa państwa, by przyjęły jak najlepszy model dostępu do wody i urządzeń sanitarnych oraz rozpoczęły przejrzysty i solidny proces mający na celu poprawę skuteczności korzystania z praw człowieka do wody i urządzeń sanitarnych w ich społeczeństwach; wzywa rządy do zwiększenia inwestycji publicznych w zrównoważoną infrastrukturę związaną z wodą oraz do ochrony wody jako podstawowego dobra publicznego;

Środa, 5 października 2022 r.

43. zwraca uwagę, że należy pogodzić zużycie wody ze stosowaniem powstających technologii w zakresie konserwacji, zmniejszenia zanieczyszczenia wody i recyklingu ścieków w celu poprawy sposobu dostarczania, uzdatniania i odprowadzania wody;

44. wzywa UE do wspierania zrównoważonej gospodarki wodnej w sektorze rolnym, który mobilizuje ponad 70 % zasobów wodnych, poprzez inwestowanie w zrównoważone systemy nawadniania i magazynowania wody, poprzez optymalizację i ograniczenie wykorzystania wody słodkiej w rolnictwie w całym łańcuchu dostaw, poprzez ograniczenie marnotrawienia żywności i wspieranie agroekologii dzięki przywracaniu terenów podmokłych, a także poprzez ograniczenie w miarę możliwości stosowania pestycydów i nawozów stwarzających ryzyko zanieczyszczenia wody, zwłaszcza wód gruntowych;

45. przypomina, że dostęp do wody stanowi również wyzwanie związane z zużyciem energii zarówno pod względem produkcji, jak i wydobywania; w tym kontekście podkreśla, że należy promować lepsze gospodarowanie energią, a także rozwiązania w dziedzinie ponownego wykorzystania oczyszczonych ścieków w celu ograniczenia zużycia słodkiej wody dzięki oczyszczaniu ścieków;

46. wzywa Bank Światowy i Międzynarodowy Fundusz Walutowy, by przy udzielaniu dotacji, pożyczek i pomocy technicznej odradzały nakładanie warunków obligujących rządy do prywatyzacji usług wodnych i sanitarnych;

47. wzywa Komisję, by zapewniła odpowiednie wsparcie finansowe działaniom ukierunkowanym na budowanie zdolności w zakresie wody, we współpracy z istniejącymi platformami i instytucjami międzynarodowymi; popiera platformę globalnej solidarności w dziedzinie wody uruchomioną przez Program ONZ ds. Rozwoju w celu włączenia władz lokalnych w poszukiwanie rozwiązań problemów dotyczących wody; z zadowoleniem przyjmuje konferencję ONZ w sprawie wody w 2023 r. jako okazję do opracowania międzysektorowego podejścia służącego osiągnięciu celów i realizacji zadań związanych z wodą oraz przywróceniu celu zrównoważonego rozwoju nr 6 na właściwe tory;

48. wzywa Komisję i ESDZ, aby zachęcały państwa spoza UE do przyznawania zainteresowanym stronom, w tym organizacjom społeczeństwa obywatelskiego oraz społecznościom tubylczym i lokalnym działającym na rzecz przeciwdziałania naruszeniom praw do wody i urządzeń sanitarnych, odpowiednich zasobów i dostępu do odpowiednich informacji, a także do umożliwienia im znaczącego uczestnictwa w procesach decyzyjnych związanych z wodą w stosownych przypadkach, z myślą o zapewnieniu ich zaangażowania na rzecz świadomego i ukierunkowanego na wyniki wkładu w opracowywanie i wdrażanie polityki wodnej; uważa, że przy realizacji prawa człowieka do wody pitnej niezwykle ważne jest promowanie i wzmacnianie sieci ekspertów ds. praw człowieka, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i przedstawicieli społeczności na wszystkich szczeblach, i w związku z tym wzywa rządy do opracowania mechanizmów inkluzywnego systemu zarządzania zasobami wodnymi;

49. wzywa UE do wspierania państw trzecich w przestrzeganiu, wypełnianiu i promowaniu praw pracowników w sektorze oczyszczania ścieków, w tym ich prawa do godności, bezpieczeństwa i zdrowia oraz prawa do organizowania się;

50. podkreśla, że osoby żyjące w ubóstwie, w szczególności kobiety i dziewczęta, mniejszości oraz osoby z niepełnosprawnością fizyczną lub psychiczną, są najmocniej dotknięte brakiem dostępu do bezpiecznej i czystej wody i do urządzeń sanitarnych; podkreśla, że nierówności w dostępie do wody i urządzeń sanitarnych wynikają często z nierówności systemowych lub wykluczenia; wzywa rządy do monitorowania nierówności w dostępie do wody i urządzeń sanitarnych oraz do podjęcia zdecydowanych działań, takich jak zachęcanie do inwestowania w systemy sanitarne i systemy zaopatrzenia, w tym systemy publiczne, promujące efektywność wodną i ochronę wody jako zasobu rzadkiego; wzywa je ponadto, aby nie dopuszczały do dyskryminacji w dostępie do usług zaopatrzenia w wodę i usług sanitarnych, jako dóbr publicznych, i gwarantowały ich świadczenie dla wszystkich, w szczególności przez priorytetowe traktowanie dostępu dla kobiet, dziewcząt i grup znajdujących się w trudnej sytuacji w celu rozwiązania problemu systemowego wykluczenia i dyskryminacji; zachęca władze do przeglądu ram prawnych, politycznych i praktycznych dotyczących wody z perspektywy zasad i norm praw człowieka, aby pomóc ukierunkować działania służące usunięciu barier utrudniających dostęp;

51. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

Środa, 5 października 2022 r.

P9_TA(2022)0347

Reakcja UE na wzrost cen energii w Europie**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. w sprawie reakcji UE na wzrost cen energii w Europie (2022/2830(RSP))**

(2023/C 132/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE ⁽⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) ⁽⁷⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej ⁽⁸⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (COM(2022)0473),
- uwzględniając komunikat Komisji z 18 maja 2022 r. pt. „Krótkoterminowe interwencje na rynku energii i długoterminowe usprawnienia struktury rynku energii elektrycznej – kierunek działania” (COM(2022)0236),
- uwzględniając komunikat Komisji z 13 października 2021 r. pt. „Zwalczanie rosnących cen energii: zestaw narzędzi do działania i wsparcia” (COM(2021)0660),
- uwzględniając komunikat Komisji z 8 marca 2022 r. zatytułowany „REPowerEU: przystępna cenowo, bezpieczna i zrównoważona energia dla Europy” (COM(2022)0108),
- uwzględniając komunikat Komisji z 18 maja 2022 r. zatytułowany „Plan REPowerEU” (COM(2022)0230),
- uwzględniając komunikat Komisji z 23 marca 2022 r. pt. „Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy” (C/2022/1890),

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82.⁽²⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 210.⁽³⁾ Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 75.⁽⁴⁾ Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.⁽⁵⁾ Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125.⁽⁶⁾ Dz.U. L 280 z 28.10.2017, s. 1.⁽⁷⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.⁽⁸⁾ Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51.

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając plan działania dotyczący Europejskiego filaru praw socjalnych,
 - uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), a w szczególności porozumienie paryskie z 2015 r., które weszło w życie 4 listopada 2016 r.,
 - uwzględniając konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 24–25 marca 2022 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 21 października 2021 r. w sprawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, ochroną środowiska i energią ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie powszechnego dostępu do godnych i przystępnych cenowo mieszkań ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 10 lutego 2021 r. w sprawie nowego planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że rosyjska wojna napastnicza ma znaczący wpływ na obywateli i gospodarkę UE, zwłaszcza w postaci drastycznego wzrostu cen energii i żywności, powoduje ogromne cierpienie narodu ukraińskiego i stanowi bezpośredni atak na wartości europejskie;
- B. mając na uwadze, że stopa inflacji w strefie euro stopniowo wzrosła do 10 % we wrześniu 2022 r., przy czym ponad połowa państw strefy euro ma już dwucyfrową inflację, a w niektórych z nich jej poziom wynosi nawet 24 %;
- C. mając na uwadze, że już w 2020 r., zanim rozpoczęła się spirala wzrostu cen, około 36 mln Europejczyków nie było w stanie odpowiednio ogrzać swoich domów; mając na uwadze, że ponad 50 mln gospodarstw domowych w UE doświadcza już ubóstwa energetycznego, a obecny kryzys energetyczny jeszcze bardziej utrudni uporanie się z tym poważnym wyzwaniem, co może opóźnić zaspokojenie podstawowych potrzeb oraz dostęp do opieki, edukacji i ochrony zdrowia, zwłaszcza dzieci i młodzieży;
- D. mając na uwadze, że zakłady działające w wielu gałęziach przemysłu europejskiego, takich jak przemysł stalowy, aluminiowy, nawozowy i sam przemysł energetyczny, zostały zmuszone do wysłania pracowników na przymusowy urlop i zamknięcia linii produkcyjnych, ponieważ wysokie ceny gazu i energii przynoszą przedsiębiorstwom straty; mając na uwadze, że to wstrzymanie produkcji wywołuje efekt domina w innych gałęziach przemysłu, które ucierpiały wskutek przerw w dostawach, i może w perspektywie długoterminowej zaszkodzić europejskiej bazie przemysłowej;
- E. mając na uwadze, że przedsiębiorstwa borykają się ze wzrostem kosztów produkcji ze względu na wyższe ceny surowców, ograniczone łańcuchy dostaw oraz wzrost cen transportu i energii w połączeniu ze zmieniającymi się zachowaniami konsumentów;
- F. mając na uwadze, że gwałtowny wzrost cen energii spowodował zaostrzenie wymogów dotyczących marży dla producentów energii elektrycznej, którzy zabezpieczają swoją sprzedaż na rynku kontraktów terminowych do bezprecedensowych poziomów;
- G. mając na uwadze, że transformacja energetyczna i cyfrowa znacznie zwiększą popyt na niektóre rodzaje surowców, a jednocześnie dostawcami tych surowców dla UE jest zaledwie kilka krajów i koncernów;
- H. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 i rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie doprowadziły do zakłócenia łańcuchów dostaw i wartości oraz spowodowały niedobory zasobów, a tym samym wzrost kosztów produkcji;
- I. mając na uwadze, że 20. zasada Europejskiego filaru praw socjalnych dotycząca dostępu do podstawowych usług przewiduje, iż każdy ma prawo dostępu do podstawowych usług dobrej jakości, w tym wody, urządzeń sanitarnych, energii, transportu, usług finansowych i usług łączności cyfrowej; mając na uwadze, że należy zapewnić dostęp do tych usług;
- J. mając na uwadze, że należy zaktualizować unijne ramy dotyczące usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, aby lepiej chronić konsumentów podatnych na zagrożenia przed obecną sytuacją;
- K. mając na uwadze, że w swoim orędziu o stanie Unii ogłoszonym 14 września 2022 r. przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen potwierdziła, że Rosja nadal aktywnie manipuluje naszym rynkiem energii;

⁽⁹⁾ Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 163.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 145.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 11.

Środa, 5 października 2022 r.

- L. mając na uwadze, że kasowe ceny gazu na holenderskiej platformie TTF (Title Transfer Facility), które w ciągu ostatnich czterech lat utrzymywały się na poziomie poniżej 25 EUR/MWh, gwałtownie wzrosły od sierpnia 2021 r., w szczególności od czasu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, i osiągnęły w połowie sierpnia 2022 r. poziom ponad 200 EUR/MWh, który się utrzymuje; mając na uwadze, że działania Rosji są przykładem niczym niesprowokowanego ataku na unijny rynek gazu;
- M. mając na uwadze, że Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oświadczył, że „otwarte i dobrze funkcjonujące rynki towarowych instrumentów pochodnych odgrywają zasadniczą rolę w ustalaniu cen”, jednak z uwagi na ostatni bardzo trudny okres „środki mające na celu ograniczenie nadmiernej zmienności mogłyby być pomocne w poprawie ogólnego funkcjonowania” tych rynków; mając na uwadze, że ESMA zwrócił również uwagę, że druga dyrektywa w sprawie instrumentów finansowych (MiFID II) przewiduje już „zestaw mechanizmów kontroli zmienności (w szczególności wstrzymanie obrotu i przedziały cenowe)” oraz że „w kontekście ekstremalnych okoliczności, w jakich znalazły się rynki towarowych instrumentów pochodnych (a w szczególności rynki energii) w ostatnich miesiącach, liczba przypadków wstrzymania obrotu w odpowiednich systemach obrotu w UE wydaje się bardzo niska”⁽¹³⁾;
- N. mając na uwadze, że w swoim orędziu o stanie Unii ogłoszonym 14 września 2022 r. przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen oświadczyła, że dzięki propozycji Komisji „państwa członkowskie zyskają ponad 140 mld euro na bezpośrednie złagodzenie wstrząsu”; mając na uwadze, że kilka państw członkowskich wprowadziło tymczasowy podatek od nieoczekiwanych zysków;
- O. mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny być głównymi podmiotami odpowiedzialnymi za własny koszyk energetyczny, za określenie głównych problemów, z którymi borykają się ich obywatele i gospodarki, oraz za ich rozwiązywanie;
- P. mając na uwadze, że drastyczny wzrost cen energii elektrycznej jest obciążeniem dla gospodarstw domowych, wielu obywateli europejskich, zwłaszcza zagrożonych ubóstwem i ze słabszych grup społecznych, dla organizacji pozarządowych, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i przemysłu, a także może spowodować większe szkody społeczne i gospodarcze;
- Q. mając na uwadze, że Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki przeprowadziła ocenę struktury hurtowego rynku energii elektrycznej w UE, z której wynika, że w 2021 r. handel transgraniczny przyniósł konsumentom korzyści w wysokości 34 mld EUR i pomógł złagodzić wahania cen oraz że zwiększa on bezpieczeństwo dostaw i odporność każdego państwa członkowskiego na wstrząsy cenowe;
- R. mając na uwadze, że oszczędzanie i ograniczanie zużycia energii to przystępny cenowo, bezpieczny i ekologiczny sposób na zmniejszenie zależności UE od importu paliw kopalnych z Rosji; mając na uwadze, że państwa członkowskie UE oszczędzają jedynie 0,8 % zużycia energii końcowej;

Uwagi wstępne

1. uważa, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i wykorzystywanie dostaw paliw kopalnych jako broni dramatycznie pogłębiły istniejącą niestabilność na rynku energii; ubolewa, że sytuacja ta spowodowała dalszy wzrost cen energii, a tym samym doprowadziła do niezwykle wysokiej inflacji, rosnących nierówności społecznych, ubóstwa energetycznego i ubóstwa związanego z mobilnością, wysokich cen żywności i kryzysu kosztów utrzymania oraz że nadal istnieje znaczne ryzyko zamknięcia przedsiębiorstw w różnych sektorach i bezrobocia;
2. jest głęboko zaniepokojony wysokimi cenami energii w całej UE i wzywa państwa członkowskie do natychmiastowego zajęcia się wpływem tego zjawiska i związanej z nim inflacji na dochody gospodarstw domowych, zdrowie i dobrostan, zwłaszcza w przypadku osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, a także przedsiębiorstw, w tym MŚP, i gospodarki ogółem;
3. uważa, że nadzwyczajne czasy wymagają podjęcia nadzwyczajnych środków, w przypadku których UE musi działać wspólnie i w sposób bardziej zjednoczony niż kiedykolwiek; podkreśla, że wszystkie środki przyjęte na szczeblu UE w celu zwalczania kryzysu cen energii muszą być w pełni zgodne z dalekosiężnymi celami klimatycznymi Unii, w tym z Europejskim Zielonym Ładem, oraz muszą wspierać otwartą strategiczną autonomię UE; zwraca się zatem do Komisji

⁽¹³⁾ Pismo dyrektora wykonawczej ESMA Vereny Ross do dyrektora generalnego Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Stabilności Finansowej Johna Berrigana, 22 września 2022 r.

Środa, 5 października 2022 r.

o przeanalizowanie skumulowanych skutków unijnych i krajowych środków nadzwyczajnych oraz zapewnienie ich spójności z celem Unii, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.; nalega, aby wszystkie proponowane środki uwzględniały różnorodność uwarunkowań krajowych i by w konsekwencji zapewnić niezbędną elastyczność w ich wdrażaniu; wzywa państwa członkowskie i podmioty gospodarcze do okazania większej solidarności w celu sprawiedliwego przezwyciężenia tego kryzysu;

4. ponawia swój apel z maja 2022 r. o natychmiastowe i pełne embargo na import ropy, węgla, paliwa jądrowego i gazu z Rosji oraz o całkowite zarzucenie projektu Nord Stream 1 i 2;

Wpływ na obywateli i gospodarkę

5. wzywa państwa członkowskie, by zapewniły dostęp do przystępnego cenowo i ekologicznego ogrzewania i energii elektrycznej oraz by uniknęły sytuacji, w której ludzie będą musieli wybierać między jedzeniem a ogrzewaniem; ostrzega państwa członkowskie, że konsumenci, których nie stać na opłacenie rosnących rachunków za energię, nie powinni być odcinani od sieci, i podkreśla, że należy unikać eksmisji w przypadku gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, które nie są w stanie opłacić rachunków i kosztów wynajmu; podkreśla, że trzeba lepiej chronić konsumentów przed zawieszaniem lub wymawianiem umów o stałej stawce przez dostawców oraz zapobiegać nakładaniu na konsumentów wygórowanych przedpłat za gaz i energię elektryczną; wzywa Komisję, by oceniła, czy w sektorze energetycznym trzeba wprowadzić surowsze wymogi dotyczące informowania przed zawarciem umowy, zwłaszcza w przypadku sprzedaży na odległość;

6. jest głęboko zaniepokojony wpływem wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa oraz rozbieżnościami w zdolnościach poszczególnych państw członkowskich do ich wspierania, o czym świadczą niedawne oświadczenia; podkreśla potrzebę bezprecedensowej solidarności między państwami członkowskimi oraz wspólnej reakcji zamiast jednostronnych działań prowadzących do podziałów;

7. wzywa państwa członkowskie do pilnego utrzymania i wzmocnienia usług publicznych, społecznych i kulturalnych, którym zagraża wzrost cen energii, a z którym korzysta coraz więcej osób w potrzebie, w tym usług, którymi zarządzają władze lokalne, takich jak mieszkalnictwo socjalne, kąpieliska publiczne, placówki oświatowe i szpitale; przypomina, że władze lokalne także poniosły straty w wyniku kryzysu i muszą być również chronione;

8. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia planów i strategii w dziedzinie mieszkalnictwa, zaspokajania podstawowych potrzeb społecznych, ochrony infrastruktury społecznej, kluczowych usług opieki zdrowotnej i pomocy finansowej dla MŚP; podkreśla, że wsparcie to powinno być szczególnie ukierunkowane na te grupy ludności, które znajdują się w najbardziej krytycznej sytuacji;

9. podkreśla, że gospodarstwa domowe w państwach członkowskich stoją przed poważnymi wyzwaniami, takimi jak poważne osłabienie ich siły nabywczej; podkreśla, że wiele osób w Europie już wcześniej znajdowało się w trudnej sytuacji, i ostrzega, że związana z tym inflacja, a w szczególności rosnące ceny żywności i energii mogą sprawić, że sytuacja ta stanie się niemożliwa do zniesienia w przypadku gospodarstw domowych o niskich dochodach i że w coraz większym stopniu dotyczy ona klasy średniej; wzywa państwa członkowskie, aby rozważyły możliwość zwolnienia podstawowych produktów żywnościowych z podatku VAT w całej UE przez cały czas trwania kryzysu, aby ułatwić dostęp do podstawowych towarów oraz zaradzić niedoborom żywności i rosnącym cenom mieszkań;

10. podkreśla, że dotychczasowe zasady umożliwiają państwom członkowskim tymczasowe zwolnienie gospodarstw domowych z podatku od energii elektrycznej, gazu ziemnego, węgla i paliw stałych lub stosowanie obniżonej stawki tego podatku; zachęca państwa członkowskie, by w pełni korzystały z istniejących możliwości obniżenia podatków od produktów energetycznych; wzywa Komisję, by rozważyła umożliwienie państwom członkowskim wprowadzenia dalszych tymczasowych zwolnień z akcyzy i podatku energetycznego lub obniżenia tych podatków w celu zmniejszenia obciążenia gospodarstw domowych i przedsiębiorstw;

11. wzywa państwa członkowskie i Komisję do informowania obywateli i przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, o tym, jak mogą przygotować się na zimę i jak poprawić efektywność energetyczną i zmniejszyć swoje zapotrzebowanie na energię, w tym do udzielenia im praktycznych, skutecznych i realistycznych wskazówek dotyczących możliwych oszczędności kosztów utrzymania i kosztów energii, a także do informowania na temat praw konsumentów; zachęca państwa członkowskie do promowania urządzeń energooszczędnych dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji;

12. zwraca się do państw członkowskich o rozważenie udzielenia tymczasowego wsparcia użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji, w tym poprzez wprowadzenie bonów na transport publiczny, aby przyczynić się do absorpcji wzrostu cen; wzywa do przyjęcia polityki strukturalnej w celu dalszego promowania niezawodnych i przystępnych cenowo sieci transportu publicznego oraz aktywnych sposobów przemieszczania się, takich jak jazda na rowerze lub chodzenie pieszo;

Środa, 5 października 2022 r.

13. zwraca się do państw członkowskich, by zajęły się wpływem kryzysu energetycznego na rynek pracy i wspierały pracowników, którzy tymczasowo znaleźli się na „bezrobociu technicznym”, ponieważ pracodawcy byli zmuszeni ograniczyć lub wstrzymać działalność, w tym by wspierały także osoby samozatrudnione i udzielały pomocy małym przedsiębiorstwom, co umożliwi im zatrzymanie personelu i dalsze prowadzenie działalności; przypomina, że rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu okazały się przydatne podczas pandemii i powinny zostać wdrożone, w razie potrzeby przy wsparciu finansowym UE, aby uniknąć utraty miejsc pracy; wzywa Komisję i Radę do wzmocnienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), aby wspierać rozwiązania przewidujące pracę w zmniejszonym wymiarze czasu, dochody pracowników oraz samych pracowników, którzy zostaliby tymczasowo zwolnieni z powodu wzrostu cen energii;

14. wzywa państwa członkowskie do wspierania przedsiębiorstw w obliczu gwałtownego wzrostu cen, w porozumieniu z przedstawicielami pracodawców i pracowników w sektorach, które odczuwają najsilniej skutki tej sytuacji, oraz do wdrożenia środków antykryzysowych, w tym poprzez dialog społeczny i rokowania zbiorowe; wzywa Komisję do podjęcia niezbędnych środków, aby pomóc energochłonnym sektorom przemysłu, w tym do zapewnienia odpowiednich gwarancji w zakresie ochrony środowiska i utrzymania zatrudnienia;

15. podkreśla, że gwarancje społeczne mają kluczowe znaczenie w obecnym kryzysie, i wzywa państwa członkowskie i Komisję, by włączyły związki zawodowe w opracowywanie i wdrażanie środków antykryzysowych w drodze dialogu społecznego;

16. przyznaje, że skumulowany efekt wysokich cen energii i zakłóceń w łańcuchach dostaw może zagrozić przedsiębiorstwom europejskim i tworzonemu przez nie miejscom pracy; apeluje o natychmiastowe zmniejszenie obciążeń dla przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP;

17. podkreśla, że głównym celem polityki pieniężnej Europejskiego Banku Centralnego (EBC) jest utrzymanie stabilności cen, a tym samym zapewnienie niskiej, stabilnej i przewidywalnej inflacji; przypomina, że docelowa stopa inflacji EBC wynosi 2 %;

Zobowiązania klimatyczne, rozwój odnawialnych źródeł energii, efektywność energetyczna i infrastruktura

18. przypomina, że najtańsza energia to ta, której nie zużywamy, a środki służące efektywności energetycznej i oszczędności energii nie tylko pomogą UE w perspektywie krótkoterminowej, ale również wesprą nas w realizacji zobowiązań klimatycznych Unii na 2030 r. zawartych w pakiecie „Gotowi na 55” i w inicjatywie RePowerEU, na przykład w ograniczaniu importu i zużycia gazu;

19. uważa, że osiągnięcie celów Europejskiego Zielonego Ładu sprawi, iż nasze systemy energetyczne będą wydajniejsze, oparte w większym stopniu na odnawialnych źródłach energii, silniejsze w obliczu kryzysów i bardziej odporne na wstrząsy zewnętrzne, zapewnią stabilną i przystępną cenowo energię oraz przyczynią się do otwartej autonomii strategicznej;

20. wzywa państwa członkowskie i Komisję, by przyspieszyły rozwój odnawialnych źródeł energii, ponieważ jest to najlepszy sposób, by skończyć z uzależnieniem od gazu ziemnego i wypełnić zobowiązania Unii w dziedzinie klimatu; przypomina o trwającym przeglądzie dyrektywy (UE) 2018/2001 (RED III i RED IV) i jest przekonany, że szybkie zakończenie procedur ustawodawczych przyspieszy wprowadzanie odnawialnych źródeł energii w całej UE;

21. podkreśla, że trzeba zmniejszyć emisyjność ogrzewania budynków mieszkalnych dzięki inteligentnej elektryfikacji oraz przystępnym cenowo rozwiązaniom ciepłowniczym bazującym na odnawialnych źródłach energii; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zwiększyły wsparcie na renowację budynków oraz zapewniły odpowiednie finansowanie inwestycji w efektywność energetyczną, zwłaszcza w budynkach o najgorszej charakterystyce energetycznej i w dzielnicach najbardziej podatnych na zagrożenia; z zadowoleniem przyjmuje decyzję niektórych państw członkowskich o zakazie instalowania kotłów gazowych w nowych budynkach; podkreśla znaczenie i natychmiastowe korzyści szybkiego wprowadzenia w budynkach energii słonecznej, energii z pobliskich źródeł odnawialnych, pomp ciepła oraz innych szybkich i łatwych do zainstalowania rozwiązań;

22. zachęca Komisję i państwa członkowskie, by przyspieszyły rozwój odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza przez usunięcie barier administracyjnych oraz uproszczenie i przyspieszenie procesów wydawania pozwoleń, w tym dla gospodarstw domowych;

23. popiera pomysł środka nadzwyczajnego w REPowerEU, polegającego na sprzedaniu na aukcji uprawnień z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), by uzyskać kwotę 20 mld EUR na sfinansowanie infrastruktury niezbędnej do zmniejszenia zależności od rosyjskiego gazu i ropy naftowej, w tym inwestycji w odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną; apeluje o przyspieszenie tych działań, by niezbędne dochody były dostępne przed końcem

Środa, 5 października 2022 r.

2025 r.; zauważa z zadowoleniem, że może to potencjalnie obniżyć ceny uprawnień ETS w perspektywie krótkoterminowej, a zatem również ceny energii elektrycznej i koszty energii dla przemysłu, a jednocześnie przyznaje, że to nie ETS był głównym czynnikiem napędzającym niedawny wzrost cen energii; przypomina o własnych celach klimatycznych na 2030 r., z którymi taka interwencja ETS jest w pełni zgodna;

24. podkreśla, że sygnały o cenach energii elektrycznej wysyłane w czasie rzeczywistym mogą uwolnić bardziej elastyczny popyt, co z kolei zmniejszy kosztowne i gazochłonne zapotrzebowanie szczytowe; dlatego wzywa państwa członkowskie, by lepiej zarządzały zapotrzebowaniem systemów energetycznych UE na elastyczność przez udoskonalenie sieci, niskoemisyjne wytwarzanie energii elektrycznej nadającej się do przesyłu oraz różne wielkoskalowe, długoterminowe technologie magazynowania energii służące zmniejszeniu zapotrzebowania przemysłu na energię elektryczną i gaz w godzinach szczytu;

25. wzywa państwa członkowskie do pełnej transpozycji dyrektywy (UE) 2018/2001, zwłaszcza w celu usunięcia przeszkód w tworzeniu społeczności energetycznych; wzywa państwa członkowskie do dalszych działań na rzecz prosumpcji energii ze źródeł odnawialnych; wzywa państwa członkowskie do stworzenia odpowiednich warunków, które pozwolą stworzyć co najmniej jedną społeczność energetyczną w każdej gminie, by obywatele mogli wytwarzać, zużywać, magazynować i odsprzedać własną energię ze źródeł odnawialnych;

26. apeluje o przyspieszenie trwającej procedury ustawodawczej dotyczącej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, ponieważ jej przepisy pomogą użytkownikom zmniejszyć zużycie energii, a tym samym również wydatki na energię;

27. podkreśla, że utworzenie w pełni zintegrowanego jednolitego rynku energii, który zapewni prawdziwie odporną europejską sieć energetyczną, w tym budowa nowych połączeń międzysystemowych, na wzór połączenia między Półwyspem Iberyjskim a Francją, oraz lepsze platformy obrotu, zmniejszyłoby presję cenową na przedsiębiorstwa i konsumentów w perspektywie krótkoterminowej oraz zapewniłoby niezależność energetyczną i odporność energetyczną w perspektywie długoterminowej; przyznaje, że trzeba bardziej konsekwentnie kontynuować reformę wewnętrznego rynku energii UE, unikać zbyt dużej zależności, a kluczowa infrastruktura musi pozostać w rękach UE, co wesprze otwartą autonomię strategiczną; uważa, że należy rozważyć wszystkie możliwe warianty, by utrzymać przystępność cen energii i osiągnąć neutralność klimatyczną;

28. podkreśla, że inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych, efektywność energetyczną i niezbędną infrastrukturę, w tym ukierunkowane, dobrze zdefiniowane projekty transgraniczne z inwestycjami z wykorzystaniem NextGenerationEU i REPowerEU, pomogą UE osiągnąć suwerenność energetyczną, otwartą autonomię strategiczną i bezpieczeństwo energetyczne; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyspieszenia realizacji takich kluczowych przedsięwzięć infrastrukturalnych bazujących na źródłach odnawialnych i czystym wodorze, dzięki ułatwieniu wydawania pozwoleń, z należytym uwzględnieniem udziału społeczeństwa i procedur oceny oddziaływania na środowisko;

29. zauważa, że niektóre państwa członkowskie ponownie zastanawiają się, czy istotnie stopniowo wycofywać się z energii jądrowej i węglowej, skoro dane elektrownie mogą przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw energii w UE i do utrzymania niskich cen energii; uważa, że wydłużenie okresu eksploatacji istniejących elektrowni jądrowych powinno nastąpić przy jednoczesnym zapewnieniu ich bezpiecznej eksploatacji oraz właściwego gospodarowania odpadami jądrowymi i ich unieszkodliwiania; podkreśla, że w przypadku węgla odroczenie powinno mieć charakter tymczasowy, do końca obecnego kryzysu, i powinien mu towarzyszyć konkretny harmonogram zastępowania go innymi źródłami energii;

30. przypomina, że około jednej czwartej energii elektrycznej i połowa niskoemisyjnej energii elektrycznej w UE pochodzi z elektrowni jądrowych; zauważa, że niektóre państwa członkowskie sprzeciwiają się energetyce jądrowej, a inne przygotowują się do budowy nowych elektrowni jądrowych; ponownie zaznacza, że to państwa członkowskie są w pełni odpowiedzialne za podejmowanie decyzji o ich koszyku energetycznym oraz za opracowywanie rozwiązań zapewniających obywatelom i przedsiębiorstwom przystępną cenowo, stabilną i czystą energię, a także za wybór najodpowiedniejszej dla danego państwa członkowskiego ścieżki przyczynienia się do osiągnięcia celów Unii w zakresie klimatu i energii, z uwzględnieniem specyfiki i ograniczeń poszczególnych państw członkowskich;

31. wyraża głębokie zaniepokojenie niedawnym aktem sabotażu na infrastrukturze Nord Streamu, w wyniku którego, zgodnie z niemieckimi szacunkami ⁽¹⁴⁾, do atmosfery uwolniło się 300 000 ton metrycznych jednego z najpotężniejszych gazów cieplarnianych, co według danych Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska może być największym jednorazowym uwolnieniem metanu w historii; zwraca uwagę na to, w jaki sposób skutki tego wybuchu i wycieku metanu przyczynią się do zmiany klimatu i zanieczyszczenia powietrza i zaprzeczają wysiłków UE w dziedzinie klimatu, a ponadto zwraca uwagę na szkodliwy wpływ wybuchów i wynikających z nich wycieków gazu na

⁽¹⁴⁾ Niemieckie Federalne Ministerstwo Środowiska, Ochrony Przyrody, Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Konsumentów.

Środa, 5 października 2022 r.

środowisko morskie; nalega, aby uwzględnić uwolnione emisje; wyraża także zaniepokojenie doniesieniami o niezidentyfikowanych dronach wykrytych w pobliżu platform naftowych i gazowych na norweskim szelfie kontynentalnym; zwraca uwagę, że incydenty te spowodowały gwałtowny wzrost cen gazu na rynkach TTF, a wycieki metanu wywołały katastrofę klimatyczną i ekologiczną;

32. podkreśla, że umyślne uszkodzenie europejskiej infrastruktury energetycznej może znacznie zaostrzyć obecny kryzys energetyczny, w tym na szczeblu makroregionalnym; wzywa państwa członkowskie i przedsiębiorstwa energetyczne do natychmiastowego przyjęcia środków zwiększających bezpieczeństwo ich infrastruktury energetycznej;

Środki nadzwyczajne na rynku energii

33. uważa, że przedsiębiorstwa, które osiągnęły nieoczekiwane zyski, muszą pomóc złagodzić negatywne skutki kryzysu; odnotowuje orędzie o stanie Unii Europejskiej ogłoszone 14 września 2022 r. przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen; zasadniczo z zadowoleniem przyjmuje (wniosek Komisji i następnie) porozumienie w Radzie w sprawie wprowadzenia tymczasowego nadzwyczajnego pułapu dochodów rynkowych z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej uzyskanej z wykorzystaniem technologii inframarginalnych, a także tymczasowego mechanizmu składki solidarnościowej od sektora paliw kopalnych, który czerpie korzyści z obecnej sytuacji rynkowej; przypomina w związku z tym swoje wcześniejsze stanowisko, wyrażone w rezolucji z 19 maja 2022 r. ⁽¹⁵⁾; ubolewa, że Komisja przedstawiła swoje plany w formie rozporządzenia Rady, z wykorzystaniem art. 122 TFUE jako podstawy prawnej, a nie w procedurze współdecyzji; przypomina, że po instrument ten należy sięgać tylko w sytuacjach nadzwyczajnych; potwierdza, że Parlament jest gotów działać szybko w tej palącej sprawie, jeżeli zostanie do tego wezwany, jak wymaga tego pełna legitymacja i rozliczalność demokratyczna;

34. wzywa państwa członkowskie do sprawnego wdrożenia tych środków; uważa, że interwencje na rynku energii muszą mieć charakter tymczasowy i ukierunkowany i nie mogą zagrażać podstawowym zasadom rynkowym ani integralności jednolitego rynku; zauważa, że powstały mechanizm może prowadzić do różnic w dochodach między państwami członkowskimi;

35. zauważa, że proponuje się składkę solidarnościową od przedsiębiorstw z sektorów ropy naftowej, gazu ziemnego i węgla oraz od rafinerii; zauważa z zaniepokojeniem, że obowiązek wniesienia składki może nie objąć niektórych z największych przedsiębiorstw energetycznych w UE; wzywa Komisję i Radę do takiego zdefiniowania składki solidarnościowej, by zapobiec unikaniu opodatkowania; zauważa, że państwa członkowskie mogą zdefiniować ją jeszcze bardziej rygorystycznie; wzywa Komisję, by oceniła, jaka jest wystarczająca marża zysku w sytuacji nadzwyczajnej, i by podjęła dalsze działania w celu wprowadzenia podatku od nieoczekiwanych zysków dla przedsiębiorstw energetycznych, które nadmiernie skorzystały na kryzysie energetycznym;

36. przypomina, że nieoczekiwane zyski nie odpowiadają żadnym zwykłym zyskom, które duże przedsiębiorstwa uzyskiwałyby lub których mogłyby oczekiwać w normalnych okolicznościach, gdyby nie doszło do nieprzewidywalnych zdarzeń, takich jak pandemia i wojna w Ukrainie;

37. podkreśla, że wpływy z nieoczekiwanych zysków powinny służyć konsumentom i przedsiębiorstwom, a zwłaszcza wsparciu gospodarstw domowych i MŚP będących w trudnej sytuacji, w tym przez wprowadzenie pułapów cen; podkreśla, że musi to iść w parze z masowymi innowacjami i inwestycjami w odnawialne źródła energii, efektywność energetyczną i infrastrukturę energetyczną, taką jak sieci dystrybucyjne, a nie zachęcać gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa do zużywania większej ilości dotowanej energii;

38. podkreśla, że w obecnej sytuacji szczególne znaczenie mają dochody publiczne, które uzyskano by z wdrożenia w UE dyrektywy w sprawie filaru II, wprowadzającej w życie globalne porozumienie podatkowe OECD dotyczące minimalnego skutecznego opodatkowania przedsiębiorstw; ponawia apel do Rady o szybkie przyjęcie dyrektywy w sprawie filaru II, aby zapewnić wejście porozumienia w życie do stycznia 2023 r.;

⁽¹⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 19 maja 2022 r. w sprawie skutków społecznych i gospodarczych dla UE związanych z rosyjską wojną w Ukrainie, zwiększanie zdolności UE do działania (teksty przyjęte, P9_TA(2022)0219).

Środa, 5 października 2022 r.

39. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania i cele dotyczące zapotrzebowania na energię wprowadzone we wniosku w sprawie rozporządzenia Rady w celu rozwiązania problemów związanych z wysokimi cenami energii i bezpieczeństwem dostaw energii; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, że środki, które zdecydowały się one przyjąć w celu wykonania wspomnianych obowiązków, nie będą stwarzały dodatkowych obciążeń dla gospodarstw domowych i konsumentów będących w trudnej sytuacji, przedsiębiorstw, MŚP lub osób doświadczających ubóstwa energetycznego;

40. przyjmuje do wiadomości, że Komisja zamierza omówić reformę struktury rynku energii elektrycznej, i jest gotowy dokładnie przeanalizować wszelkie propozycje; uważa, że wszelkie reformy rynku energii elektrycznej powinny być zgodne z celami klimatycznymi UE, zwłaszcza z celem osiągnięcia neutralności klimatycznej w UE do 2050 r., oraz że rynki energii elektrycznej powinny wysłać właściwy sygnał cenowy do inwestowania w dekarbonizację i umożliwiać obywatelom i przemysłowi korzystanie z bezpiecznej, przystępnej cenowo i czystej energii, a jednocześnie przeciwdziałać nieproporcjonalnym zyskom na rynku energii elektrycznej; wzywa Komisję, by przeanalizowała możliwość oddzielenia cen energii elektrycznej od ceny gazu;

41. wzywa Komisję, by przeanalizowała potrzebę wprowadzenia dodatkowych środków w celu zaradzenia kryzysowi, w tym tymczasowych pułapów cen hurtowych i importowych; wzywa Komisję, by po uzyskaniu pozytywnego wyniku tej analizy zaproponowała odpowiedni pułap cenowy dla gazu importowanego gazociągami, przede wszystkim z Rosji; zachęca Komisję i Radę do zmodernizowania unijnej platformy zakupu energii i do przekształcenia jej w narzędzie wspólnego udzielania zamówień na źródła energii, by zwiększyć siłę przetargową UE i obniżyć koszty importu; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o powołaniu grupy zadaniowej mającej negocjować ceny gazu z państwami trzecimi;

42. z zadowoleniem przyjmuje to, że Komisja na wniosek państw członkowskich ocenia właśnie możliwe rozwiązania mające zapewnić niezbędną płynność finansową przedsiębiorstwom energetycznym, które borykają się z dużymi marżami na rynkach terminowych energii elektrycznej i gazu;

Spekulacje na rynku energii

43. przypomina, że zakłócenia w dostawach energii spowodowane nieuzasadnioną agresją Rosji na Ukrainę pogłębiły zmienność i niestabilność na rynkach energetycznych instrumentów pochodnych, co może odbić się kaskadowo na rynkach finansowych ogółem;

44. apeluje o większą przejrzystość i lepszy nadzór regulacyjny nad rynkowym i pozagiełdowym handlem gazem oraz nad cenami zakupu;

45. z zadowoleniem przyjmuje powództwo antymonopolowe wszczęte przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Konkurencji przeciwko Gazpromowi w związku z nadużywaniem przez tę firmę pozycji dominującej i wzywa Komisję, aby szybko zakończyła tę procedurę i podjęła niezbędne decyzje; podkreśla, że Komisja musi wykorzystać wszystkie narzędzia dostępne w prawie konkurencji, by przeciwdziałać zakłóceniom na rynku i nieuczciwym manipulacjom cenowym na rynkach energii; uważa, że jeśli chodzi o wykrywanie naruszeń prawa konkurencji w sektorze energii elektrycznej i gazu, Komisja musi również rozważyć zastosowanie środków strukturalnych jako środków zaradczych;

46. zauważa, że Komisja przyznała ⁽¹⁶⁾, iż w Europie dochodzi do manipulacji na rynku gazu, co z kolei ma wpływ na ceny energii elektrycznej; apeluje o wyeliminowanie spekulacji i manipulacji na rynku gazu oraz postuluje podjęcie środków odnoszących się do funkcjonowania TTF i podmiotów uprawnionych do działania na rynku; uważa, że środki te mogą obejmować zastosowanie mechanizmu wstrzymania obrotu na TTF w razie nadmiernych wahań cen i różnic cenowych, zgodnie z sugestią ESMA, by oddzielić indeksację kontraktów od węzła TTF; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozważenia alternatywnego do TTF unijnego systemu cen referencyjnych gazu z gazociągów i skroplonego gazu ziemnego; wzywa Komisję, a zwłaszcza Dyрекcję Generalną ds. Konkurencji, oraz ESMA do ścisłego monitorowania europejskiego rynku gazu pod kątem ewentualnych przypadków wykorzystywania pozycji dominującej na rynku lub braku przejrzystości;

47. wzywa właściwy organ do badania, zgłaszania i eliminowania ewentualnych nadużyć lub manipulacji rynkowych, ogólnie na rynkach towarowych, a szczególnie na rynku gazu;

48. wzywa Komisję, by dokładnie przyjrzała się działalności podmiotów finansowych, która przyczyniła się do zmienności cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla; wzywa Komisję do podjęcia działań mających wyeliminować wpływ kapitału spekulacyjnego na rynek uprawnień EU ETS;

⁽¹⁶⁾ Oświadczenie przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen na temat energii, 7 września 2022 r.

Środa, 5 października 2022 r.

o

o o

49. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0349

Sytuacja w zakresie praw człowieka na Haiti, w szczególności w związku z przemocą gangów

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka na Haiti, w szczególności w związku z przemocą gangów (2022/2856(RSP))

(2023/C 132/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Haiti, w szczególności rezolucję z 20 maja 2021 r. w sprawie sytuacji na Haiti ⁽¹⁾,
- uwzględniając wyniki powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka, przeprowadzonego przez Radę Praw Człowieka ONZ w odniesieniu do Haiti i przyjętego 4 lipca 2022 r.,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2645 (2022) z 15 lipca 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdania Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej z 2022 r. dotyczące Haiti, a w szczególności sprawozdanie z 23 września 2022 r. w sprawie wpływu niepokojów społecznych na sytuację humanitarną,
- uwzględniając przemówienie wygłoszone 24 września 2022 r. przez ministra spraw zagranicznych Jeana Victora Généusa podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- uwzględniając sprawozdanie Sekretarza Generalnego ONZ z 15 lutego 2022 r. w sprawie Zintegrowanego Biura ONZ na Haiti,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 10 grudnia 1948 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 16 grudnia 1966 r.,
- uwzględniając Konwencję z 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając Amerykańską Konwencję Praw Człowieka z 22 listopada 1969 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka z 20 listopada 1989 r. i załączone do niej trzy protokoły fakultatywne,
- uwzględniając podstawowe zasady ONZ z 6 września 1985 r. dotyczące niezawisłości sądownictwa,
- uwzględniając Powszechną Kartę Sędziego z 17 listopada 1999 r. oraz Statut Sędziego Iberoamerykańskiego z maja 2001 r.,
- uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi z drugiej strony, podpisaną w Kotonu 23 czerwca 2000 r. ⁽²⁾ (umowa z Kotonu),
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa zatytułowany „Wspólna strategia partnerstwa UE–Karaiby” z 26 czerwca 2012 r. (JOIN(2012)0018),
- uwzględniając Umowę o partnerstwie gospodarczym między państwami CARIFORUM z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony ⁽³⁾,
- uwzględniając Konstytucję Republiki Haiti z 1987 r.,
- uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 15 z 12.1.2022, s. 161.

⁽²⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

⁽³⁾ Dz.U. L 289 z 30.10.2008, s. 3.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- A. mając na uwadze, że w ostatnich latach sytuacja humanitarna na Haiti stale się pogarsza z uwagi na utrzymujący się brak bezpieczeństwa w kraju; mając na uwadze, że od czasu zabójstwa prezydenta Jovenela Moïse'a w lipcu 2021 r. gangi drastycznie zdobyły większą władzę i wywołują wszechobecne poczucie braku bezpieczeństwa wśród ludności Haiti; mając na uwadze, że nasilająca się przemoc i eskalacja naruszeń praw człowieka dotyczą 1,5 mln osób i spowodowały wewnętrzne przesiedlenie kolejnych 19 000 osób, a 1,1 mln osób potrzebuje pomocy; mając na uwadze, że ten kryzys społeczno-polityczny i gospodarczy przekształca się – przy ogólnym braku bezpieczeństwa i kryzysie wywołanym przez gangi – w katastrofę humanitarną; mając na uwadze doniesienia o wzroście liczby aktów przemocy ze strony oficjalnych sił policyjnych;
- B. mając na uwadze, że 11 września 2022 r. rząd Haiti zapowiedział, że zmniejszy dotacje do paliw o około 400 mln USD, aby zwiększyć środki na programy socjalne, co doprowadziło do nasilenia niepokoju i sojuszy gangów, które przejęły kontrolę nad kluczową infrastrukturą; mając na uwadze, że Haiti od miesięcy boryka się z niedoborem benzyny; mając na uwadze, że dostęp do terminalu naftowego w Varreux, w którym składowane jest 70 % zapasów, znajduje się w rękach uzbrojonych gangów; mając na uwadze, że prawie 86 % energii elektrycznej produkowanej w kraju pochodzi z produktów naftowych; mając na uwadze, że szpitale i placówki zdrowia musiały ograniczyć działalność, a nawet jej zaprzestać z powodu braków;
- C. mając na uwadze, że na Haiti działa aż 200 gangów (w tym w Port-au-Prince), które kontrolują kluczowe porty i drogi; mając na uwadze, że gangi te – z których niektóre powiązane są z podmiotami państwowymi i mają domniemane powiązania z politykami – grożą destabilizacją rządu, gdyż dysponują większymi zasobami i większą ilością broni; mając na uwadze, że niektórzy haitańscy politycy i czołowi biznesmeni przekazują rzekomo pieniądze i broń gangom i innym grupom przestępczym w zamian za tłumienie protestów antyrządowych; mając na uwadze, że gangi sprawują władzę i kontrolę nad terytorium, dostępem do paliwa i dostarczaniem pomocy humanitarnej, podważając władzę haitańskiej policji krajowej i innych instytucji państwowych oraz utrudniając policji krajowej zwalczanie handlu narkotykami i innych przestępstw;
- D. mając na uwadze, że według Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka od stycznia do końca czerwca 2022 r. w Port-au-Prince popełniono 934 morderstwa, ranne zostały 684 osoby i doszło do 680 porwań; mając na uwadze, że w lipcu 2022 r. fala przemocy ze strony gangów doprowadziła do ponad 470 zabójstw, z czego prawie połowa miała miejsce w dzielnicy Cité Soleil; mając na uwadze, że większość ofiar nie była bezpośrednio zaangażowana w działalność gangów, lecz była bezpośrednim celem ataków ze strony członków gangów; mając na uwadze, że wielokrotnie dochodziło do popełnianych przez gangi powtarzających się gwałtów na kobietach i dziewczętach, co potwierdza systematyczne stosowanie przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że według sprawozdania haitańskiej Krajowej Sieci ds. Obrony Praw Człowieka z sierpnia 2022 r. dziesiątki kobiet i dziewcząt padły ofiarą kampanii masowych gwałtów dokonywanych przez gangi w Port-au-Prince;
- E. mając na uwadze, że 10 czerwca 2022 r. gangi przejęły kontrolę nad Pałacem Sprawiedliwości; mając na uwadze, że Pałac Sprawiedliwości w dużej mierze nie działa od 2018 r. z uwagi na ryzyko w zakresie bezpieczeństwa, co utrudnia dostęp do wymiaru sprawiedliwości w kraju; mając na uwadze, że skradziono lub zniszczono akta spraw zawierające krytyczne dowody dotyczące wielokrotnych masakr popełnionych przez gangi od 2018 r. i nie ma możliwości odzyskania tych akt;
- F. mając na uwadze, że bardzo niestabilna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa na Haiti zagraża decydującym operacjom humanitarnym, na które liczą osoby znajdujące się w trudnej sytuacji; mając na uwadze, że całkowita i trwająca od 2021 r. blokada drogi prowadzącej do południowego półwyspu odizolowała 3,8 mln osób mieszkających w południowych departamentach Port-au-Prince; mając na uwadze, że sytuacja ta uniemożliwia agencjom ONZ i organizacjom humanitarnym udzielanie pomocy ludności na tych obszarach, podczas gdy ONZ szacuje, iż potrzebuje jej 1,1 mln osób;
- G. mając na uwadze, że gangi celowo obierają za cel i rabują zapasy pomocy żywnościowej, w tym 15 września 2022 r., kiedy splądrowano magazyn Światowego Programu Żywnościowego w Gonaïves, w którym przechowywano 1 400 ton metrycznych żywności przeznaczonej na wyżywienie prawie 100 000 uczniów i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; mając na uwadze, że w 2022 r. ONZ i inne organizacje pozarządowe straciły dostawy o wartości co najmniej 6 mln USD, które mogły pomóc ponad 410 000 osób;
- H. mając na uwadze, że według Światowego Programu Żywnościowego 4,4 mln Haitańczyków, czyli ponad jedna trzecia ludności, doświadcza braku bezpieczeństwa żywnościowego, a 217 000 dzieci cierpi z powodu umiarkowanego lub poważnego niedożywienia; mając na uwadze, że Haiti jest szczególnie narażone na wstrząsy na światowym rynku żywności i paliw, gdyż importuje 70 % zbóż; mając na uwadze, że w wyniku wojny prowadzonej przez Rosję w Ukrainie Haiti już teraz odnotowuje inflację w wysokości 26 %, co utrudnia rodzinom zaopatrywanie się w żywność i inne niezbędne produkty lub sprzedaż plonów na rynkach lokalnych;
- I. mając na uwadze, że przemoc jest skierowana zwłaszcza przeciwko dziennikarzom; mając na uwadze, że 11 września 2022 r. w Cité Soleil zastrzelono dwóch dziennikarzy, Taysona Latigue'a i Frantzsa Charlesa, a ich ciała następnie spalono;

Czwartek, 6 października 2022 r.

- J. mając na uwadze, że w związku z szybkim pogarszaniem się sytuacji w zakresie praw człowieka i sytuacji humanitarnej Haitańczycy ubiegający się o azyl mają ograniczony dostęp do ochrony międzynarodowej i są narażeni na szereg naruszeń praw człowieka w krajach przyjmujących, w tym na zatrzymanie, bezprawne zawrócenia i wymuszenia; mając na uwadze, że według danych Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji w okresie od 1 stycznia do 26 lutego 2022 r. 25 765 osób zostało wydanych lub deportowanych z powrotem na Haiti z krajów sąsiednich; mając na uwadze, że kilka organizacji pozarządowych ostrzega, iż haitańscy azylanci są poddawani arbitralnemu zatrzymaniu oraz dyskryminującemu i upokarzającemu traktowaniu; mając na uwadze, że deportacja i powrót haitańskich migrantów przyczynia się do pogorszenia sytuacji humanitarnej w tym kraju;
- K. mając na uwadze, że z powodu pogarszającego się stanu bezpieczeństwa, sytuacji gospodarczej i społecznej rząd Haiti podjął decyzję o przesunięciu rozpoczęcia roku szkolnego z 5 września na 3 października 2022 r., przy czym nowy rok szkolny wciąż stoi pod znakiem zapytania; mając na uwadze, że według Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF) pół miliona dzieci w Port-au-Prince nie uczęszcza do szkoły, a 1 700 szkół w stolicy musiało zostać zamkniętych; mając na uwadze, że około połowa Haitańczyków w wieku 15 lat i więcej jest analfabetami, system szkolnictwa w tym kraju jest bardzo nierówny, jakość dostępnej edukacji jest niska, a wysokie opłaty za naukę wykluczają większość dzieci z rodzin o niskich dochodach;
- L. mając na uwadze, że najbardziej narażone społeczności kraju stoją w obliczu dramatycznych powodzi i erozji gleby spowodowanej poważnym wylesieniem, co prowadzi do zmniejszenia wydajności rolnictwa; mając na uwadze, że ponad jedna trzecia ludności nie ma dostępu do czystej wody, a dwie trzecie ma ograniczone usługi sanitarne lub nie ma ich wcale; mając na uwadze, że ponad połowa ludności żyje poniżej progu ubóstwa, a wiele osób polega na produkcji rolnej na własne potrzeby; mając na uwadze, że kraj ten jest silnie uzależniony od dochodów zewnętrznych; mając na uwadze, że – zgodnie z globalnym indeksem ryzyka klimatycznego z 2021 r. – Haiti należy do krajów najbardziej dotkniętych zagrożeniami klimatycznymi w ciągu ostatnich 20 lat;
- M. mając na uwadze, że kontekst bezpieczeństwa silnie wpływa na cele zaangażowania UE w sprawy Haiti, w tym na realizację programu rozwoju skupiającego się na trwałych i transformacyjnych rezultatach w takich kwestiach jak edukacja i bezpieczeństwo żywnościowe, a także na wysiłki Komisji w zakresie ochrony ludności i pomocy humanitarnej;
- N. mając na uwadze, że na Haiti wciąż praktykuje się system „restavek” – współczesną formę niewolnictwa; mając na uwadze, że w ramach tego systemu dzieci z niezamożnych domów – w większości dziewczynki – są wysyłane przez swoich rodziców, aby żyły i pracowały u rodzin miejskich lub podmiejskich; mając na uwadze, że dzieci te mogą później stać się ofiarami przestępczości ulicznej lub handlu usługami seksualnymi za sprawą przestępczych gangów;
- O. mając na uwadze, że plan pomocy humanitarnej ONZ dla Haiti, opiewający na kwotę 373 mln USD, został sfinansowany jedynie w 14 %; mając na uwadze, że według ONZ liczba osób potrzebujących pomocy humanitarnej jest szacowana na około 1,5 miliona;
- P. mając na uwadze, że Haiti jest sygnatariuszem Umowy z Kotonu, której art. 96 stanowi, że poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności jest zasadniczym elementem współpracy krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku z UE;
1. stanowczo potępia akty przemocy i zniszczenia dokonywane przez gangi na Haiti oraz ubolewa nad grabieżą żywności i dostaw pomocy oraz nad atakami na pracowników organizacji humanitarnych; potępia w szczególności akty przemocy dokonane w dzielnicy Cité Soleil w Port-au-Prince w lipcu 2022 r. oraz trwającą przemoc, która pozbawia obywateli ich podstawowych praw; stanowczo potępia seksualne ataki gangów na kobiety i dziewczęta oraz wykorzystywanie nieletnich w działalności gangów; przypomina, że kobiety i dziewczęta wymagają szczególnej uwagi i pomocy w zakresie dostępu do opieki zdrowotnej i ochrony przed przemocą seksualną;
 2. podkreśla potrzebę zapewnienia przez władze Haiti lepszego zarządzania na wszystkich szczeblach państwa i społeczeństwa, w tym walki z korupcją; podkreśla kluczowe znaczenie sprawnego i wiarygodnego sądownictwa; przypomina, że władze Haiti muszą zająć się podstawowymi przyczynami przemocy gangów, w tym poprzez reformę systemu sądownictwa i pociągnięcie winnych do odpowiedzialności w uczciwych procesach; podkreśla, że odpowiedzialność jest pilną kwestią, i zwraca uwagę na istotność odpowiedniego wsparcia i zadośćuczynienia dla ofiar oraz na znaczenie długotrwałego pokoju i stabilności; popiera oświadczenie specjalnej przedstawiciel Helen La Lime, złożone na sesji Rady Bezpieczeństwa ONZ 16 czerwca 2022 r. w sprawie Zintegrowanego Biura ONZ na Haiti, w którym nakreśliła ona sposoby poprawy sytuacji w zakresie bezpieczeństwa;
 3. opowiada się za podejściem do problemu gangów opartym na egzekwowaniu prawa poprzez usprawnione postępowanie z nielegalną bronią, połączone z projektami społeczno-gospodarczymi i działaniami reintegracyjnymi w celu stworzenia miejsc pracy i dochodów w dzielnicach najbardziej dotkniętych przemocą gangów; stanowczo nalega, by władze Haiti postawiły odpowiedzialnych przed sądem w uczciwych procesach, i przypomina, że funkcjonariusze organów

Czwartek, 6 października 2022 r.

ścigania muszą przestrzegać międzynarodowych norm i standardów dotyczących użycia siły podczas protestów; przypomina o konstytucyjnym prawie do pokojowych demonstracji; podkreśla potrzebę zajęcia się przez rząd Haiti wszystkimi możliwymi wymiarami przemocy gangów, w tym poprzez programy społeczne, zdrowotne i edukacyjne, poprawę zaopatrzenia w wodę i warunków sanitarnych oraz działania związane z usuwaniem skutków katastrof i odbudową;

4. żąda natychmiastowego położenia kresu przemocy i działalności przestępczej gangów; wzywa UE i jej państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków, w tym zamrożenia aktywów i zakazu podróżowania, za pośrednictwem globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka, przeciwko osobom zaangażowanym w przemoc gangów, działalność przestępczą lub naruszanie praw człowieka, w tym korupcję, lub wspierającym takie działania;

5. podkreśla znaczenie głównych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym kościołów, związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i organizacji praw człowieka, ruchów chłopskich i kobiecych oraz organizacji pozarządowych; wzywa do przywrócenia władzy i legitymacji instytucji publicznych, odbudowy zaufania ludności, położenia kresu bezkarności oraz zorganizowania po dwóch latach wolnych i przejrzystych wyborów;

6. wzywa wszystkie zainteresowane strony na Haiti do znalezienia trwałego, terminowego i powszechnie akceptowanego rozwiązania obecnego impasu politycznego, aby umożliwić przeprowadzenie inkluzywnych, pokojowych, wolnych, sprawiedliwych i przejrzystych wyborów parlamentarnych i prezydenckich, zgodnie z uznanymi standardami międzynarodowymi, gdy tylko pozwolą na to warunki bezpieczeństwa i przygotowania logistyczne; podkreśla, że musi to być inicjatywa Haitańczyków, z pełnym i równym udziałem kobiet, osób młodych, społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych stron, aby przywrócić władzę osobom wybranym w wolnych wyborach przez naród haitański, przywrócić instytucje demokratyczne i wdrożyć środki pozwalające odpowiedzieć na wyzwania gospodarcze i społeczne;

7. wyraża poważne zaniepokojenie sytuacją Haitańczyków ubiegających się o azyl w krajach przyjmujących, do których uciekli; wzywa władze krajów przyjmujących do zaprzestania wszelkich wydaleń i deportacji na Haiti w związku z trwającym tam kryzysem w zakresie praw człowieka i kryzysem humanitarnym, do pilnego zapewnienia Haitańczykom dostępu do ochrony bez dyskryminacji oraz do sprawiedliwej oceny statusu uchodźcy zgodnie z Konwencją ONZ dotyczącą statusu uchodźców i Deklaracją z Kartaginy w sprawie uchodźców;

8. wzywa kraje przyjmujące Haitańczyków ubiegających się o azyl do przestrzegania kryteriów określonych w międzynarodowych konwencjach dotyczących azylu i powrotów; przypomina, że powroty na Haiti są wyjątkowo niebezpieczne i będą stanowić zagrożenie dla życia dopóty, dopóki warunki bezpieczeństwa na Haiti nie ulegną poprawie;

9. zachęca Komisję i państwa członkowskie UE do kontynuowania ścisłej współpracy z Zintegrowanym Biurem ONZ na Haiti, zespołem krajowym ONZ na Haiti, organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi, aby pomóc Haiti w przyjęciu odpowiedzialności za osiągnięcie długoterminowej stabilności, zrównoważonego rozwoju i samowystarczalności gospodarczej;

10. zachęca państwa członkowskie, międzynarodowe instytucje finansowe i inne podmioty do zwiększenia wpłat na koszyk funduszy na rzecz pomocy w zakresie bezpieczeństwa dla Haiti w celu wsparcia skoordynowanej pomocy międzynarodowej; wzywa UE i jej państwa członkowskie do dalszego budowania potencjału, pomocy technicznej i szkoleń dla krajowych organów celnych i kontroli granicznej oraz innych właściwych organów;

11. pilnie wzywa władze Haiti i społeczność międzynarodową do wspierania programów mających na celu eliminację ubóstwa oraz zapewnienie nauki w szkołach i dostępu do usług społecznych, zwłaszcza w odległych rejonach kraju;

12. z zadowoleniem przyjmuje przeznaczenie przez UE kwoty 17 mln EUR na wsparcie najbardziej potrzebujących na Haiti i w innych krajach Karaibów; wzywa Komisję do dalszego nadawania priorytetu pomocy humanitarnej dla Haiti oraz do zapewnienia, że dostarczanie pomocy humanitarnej dla Haiti będzie skutecznie powiązane ze strategią rozwoju tego kraju i że będzie przynosić bezpośrednie korzyści potrzebującej ludności;

13. nalega, aby w obliczu poważnego kryzysu żywnościowego zwrócić szczególną uwagę na nadzwyczajną pomoc żywnościową, dając pierwszeństwo zakupowi żywności lokalnej, tak aby pomoc ta nie przyczyniała się do eliminacji drobnych rolników w kraju i zrównoważonych lokalnych metod uprawy;

14. zwraca się do Komisji o systematyczne gwarantowanie, że cała pomoc, w tym pomoc humanitarna, jest skutecznie monitorowana, aby zapewnić, że będzie ona wykorzystywana na konkretne projekty, na które jest przeznaczona; ponawia swój wniosek, zawarty w rezolucji z dnia 20 maja 2021 r., a który nie został jeszcze zrealizowany, o przeprowadzenie przez Europejski Trybunał Obrachunkowy kontroli i sporządzenie sprawozdania na temat sposobu wydatkowania funduszy UE na Haiti; wzywa do przeprowadzenia dochodzenia w sprawie przejrzystości i skuteczności sieci dystrybucji pomocy;

Czwartek, 6 października 2022 r.

15. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi państw członkowskich, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, Wysokiemu Komisarzowi NZ ds. Praw Człowieka, sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, jej Radzie Ministrów i Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu z UE, instytucjom CARIFORUM oraz rządowi i parlamentowi Haiti.

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0350

Atak na wolność mediów w Mjanmie/Birmie, w szczególności sprawy Htet Htet Khine, Sithu Aung Myinta i Nyein Nyein Aye**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie ataku na wolność mediów w Mjanmie/Birmie, w szczególności sprawy Htet Htet Khine, Sithu Aung Myinta i Nyein Nyein Aye (2022/2857(RSP))**

(2023/C 132/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Mjanmy/Birmy,
 - uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2022/243 z 21 lutego 2022 r. zmieniającą decyzję 2013/184/WPZiB w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Mjanmie/Birmie, nakładającą czwartą serię sankcji w związku z utrzymującą się poważną sytuacją i nasilającymi się przypadkami łamania praw człowieka w Mjanmie/Birmie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając art. 10 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, w którym zapisano prawo do wolności wypowiedzi i informacji,
 - uwzględniając ustną aktualizację pełniącego obowiązki wysokiego komisarza ONZ ds. praw człowieka z 26 września 2022 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie, przekazaną Radzie Praw Człowieka ONZ,
 - uwzględniając oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z 29 września 2022 r. w sprawie ostatniego wyroku wydanego na radczynię stanu Aung San Suu Kyi,
 - uwzględniając art. 505 lit. a) kodeksu karnego Mjanmy/Birmy,
 - uwzględniając pięciopunktowe porozumienie Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej z 24 kwietnia 2021 r.,
 - uwzględniając art. 19 Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r. oraz jego postanowienia dotyczące wolności opinii i wypowiedzi,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 1 lutego 2021 r. junta wojskowa Mjanmy/Birmy, znana jako Tatmadaw, bezprawnie przejęła władzę i siłą usunęła legalne władze;
- B. mając na uwadze, że w sierpniu 2021 r. głównodowodzący junty wojskowej Min Aung Hlaing ogłosił się premierem i oświadczył, że stan wyjątkowy zostanie przedłużony do sierpnia 2023 r.;
- C. mając na uwadze, że od czasu wojskowego zamachu stanu legalny prezydent Win Myint i radczynie stanu Aung San Suu Kyi są przetrzymywani z powodu szeregu bezpodstawnych i politycznie umotywowanych zarzutów oraz zostali już skazani na kilka lat więzienia i obozu pracy; mając na uwadze, że w przypadku skazania za 11 stawianych jej zarzutów radczynie stanu Aung San Suu Kyi mogłyby otrzymać karę nawet 102 lat pozbawienia wolności;
- D. mając na uwadze, że od zamachu stanu 1 lutego 2021 r. aresztowano ponad 15 500 osób, a ponad 2 300 zostało zabitych przez juntę, w tym co najmniej 188 dzieci;
- E. mając na uwadze, że od czasu wojskowego zamachu stanu reżim wojskowy podważa wolność mediów i narusza prawa człowieka dziennikarzy w tym kraju; mając na uwadze, że Mjanma/Birma znajduje się na 176. miejscu wśród 180 krajów w światowym rankingu wolności prasy z 2022 r. sporządzonym przez Reporterów bez Granic; mając na uwadze, że władze wojskowe Mjanmy/Birmy ograniczają dostęp do mediów społecznościowych, internetu i innych niezależnych źródeł informacji;

⁽¹⁾ Dz.U. L 40 z 21.2.2022, s. 28.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- F. mając na uwadze, że 14 lutego 2021 r. Tatmadaw wprowadziła zmiany do kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego, które stały się podstawowymi przepisami prawnymi stosowanymi do oskarżania dziennikarzy, przywódców studentów, urzędników służby cywilnej i innych osób sprzeciwiających się reżimowi wojskowemu; mając na uwadze, że nowo wprowadzony art. 505 lit. a) kodeksu karnego, który zakazuje wzbudzania strachu, rozpowszechniania fałszywych wiadomości i podżegania do zbrodni przeciwko pracownikom rządu, przy czym wszystkie te przewinienia są zagrożone karą pozbawienia wolności do trzech lat, jest wykorzystywany przez wojsko m.in. do stawiania dziennikarzom zarzutów karnych; mając na uwadze, że sądy wojskowe w Mjanmie/Birmie prowadzą procesy za zamkniętymi drzwiami;
- G. mając na uwadze, że od czasu zamachu stanu w 2021 r. junta zakazuje działalności mediom lub zmusza je do opuszczenia Mjanmy/Birmy za doniesienia o działaniach wojska; mając na uwadze, że wiele z zakazanych mediów odgrywało zasadniczą rolę w informowaniu o sytuacji w Mjanmie/Birmie; mając na uwadze, że ludność Mjanmy/Birmy i osoby z zagranicy w bardzo dużym stopniu korzystają z tych mediów;
- H. mając na uwadze, że zginęło co najmniej czterech dziennikarzy, w tym fotografowie Soe Naing i Aye Kyaw, którzy zginęli w areszcie po domniemanym torturowaniu, oraz lokalny redaktor Pu Tuidim, który według doniesień został doraźnie stracony przez wojsko po tym, jak wykorzystano go w charakterze ludzkiej tarczy; mając na uwadze liczne doniesienia o torturach i nadużyciach;
- I. mając na uwadze, że po zamachu stanu w lutym 2021 r. nastąpiła fala aresztowań dziennikarzy; mając na uwadze, że aresztowano co najmniej 140 dziennikarzy, 53 pracowników mediów jest obecnie przetrzymywanych w więzieniach w Mjanmie/Birmie, a od czasu wojskowego zamachu stanu prawie 25 dziennikarzy skazano; mając na uwadze, że liczba dziennikarzy więzionych w Mjanmie/Birmie jest prawie najwyższa w skali całego globu (drugie miejsce);
- J. mając na uwadze, że dziennikarze Htet Htet Khine i Sithu Aung Myint zostali aresztowani w sierpniu 2021 r., sześć miesięcy po zamachu stanu;
- K. mając na uwadze, że 27 września 2022 r. niezależna reporterka BBC Media Action Htet Htet Khine została skazana na trzy lata więzienia i ciężką pracę; mając na uwadze, że 15 września 2022 r. Htet Htet Khine otrzymała już pierwszy trzyletni wyrok obejmujący rygor ciężkiej pracy za domniemane naruszenie art. 505 lit. a) kodeksu karnego, który penalizuje podżeganie i rozpowszechnianie fałszywych wiadomości;
- L. mając na uwadze, że Sithu Aung Myint nadal oczekuje na proces pod zarzutem „podżegania” i „podburzania” za artykuły krytyczne wobec wojska Mjanmy/Birmy i może zostać skazany łącznie na 23 lata pozbawienia wolności; mając na uwadze, że stan zdrowia Sithu Aung Myinta pogarsza się, a władze więzienne odmawiają mu opieki medycznej;
- M. mając na uwadze, że 14 lipca 2022 r. Nyein Nyein Aye, niezależna dziennikarka znana również pod pseudonimem Mabel, została skazana przez sąd wojskowy w więzieniu Insein w Rangunie; mając na uwadze, że Nyein Nyein Aye została skazana na trzy lata więzienia pod zarzutem „wzbudzania strachu, rozpowszechniania fałszywych wiadomości i podżegania do zbrodni przeciwko pracownikowi rządu” na mocy art. 505 lit. a) kodeksu karnego; mając na uwadze, że Nyein Nyein Aye jest 24. dziennikarzem od czasu zamachu stanu w 2021 r. skazanym na karę pozbawienia wolności;
- N. mając na uwadze, że 1 sierpnia 2022 r. freelancer Maung Maung Myo został skazany na sześć lat więzienia pod zarzutem terroryzmu za rzekome posiadanie zdjęć i wywiadów z członkami Ludowych Sił Obronnych, szeregu grup rebelianckich walczących z rządem wojskowym Mjanmy/Birmy;
- O. mając na uwadze, że 7 lipca 2022 r. Aung San Lin, dziennikarz Demokratycznego Głosu Birmy, został skazany na sześć lat więzienia połączone z ciężkimi robotami za podżeganie i rozpowszechnianie „fałszywych wiadomości” po tym, jak opublikowano reportaż, w którym zarzucił siłom zbrojnym, że podpaliły domy trzech zwolenników Narodowej Ligi na rzecz Demokracji w obwodzie Wetlet, którą to partię pozbawiono władzy w wyniku zamachu stanu;
- P. mając na uwadze, że w lipcu reżim wojskowy Mjanmy/Birmy przywrócił karę śmierci, aby mogli zostać straceni poseł do parlamentu Phyto Zeya Thaw, wybitny działacz Kyaw Min Yu, szerzej znany jako „Ko Jimmy”, a także Aung Thura Zaw i Hla Myo Aung; mając na uwadze, że wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa zdecydowanie potępił „te umotywowane politycznie egzekucje, które stanowią kolejny krok w kierunku całkowitego demontażu praworządności i dalszego rażącego naruszania praw człowieka w Mjanmie/Birmie”;
- Q. mając na uwadze, że warunki panujące w więzieniach, w których udokumentowano przypadki pobic i przemocy ze względu na płeć, stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i dobrostanu osób zatrzymanych;
- R. mając na uwadze, że wojsko prowadzi brutalną wojnę przeciwko mniejszościom etnicznym, zabija wielu cywilów i zmusza miliony ludzi do ucieczki w poszukiwaniu schronienia; mając na uwadze, że śmigłowce wojskowe ostrzelały niedawno szkołę podstawową w regionie Sagaing, w wyniku czego zginęło co najmniej sześć dorosłych i siedmioro dzieci; mając na uwadze, że zgodnie z niedawnym oświadczeniem powołanego przez ONZ niezależnego eksperta ds. praw człowieka Toma Andrewsa sytuacja „niespotykanej liczby niewinnych ludzi w Mjanmie/Birmie już wcześniej była zła, a teraz jeszcze się pogorszyła i jest przerażająca”;

Czwartek, 6 października 2022 r.

- S. mając na uwadze, że junta w Mjanmie/Birmie odmawia rzetelnego zbadania przypadków łamania praw człowieka ludności Rohingja i pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności; mając na uwadze, że najwyżsi rangą wojskowi, którzy nadzorowali ataki na Rohingjów, pozostają na stanowiskach; mając na uwadze, że władze odmawiają współpracy z mechanizmami ONZ; mając na uwadze, że bezkarność jest głęboko zakorzeniona w systemie politycznym i prawnym Mjanmy/Birmy;
- T. mając na uwadze, że Rosja i Chiny podjęły wiele wysiłków politycznych, wojskowych i gospodarczych mających na celu legitymizację junty; mając na uwadze, że Rosja i junta wojskowa Mjanmy/Birmy podpisały niedawno plan działania na rzecz współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej na lata 2022–2023; mając na uwadze, że zarówno Moskwa, jak i Pekin mają powiązania z siłami zbrojnymi Mjanmy/Birmy, gdyż są największymi dostawcami broni do tego kraju; mając na uwadze, że oba te kraje wielokrotnie blokowały próby uzgodnienia deklaracji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie sytuacji w Mjanmie/Birmie;
- U. mając na uwadze, że 24 kwietnia 2021 r. junta wojskowa uzgodniła z przywódcami Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) pięciopunktowy konsensus, w ramach którego w pierwszej kolejności miano położyć kres przemocy w kraju;
1. zdecydowanie potępia brutalne i bezprawne rządy junty wojskowej w Mjanmie/Birmie oraz podejmowane przez nią próby osłabienia silnego przywiązania ludności Mjanmy/Birmy do demokracji, ponieważ rządy te są wynikiem bezprawnego zamachu stanu przeciwko rządowi cywilnemu i doprowadziły do szczególnie niepokojącej sytuacji humanitarnej i kryzysu praw człowieka w kraju, w którym szerzy się bezkarność; zdecydowanie potępia wszelkie formy prześladowania niezależnych dziennikarzy;
 2. wzywa do natychmiastowego zakończenia bezprawnego stanu wyjątkowego w kraju, przywrócenia cywilnych rządów, powrotu na drogę ku demokracji oraz szybkiego otwarcia parlamentu z udziałem wszystkich wybranych przedstawicieli; popiera wysiłki rządu jedności narodowej na rzecz pokojowej i demokratycznej przyszłości;
 3. wzywa juntę wojskową, aby bezwarunkowo uwolniła prezydenta Wina Myinta, radczynię stanu Aung San Suu Kyi i wszystkie inne osoby aresztowane na podstawie bezpodstawnych oskarżeń, przekazała rządy prawowitym władzom, szanowała praworządność i wolność mediów oraz natychmiast zaprzestała ataków wojskowych, ataków lotniczych i stosowania przemocy wobec ludności Mjanmy/Birmy;
 4. wzywa juntę wojskową, aby wycofała wszelkie umotywowane politycznie zarzuty wobec dziennikarzy i pracowników mediów, a także bezwarunkowo uwolniła wszystkich niesprawiedliwie zatrzymanych dziennikarzy, takich jak m.in. Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Aye, Maung Maung Myo, Thurin Kyaw, Hanthar Nyein, Than Htike Aung, Ye Yint Tun, Tu Tu Tha, Soe Yarzar Tun i Aung San Lin; wzywa juntę, aby zapewniła niezbędną opiekę medyczną Sithu Aung Myintowi, którego stan zdrowia budzi ogromny niepokój;
 5. potępia represjonowanie pracowników i odmowę prawa do strajku; potępia wszystkie przedsiębiorstwa i marki, które bezpośrednio lub pośrednio wspierały lub wspierają wojsko i policję represjonującą przywódców związków zawodowych i wydające nakazy ich aresztowania;
 6. wzywa juntę wojskową do natychmiastowego zaprzestania nadużyć, w tym arbitralnych aresztowań i zatrzymań, tortur, przemocy seksualnej i innych form złego traktowania, a także wytaczania niesprawiedliwych procesów dziennikarzom i pracownikom mediów; podkreśla, że prawnicy, obrońcy praw człowieka i członkowie rodzin powinni mieć realną możliwość odwiedzenia osób zatrzymanych; podkreśla, że o każdej śmierci w areszcie trzeba niezwłocznie powiadomić rodzinę danej osoby i przedstawić jej odpowiednią dokumentację, a także że należy zwrócić ciało oraz pociągnąć do odpowiedzialności osoby odpowiedzialne za nadużycia; apeluje o niezależne międzynarodowe dochodzenia w sprawie wszystkich zarzutów tortur i złego traktowania oraz o pociągnięcie winnych do odpowiedzialności; podkreśla, że wszelkie domniemane informacje zebrane w wyniku tortur i złego traktowania nie powinny być nigdy dopuszczane jako dowody w postępowaniach sądowych;
 7. podkreśla, że wolność mediów ma kluczowe znaczenie dla skutecznego funkcjonowania wolnych i demokratycznych społeczeństw oraz dla ochrony wszystkich innych praw człowieka i podstawowych wolności; mając na uwadze, że dziennikarze potrzebują bezpiecznego środowiska, w którym mogą niezależnie wykonywać swoją pracę;
 8. wzywa rząd jedności narodowej do zajęcia jasnego stanowiska, jeśli chodzi o status Rohingjów, w szczególności w odniesieniu do ich prawa do obywatelstwa, równego uznania za grupę etniczną Mjanmy/Birmy oraz prawa do powrotu do kraju;
 9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego wspierania pracy obrońców praw człowieka w Mjanmie/Birmie; wzywa delegaturę UE w Mjanmie/Birmie i ambasadę państw członkowskich do ścisłego monitorowania spraw dziennikarzy, a także przywódców politycznych i innych osób, zatrzymanych i nadal przebywających w więzieniu; zachęca przedstawicieli delegatury UE i państw członkowskich w Mjanmie/Birmie do uczestniczenia w procesach dziennikarzy, pracowników mediów, blogerów i obrońców praw człowieka w tym kraju, gdy tylko dostęp do nich będzie

Czwartek, 6 października 2022 r.

dozwolony; zwraca się do misji dyplomatycznych i międzynarodowych darczyńców o zapewnienie wsparcia i ewentualnej ochrony obrońcom praw człowieka i pracownikom mediów zagrożonym prześladowaniem, w tym poprzez zapewnienie bezpiecznego schronienia w ambasadach oraz wydawanie wiz nadzwyczajnych osobom potrzebującym ochrony;

10. wzywa Komisję do wykazania, że inicjatywa „Wszystko oprócz broni” nie przynosi juncie żadnych korzyści, a w przeciwnym razie do tymczasowego wycofania się z tego mechanizmu;

11. zwraca się do UE i jej państw członkowskich o zwiększenie pomocy międzynarodowej, projektów rozwojowych lub pomocy finansowej dla Mjanmy/Birmy oraz o dopilnowanie, aby nie przynosiła ona korzyści wojsku i nie przyczyniała się do dalszego łamania praw człowieka; wzywa do zapewnienia transgranicznej pomocy humanitarnej i bezpośredniego wsparcia lokalnym organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacjom etnicznym;

12. z zadowoleniem przyjmuje sankcje nałożone przez Radę na członków sił zbrojnych Mjanmy/Birmy (Tatmadaw) i ich przedsiębiorstwa; wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela, państwa członkowskie i Komisję do wprowadzenia dodatkowych ukierunkowanych sankcji wobec osób odpowiedzialnych za najpoważniejsze naruszenia praw człowieka w tym kraju; wzywa Radę do dodania handlarzy bronią Nainga Htuta Aunga, Aunga Hlainga Oo i Sita Tainga Aunga do wykazu sankcji za ich rolę w dostarczaniu broni i sprzętu reżimowi wojskowemu; wzywa Komisję do rozważenia wszystkich niezbędnych sankcji wobec reżimu Mjanmy/Birmy; wzywa do podjęcia niezbędnych kroków w celu zagwarantowania, że sankcje te nie będą miały negatywnego wpływu na pracowników i ogół społeczeństwa;

13. jest zaniepokojony odstępstwami od sankcji, które umożliwiają podmiotom gospodarczym przeprowadzanie transakcji finansowych z Myanma Oil and Gas Enterprise; apeluje o lepszą międzynarodową koordynację sankcji, w tym koordynację z partnerami regionalnymi;

14. wzywa Radę do umieszczenia Państwowej Rady Administracyjnej (SAC) jako podmiotu – oprócz jej poszczególnych członków – w wykazie osób fizycznych i prawnych, podmiotów i organów objętych środkami ograniczającymi, aby zagwarantować, że wszystkie podmioty kontrolowane przez SAC zostaną ujęte w wykazie i że przepływy finansowe z Unii Europejskiej na ich rzecz zostaną zakazane;

15. podkreśla, że lokalne i wielonarodowe przedsiębiorstwa działające w Mjanmie/Birmie muszą przestrzegać praw człowieka i zaprzestać umożliwiania sprawcom nadużyć; w związku z tym zdecydowanie wzywa przedsiębiorstwa z siedzibą w UE, aby zadbały o to, żeby nie mieć żadnych powiązań z siłami bezpieczeństwa Mjanmy/Birmy, ich poszczególnymi członkami lub podmiotami będącymi ich własnością lub przez nie kontrolowanymi, oraz upewniły się, że nie przyczyniają się one, bezpośrednio ani pośrednio, do tłumienia przez wojsko demokracji i praw człowieka; wzywa przedsiębiorstwa z siedzibą w UE, w tym spółki dominujące i zależne, do pilnego zawieszenia wszelkich stosunków z przedsiębiorstwami powiązanymi z wojskiem; w świetle obecnej sytuacji wzywa Komisję i państwa członkowskie do oceny i przyjęcia odpowiednich środków w celu zidentyfikowania wszelkich potencjalnych lub faktycznych naruszeń praw człowieka, które przedsiębiorstwa działające w Unii Europejskiej powodują, do których się przyczyniają lub z którymi są bezpośrednio powiązane w Mjanmie/Birmie, a także w celu zapobiegania tym naruszeniom, ich zaprzestania, łagodzenia oraz zaradzenia im; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w proponowanej dyrektywie w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju wprowadziły wzmocnione i szczegółowe obowiązki w zakresie należytej staranności dla przedsiębiorstw działających na obszarach wysokiego ryzyka, w tym na obszarach dotkniętych konfliktami i obszarach wrażliwych pod względem środowiskowym;

16. wzywa państwa członkowskie i kraje stowarzyszone do utrzymania embarga na bezpośrednie i pośrednie dostawy, sprzedaż i transfer, w tym tranzyt, transport i pośrednictwo, wszelkiej broni, amunicji oraz innego sprzętu i systemów wojskowych, sprzętu i systemów związanych z bezpieczeństwem i nadzorem, a także do zapewniania szkoleń, konserwacji oraz innej pomocy wojskowej i pomocy związanej z bezpieczeństwem; podkreśla potrzebę dalszego zbadania tej sytuacji przez Międzynarodowy Trybunał Karny;

17. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia nacisku na Radę Bezpieczeństwa ONZ w celu wynegocjowania zdecydowanego projektu rezolucji ustanawiającej kompleksowe globalne embargo na broń dla Mjanmy/Birmy;

18. zachęca specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. praw człowieka w Mjanmie/Birmie do dalszego podnoszenia kwestii prześladowania dziennikarzy i do podjęcia działań na rzecz położenia kresu tej niepokojącej tendencji; wzywa ONZ do włączenia naruszeń wolności mediów w zakres niezależnego mechanizmu dochodzeniowego dla Mjanmy/Birmy oraz do wspierania wszelkich możliwych inicjatyw mających na celu nałożenie sankcji na reżim wojskowy i pociągnięcie do odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za przerażające naruszenia praw człowieka, do których dochodzi obecnie w tym kraju;

Czwartek, 6 października 2022 r.

19. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zbadania wszystkich możliwości wymierzenia sprawiedliwości i pociągnięcia do odpowiedzialności za poważne zbrodnie międzynarodowe popełnione przez siły bezpieczeństwa, w tym zbrodnie przeciwko ludzkości popełnione w następstwie zamachu stanu, a także zbrodnie przeciwko ludzkości, zbrodnie wojenne i akty ludobójstwa popełnione w Arakan i innych stanach etnicznych na przestrzeni dziesięcioleci, poprzez wspieranie skierowania sprawy przez Radę Bezpieczeństwa ONZ do Międzynarodowego Trybunału Karnego;
 20. ubolewa nad egzekucjami członków opozycji i ponownie zdecydowanie potępia karę śmierci;
 21. zdecydowanie wzywa juntę wojskową do uchylenia wszelkich przepisów, które mogłyby zagrozić wolności mediów, oraz do zaprzestania ograniczania wolności wypowiedzi mieszkańców Mjanmy/Birmy, zarówno w internecie, jak i poza nim, w tym swobody poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji;
 22. zauważa, że pięciopunktowy konsensus nie przyniósł żadnych rezultatów, i wzywa ASEAN do uznania, że junta Mina Aunga Hlainga nie jest wiarygodnym partnerem; wzywa ASEAN i jego członków do wynegocjowania z rządem jedności narodowej nowego porozumienia w sprawie kryzysu w Mjanmie/Birmie oraz do dopilnowania, by nowe porozumienie zawierało mechanizmy egzekwowania pozwalające w przyszłości rozwiązać kryzys w sposób trwały i demokratyczny;
 23. potępia Rosję i Chiny za udzielenie politycznego, gospodarczego i wojskowego wsparcia juncie Mjanmy/Birmy;
 24. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji urzędującemu prezydentowi Duwie Lashi La i rządowi jedności narodowej Mjanmy/Birmy, komitetowi reprezentującemu Pyidaungsu Hluttaw, radczyni stanu Mjanmy/Birmy, Tatmadawowi, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, Radzie, rządowi i parlamentom państw członkowskich UE, państwom członkowskim Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, sekretarzowi generalnemu Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, Komisji Międzyrządowej Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej ds. Praw Człowieka oraz sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
-

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0351

Aktualna sytuacja humanitarna i sytuacja w zakresie praw człowieka w Tigraju (Etiopia), w szczególności sytuacja dzieci

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie aktualnej sytuacji humanitarnej i sytuacji w zakresie praw człowieka w Tigraju (Etiopia), w szczególności sytuacji dzieci (2022/2858(RSP))

(2023/C 132/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Tigraju i Etiopii, w szczególności rezolucję z 26 listopada 2020 r. ⁽¹⁾ i rezolucję z 7 października 2021 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając czwartą Konwencję genewską o ochronie osób cywilnych podczas wojny z 1949 r. oraz protokoły dodatkowe do niej z 1977 r. i 2005 r.,
 - uwzględniając konwencję ONZ o uchodźcach z 1951 r. i protokół do niej z 1967 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka/Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z 3 listopada 2021 r. dotyczące wspólnego dochodzenia w sprawie rzekomych naruszeń międzynarodowych praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa uchodźczego popełnionych przez wszystkie strony konfliktu w Tigraju w Federalnej Demokratycznej Republice Etiopii oraz sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka z 11 marca 2022 r. w sprawie naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego mających miejsce od września do grudnia 2021 r. w regionach Afar i Amhara w Etiopii,
 - uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ z 17 grudnia 2021 r., ustanawiającą międzynarodową komisję ekspertów ds. praw człowieka w celu przeprowadzenia dokładnego i bezstronnego śledztwa w sprawie zarzutów dotyczących naruszeń i nadużyć popełnionych od 3 listopada 2020 r. przez wszystkie strony konfliktu w Etiopii,
 - uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Komisji Ekspertów ds. Praw Człowieka w sprawie Etiopii z 19 września 2022 r.,
 - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
 - uwzględniając umowę z Kotonu,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że ten 23-miesięczny konflikt wywołał kryzys spowodowany przez człowieka oraz powszechne i całkowicie możliwe do uniknięcia cierpienie ludzkie; mając na uwadze, że sytuacja humanitarna w Etiopii jest nadal dramatyczna z powodu konfliktu, suszy i masowych przemieszczeń wewnętrznych; mając na uwadze, że 24 sierpnia 2022 r. etiopskie samoloty federalne zbombardowały przedszkole w miejscowości Mekelle w Tigraju, co doprowadziło do ofiar wśród dzieci;
- B. mając na uwadze, że w marcu 2022 r. rząd federalny Etiopii ogłosił rozejm humanitarny i częściowo zniósł oblężenie Tigraju ze względów humanitarnych, jednak niedobory podstawowych dostaw, w tym żywności, leków i paliwa, w dalszym ciągu się utrzymują;
- C. mając na uwadze, że z powodu trwającego konfliktu w Tigraju najbardziej cierpią grupy szczególnie wrażliwe, zwłaszcza kobiety i dzieci, które pilnie potrzebują ochrony; mając na uwadze, że dzieci w Tigraju poważnie ucierpiały z powodu głodu, przemocy, braku pomocy medycznej i edukacji, przeniesienia rodzin, przymusowych przemieszczeń i ciągłej traumy;

⁽¹⁾ Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 132.

⁽²⁾ Dz.U. C 132 z 24.3.2022, s. 205.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- D. mając na uwadze, że 1 października 2022 r. Unia Afrykańska (UA) zaprosiła rząd Etiopii i władze Tigraju do rozmów pokojowych, które mają się odbyć 8 października 2022 r. w Republice Południowej Afryki; mając na uwadze, że rozmowy pokojowe ma ułatwiać specjalny przedstawiciel UA Olusegun Obasanjo, a wspierać go będą byli prezydent Kenii Uhuru Kenyatta i była wiceprezydentka Republiki Południowej Afryki Phumzile Mlambo-Ngcuk; mając na uwadze, że 5 października 2022 r. rząd Etiopii przyjął to zaproszenie;
- E. mając na uwadze, że kobiety i dzieci są stale celem zamierzonych i niezamierzonych bombardowań, strzelanin, zabójstw i innych aktów przemocy podczas wojny oraz przemocy na tle etnicznym, popełnianych przez wszystkie strony konfliktu;
- F. mając na uwadze, że gwałt i inne formy przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt są nadal powszechnie stosowane przez wszystkie walczące strony, podobnie jak groźby śmierci, obelgi na tle etnicznym i przetrzymywanie niewolnic seksualnych; mając na uwadze, że wewnętrznie przesiedlone kobiety i dzieci będące uchodźcami są bardziej narażone na uprowadzenie i handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego;
- G. mając na uwadze, że przez cały czas trwania tego konfliktu ciągle pojawiają się zarzuty dotyczące rażących naruszeń praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa uchodźczego przez wszystkie strony konfliktu; mając na uwadze, że prawie pół miliona Etiopczyków zmarło w wyniku przemocy i głodu, a ponad 1,6 mln osób zostało przesiedlonych w wyniku tego konfliktu; mając na uwadze, że od początku wojny setki tysięcy cywilów zostało przymusowo wysiedlonych, bezprawnie zabitych lub doświadczyło przemocy seksualnej i przemocy uwarunkowanej płcią, masowych arbitralnych zatrzymań, rabunku, uprowadzeń i odmowy udzielenia pomocy humanitarnej i podstawowych usług, grabieży i przekierowania pomocy dla żołnierzy;
- H. mając na uwadze, że co trzecie dziecko w Tigraju poniżej piątego roku życia i połowa wszystkich ciężarnych i karmiących kobiet są niedożywione; mając na uwadze, że około 20 mln osób w Etiopii potrzebuje pomocy humanitarnej, z czego prawie trzy czwarte stanowią kobiety i dzieci; mając na uwadze, że Etiopia doświadcza najgorszej suszy od 1981 r., w związku z czym szacuje się, że 7,4 mln osób boryka się z poważnym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego;
- I. mając na uwadze, że odsetek dzieci w Tigraju otrzymujących rutynowe szczepionki gwałtownie spadł z powodu niedoborów dostaw wynikających z blokady nałożonej przez siły etiopskie; mając na uwadze, że wzrasta ilość przypadków chorób śmiertelnych, takich jak odra, tężec i krztusiec;
- J. mając na uwadze, że w Tigraju z powodu wojny domowej w Etiopii dostęp do systemu edukacji straciło łącznie 1,39 mln dzieci; mając na uwadze, że sektor edukacji Tigraju został trwale uszkodzony w wyniku licznych zgonów i poziomu zniszczenia w systemie szkolnym; mając na uwadze, że w sektorze edukacji zginęło 346 mężczyzn i 1 798 kobiet – łącznie 2 164 osoby, w tym również studenci;
- K. mając na uwadze, że od początku konfliktu systematycznie utrudniano organizacjom humanitarnym dostęp do stref konfliktu pomimo ponawianych apeli społeczności międzynarodowej i organizacji humanitarnych o zapewnienie odpowiednim zainteresowanym stronom niezakłóconego, trwałego i bezpiecznego dostępu; mając na uwadze, że pracownicy organizacji humanitarnych są celem ataku dla wszystkich stron konfliktu; mając na uwadze, że od początku konfliktu zginęło co najmniej 23 pracowników organizacji humanitarnych;
- L. mając na uwadze, że ograniczenia nałożone przez rząd, w tym odcięcie komunikacji i uniemożliwienie relacjonowania zdarzeń w Tigraju, a także w regionach Afar i Amhara, gdzie konflikt się rozprzestrzenił, poważnie utrudniły dostęp do informacji w czasie rzeczywistym; mając na uwadze, że przerwy w komunikacji oraz ograniczony fizyczny dostęp niezależnych obserwatorów do obszarów dotkniętych konfliktem poważnie utrudniły dokumentowanie naruszeń praw człowieka;
- M. mając na uwadze, że 19 września 2022 r. powołana przez ONZ międzynarodowa komisja ekspertów ds. praw człowieka w Etiopii opublikowała sprawozdanie, w którym stwierdziła, że istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że strony konfliktu dopuściły się zbrodni wojennych oraz naruszeń praw człowieka;
- N. mając na uwadze, że Erytrea odegrała destrukcyjną rolę w tym konflikcie i przyczyniła się do jego eskalacji, angażując się w konflikt w Tigraju; mając na uwadze, że od końca września 2022 r. pojawiają się doniesienia medialne na temat ponownego wtargnięcia do północnego Tigraju;
- O. mając na uwadze, że we wrześniu 2022 r. Tigrajski Ludowy Front Wyzwolenia i rząd Etiopii wyrazili chęć udziału w procesie pokojowym pod przewodnictwem Unii Afrykańskiej;
1. ponawia swój pilny apel o natychmiastowe zaprzestanie działań wojennych i zawieszenie broni w Tigraju i w sąsiednich regionach bez warunków wstępnych;

Czwartek, 6 października 2022 r.

2. wzywa do natychmiastowego, pełnego, bezpiecznego i trwałego dostępu pomocy humanitarnej do wszystkich osób dotkniętych konfliktem w regionie;
3. z dużym zadowoleniem odnosi się do wystosowania przez UA zaproszenia do rozmów pokojowych w Republice Południowej Afryki 8 października 2022 r.; zachęca wszystkie strony do przyjęcia tego zaproszenia i rozpoczęcia odnośnych negocjacji w dobrej wierze oraz w duchu dialogu, pojednania i pokoju;
4. wzywa do natychmiastowego przywrócenia porządku konstytucyjnego oraz do ustanowienia mechanizmu monitorowania zawieszenia broni; wyraża poparcie dla wszelkich wysiłków dyplomatycznych mających na celu zakończenie trwającego konfliktu w Etiopii, w szczególności dla wysiłków mediacyjnych UA;
5. zdecydowanie potępia celowe ataki na ludność cywilną prowadzone przez wszystkie strony konfliktu oraz opisywany w relacjach werbunek dzieci przez niektóre ze stron konfliktu; przypomina, że umyślne ataki na ludność cywilną, ataki na dzieci oraz werbowanie i wykorzystywanie dzieci-żołnierzy stanowią zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości;
6. potępia inwazję sił erytrejskich na Tigrz; potępia zbrodnie wojenne i naruszenia praw człowieka, jakich dopuszczają się siły erytrejskie podczas wojny w Etiopii; wzywa rząd Erytrei do natychmiastowego i trwałego wycofania swoich sił z Etiopii oraz do rozliczenia winnych zbrodni wojennych;
7. wzywa wszystkie władze w Etiopii, w szczególności rząd federalny i rządy regionalne Tigraju, Amhary i Afaru, do przestrzegania najwyższych standardów praw człowieka, do zajęcia się w trybie priorytetowym potwornymi zbrodniami wojennymi wobec najsłabszych, w szczególności dzieci i kobiet, oraz do ochrony młodzieży zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka;
8. jest zaniepokojony doniesieniami o aktach gwałtu i przemocy seksualnej wobec dzieci, kobiet i mężczyzn, których na szokującą skalę dopuszczają się wszystkie strony konfliktu; jest głęboko zaniepokojony doniesieniami o zabójstwach i okaleczaniu dzieci z Tigraju, Amhary i Afaru na tle etnicznym, co stanowi zbrodnie wojenne i nosi znamiona czystek etnicznych, i apeluje o natychmiastową reakcję;
9. ponawia apel do wszystkich stron o poszanowanie międzynarodowych praw człowieka, międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa uchodźczego; wzywa rząd federalny Etiopii i rząd regionalny Tigraju, aby pociągnęły do odpowiedzialności sprawców zbrodni wojennych popełnionych w trakcie trwającego konfliktu; podkreśla potrzebę współpracy między podmiotami lokalnymi i międzynarodowymi, w szczególności Etiopską Komisją Praw Człowieka i Radą Praw Człowieka ONZ (UNHRC), aby zapewnić zadośćuczynienie ocalałym oraz ofiarom wszelkich zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości;
10. wzywa do zapewnienia wszystkim dziewczętom i kobietom w Etiopii dostępu do praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego; wzywa UE i państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla usług w zakresie praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w tym antykoncepcji i dostępu do bezpiecznej aborcji, zwłaszcza w regionach Etiopii dotkniętych wojną i katastrofą humanitarną; wzywa rząd Etiopii do wypełnienia swojego zobowiązania do przeprowadzenia śledztwa w sprawie licznych poważnych przypadków przemocy ze względu na płeć popełnionych w czasie konfliktu przez wszystkie walczące strony;
11. jest zaniepokojony doniesieniami o wzroście liczby małżeństw dzieci i przypadków pracy dzieci, handlu ludźmi i seksu transakcyjnego, które świadczą o desperackich próbach przetrwania w regionach Etiopii dotkniętych wojną i katastrofą humanitarną;
12. wzywa do przeciwdziałania uprowadzeniom, handlowi i wykorzystywaniu seksualnemu uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych w Tigraju, Amharze, Afarze i Erytrei oraz do zapewnienia wszystkim ofiarom pomocy i ochrony, bez dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, niepełnosprawność, wiek, płeć czy orientację seksualną;
13. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla ośrodków rehabilitacyjnych dla kobiet i dzieci, w tym dzieci poczętych w wyniku gwałtu, które chronią i rehabilitują osoby, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego; podkreśla znaczenie zapewnienia schronienia, usług psycho-społecznych i szkoleń zawodowych dla ocalałych oraz apeluje o dodatkowe wsparcie dla istniejących schronisk;
14. przypomina, że egzekucje pozasądowe, wymuszone zaginięcia, arbitralne zatrzymania, akty tortur i złego traktowania, przymusowe wysiedlenia, przemoc seksualna i przemoc ze względu na płeć, gwałty i gwałty zbiorowe, ataki na pracowników organizacji humanitarnych, ataki na infrastrukturę cywilną, taką jak szkoły i szpitale, a także niszczenie i grabieże mienia publicznego i prywatnego stanowią zbrodnie wojenne na mocy prawa międzynarodowego;

Czwartek, 6 października 2022 r.

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania krajowych inicjatyw dotyczących rozliczalności, opartych wyłącznie na jasnych, przejrzystych, skutecznych i wymiernych zasadach, które pozwolą w sposób niezależny i bezstronny wymierzyć sprawiedliwość i rozliczyć sprawców wobec ofiar i ocalałych;

16. zdecydowanie potępia stosowanie głodu jako metody prowadzenia wojny; przypomina, że utrudnianie dostarczania żywności i opieki zdrowotnej oraz uniemożliwianie korzystania z tych usług stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości; przypomina, że pomoc humanitarna opiera się na zasadach humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności;

17. ponawia swój apel o pełne przywrócenie podstawowych usług publicznych, takich jak infrastruktura elektroenergetyczna, usługi bankowe, szkoły i szpitale, a także o natychmiastowe zniesienie ograniczeń w telekomunikacji w Tigraju;

18. wzywa władze krajowe i regionalne, by zapewniły osobom wewnętrźnie przesiedlonym i uchodźcom prawo do bezpiecznego dobrowolnego powrotu do ich domów lub miejsc zamieszkania oraz by ustanowiły sprawiedliwy, dostępny i niezależny mechanizm zapewniający odszkodowanie za straty lub zniszczenie mieszkań, mienia i ziemi; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by udzieliły pomocy i wsparcia w organizacji i monitorowaniu powrotów;

19. zdecydowanie potępia fakt, że stan wyjątkowy doprowadził do aresztowań, prześladowań, pobić i ataków na dziennikarzy z pobudek etnicznych; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich dziennikarzy, którzy pozostają arbitralnie zatrzymani, oraz do zapewnienia wolności słowa i wypowiedzi; wzywa walczące strony, by zapewniły swobodny dostęp dziennikarzom i pozwoliły im na bezpieczne wykonywanie pracy;

20. wyraża troskę o bezpieczeństwo i dobro niezależnych pracowników organizacji humanitarnych w tym regionie; zdecydowanie potępia wszelkie ataki na pracowników organizacji humanitarnych i infrastrukturę krytyczną oraz ciągłe przejmowanie dostaw humanitarnych ONZ;

21. ponownie wzywa rząd Etiopii, by podpisał i ratyfikował rzymski statut Międzynarodowego Trybunału Karnego; podkreśla, że potrzebny jest niezależny i bezstronny mechanizm przeciwdziałania trwającym naruszeniom i rozliczalności;

22. wzywa wszystkie strony konfliktu do natychmiastowego zakończenia działań wojennych i do osiągnięcia formalnego porozumienia o zawieszeniu broni bez warunków wstępnych; ponawia swój apel, aby dialog narodowy był jak najbardziej pluralistyczny, szeroki i przejrzysty oraz aby odbywał się z udziałem przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i partii opozycyjnych, a także by spełnił swój cel, jakim jest bycie prawdziwym katalizatorem pojednania; wzywa UE i jej państwa członkowskie do pełnego zaangażowania się w proces pokojowy, aby zapewnić jego wiarygodne postępy;

23. zwraca uwagę na pewne pozytywne wydarzenia w tym kraju, takie jak rozejm humanitarny z 24 marca 2022 r. oraz uwolnienie niektórych więźniów politycznych, zwiększenie dostępu pomocy humanitarnej podczas rozejmu oraz, w szczególności, publiczne zobowiązanie się rządu Etiopii i przywódców Tigraju do podjęcia rozmów pokojowych pod egidą UA;

24. z zadowoleniem przyjmuje odnowienie mandatu Oluseguna Obasanjo jako Wysokiego Przedstawiciela Unii Afrykańskiej w Rogu Afryki; oczekuje dalszych działań w następstwie oświadczeń o przewidywanym mianowaniu trzech mediatorów wysokiego szczebla UA, aby nadać priorytet porozumieniu w sprawie trwałego zawieszenia broni, niezakończonemu dostępowi pomocy humanitarnej do wszystkich obszarów oraz natychmiastowemu wycofaniu sił erytrejskich, a także aby ułatwić rozliczalność i wewnętrzne pojednanie; wzywa, by niezwłocznie powołać tych mediatorów;

25. ponawia swój apel do UE i jej państw członkowskich o przyjęcie środków mających na celu ochronę praw człowieka oraz o przyjęcie sankcji wobec sprawców naruszeń praw człowieka za pośrednictwem globalnego systemu sankcji za naruszenia praw człowieka;

26. podkreśla, że sytuacja uchodźców w regionie stale się pogarsza; w związku z tym wzywa UE i wszystkie państwa członkowskie do intensyfikacji przesiedleń z tego regionu, wydawania wiz humanitarnych osobom zagrożonym i ułatwiania łączenia rodzin; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by zapewniły skuteczny dostęp do ochrony międzynarodowej w UE, a także zadbały o poszanowanie praw podstawowych osób ubiegających się o ochronę międzynarodową zgodnie z prawem unijnym i międzynarodowym;

27. popiera działania Komisji, która w grudniu 2020 r. zawiesiła wypłaty z tytułu wsparcia budżetowego dla rządu Etiopii; wzywa Komisję, by kontynuowała pomoc ratującą życie w regionie skierowaną do społeczeństwa i niezależnych organizacji humanitarnych oraz zwiększyła wysiłki na rzecz bezpieczeństwa dzieci; wzywa Komisję do ponownego rozważenia ograniczenia wsparcia budżetowego dla środków wykonawczych, aby umożliwić dalszą realizację projektów rozwojowych poza strefą konfliktu;

Czwartek, 6 października 2022 r.

28. głęboko ubolewa nad faktem, że Rada Bezpieczeństwa ONZ nie zdołała skutecznie zająć się sytuacją w Etiopii i w regionie; wzywa UE i jej państwa członkowskie do wywierania nacisków na Radę Bezpieczeństwa ONZ, aby organizowała regularne publiczne posiedzenia poświęcone Etiopii i regionowi oraz by podjęła konstruktywne i zdecydowane działania w celu zapewnienia nieograniczonego dostępu organizacjom humanitarnym, zagwarantowania ochrony ludności cywilnej, położenia kresu poważnym naruszeniom prawa międzynarodowego oraz zapewnienia rozliczalności za akty okrucieństwa;

29. przypomina, że w rezolucji S-33/1 w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Etiopii, przyjętej 17 grudnia 2021 r., Rada Praw Człowieka postanowiła powołać Międzynarodową Komisję Ekspertów ds. Praw Człowieka w Etiopii; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by wspierały przydzielenie przez ONZ odpowiedniego finansowania Międzynarodowej Komisji Ekspertów ds. Praw Człowieka w Etiopii oraz wzywa rząd federalny Etiopii do ułatwienia tejże komisji swobodnego dostępu; wzywa Radę Praw Człowieka, by odnowiła pełnomocnictwo Międzynarodowej Komisji Ekspertów ds. Praw Człowieka w Etiopii oraz by zapewniła jej wystarczająco dużo czasu, a także niezbędnej pomocy technicznej i potrzebnych środków budżetowych, aby komisja mogła wykonywać powierzone jej zadania bez czasowych lub geograficznych ograniczeń;

30. odnotowuje ustalenia zawarte w sprawozdaniu Rady Praw Człowieka w sprawie Etiopii (A/HRC/51/46) z 19 września 2022 r., w którym udokumentowano przypadki zbrodni wojennych; wzywa Komisję, by oceniła i wykorzystała wnioski i zalecenia, a władze Etiopii, by uznały te wyniki w ramach starań zmierzających do przywrócenia ochrony praw człowieka i działań na rzecz zadośćuczynienia ofiarom zbrodni wojennych; wzywa ponadto wszystkie strony konfliktu do poparcia zaleceń wspólnego dochodzenia prowadzonego przez Biuro Praw Człowieka ONZ i Etiopską Komisję Praw Człowieka;

31. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji/wysokiemu przedstawicieli Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi federalnemu Etiopii, władzom Tigraju, rządowi Państwa Erytrei, rządowi państw należących do Międzynarodowej Organizacji ds. Rozwoju, Unii Afrykańskiej i jej państwom członkowskim, Parlamentowi Panafrykańskiemu oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0352

Śmierć Mahsy Amini i represje wobec osób protestujących w obronie praw kobiet w Iranie**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie śmierci Mahsy Jiny Amini i represji wobec osób protestujących w obronie praw kobiet w Iranie (2022/2849(RSP))**

(2023/C 132/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Iranu,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu Unii Europejskiej 25 września 2022 r. oraz oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych z 19 września 2022 r. w sprawie śmierci Mahsy Amini,
 - uwzględniając oświadczenie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu z 22 września 2022 r., w którym domaga się ukarania winnych śmierci Mahsy Amini i wzywa do położenia kresu przemocy wobec kobiet,
 - uwzględniając raporty specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu z 18 czerwca 2022 r., 13 stycznia 2022 r. i 11 stycznia 2021 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z 16 czerwca 2022 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu,
 - uwzględniając oświadczenie sekretarza generalnego ONZ António Guterresa z 27 września 2022 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (MPPOiP) z 1966 r., który Iran ratyfikował w czerwcu 1975 r.,
 - uwzględniając Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka,
 - uwzględniając wytyczne UE z 8 grudnia 2008 r. w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i zwalczania wszelkich form dyskryminacji kobiet,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 13 września 2022 r. 22-letnia Iranka kurdyjskiego pochodzenia Mahsa Jina Amini została aresztowana w Teheranie przez irańską policję obyczajową pod zarzutem nieprzestrzegania obowiązku zakrywania głowy; mając na uwadze, że według naocznych świadków funkcjonariusze policji obyczajowej wepchnęli Mahsę Jinę Amini do policyjnej furgonetki i pobili ją podczas przewożenia do ośrodka zatrzymań Vozara w Teheranie, gdzie wkrótce potem zapadła w śpiączkę i zmarła 16 września 2022 r. w pobliskim szpitalu, kiedy przebywała pod nadzorem policji; mając na uwadze, że władze Iranu utrzymują, że jej śmierć wynikała z przyczyn naturalnych; mając na uwadze, że nie przeprowadzono odpowiedniego dochodzenia oraz że władze odmówiły przekazania rodzinie ofiary dokumentacji medycznej i raportu z sekcji zwłok;
- B. mając na uwadze, że po zabójstwie Mahsy Jiny Amini w ponad 120 miastach w niemal wszystkich 31 prowincjach Iranu wybuchły ogólnokrajowe protesty z udziałem setek tysięcy obywateli Iranu reprezentujących wszystkie grupy społeczne; mając na uwadze, że protesty zostały zainicjowane przez kobiety domagające się ukarania winnych śmierci Mahsy Jiny Amini i wzywające do położenia kresu przemocy i dyskryminacji kobiet w Iranie, w szczególności w postaci obowiązkowego zakrywania głowy; mając na uwadze, że mężczyźni solidarnie poparli protesty kobiet, co wywołało ogólnoirakiński ruch reformatorski i protestacyjny; mając na uwadze, że na wielu uniwersytetach w całym kraju protestują studenci, zwłaszcza na Uniwersytecie Technologicznym Sharif w Teheranie, bojkotując zajęcia i demonstrując przeciwko represjom;
- C. mając na uwadze, że irańskie siły bezpieczeństwa i irańska policja zareagowały na protesty przemocą, stosowaną masowo i bez ograniczeń, co doprowadziło do znacznej liczby zabitych i rannych; mając na uwadze, że ONZ potwierdziła, iż irańskie siły wykorzystują przeciwko demonstrantom ostrą amunicję, śrut, gaz łzawiący i granulat metalu; mając na uwadze, że według doniesień od 2 października 2022 r. irańskie siły bezpieczeństwa zabiły setki demonstrantów pokojowo protestujących przeciwko zabójstwu Mahsy Jiny Amini, a także raniły i aresztowały kolejne setki osób, w tym obrońców praw człowieka, studentów, prawników, działaczy społeczeństwa obywatelskiego i ponad 20 dziennikarzy, w szczególności Niloofar Hamedi – dziennikarkę, która jako pierwsza poinformowała o aresztowaniu i hospitalizacji Jiny Mahsy Amini;

Czwartek, 6 października 2022 r.

- D. mając na uwadze, że Amnesty International udokumentowała działania władz mające na celu zdławienie obecnych protestów poprzez wysłanie Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej, paramilitarnych sił Basidż, sił porządkowych Islamskiej Republiki Iranu, oddziałów przewencji policji oraz zwykłych agentów bezpieczeństwa w cywilu; mając na uwadze, że dowody wskazują na to, iż kwatera główna sił zbrojnych wydała rozkaz dowódcom wszystkich prowincji, aby stawili opór pokojowym demonstrantom poprzez masowe użycie przez siły bezpieczeństwa śmiercionośnej siły i broni palnej;
- E. mając na uwadze, że według doniesień w ostatnich dniach aresztowano wielu cudzoziemców, w tym obywateli UE, za ich rzekomy udział w protestach;
- F. mając na uwadze, że władze Iranu celowo zakłócają połączenia internetowe i komórkowe oraz poważnie blokują media społecznościowe, aby osłabić zdolność obywateli Iranu do bezpiecznego i prywatnego dostępu do technologii komunikacyjnych oraz do organizowania pokojowych zgromadzeń; mając na uwadze, że pojawiły się doniesienia o blokowaniu wiadomości SMS zawierających słowa „Mahsa Amini” w języku farsi; mając na uwadze, że zakłócając i odłączając internet w dużej części Iranu, reżim stara się zapobiegać przekazywaniu i rozpowszechnianiu wiadomości na temat protestów i zdjęć z protestów, a także uniemożliwiać organizacjom międzynarodowym i lokalnym dokumentowanie naruszeń praw człowieka;
- G. mając na uwadze, że rząd Iranu wprowadził obowiązek zakrywania głowy w 1983 r.; mając na uwadze, że obowiązkowy hidżab stał się narzędziem represji wobec kobiet, pozbawiając je wolności i praw w Iranie; mając na uwadze, że kobiety widziane publicznie bez chusty na głowie są często nękanne, więzione, torturowane, chłostane, a nawet zabijane za łamanie tych represyjnych zasad;
- H. mając na uwadze, że od początku kadencji prezydenta Ebrahima Raisiego w 2021 r. molestowanie kobiet i stosowanie przemocy wobec nich przez policję obyczajową nasiliło się; mając na uwadze, że rząd Iranu forsuje ustawodawstwo i projekty ustaw, które zachęcają do represjonowania kobiet; mając na uwadze, że zabójstwo Mahsy Jiny Amini jest elementem szerszego schematu ograniczania i wycofywania już i tak poważnie ograniczonych praw kobiet w Iranie, w tym poprzez nową ustawę uchwaloną w 2021 r., która istotnie blokuje kobietom dostęp do praw w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, co stanowi bezpośrednie naruszenie praw człowieka przysługujących kobietom na mocy prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że wprowadzenie projektu „hidżab i czystość” wiązałoby się z wykorzystaniem kamer monitorujących do nadzorowania i karania kobiet bez chust;
- I. mając na uwadze, że sytuacja w zakresie praw człowieka w Iranie wciąż się pogarsza; mając na uwadze, że zabójstwo Mahsy Jiny Amini ilustruje trwający w Iranie kryzys praw człowieka, utrwalany przez systemową bezkarność rządu irańskiego i jego aparatu bezpieczeństwa, który dopuścił do powszechnego stosowania tortur, a także pozasądowych egzekucji i innych bezprawnych zabójstw; mając na uwadze, że od 18 września 2022 r. aresztowano ponad 40 obrońców praw człowieka, a obrończynie praw człowieka były szczególnie i brutalnie obierane za cel tych aresztowań, napaści i nalotów ze strony sił irańskich; mając na uwadze, że Sąd Rewolucyjny w Urmii skazał na śmierć irańskie obrończynie praw LGBTIQI Zahre Sedighi Hamedani, lat 31, i Elham Chubdar, lat 24, pod zarzutem „szerzenia zepsucia na świecie poprzez propagowanie homoseksualizmu”;
- J. mając na uwadze, że UE przyjęła środki ograniczające w związku z naruszeniami praw człowieka, w tym zamrożenie aktywów i zakaz wydawania wiz dla osób i podmiotów odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka oraz zakaz wywozu do Iranu sprzętu, który mógłby zostać wykorzystany do represji wewnętrznych, oraz sprzętu służącego do monitorowania telekomunikacji; mając na uwadze, że środki te wprowadzono po raz pierwszy 12 kwietnia 2011 r., są one regularnie aktualizowane i pozostają w mocy;
- K. mając na uwadze, że wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Josep Borrell w swoim oświadczeniu z 25 września 2022 r. potępił zabójstwo Mahsy Jiny Amini i nadmierne stosowanie siły przez irańskie siły bezpieczeństwa oraz zapowiedział, że UE rozważy wszystkie dostępne jej opcje przed następnym posiedzeniem Rady do Spraw Zagranicznych, aby zająć się zabójstwem Mahsy Jiny Amini oraz sposobem, w jaki irańskie siły bezpieczeństwa odpowiedziały na wyniki z tego demonstracje;
1. w najostrzejszych słowach potępił zabójstwo Mahsy Jiny Amini w następstwie jej brutalnego aresztowania, znęcania się nad nią i jej złego traktowania przez irańską policję obyczajową; składa kondolencje jej rodzinie i bliskim oraz rodzinom wszystkich osób zabitych podczas niedawnych protestów w Iranie;
 2. wzywa rząd Iranu, aby zezwolił na przeprowadzenie przez niezależny właściwy organ bezstronnego i skutecznego dochodzenia w sprawie tragicznej śmierci Mahsy Jiny Amini oraz zbadanie zarzutów dotyczących jej torturowania i złego traktowania;

Czwartek, 6 października 2022 r.

3. wyraża solidarność z młodymi Irankami, które prowadzą działania protestacyjne i uczestniczą w nich pomimo trudności i osobistych reperkusji, z jakimi się spotykają; wspiera pokojowy ruch protestacyjny w całym kraju, protestujący przeciwko zabójstwu Mahsy Jiny Amini, systemowemu i rosnącemu uciskowi kobiet oraz poważnym i masowym naruszeniom praw człowieka i podstawowych wolności;
4. zdecydowanie popiera aspiracje Irańczyków, którzy chcą żyć w wolnym, stabilnym, sprzyjającym włączeniu społecznemu i demokratycznym kraju, szanującym swoje krajowe i międzynarodowe zobowiązania w dziedzinie praw człowieka i podstawowych wolności; jest głęboko zaniepokojony doniesieniami o otoczeniu, aresztowaniu i ostrzeliwaniu dużej grupy studentów na Uniwersytecie Technologicznym Sharif w Teheranie 2 października 2022 r. przez Korpus Strażników Rewolucji Islamskiej, siły Basidż i policję;
5. przyznaje, że ruch kobiet irańskich wykracza poza obronę praw kobiet i opowiada się za świeckim państwem w Iranie zamiast brutalnej i reakcyjnej teokracji;
6. zdecydowanie potępia powszechne, zamierzone i nieproporcjonalne użycie siły przez irańskie siły bezpieczeństwa wobec pokojowych demonstrantów i wzywa władze Iranu, aby zaprzestały stosowania ciągłej, systematycznej i niedopuszczalnej przemocy wobec własnych obywateli; domaga się, aby władze Iranu umożliwiły przeprowadzenie szybkich, opartych na dowodach, bezstronnych i skutecznych dochodzeń w sprawie zabójstw wszystkich demonstrantów oraz postawiły winnych przed sądem;
7. żąda od władz Iranu, aby natychmiast i bezwarunkowo uwolniły każdego, kogo uwięziono wyłącznie za to, że w sposób pokojowy korzystał z prawa do wolności słowa, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń w związku z protestami, a także aby wycofały wszystkie zarzuty wobec tych osób; podkreśla, że prawa podstawowe, takie jak wolność wypowiedzi i zgromadzeń, muszą być zawsze przestrzegane, i wzywa władze Iranu do wypełnienia zobowiązań międzynarodowych, w tym zobowiązań na mocy MPPOiP; wzywa władze Iranu do natychmiastowego uwolnienia wszystkich aresztowanych obywateli UE i wycofania wszystkich zarzutów wobec nich; jest bardzo zaniepokojony aresztowaniem ponad 20 dziennikarzy, zwłaszcza Niloofar Hamedi – dziennikarki, która jako pierwsza poinformowała o aresztowaniu i hospitalizacji Mahsy Jiny Amini, i wzywa władze Iranu do ich niezwłocznego uwolnienia; wzywa Iran do poszanowania wolności wypowiedzi i przekonań wszystkich osób mieszkających w Iranie, zwłaszcza kobiet i dziewcząt, które są szczególnie represjonowane;
8. potępia systemową dyskryminację kobiet i innych słabszych grup społecznych w Islamskiej Republice Iranu, przejawiającą się w przepisach ustawowych i wykonawczych, które poważnie ograniczają ich wolności i prawa, w tym w poniżającym obowiązku zakrywania głowy i jego brutalnym egzekwowaniu, w surowym ograniczeniu praw kobiet w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz w naruszaniu praw politycznych, społecznych, gospodarczych, kulturalnych i osobistych kobiet; domaga się, aby władze Iranu niezwłocznie uchylily przepisy, które nakładają na kobiety i dziewczęta obowiązek zakrywania głowy, zlikwidowały policję obyczajową oraz zaprzestały systemowej dyskryminacji kobiet we wszystkich dziedzinach życia;
9. zdecydowanie potępia stosowaną przez Iran praktykę wyłączania internetu i sieci komórkowych w związku z protestami w tym kraju, co utrudnia komunikację i swobodny przepływ informacji dla obywateli Iranu; podkreśla, że takie działania stanowią wyraźne naruszenie prawa międzynarodowego; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Stanów Zjednoczonych zezwalającą prywatnym przedsiębiorstwom na udostępnianie usług cyfrowych ludności Iranu w związku z obecnymi protestami;
10. kategorycznie zaprzecza oskarżeniom ze strony irańskich urzędników państwowych i kontrolowanych przez państwo mediów, jakoby inicjatorami protestów były przedstawicielstwa dyplomatyczne Niemiec i innych krajów europejskich;
11. ponownie stanowczo krytykuje stale pogarszającą się sytuację praw człowieka w Iranie, w tym przede wszystkim sytuację osób należących do mniejszości etnicznych i religijnych, w tym Kurdów, Beludżów, Arabów, a także nieszyickich i niemuzułmańskich mniejszości religijnych, w tym bahaitów i chrześcijan; wzywa władze Iranu do poszanowania podstawowych praw i wolności mniejszości etnicznych i religijnych; wzywa władze Iranu do wyeliminowania wszelkich form dyskryminacji;
12. wzywa rząd Iranu do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich obrońców praw człowieka, którzy zostali uwięzieni za pokojowe korzystanie z prawa do wolności słowa i przekonań; wzywa Sąd Najwyższy Iranu do unieważnienia wyroków skazujących obrońców praw człowieka osób LGBTI Zahre Sedighi-Hamadani i Elham Choubdar z powodu naruszenia prawa do sprawiedliwego procesu; wzywa rząd irański do zaprzestania ataków na obrońców praw człowieka w Iranie i zagwarantowanie im w każdych okolicznościach możliwości prowadzenia zgodnej z prawem działalności na rzecz praw człowieka bez obawy przed represjami i bez jakichkolwiek ograniczeń, w tym prześladowań sądowych;

Czwartek, 6 października 2022 r.

13. potępia systematyczne stosowanie tortur w irańskich więzieniach i wzywa do natychmiastowego zaprzestania wszelkiego rodzaju tortur i złego traktowania więźniów; potępia praktykę odmawiania więźniom rozmów telefonicznych i wizyt rodzin; wyraża poważne zaniepokojenie brakiem dostępu osób zatrzymanych do przedstawicielstwa prawnego podczas przesłuchań; wzywa rząd Iranu do traktowania więźniów z szacunkiem należnym ich przyrodzonej godności i wartości jako istot ludzkich;

14. głęboko ubolewa z powodu braku postępów w sprawach dotyczących osób posiadających podwójne obywatelstwo unijne i irańskie przetrzymywanych w Iranie, w tym Ahmadrezy Dżalalego, który został skazany na karę śmierci pod fałszywym zarzutem szpiegostwa;

15. zdecydowanie potępia coraz częstsze stosowanie kary śmierci przez władze Iranu w ostatnich latach i ubolewa nad alarmującą eskalacją stosowania kary śmierci wobec demonstrantów, dysydentów i członków grup mniejszościowych; ponawia apel do rządu Iranu o niezwłoczne wprowadzenie moratorium na stosowanie kary śmierci, co byłoby krokiem do jej zniesienia, a także o złagodzenie wszystkich wyroków śmierci;

16. zwraca się do władz Iranu o zezwolenie na wizyty wszystkich specjalnych procedur Rady Praw Człowieka ONZ, a zwłaszcza o zadbanie o to, by do Iranu mógł wjechać specjalny sprawozdawca ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu;

17. wzywa ONZ, w szczególności Radę Praw Człowieka, do niezwłocznego wszczęcia kompleksowego dochodzenia w sprawie wydarzeń, które miały miejsce w ostatnich tygodniach, pod przewodnictwem specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu; wzywa Radę Praw Człowieka ONZ do ustanowienia międzynarodowego mechanizmu dochodzeniowo-karnego w sprawie naruszeń praw człowieka przez rząd Iranu;

18. wzywa UE i jej państwa członkowskie do wykorzystania wszelkich kontaktów z władzami Iranu, aby domagać się natychmiastowego zaprzestania brutalnego tłumienia protestów i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich osób aresztowanych za korzystanie z prawa do wolności słowa, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, wezwać do przeprowadzenia niezależnego śledztwa w sprawie śmierci Mahsy Jiny Amini i dziesiątków protestujących, wezwać do przywrócenia dostępu do internetu i kanałów komunikacyjnych oraz zachęcić do zniesienia obowiązku zakrywania głowy u kobiet; wzywa państwa członkowskie, aby zgodnie z nowymi zasadami Eurojustu przechowywały, chroniły i udostępniały zgromadzone dowody, które mogą być przydatne w dochodzeniach, oraz aby współpracowały z Międzynarodowym Trybunałem Karnym i wspierały jego prace;

19. wzywa Radę do Spraw Zagranicznych, aby dodała irańskich urzędników – w tym wszystkie osoby związane z policją obyczajową – którzy zostali uznani za współwinnych lub odpowiedzialnych za śmierć Mahsy Jiny Amini i za przemoc wobec protestujących, do unijnej listy osób, wobec których zastosowano środki ograniczające w związku z poważnymi naruszeniami praw człowieka w Iranie; ponownie podkreśla, że należy utrzymać sankcje wobec przywódców Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej; wyraża zadowolenie z przyjęcia przez Radę globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka, który stanowi ważny instrument karania przez UE osób naruszających prawa człowieka;

20. wzywa UE, w tym wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela, do dalszego podnoszenia kwestii praw człowieka w rozmowach z władzami irańskimi na forach dwustronnych i wielostronnych oraz do wykorzystania w tym celu wszystkich planowanych spotkań z władzami irańskimi, w szczególności w kontekście dialogu politycznego UE–Iran na wysokim szczeblu; potwierdza, że poszanowanie praw człowieka jest zasadniczym elementem rozwoju stosunków między UE a Iranem;

21. zachęca do ścisłej koordynacji między ambasadami państw członkowskich UE akredytowanymi w Teheranie; wzywa wszystkie państwa członkowskie posiadające przedstawicielstwa dyplomatyczne w Teheranie do wykorzystania mechanizmów przewidzianych w Wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka w celu wspierania i ochrony tych osób, w szczególności obrońców praw kobiet i osób posiadających podwójne obywatelstwo UE i Iranu, między innymi poprzez dotacje nadzwyczajne w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji, a także wizy nadzwyczajne, oświadczenia publiczne, monitorowanie procesów sądowych i wizyty w więzieniach;

22. wzywa Komisję, aby rozważyła, przy ścisłym przestrzeganiu zasad konieczności i proporcjonalności, możliwość zezwolenia dostawcom usług komunikacyjnych z siedzibą w UE na oferowanie narzędzi – w tym wideokonferencji, platform e-learningowych, map internetowych i usług w chmurze – mieszkańcom Iranu, aby zapewnić im dostęp do narzędzi i platform internetowych potrzebnych do korzystania z praw człowieka;

Czwartek, 6 października 2022 r.

23. wyraża zaniepokojenie ciągłym lobbingiem reakcyjnych stowarzyszeń islamistycznych w instytucjach europejskich, który nosi znamiona obcej ingerencji w nasze demokracje;
24. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, Islamskiemu Zgromadzeniu Konsultacyjnemu, rządowi Islamskiej Republiki Iranu, urzędowi Najwyższego Przywódcy Islamskiej Republiki Iranu oraz rodzinie Mahsy Jiny Amini.
-

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0353

Eskalowanie przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie eskalowania przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie (2022/2851(RSP))

(2023/C 132/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Ukrainy i Rosji,
 - uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
 - uwzględniając Akt końcowy z Helsinek z 1975 r.,
 - uwzględniając oświadczenia członków Rady Europejskiej i ministrów spraw zagranicznych G-7 z 30 września 2022 r. w sprawie Ukrainy,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu Unii Europejskiej 28 września 2022 r. w sprawie nielegalnych fikcyjnych „referendów” zorganizowanych przez Rosję w obwodach donieckim, chersońskim, ługańskim i zaporoskim,
 - uwzględniając oświadczenie prasowe przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen z 28 września 2022 r. w sprawie nowego pakietu środków ograniczających wobec Rosji oraz oświadczenie przewodniczącego Rady Europejskiej Charles'a Michela z 30 września 2022 r. w sprawie nielegalnej aneksji regionów Ukrainy przez Rosję,
 - uwzględniając oświadczenia wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu Unii Europejskiej: z 22 września 2022 r. w sprawie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i z 28 września 2022 r. w sprawie wycieków z gazociągów Nord Stream,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i zasadami prawa międzynarodowego wszystkie państwa korzystają z suwerennej równości i muszą powstrzymać się w stosunkach międzynarodowych od groźby użycia siły lub od użycia jej przeciwko integralności terytorialnej lub niezawisłości politycznej któregośkolwiek państwa; mając na uwadze, że aneksja terytorium państwa przez inne państwo w wyniku groźby lub użycia siły stanowi naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych i zasad prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że zasadę tę potwierdził niedawno sekretarz generalny ONZ António Guterres;
- B. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska, jako stały członek Rady Bezpieczeństwa ONZ, ponosi szczególną odpowiedzialność polityczną za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa na świecie, ale stale łamie zasady Karty Narodów Zjednoczonych poprzez agresywne działania naruszające suwerenność, niezależność i integralność terytorialną Ukrainy, a także otwarcie sprzeciwia się społeczności międzynarodowej, ogłaszając podczas sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ podjęcie nielegalnych działań, które są niezgodne z Kartą ONZ;
- C. mając na uwadze, że w ostatnich miesiącach Federacja Rosyjska kontynuowała bezprawną, niesprokowaną i nieuzasadnioną wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie; mając na uwadze, że w wyniku skutecznej ukraińskiej kontrofensywy, rozpoczętej na początku września 2022 r., Rosja straciła znaczną część okupowanych przez siebie terytoriów w obwodzie charkowskim i w innych regionach wschodniej i południowej Ukrainy; mając na uwadze, że na wyzwolonych terenach odkryto nowe dowody poważnych naruszeń praw człowieka i zbrodni wojennych popełnionych przez siły rosyjskie i ich popleczników, takie jak masowe groby z ponad 440 ciałami w Iziumie;
- D. mając na uwadze, że zamordowano już tysiące cywilów, a wielu więcej doświadczyło tortur, nękania, napaści na tle seksualnym, porwań lub przymusowych wysiedleń; mając na uwadze, że takim niehumanitarnym postępowaniem siły rosyjskie i ich poplecznicy całkowicie lekceważą międzynarodowe prawo humanitarne;
- E. mając na uwadze, że od początku inwazji siły rosyjskie poniosły straty w postaci dziesiątek tysięcy osób zabitych w walce lub zaginionych, a także zniszczonego sprzętu wojskowego;
- F. mając na uwadze, że społeczność międzynarodowa nadal przekazuje Ukrainie nowoczesny sprzęt i amunicję oraz zapewnia szkolenia i wymianę informacji wywiadowczych, a Kongres USA niedawno przyjął ustawę, która zapewni pomoc w wysokości 12,3 mld USD;

Czwartek, 6 października 2022 r.

- G. mając na uwadze, że według przedstawicieli władz ukraińskich armia ukraińska potrzebuje nowoczesnych czołgów podstawowych, więcej systemów ziemia-powietrze i ziemia-ziemia, transporterów opancerzonych, a także dodatkowych ośrodków szkoleniowych i dalszego przekazywania amunicji;
- H. mając na uwadze, że od 9 do 11 września 2022 r. w Rosji, a także w bezprawnie zaanektowanej ukraińskiej Republice Autonomicznej Krymu i w Sewastopolu odbyły się wybory regionalne i lokalne, których UE nie uznaje;
- I. mając na uwadze, że pospiesznie zorganizowane fikcyjne „referenda” odbywały się od 23 do 27 września 2022 r. na częściowo okupowanych przez Rosję obszarach Ukrainy w obwodach donieckim, chersońskim, ługańskim i zaporoskim oraz wśród przymusowo deportowanych obywateli ukraińskich w Rosji, a władze rosyjskie ogłosiły z góry założone nierealistycznie wysokie poziomy frekwencji i poparcia dla rosyjskiej aneksji; mając na uwadze, że podczas głosowań dochodziło do systemowego łamania praw człowieka i do zastraszania, w szczególności poprzez obecność uzbrojonych rosyjskich żołnierzy; mając na uwadze, że fikcyjne „referenda” zostały przeprowadzone tak samo jak referendum zorganizowane przez Rosję na Krymie po zajęciu przez nią półwyspu na początku 2014 r.; mając na uwadze, że 30 września 2022 r. Rosja ogłosiła oficjalnie nielegalną aneksję tych terytoriów, a następnie Duma Państwowa i Rada Federacji jednomyślnie ją zatwierdziły;
- J. mając na uwadze, że 21 września 2022 r. Władimir Putin ogłosił pierwszą mobilizację w Rosji od czasów drugiej wojny światowej; mając na uwadze, że według doniesień medialnych mobilizacją objętych jest od 300 000 do 1,2 mln rezerwistów wojskowych powoływanych do wojska; mając na uwadze, że wbrew oficjalnym zapowiedziom, że władze będą powoływać obywateli, którzy niedawno pełnili służbę w armii i mają doświadczenie bojowe, doniesienia wskazują, że do wojska wcielane są również osoby bez żadnego doświadczenia wojskowego, szczególnie z biedniejszych regionów i spośród mniejszości etnicznych, oraz że pobór wykorzystuje się też jako środek represji, na przykład na okupowanym Krymie, gdzie do wojska powołano ponad 1 500 Tatarów krymskich; mając na uwadze, że napływają też doniesienia o przymusowej mobilizacji w obwodach Ukrainy ostatnio nielegalnie przyłączonych; mając na uwadze, że pojawiają się doniesienia o niemal natychmiastowym wysyłaniu nowych rekrutów na front;
- K. mając na uwadze, że ogłoszenie mobilizacji w Rosji wywołało protesty, a władze rosyjskie aresztowały dotychczas ponad 2 400 demonstrantów; mając na uwadze, że od czasu ogłoszenia mobilizacji kilkaset tysięcy Rosjan uciekło z Rosji, aby uniknąć poboru; mając na uwadze, że władze rosyjskie utworzyły centra poboru na kilku przejściach granicznych, aby wręczać karty powołania na miejscu i zniechęcać obywateli do opuszczenia kraju;
- L. mając na uwadze, że siły rosyjskie nadal okupują zaporoską elektrownię jądrową; mając na uwadze, że 30 września 2022 r. siły rosyjskie uprowadziły Ihora Muraszowa, dyrektora generalnego zaporoskiej elektrowni jądrowej, który został później uwolniony; mając na uwadze, że zaporoska elektrownia jądrowa jest największą elektrownią jądrową w Europie, a jej ostatni działający reaktor został odłączony od sieci na początku września 2022 r. z powodu walk w elektrowni i wokół niej; mając jednak na uwadze, że nadal istnieje ryzyko katastrofy jądrowej;
- M. mając na uwadze, że w przemówieniu telewizyjnym z 21 września 2022 r. Władimir Putin ostrzegł, że jeśli zagrożona zostanie integralność terytorium Rosji, przez co rozumie on nielegalnie przyłączone terytoria Ukrainy, wówczas „z pewnością wykorzystamy wszystkie dostępne środki, aby chronić Rosję i nasz naród”; mając na uwadze, że słowa „wszystkie dostępne środki” to ledwie zamaskowany szantaż jądrowy;
- N. mając na uwadze, że 26 i 27 września 2022 r. w gazociągach Nord Stream 1 i 2 zaobserwowano znaczny spadek ciśnienia spowodowany wyciekami, co do których podejrzewa się, że były wynikiem wybuchów podwodnych wywołanych celowo prawdopodobnie na zlecenie podmiotu państwowego; mając na uwadze, że ilość metanu przedostającego się do atmosfery – choć trudno ją dokładnie zmierzyć – będzie prawdopodobnie znaczna i wywrze szkodliwy wpływ na środowisko;
- O. mając na uwadze, że 30 września 2022 r. prezydent Wołodymyr Zełenski ogłosił, że Ukraina złożyła formalny wniosek o przystąpienie do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO);

1. przypomina, że Unia Europejska zdecydowanie wspiera Ukrainę oraz jej suwerenność, niezależność i integralność terytorialną w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową; z całą stanowczością potępia nieuzasadnioną, niesprowokowaną i nielegalną wojnę napastniczą wytoczoną przez Rosję Ukrainie; przypomina, że Rosja ponosi pełną odpowiedzialność za tę wojnę oraz musi natychmiast jej zaprzestać i wycofać wszystkie swoje siły zbrojne i siły poplecznicze ze wszystkich terytoriów należących do Ukrainy uznanych przez społeczność międzynarodową;

Czwartek, 6 października 2022 r.

2. wyraża uznanie dla ogromnej odwagi narodu ukraińskiego, który ponosi ogromne ofiary, aby bronić swojego kraju i europejskich wartości, takich jak wolność, godność i demokracja; przypomina o uzasadnionym prawie Ukrainy, zgodnie z art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych, do obrony przed rosyjską wojną napastniczą w celu odzyskania pełnej kontroli nad całym swoim terytorium w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową; wyraża uznanie dla odwagi ukraińskich sił zbrojnych i ich bardzo skutecznego działania zarówno w walce, jak i z moralnego punktu widzenia, a także uznaje ich istotny wkład w bezpieczeństwo europejskie;
3. wzywa wszystkie kraje i organizacje międzynarodowe, aby jednoznacznie potępiły prowadzoną przez Rosję wojnę napastniczą oraz rosyjskie próby zagarnięcia terytorium siłą i w drodze fikcyjnych referendum; wzywa UE i jej państwa członkowskie do aktywnej współpracy z wieloma rządami, które zajęły neutralne stanowisko w sprawie rosyjskiej napaści na Ukrainę, tak by zbudować silny międzynarodowy sprzeciw wobec wszelkich siłowych zmian granic Ukrainy i w obronie prawa międzynarodowego;
4. zdecydowanie potępia masowe i poważne naruszenia praw człowieka i zbrodnie wojenne popełniane przez rosyjskie siły zbrojne, ich popleczników i władze okupacyjne wprowadzone w Ukrainie przez Rosję; utrzymuje, że winni urzędnicy rządowi i dowódcy wojskowi oraz sprawcy zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości, w tym ludobójstwa, muszą zostać pociągnięci do odpowiedzialności;
5. wzywa państwa członkowskie i inne kraje wspierające Ukrainę do wielokrotnego zwiększenia pomocy wojskowej, zwłaszcza tam, gdzie zwraca się o nią rząd ukraiński, aby umożliwić Ukrainie odzyskanie pełnej kontroli nad całym terytorium uznawanym przez społeczność międzynarodową oraz skuteczną obronę przed dalszą agresją ze strony Rosji; apeluje, aby rozważyć możliwość uruchomienia instrumentu pomocy wojskowej dla Ukrainy na zasadzie pożyczki-dzierżawy; wzywa w szczególności niezdecydowane państwa członkowskie, aby wniosły sprawiedliwy wkład w pomoc wojskową potrzebną do skrócenia wojny; przypomina, że niezdecydowanie wśród tych, którzy wspierają Ukrainę, jedynie przedłuża wojnę i kosztuje życie niewinnych Ukraińców; apeluje do przywódców UE o budowę trwałej jedności między państwami członkowskimi i krajami o podobnych poglądach, aby w pełni i bezwarunkowo wspierać Ukrainę w wojnie napastniczej wszczętej przez Rosję;
6. wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, aby za pośrednictwem platformy koordynacyjnej Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) koordynował dostawy broni, w tym inicjatywę UE na rzecz dostarczania zaawansowanych systemów uzbrojenia, takich jak czołgi Leopard; wzywa państwa członkowskie, aby natychmiast rozpoczęły szkolenia ukraińskich żołnierzy w tym zakresie;
7. jednoznacznie potępia jako nielegalne i niezgodne z prawem fikcyjne referenda, przeprowadzone pod groźbą użycia broni w celu anektowania obwodów donieckiego, chersońskiego, ługańskiego i zaporoskiego; przypomina, że referenda przeprowadzono z naruszeniem Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego; odrzuca sfałszowane wyniki referendum i nie uznaje ich, tak jak i późniejszego włączenia tych terytoriów do Rosji; uważa, że wyniki referendum są nieważne; uważa, że ogłoszona aneksja stanowi niebezpieczną i nieodpowiedzialną eskalację oraz rażące naruszenie prawa międzynarodowego i Karty Narodów Zjednoczonych, gwarantujących pokój na świecie, bezpieczeństwo, integralność terytorialną i suwerenność wszystkich państw, a także, że nie może ona pozostać i nie pozostanie bez reakcji ze strony społeczności międzynarodowej;
8. potępia rosyjski dekret prezydencki z 29 września 2022 r. w sprawie uznania „niezależności” ukraińskich obwodów chersońskiego i zaporoskiego, a także nielegalne traktaty o przyłączeniu tych ziem do Federacji Rosyjskiej podpisane 30 września 2022 r.; wyraża niezachwiane poparcie dla unijnej polityki nieuznawania nielegalnych działań Rosji wobec Ukrainy, w tym aneksji, w związku z tym wzywa Radę do przyjęcia dalszych surowych sankcji w odpowiedzi na te akty;
9. z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące ósmego pakietu sankcji wobec Rosji; wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby szybko zatwierdziły pakiet sankcji, unikały wszelkich opóźnień podyktowanych własnym interesem i ściśle wdrożyły sankcje; postuluje rozszerzenie sankcji na nowe obszary, w tym odcięcie od SWIFT Gazprombanku, Alfa Banku, Rosbanku, Tinkoff Banku, Saint Petersburg Banku, Rosyjskiego Regionalnego Banku Rozwoju i Banku Dalekowschodniego, a także dalsze zaostrezenie sankcji dotyczących kryptoaktywów i kryptowalut; apeluje do instytucji i państw członkowskich UE, aby utrzymywały jedność UE i zwiększyły presję na Kreml, w tym przez dalsze pakiety sankcji, obejmujące zakaz eksportu produktów zaawansowanych technologicznie i towarów strategicznych oraz inne sankcje mające na celu strategiczne osłabienie rosyjskiej gospodarki i bazy przemysłowej, w szczególności kompleksu wojskowo-przemysłowego; popiera przyjęcie indywidualnych sankcji wobec osób i podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w przymusowe deportacje i adopcje ukraińskich dzieci oraz w organizację i obserwację nielegalnych fikcyjnych referendum, a także wobec wszystkich członków partii reprezentowanych w Dumie, którzy sprawują funkcje w wybieralnych parlamentach na wszystkich szczeblach, w tym na szczeblu regionalnym i gminnym; wzywa państwa członkowskie, by aktywnie zapobiegały obchodzeniu sankcji, a także prowadziły dochodzenia w takich sprawach i ściagały sprawców; wzywa Komisję i współprawodawców, aby sprawnie sfinalizowali prace nad systemem prawnym umożliwiającym konfiskatę mienia zamrożonego w wyniku sankcji;

Czwartek, 6 października 2022 r.

10. ponawia apel o wprowadzenie natychmiastowego i pełnego embarga na import paliw kopalnych i uranu z Rosji oraz o całkowitą rezygnację z gazociągów Nord Stream 1 i 2 w celu zaprzestania finansowania maszyny wojennej Putina ze środków UE; postuluje, aby w celu zmniejszenia dochodów Rosji wprowadzić dalszy zakaz zakupu, importu i transportu tytanu, aluminium, miedzi, niklu, palladu, rodu oraz surowych i przetworzonych diamentów z Rosji lub przez Rosję do UE, a także importu produktów żelaznych i stalowych pochodzących lub wywożonych z Rosji, w tym rud żelaza i półproduktów; apeluje o ograniczenie do minimum dostępu Rosji do podstawowych zasobów przemysłowych, technologii i usług, zwłaszcza tych, których potrzebuje przemysł wojskowy państwa agresora;
11. ostrzega reżim Alaksandra Łukaszenki przed pomaganiem Rosji w wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie, włącznie z udziałem w działaniach mobilizacyjnych i przyjmowaniem poborowych na terytorium Białorusi; wzywa Komisję i Radę do objęcia Białorusi nowym pakietem sankcji w związku z mobilizacją;
12. potępia mobilizację w Rosji i wzywa do natychmiastowego zaprzestania przymusowego poboru; potępia działania zmuszające mieszkańców tymczasowo okupowanych terytoriów Ukrainy do pełnienia służby w rosyjskich siłach zbrojnych lub pomocniczych, co jest zakazane na mocy czwartej konwencji genewskiej; zdecydowanie apeluje do wszystkich Rosjan, aby nie dali się wciągnąć w tę wojnę, która narusza prawo międzynarodowe i dlatego została potępiona przez zdecydowaną większość krajów, wojnę, której wywołanie miało na celu jedynie ugruntowanie niedemokratycznego kleptokratycznego reżimu w Rosji i która ostatecznie doprowadzi do upadku rosyjskiej gospodarki i utraty przez Rosjan perspektyw na bezpieczną i dostatnią przyszłość; nalega na państwa członkowskie, aby wydawały wizy humanitarne obywatelom rosyjskim potrzebującym ochrony, np. tym, którzy są prześladowani z powodów politycznych;
13. wzywa państwa członkowskie, aby w pełni stosowały wytyczne Komisji dotyczące ogólnego wydawania wiz do wnioskodawców z Rosji oraz kontroli obywateli rosyjskich na granicach zewnętrznych, przy pełnym poszanowaniu prawa UE i prawa międzynarodowego, a także dopilnowały, by wszystkie wnioski o azyl, składane m.in. przez dysydentów, dezertków, mężczyzn unikających poboru i aktywistów, były rozpatrywane indywidualnie, z uwzględnieniem obaw przyjmujących państw członkowskich o bezpieczeństwo i zgodnie z dorobkiem prawnym UE w dziedzinie azylu; wzywa Radę i Komisję, by ściśle monitorowały sytuację w odniesieniu do wiz rosyjskich;
14. wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie, aby zwiększyły wsparcie dla krajów Zakaukazia i Azji Środkowej, które przyjmują licznych obywateli rosyjskich, w szczególności dla Gruzji, Kazachstanu, Uzbekistanu, Armenii i Kirgistanu, w celu utrzymania stabilności w tych regionach;
15. potępia dekret prezydenta Rosji z dnia 5 października 2022 r. uznający zaporoską elektrownię jądrową za „własność federalną” i nakazujący rosyjskiemu rządowi przejęcie nad nią kontroli; domaga się natychmiastowego wycofania rosyjskiego personelu wojskowego z zaporoskiej elektrowni jądrowej i jej okolic oraz utworzenia wokół niej strefy zdemilitaryzowanej; przypomina, że walki wokół elektrowni mogą doprowadzić do poważnej katastrofy o niewyobrażalnych konsekwencjach;
16. potępia jako nieodpowiedzialne i niebezpieczne niedawne rosyjskie groźby użycia broni jądrowej; apeluje do państw członkowskich i partnerów międzynarodowych o przygotowanie szybkiej i zdecydowanej reakcji na wypadek przeprowadzenia przez Rosję ataku jądrowego na Ukrainę; wzywa Rosję, aby natychmiast zaprzestała gróźb eskalacji jądrowej, gdyż globalne konsekwencje każdej katastrofy jądrowej dla życia ludzkiego i środowiska będą się utrzymywać przez dziesiątki lat; przypomina, że wszelkie próby przedstawienia przez Rosję ataków na okupowane terytoria jako ataku na Rosję, a tym samym jako powodu ataku jądrowego, są nielegalne i bezpodstawne i nie powstrzymają Unii Europejskiej od udzielania dalszej pomocy Ukrainie w obronie własnego terytorium;
17. wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie, aby zwiększyły wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego i wolnych mediów w Ukrainie i w Rosji i zacieśniły współpracę z nimi; podkreśla, że odporność Ukrainy i jej zdolność stawienia oporu w wojnie napastniczej wywołanej przez Rosję wymagają większego skupienia się na podmiotach humanitarnych w Ukrainie i wsparcia dla nich, w tym szczególnie jeśli chodzi o podmioty pomagające kobietom; wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie, aby nadal udzielały tymczasowego schronienia w UE osobom uciekającym przed wojną oraz pomagały w wydawaniu tymczasowych dokumentów podróży umożliwiających obywatelom Ukrainy, którzy znaleźli się w potrzasku w Rosji bez dokumentów tożsamości lub dokumentów podróży, opuszczenie kraju, jeśli sobie tego życzą; potępia systematyczne próby ze strony rosyjskiej mające spowolnić wjazd uchodźców ukraińskich do UE przez granice z Estonią i Łotwą, co może wkrótce doprowadzić do poważnego kryzysu humanitarnego; apeluje do państw członkowskich i ich służb kontroli granic, aby nie utrudniały takim uchodźcom wjazdu do UE;
18. wzywa Komisję do pracy nad kompleksowym pakietem na rzecz odbudowy dla Ukrainy, który powinien być skoncentrowany na natychmiastowej, średnio- i długoterminowej pomocy, odbudowie i ożywieniu gospodarczym oraz powinien pomóc w przyspieszeniu wzrostu gospodarczego, tam gdzie to możliwe, już teraz; przypomina, że pakietem na rzecz odbudowy powinni wspólnie kierować UE, międzynarodowe instytucje finansowe i partnerzy o podobnych poglądach; apeluje, aby z pakietem na rzecz odbudowy szły w parze niezbędne zdolności budżetowe UE;

Czwartek, 6 października 2022 r.

19. wyraża uznanie dla obywateli rosyjskich, którzy potępiają wojnę; potępia aresztowanie przez władze rosyjskie tysięcy pokojowych demonstrantów i apeluje o ich natychmiastowe uwolnienie;

20. wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie, aby zaczęły się zastanawiać nad tym, jak w przyszłości współpracować z Rosją i jak pomóc jej w pomyślnym przekształceniu się z autorytarnego reżimu w kraj demokratyczny, który zrezygnuje z rewizjonistycznej i imperialistycznej polityki; uważa, że pierwszym krokiem byłoby nawiązanie przez instytucje UE kontaktów z rosyjskimi przywódcami demokratycznymi i społeczeństwem obywatelskim oraz uzyskanie poparcia dla ich programu na rzecz demokratycznej Rosji; popiera utworzenie centrum demokracji dla Rosji, którego gospodarzem będzie Parlament Europejski;

21. przypomina, że podwodne wybuchy w pobliżu gazociągów Nord Stream miały miejsce podczas inauguracji nowego Gazociągu Bałtyckiego łączącego Norwegię z Polską przez Danię; uważa, że podwodne wybuchy gazociągów Nord Stream nie są przypadkiem i że coraz częściej spekuluje się, iż były one wynikiem skoordynowanego i celowego działania podmiotu państwowego; uważa, że wybuchy gazociągów Nord Stream pokazują, jak niebezpieczna była polityka zwiększania zależności od rosyjskich paliw kopalnych, oraz że wykorzystywanie energii jako broni weszło na nowy poziom; wzywa państwa członkowskie, aby wzmocniły i traktowały priorytetowo ochronę europejskiej infrastruktury krytycznej, w tym rurociągów i kabli morskich, oraz zwiększyły jej odporność na ataki zewnętrzne, a także aby dalej wspierały odporność partnerów UE w Europie Wschodniej i na Bałkanach Zachodnich; wzywa państwa członkowskie, aby przeprowadziły dochodzenie w sprawie aktów sabotażu przeciwko gazociągom Nord Stream; uważa, że celowo wywołane wybuchy podwodne stanowią atak na środowisko w UE;

22. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby współpracowały z organami międzynarodowymi przy gromadzeniu dowodów oraz wspierały postępowania przygotowawcze Międzynarodowego Trybunału Karnego w sprawie zbrodni wojennych popełnionych na terytorium Ukrainy od 20 lutego 2014 r.;

23. wzywa do ustanowienia międzynarodowego trybunału ad hoc ds. zbrodni agresji na Ukrainę, którego zadaniem byłoby ściganie Putina oraz wszystkich rosyjskich urzędników cywilnych i wojskowych oraz ich popleczników odpowiedzialnych za zaplanowanie, rozpoczęcie i prowadzenie wojny w Ukrainie;

24. potępia wielowarstwową strategię Rosji służącą tworzeniu, nagłaśnianiu i rozpowszechnianiu fałszywych i wypaczonych narracji oraz neoimperialistycznej ideologii „rosyjskiego porządku” na całym świecie; wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby wprowadziły sankcje przeciwko podmiotom i obywatelom rosyjskim oraz innym poplecznikom rozpowszechniającym rosyjską dezinformację, a także zastosowały dodatkowe środki w reakcji na wykorzystywanie przez Rosję informacji jako broni;

25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, Radzie Europy, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Biuru Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, Biuru Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża, Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ukrainy, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej oraz władzom Białorusi.

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0354

Wyniki przeprowadzonego przez Komisję przeglądu 15-punktowego planu działania w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie wyników przeprowadzonego przez Komisję przeglądu 15-punktowego planu działania w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju (2022/2692(RSP))**

(2023/C 132/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając nieoficjalny dokument Komisji z 26 lutego 2018 r. pt. „Feedback and way forward on improving the implementation and enforcement of Trade and Sustainable Development chapters in EU Free Trade Agreements” [Informacje zwrotne i możliwe kierunki działania dotyczące usprawnienia wykonywania i egzekwowania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju zawartych w unijnych umowach o wolnym handlu] (15-punktowy plan działania),
- uwzględniając komunikat Komisji z 22 czerwca 2022 r. pt.: „Siła partnerstw handlowych: współpraca na rzecz zielonego i sprawiedliwego wzrostu” (COM(2022)0409) (komunikat w sprawie przeglądu handlu i zrównoważonego rozwoju),
- uwzględniając Agendę Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- uwzględniając podstawowe konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP),
- uwzględniając wydaną przez MOP trójsstronną deklarację zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej (deklarację MNE),
- uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu, w tym porozumienie paryskie z 2015 r.,
- uwzględniając sprawozdania oceniające Międzyrządowego Zespołu PMZ ds. Zmian Klimatu,
- uwzględniając Konwencję o różnorodności biologicznej z 1992 r. i protokoły do niej,
- uwzględniając Konwencję o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem z 1975 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. pt. „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając komunikat Komisji z 23 lutego 2022 r. w sprawie godnej pracy na całym świecie na rzecz globalnej sprawiedliwej transformacji i trwałej odbudowy (COM(2022)0066),
- uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. pt. „Strategia »Od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),
- uwzględniając swoją rezolucję z 26 listopada 2020 r. w sprawie przeglądu polityki handlowej UE ⁽¹⁾ oraz komunikat Komisji z 18 lutego 2021 r. pt. „Przegląd polityki handlowej – otwarta, zrównoważona i asertywna polityka handlowa” (COM(2021)0066),
- uwzględniając pytanie Komisji Handlu Międzynarodowego do Komisji Europejskiej z 16 stycznia 2018 r. w sprawie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w umowach handlowych UE (O-000098/2017 – B8-0617/2017),
- uwzględniając nieoficjalny dokument Niderlandów i Francji na temat handlu, skutków społeczno-gospodarczych i zrównoważonego rozwoju z 8 maja 2020 r.;

⁽¹⁾ Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 155.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 17 lutego 2022 r. w sprawie praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie – sprawozdanie roczne za rok 2021 ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 13 marca 2018 r. w sprawie równouprawnienia płci w umowach handlowych zawieranych przez UE ⁽³⁾,
 - uwzględniając trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci (GAP) opublikowany 25 listopada 2020 r. (JOIN(2020)0017) i rezolucję Parlamentu z 10 marca 2022 r. w tej sprawie ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając sprawozdania roczne Komisji z wdrażania i egzekwowania umów handlowych UE,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 20 października 2021 r. pt. „Rozdziały nowej generacji dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju – przegląd 15-punktowego planu działania”,
 - uwzględniając nieoficjalny dokument Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z października 2021 r. pt. „Strengthening and Improving the Functioning of EU Trade Domestic Advisory Groups” [Wzmocnienie i poprawa funkcjonowania unijnych wewnętrznych grup doradczych ds. handlu],
 - uwzględniając podręcznik MOP i Komisji dotyczący oceny przepisów dotyczących pracy w umowach handlowych i inwestycyjnych opublikowany w 2017 r.,
 - uwzględniając podręcznik dotyczący wdrażania rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju w umowie handlowej między UE a Ekwadorem opublikowany w 2019 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie z maja 2022 r. w sprawie ostatecznego wyniku Konferencji w sprawie przyszłości Europy, a w szczególności postulat zawarty w jego art. 19 ust. 4,
 - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie wyników przeprowadzonego przez Komisję przeglądu 15-punktowego planu działania w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju (O-000029/2022 – B9-0021/2022).
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Handlu Międzynarodowego,
- A. mając na uwadze, że UE angażuje się na rzecz otwartego i opartego na zasadach systemu handlowego – sprawiedliwego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego; mając na uwadze, że polityka handlowa UE jest ważnym narzędziem geoeconomicznym; mając na uwadze, że pozytywny i proaktywny program handlowy jest kluczowy dla dobrobytu gospodarczego, konkurencyjności, innowacji i tworzenia nowych miejsc pracy wysokiej jakości w Europie;
- B. mając na uwadze, że UE – będąca największym blokiem handlowym na świecie – jest predestynowana do tego, by prowadzić współpracę i rozmowy, globalnie i dwustronnie, z krajami partnerskimi, tak by ściślej respektowano międzynarodowe normy pracy i przepisy środowiskowe dzięki jej polityce handlowej i umowom handlowym;
- C. mając na uwadze, że wszystkie współczesne unijne umowy handlowe zawierają rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że od 2018 r. źródłem wytycznych służących realizacji i egzekwowaniu tych rozdziałów jest 15-punktowy plan działania; mając na uwadze, że Parlament systematycznie apeluje o poprawę wdrażania i skutecznego egzekwowania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju oraz o możliwość stosowania sankcji w ostateczności;
- D. mając na uwadze, że w czerwcu 2021 r. Komisja rozpoczęła szczegółowy przegląd 15-punktowego planu działania w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju, aby poprawić zdolność ogółu umów handlowych do wspierania zrównoważonego handlu we współpracy z partnerami handlowymi;
- E. mając na uwadze, że UE, dzięki swojej polityce handlowej i działaniom zewnętrznym, wspólnie z Parlamentem, dzięki jego działalności ustawodawczej i dyplomacji parlamentarnej, ugruntowała ideę, zgodnie z którą warunki wytwarzania towarów i usług związane z prawami człowieka, środowiskiem, pracą i rozwojem społecznym są równie istotne co sam handel tymi towarami i usługami;
1. z zadowoleniem przyjmuje publikację wyników przeglądu dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że Parlament od dawna postulował kompleksowy przegląd rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju oraz położenie większego nacisku na ich wdrażanie i egzekwowanie; zauważa, że Komisja wskazała na możliwości poprawy w odniesieniu do sześciu priorytetów polityki;

⁽²⁾ Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 191.

⁽³⁾ Dz.U. C 162 z 10.5.2019, s. 9.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 150.

Czwartek, 6 października 2022 r.

2. z zadowoleniem odnotowuje, że Komisja zamierza wzmocnić rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju jako instrumenty współpracy oraz wykorzystać wczesną analizę niedociągnięć w celu określenia krajowych priorytetów wdrożeniowych z udziałem społeczeństwa obywatelskiego; zauważa, że przy określaniu niedociągnięć we wdrażaniu należy konsultować się z MOP i z Programem ONZ ds. Ochrony Środowiska oraz uwzględniać wielostronne umowy środowiskowe; uważa szczegółowe, wiążące czasowo plany wdrażania za przydatne narzędzie umożliwiające osiągnięcie pożądaných rezultatów;

3. ponownie podkreśla, że przed rozpoczęciem negocjacji w sprawie nowych umów o wolnym handlu należy starannie ustalić ich zakres; wzywa Komisję, aby ustalając zakres umów, uwzględniła treści istotne z punktu widzenia rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju;

4. popiera plan Komisji, aby udoskonalić postanowienia dotyczące zrównoważonego rozwoju we wszystkich umowach o wolnym handlu z myślą o gospodarce bezemisyjnej oraz priorytetowo traktować dostęp do rynku towarów i usług środowiskowych, a także dostęp do surowców i towarów energetycznych, które mają zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania gospodarki bezemisyjnej, pod warunkiem że jest to zgodne ze zrównoważonymi praktykami, nie szkodzi prawom człowieka, prawom pracowniczym i środowisku w państwach trzecich i respektuje wprowadzoną przez ONZ zasadę dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; apeluje, aby przeprowadzono kompleksowe oceny wpływu na zrównoważony rozwój w celu określenia przepisów, które nie należą do rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, a otwierają możliwości lub mogą stanowić wyzwanie dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

5. przypomina, że Parlament wezwał do wzmocnienia roli delegatur Unii w monitorowaniu realizacji zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; apeluje o przydzielenie w tym celu delegaturom Unii wystarczających zasobów finansowych i ludzkich oraz o usprawnienie prac służb Komisji, aby zapewnić odpowiednie zaangażowanie w kwestie zrównoważonego rozwoju związane z handlem, a także apeluje o koordynację i realizację programów budowania zdolności w celu promowania zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję i państwa członkowskie do jak najlepszego wykorzystania podejścia Drużyny Europy w celu zapewnienia koordynacji i spójności podczas współpracy z krajami partnerskimi w zwiąanych z handlem kwestiach zrównoważonego rozwoju;

6. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie funkcji głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych oraz przeprojektowanie pojedynczego punktu kontaktowego jako ważne kroki w kierunku wzmocnienia realizacji zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; przypomina o zobowiązaniu Komisji do nadawania takiej samej wagi domniemanym naruszeniom przepisów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju jak domniemanym naruszeniom zobowiązań w zakresie dostępu do rynku; zauważa, że do tej pory za pośrednictwem pojedynczego punktu kontaktowego złożono tylko jedną skargę związaną z naruszeniem przepisów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; podkreśla znaczenie uwzględnienia w przyszłości jasnych i precyzyjnych zobowiązań w rozdziałach dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju;

7. popiera wzmocnienie ustrukturyzowanej roli wewnętrznych grup doradczych na wszystkich etapach cyklu życia umów handlowych i wzywa do przyznania im roli monitorującej w odniesieniu do konkretnego sposobu wdrażania wszystkich kwestii mających wpływ na zrównoważony rozwój w umowach o wolnym handlu, w tym do przydzielenia im nadzoru nad planami wdrażania; wzywa do przyznania wewnętrznym grupom doradczym wystarczających środków finansowych i pomocy technicznej, aby umożliwić im właściwe wykonywanie ich zadań; podkreśla, że Komisja Handlu Międzynarodowego (INTA) Parlamentu Europejskiego zobowiązała się do organizowania dorocznej debaty z przedstawicielami wewnętrznych grup doradczych; uważa, że ściślejsza wymiana informacji między grupami monitorującymi Parlamentu i stałymi sprawozdawcami z jednej strony a wewnętrznymi grupami doradczymi z drugiej strony ma dla wszystkich uczestniczących istotną wartość; wzywa do utworzenia dobrze funkcjonujących wewnętrznych grup doradczych również w krajach i regionach partnerskich, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i opiniami wewnętrznych grup doradczych UE; z zadowoleniem odnotowuje, że wewnętrzne grupy doradcze mogą również składać skargi zbiorowe oraz że skarżący mający siedzibę w UE może reprezentować związane z handlem i zrównoważonym rozwojem interesy podmiotu mającego siedzibę w kraju partnerskim; wzywa Komisję do zapewnienia, aby – obok wewnętrznych grup doradczych – również organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogły składać skargi zbiorowe;

8. podkreśla, że dalsze dostosowanie egzekwowania przepisów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju do ogólnego systemu rozstrzygania sporów między państwami oraz rozszerzenie etapu zgodności na spory w ramach rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju doprowadzi do lepszego wdrożenia i egzekwowania zaleceń zawartych w sprawozdaniach zespołu ekspertów; jest zdania, że ustalone na szczeblu krajowym wkłady – jako namacalne zobowiązania stron porozumienia paryskiego – powinny być istotnym czynnikiem przy ocenie, czy miało miejsce jakiegokolwiek naruszenie porozumienia paryskiego; apeluje, aby arbitrzy odpowiedzialni za takie spory posiadali udokumentowaną wiedzę fachową w odpowiednich dziedzinach;

9. podkreśla, że istotna jest ocena ex post środowiskowych i społecznych skutków wszystkich postanowień umów o wolnym handlu oraz przegląd skuteczności postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju;

Czwartek, 6 października 2022 r.

10. z zadowoleniem odnotowuje, że w dokumencie końcowym zawarto powtarzany od dawna apel Parlamentu o to, by stosowanie sankcji handlowych było ostatecznością w przypadku poważnych naruszeń zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, a konkretnie podstawowych zasad i praw pracy sformułowanych przez MOP, oraz istotnych naruszeń porozumienia paryskiego; wyraża nadzieję, że na 15. Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej, która odbędzie się w grudniu 2022 r., spełnione zostaną warunki, dzięki którym konwencja stanie się możliwa do egzekwowania, jak przewidziano w komunikacie w sprawie przeglądu dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju;
11. zauważa, że Komisja nie przedstawiła wzorcowego rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju, oraz uznaje jednocześnie, że wszystkie elementy komunikatu w sprawie przeglądu handlu i zrównoważonego rozwoju muszą być opracowane w sposób dostosowany do potrzeb, w zależności od danego partnera handlowego;
12. oczekuje, że zasady dotyczące wyników przeglądu 15-punktowego planu działania dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju zostaną odzwierciedlone we wszystkich negocjowanych przez UE umowach handlowych i przyszłych umowach handlowych przedkładanych Parlamentowi do zatwierdzenia, a także w procesie modernizacji wszystkich obowiązujących umów o wolnym handlu, z wykorzystaniem specjalnych klauzul przeglądowych zawartych w istniejących umowach lub innych odpowiednich procedur;
13. uważa, że wyniki procesu przeglądu handlu i zrównoważonego rozwoju stanowią ważny krok w kierunku zapewnienia, aby umowy handlowe spełniały od dawna formułowane przez Parlament postulaty oraz oczekiwania społeczeństwa obywatelskiego i obywateli, a jednocześnie w kierunku zagwarantowania, by umowy handlowe UE pozostały dla partnerów handlowych możliwe do negocjacji i atrakcyjne;
14. podtrzymuje swoje zobowiązanie do dalszej intensyfikacji prac parlamentarnych w zakresie kontroli zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju oraz ich realizacji w całym cyklu życia umów handlowych, w tym za pośrednictwem specjalnych grup monitorujących, specjalnych misji parlamentarnych Parlamentu Europejskiego i ewentualnych wspólnych parlamentarnych komisji monitorujących utworzonych we współpracy z krajami partnerskimi; zwraca się do Komisji o okresowe składanie Parlamentowi za pośrednictwem komisji INTA lub specjalnych grup monitorujących sprawozdań na temat postępów osiągniętych w zakresie zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju oraz realizacji tych zobowiązań przez kraje partnerskie;
15. podkreśla, że aby możliwości gospodarcze powstałe w związku z umowami handlowymi przynosiły korzyści zarówno kobietom, jak i mężczyznom, należy uwzględnić aspekt płci w całym procesie, od oceny wpływu na zrównoważony rozwój po wdrażanie, w tym poprzez przewidzenie specjalnych rozdziałów dotyczących płci;
16. przypomina, że jak wskazano w przeglądzie polityki handlowej, wszystkie przyszłe umowy o wolnym handlu UE powinny zawierać rozdział dotyczący zrównoważonych systemów żywnościowych, powiązany z rozdziałem dotyczącym handlu i zrównoważonego rozwoju;
17. podkreśla, że UE – będąca największym na świecie blokiem handlowym – musi podjąć ambitne działania zgodne z kierunkiem wytyczonym przez Światową Organizację Handlu i opracować dodatkowe autonomiczne instrumenty wspierające globalne działania w dziedzinie klimatu, walkę z utratą różnorodności biologicznej i wylesianiem, poprawę dobrostanu zwierząt, ustanowienie zasad zrównoważonego rozwoju mających zastosowanie do przedsiębiorstw, a także wspierające należytą staranność i zwalczanie pracy przymusowej, wspierające rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym i zieloną transformację energetyczną oraz służące zapewnieniu godnej pracy na całym świecie, a także skłaniające partnerów handlowych UE do przestrzegania tych zasad, z wykorzystaniem dialogu i preferencji taryfowych; wzywa Komisję do wykorzystania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju do promowania ratyfikacji konwencji MOP zawartych w deklaracji MNE;
18. podkreśla, że działania wielostronne są najlepszym sposobem osiągnięcia globalnego przejścia na neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla, sprzyjającą włączeniu społecznemu i zrównoważoną gospodarkę, w której przestrzegane są prawa pracowników, oraz wzywa UE do zintensyfikowania prac w tym celu na szczeblu wielostronnym, zwłaszcza w ramach Światowej Organizacji Handlu, oraz przez wspieranie ściślejszej współpracy z MOP, Programem Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska i współpracy z uwzględnieniem wielostronnych umów środowiskowych;
19. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, rządów i parlamentom państw członkowskich, Międzynarodowej Organizacji Pracy, Programowi Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska oraz stronom wielostronnych umów środowiskowych.

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0355

Unijne podejście do zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej – Wkład UE w działania służące przewyżczeniu globalnego wyzwania

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie unijnego podejścia do zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej – wkład UE w działania służące przewyżczeniu globalnego wyzwania (2022/2641(RSP))

(2023/C 132/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 15 lutego 2022 r. zatytułowany „Unijne podejście do zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej – Wkład UE w działania służące przewyżczeniu globalnego wyzwania” (JOIN(2022)0004),
 - uwzględniając konkluzje Rady z 11 listopada 2020 r. zatytułowane „Wytyczne dotyczące europejskiego wkładu w ustanawianie głównych zasad globalnej gospodarki kosmicznej”,
 - uwzględniając komunikat Komisji z 22 lutego 2021 r. zatytułowany „Plan działania na rzecz synergii między przemysłem cywilnym, obronnym i kosmicznym” (COM(2021)0070),
 - uwzględniając wytyczne Komitetu ONZ ds. Pokojowego Wykorzystania Przestrzeni Kosmicznej z 20 czerwca 2019 r. dotyczące trwałego zrównoważonego charakteru działań prowadzonych w przestrzeni kosmicznej,
 - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej (O-000035/2022 – B9-0022/2022),
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii,
- A. mając na uwadze, że zarządzanie ruchem w przestrzeni kosmicznej (STM) ma strategiczne znaczenie z punktu widzenia Unii i przyczynia się do zapewniania bezpieczeństwa i autonomii w dostępie do przestrzeni kosmicznej oraz w prowadzonej w niej działalności, z gwarancją bezpiecznego powrotu, a także zapewnia zrównoważony charakter działań prowadzonych w przestrzeni kosmicznej oraz wspiera i gwarantuje nieprzerwaną konkurencyjność unijnego przemysłu kosmicznego;
- B. mając na uwadze, że ostatnio znacznie wzrosła liczba operacji i śmieci kosmicznych oraz satelitów na orbicie; mając na uwadze, że rozwój ten spowodował gwałtowny wzrost zagrożenia dla bezpieczeństwa operacji kosmicznych na orbicie i naruszył równowagę przestrzeni kosmicznej; mając na uwadze, że może to zagrażać usługom świadczonym przez komponenty unijnego programu kosmicznego;
- C. mając na uwadze, że w przemyśle pojawiły się nowe trendy, co skomercjalizowało podejście do przestrzeni kosmicznej, spowodowało pojawienie się nowych podmiotów niepublicznych w sektorze kosmicznym, które planują rozmieszczenie megakonstelacji na niskiej orbicie okołoziemskiej, a także mając na uwadze inne trendy w przemyśle, takie jak górnictwo kosmiczne;
- D. mając na uwadze, że liczne technologie zapewniają niezawodne rozwiązania w zakresie ruchu w przestrzeni kosmicznej oraz zagrożeń zatorami komunikacyjnymi i kolizjami; mając na uwadze rozwój wielu innowacyjnych rozwiązań UE oraz prywatnych i publicznych inicjatyw do wykrywania i śledzenia śmieci kosmicznych; mając na uwadze, że techniki (automatycznego) unikania kolizji statków kosmicznych, unikania, usuwania i remediacji śmieci kosmicznych oraz ograniczania ich ilości to skuteczne narzędzia, których regulacja i wdrażanie wymagają odpowiednich przepisów;
- E. mając na uwadze, że unijny program kosmiczny zawiera komponent orientacji sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej, obejmujący podkomponent obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych (SST), który stanowi filar STM;
- F. mając na uwadze, że kompleksowe międzynarodowe ramy regulacyjne zawierające szczegółowe zasady i specyfikacje techniczne dla STM nie są rozwinięte w takim samym stopniu jak w innych sektorach (transportowych) oraz ograniczają się do dobrowolnych wytycznych;
1. z zadowoleniem przyjmuje planowane działania nakreślone we wspólnym komunikacie zatytułowanym „Unijne podejście do zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej – Wkład UE w działania służące przewyżczeniu globalnego wyzwania”;

Czwartek, 6 października 2022 r.

2. z zadowoleniem przyjmuje ostatnie zmiany w sektorze kosmicznym, w tym pojawienie się na rynku nowych firm i przejście przez rynek usług świadczonych przez różne komponenty unijnego programu kosmicznego;
3. podkreśla, że wzrost liczby operacji kosmicznych, liczba podmiotów w przestrzeni kosmicznej oraz bezprecedensowe powiększenie się konstelacji satelitów to dane ilościowe ilustrujące poważne problemy, którym trzeba stawić czoło, przede wszystkim wykorzystując środki prewencyjne oraz rozwijając i wdrażając zaawansowane, automatyczne technologie, takie jak automatyczne unikanie kolizji; zaznacza w tym kontekście, że niezbędna automatyzacja procesów obsługi i śledzenia wymaga zastosowania sztucznej inteligencji, obliczeń wielkiej skali i uczenia maszynowego;
4. zwraca uwagę, że właściwe zarządzanie ruchem w przestrzeni kosmicznej wymaga danych opartych na wskaźnikach ilościowych i narzędzi pomiaru oraz większej liczby i lepszej jakości czujników, rozbudowanego udostępniania danych i postępów w kwestii śmieci kosmicznych;
5. podkreśla, że w związku z rozwojem sektora kosmicznego UE musi przyjąć ambitne podejście strategiczne obejmujące aspekty regulacyjne, wymiar międzynarodowy oraz usługi SST;
6. kładzie nacisk na konieczność propagowania uznawanej międzynarodowo definicji STM, aby zagwarantować wspólne rozumienie wszystkich parametrów, co przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa operacjom kosmicznym w coraz bardziej zatłoczonym kosmosie;
7. uważa, że aby zagwarantować bezpieczne operacje kosmiczne, za podstawę równych warunków działania w całej UE powinny posłużyć jasne ramy regulacyjne działań w przestrzeni kosmicznej i kompleksowe ramy europejskich wiążących przepisów; wzywa Komisję do opracowania pakietu unijnych zasad, standardów, specyfikacji technicznych i wytycznych oraz do aktywnego promowania tych zasad na szczeblu międzynarodowym;
8. podkreśla, że bezpieczeństwo i ochrona powinny być brane pod uwagę już w fazie projektowania, że wynoszenie na orbitę i aktywa kosmiczne muszą mieć zrównoważony charakter, że najlepsze obecnie praktyki i wytyczne nie są dostatecznie wykorzystywane oraz że fragmentaryzacja nie sprzyja skutecznemu podejściu na dużą skalę; podkreśla, że zmiany te należy dokładnie i jasno przygotować, by można było szybko je wdrożyć na szczeblu międzynarodowym i by uniknąć nadmiernego obciążania biurokracją przemysłu kosmicznego;
9. wzywa Komisję do uwzględnienia zarówno potrzeb cywilnych, jak i obronności i bezpieczeństwa, do oceny skutków rozwoju STM dla europejskich podmiotów publicznych i prywatnych oraz do konsultacji ze stronami zainteresowanymi spoza UE;
10. wzywa Komisję do zwrócenia się do państw trzecich i organizacji międzynarodowych, bez uszczerbku dla autonomii Unii;
11. wzywa Komisję do rozszerzenia oferty unijnych usług SST o zbieranie danych i analizę wejścia w atmosferę i fragmentacji oraz do dalszego rozwijania unijnej bazy danych SST, dotyczących między innymi wykrytych, skatalogowanych i przewidywanych ruchów obiektów kosmicznych;
12. podkreśla konieczność wspierania rozwoju potencjału SST oraz intensyfikacji badań i innowacji w STM;
13. podkreśla, że śmieci kosmiczne to palący problem wymagający pilnego rozwiązania; w związku z tym wzywa Komisję do dalszych inwestycji w badanie i wdrażanie technologii ograniczających śmieci kosmiczne z wykorzystaniem wszystkich możliwości finansowania badań i innowacji UE, takich jak program „Horyzont Europa”, misja zbadania kosmosu Cassini-Huygens, programy pilotażowe, w tym synergia między różnymi programami UE i łączenie ich oraz, w miarę możliwości, środki Europejskiej Agencji Kosmicznej;
14. wzywa Komisję do działań politycznych i dyplomatycznych, w tym do współpracy z ONZ, by wypracować kompleksowe podejście, zastosować wspólne normy i zasady oraz wdrożyć konkretne rozwiązania w STM na szczeblu globalnym;

Czwartek, 6 października 2022 r.

15. zachęca Komisję do ułatwienia UE udziału w umowie ONZ o ratowaniu kosmonautów ⁽¹⁾, konwencji o odpowiedzialności ⁽²⁾ i konwencji o rejestracji ⁽³⁾.
16. wzywa Komisję, by do 2024 r. przedstawiła przepisy dotyczące STM, obejmujące zarządzanie systemem i obowiązki proponowanej Agencji UE ds. Programu Kosmicznego oraz – na podstawie oceny śródkresowej wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i obecnego programu kosmicznego Unii – włączenie STM do następnego programu kosmicznego;
17. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
-

⁽¹⁾ Umowa o ratowaniu kosmonautów, powrocie kosmonautów i zwrocie obiektów wypuszczonych w przestrzeń kosmiczną z 1967 r.

⁽²⁾ Konwencja o międzynarodowej odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne z 1971 r.

⁽³⁾ Konwencja w sprawie rejestracji obiektów wyrzuconych w przestrzeń kosmiczną z 1974 r.

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0356

Impuls do działań na rzecz oceanów: poprawa zarządzania oceanami i różnorodności biologicznej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie impulsu do działań na rzecz oceanów w celu poprawy zarządzania oceanami i różnorodności biologicznej (2022/2836(RSP))

(2023/C 132/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając swoją rezolucję z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽¹⁾,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 10 listopada 2016 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami: program działań na rzecz przyszłości oceanów (JOIN(2016)0049),
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 stycznia 2018 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami: program działań na rzecz przyszłości oceanów w kontekście celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030 ⁽²⁾,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 24 czerwca 2022 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami – wyznaczenie kierunku działań na rzecz zrównoważonej niebieskiej planety (JOIN(2022)0028),
- uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030: Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380), w tym cel polegający na stworzeniu spójnej sieci obejmującej 30 % morskich obszarów chronionych w UE do 2030 r., oraz swoją rezolucję w tej sprawie z 9 czerwca 2021 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającą ramy planowania przestrzennego obszarów morskich ⁽⁵⁾ (dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich),
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 marca 2021 r. w sprawie wpływu odpadów morskich na rybołówstwo ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 3 maja 2022 r. w sprawie kierunku zrównoważonej niebieskiej gospodarki w UE: rola sektorów rybołówstwa i akwakultury ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 6 lipca 2016 r. w sprawie decyzji Japonii o wznowieniu połowów wielorybów w sezonie 2015–2016 ⁽⁸⁾ i z 12 września 2017 r. w sprawie połowań na wieloryby w Norwegii ⁽⁹⁾,
- uwzględniając projekt Komisji w ramach programu „Horyzont Europa” dotyczący odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r. (Misja Rozgwieżdża 2030),

⁽¹⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 458 z 19.12.2018, s. 9.

⁽³⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 494 z 8.12.2021, s. 14.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0135.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 123.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 30.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z 10 października 2007 r. zatytułowany „Zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej” (COM(2007)0575),
- uwzględniając umowę o partnerstwie między Unią Europejską a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku zawartą w wyniku negocjacji w sprawie porozumienia zastępującego umowę z Kotonu,
- uwzględniając ratyfikację i wejście w życie konwencji z 2010 r. o odpowiedzialności i odszkodowaniu za szkodę związaną z przewozem morskim substancji niebezpiecznych i szkodliwych, zmieniającej poprzedni akt przyjęty w 1996 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ zatytułowaną „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” przyjętą na szczycie ONZ poświęconym zrównoważonemu rozwojowi w Nowym Jorku 25 września 2015 r., a w szczególności cel zrównoważonego rozwoju nr 14 określony w tej agendzie, który zakłada ochronę i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich,
- uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienie paryskie, które weszło w życie 4 listopada 2016 r.,
- uwzględniając pakt klimatyczny z Glasgow dotyczący UNFCCC, przyjęty 13 listopada 2021 r.,
- uwzględniając Konwencję o różnorodności biologicznej, która weszła w życie 29 grudnia 1993 r.,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), która została podpisana w Montego Bay (Jamajka) 10 grudnia 1982 r. i weszła w życie 16 listopada 1994 r.,
- uwzględniając zakres kompetencji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego ustanowionej na mocy UNCLOS oraz porozumienie z 1994 r. dotyczące wdrożenia części XI UNCLOS,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu na temat oceanów i kriosfery w warunkach zmiany klimatu, opublikowane 24 września 2019 r.,
- uwzględniając ogłoszoną przez ONZ dekadę nauki o oceanach na rzecz zrównoważonego rozwoju (2021–2030),
- uwzględniając sprawozdanie z maja 2019 r. na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, sporządzone przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów,
- uwzględniając szczyt „Jeden Ocean”, który odbył się w Breście (Francja) w dniach 9–11 lutego 2022 r.,
- uwzględniając rezolucję w sprawie wyeliminowania zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi; w kierunku prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego, przyjętą przez Zgromadzenie ONZ ds. Ochrony Środowiska w Nairobi 2 marca 2022 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 24 grudnia 2017 r. w sprawie prawnie wiążącego międzynarodowego instrumentu na podstawie UNCLOS, dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
- uwzględniając konferencję wysokiego szczebla ONZ wspierającą realizację celu zrównoważonego rozwoju nr 14 (konferencja ONZ w sprawie oceanów), która odbyła się w Lizbonie w dniach 27 czerwca – 1 lipca 2022 r., oraz późniejsze przyjęcie deklaracji lizbońskiej,
- uwzględniając siódmą konferencję wysokiego szczebla pt. „Nasz ocean”, zorganizowaną przez Republikę Palau i Stany Zjednoczone 13 i 14 kwietnia 2022 r.,
- uwzględniając Konferencję Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP15), która ma odbyć się w Montrealu w dniach 5–17 grudnia 2022 r.,
- uwzględniając porozumienie Światowej Organizacji Handlu (WTO) w sprawie zniesienia szkodliwych dotacji dla rybołówstwa, przyjęte na 12. konferencji ministerialnej WTO 17 czerwca 2022 r.,
- uwzględniając deklarację z Bizerte przyjętą na Światowym Forum Morskim we wrześniu 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne 20/2022 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 26 września 2022 r. zatytułowane „Działania UE na rzecz zwalczania nielegalnych połowów – Niejednolite stosowanie kontroli i sankcji przez państwa członkowskie osłabia istniejące systemy kontroli”,

Czwartek, 6 października 2022 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z 19 listopada 2020 r. zatytułowany „Strategia UE mająca na celu wykorzystanie potencjału energii z morskich źródeł odnawialnych na rzecz neutralnej dla klimatu przyszłości” (COM(2020)0741),
 - uwzględniając swoją rezolucję z 16 lutego 2022 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz energii z morskich źródeł odnawialnych ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne 26/2020 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 26 listopada 2020 r. zatytułowane „Środowisko morskie – ochrona przewidziana przez UE jest szeroko zakrojona, lecz powierzchowna”,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 8 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia chronionych obszarów morskich Antarktyki i ochrony różnorodności biologicznej Oceanu Południowego ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 7 lipca 2021 r. w sprawie wpływu morskich farm wiatrowych i innych systemów energii ze źródeł odnawialnych na sektor rybołówstwa ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Parlament Europejski uznał sytuację klimatyczną i środowiskową za alarmującą oraz zobowiązał się do niezwłocznego działania na rzecz zwalczania i powstrzymania tego zagrożenia, zanim będzie za późno; mając na uwadze, że utrata różnorodności biologicznej i zmiana klimatu są ze sobą powiązane, potęgują się wzajemnie i stanowią jednakowe zagrożenie dla życia na naszej planecie, więc należy pilnie zająć się oboma tymi zjawiskami;
- B. mając na uwadze, że nigdy wcześniej w historii ludzkości stan przyrody nie pogarszał się w takim tempie i na taką skalę; mając na uwadze, że według szacunków milion gatunków na całym świecie jest zagrożonych wyginięciem; mając na uwadze, że stan jedynie 23 % gatunków i 16 % siedlisk objętych dyrektywami UE w sprawie ochrony przyrody jest odpowiedni;
- C. mając na uwadze, że oceany zajmują 71 % powierzchni Ziemi, wytwarzają połowę naszego tlenu, pochłaniają jedną trzecią emisji CO₂ i 90 % nadmiaru ciepła w systemie klimatycznym ⁽¹³⁾ oraz odgrywają wyjątkową i kluczową rolę w regulowaniu klimatu w czasie kryzysu klimatycznego;
- D. mając na uwadze, że świat przechodzi kryzys klimatyczny i środowiskowy, który wymaga globalnej reakcji oraz ustalenia wspólnych wyzwań, synergii i obszarów współpracy;
- E. mając na uwadze, że głębiny morskie charakteryzują się najprawdopodobniej największą na Ziemi różnorodnością biologiczną, ponieważ występuje tam około 250 000 znanych gatunków i wiele więcej jeszcze nieodkrytych, a co najmniej dwie trzecie światowych gatunków morskich nadal nie zostało zidentyfikowanych ⁽¹⁴⁾;
- F. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie stanowią największy na świecie obszar morski, jeśli uwzględni się obszary morskie krajów i terytoriów zamorskich;
- G. mając na uwadze, że oceany przyczyniają się również do bezpieczeństwa żywnościowego i zdrowia, ponieważ zapewniają ponad 3 mld osób podstawowe źródło białka, dostarczają energię odnawialną i zasoby mineralne, tworzą miejsca pracy w społecznościach przybrzeżnych, umożliwiają transport naszych towarów i ułatwiają komunikację internetową;
- H. mając na uwadze, że działalność człowieka, w tym przełowienie i szkodliwe techniki połowowe, takie jak operacje połowowe mające kontakt z dnem, zanieczyszczenie, przemysłowe działania wydobywcze i kryzys klimatyczny, stanowi obciążenie dla oceanów i nie dość, że prowadzi do nieodwracalnych szkód, takich jak ocieplenie oceanów, podnoszenie się poziomu mórz, zakwaszenie, odtlenienie, erozja wybrzeży, zanieczyszczenie mórz, nadmierna eksploatacja morskiej różnorodności biologicznej, utrata i degradacja siedlisk oraz ograniczenie biomasy, to ma również wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi i zwierząt, a także innych organizmów;

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 66.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 214.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 88.

⁽¹³⁾ Działania ONZ w dziedzinie klimatu, „The ocean – the world's greatest ally against climate change” [Ocean – największy sojusznik świata w walce ze zmianą klimatu].

⁽¹⁴⁾ „Marine Biodiversity and Ecosystems Underpin a Healthy Planet and Social Well-Being” [Różnorodność biologiczna i ekosystemy mórz to podstawa zdrowej planety i dobrostanu społecznego], *UN Chronicle*, nr 1 i 2, tom LIV – *Our Ocean, Our World*, maj 2017 r.

Czwartek, 6 października 2022 r.

- I. mając na uwadze, że według Międzyrządowej Platformy Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów oraz Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu różnorodność biologiczna mórz jest poważnie zagrożona; mając na uwadze, że Europejska Agencja Środowiska wydała ostrzeżenia o obecnym stanie degradacji europejskiego środowiska morskiego oraz o potrzebie szybkiej odbudowy naszych ekosystemów morskich przez zajęcie się wpływem działalności człowieka na środowisko morskie; mając na uwadze, że obszary morskie o największej różnorodności biologicznej, takie jak rafy koralowe, lasy namorzynowe i skupiska trawy morskiej, są silnie zdegradowane i zagrożone zmianą klimatu i zanieczyszczeniem;
- J. mając na uwadze, że nieosiągnięcie celów porozumienia paryskiego wiązałoby się z ogromnymi skutkami środowiskowymi i kosztami gospodarczymi, w tym zwiększyłoby prawdopodobieństwo osiągnięcia punktów krytycznych, w których poziomy temperatury zaczęłyby ograniczać zdolność przyrody do absorpcji dwutlenku węgla w oceanie;
- K. mając na uwadze, że wieloryby zwiększają wydajność ekosystemów i odgrywają istotną rolę w wychwytywaniu dwutlenku węgla z atmosfery; mając na uwadze, że każdy duży wieloryb pochłania przez całe swoje życie średnio 33 tony CO₂; mając na uwadze, że zgodnie z obliczeniami Międzynarodowego Funduszu Walutowego przywrócenie liczebności wielorybów do stanu sprzed ich połowów spowodowałoby znaczny wzrost ilości korzystnego dla klimatu fitoplanktonu, co z kolei skutkowałoby dodatkowym wychwytywaniem setek milionów ton CO₂ rocznie, a to odpowiada nagłemu pojawieniu się 2 mld drzew⁽¹⁵⁾; mając na uwadze, że ochrona wielorybów powinna być jednym z priorytetów międzynarodowego zarządzania oceanami;
- L. mając na uwadze, że oceany należy uznać na szczeblu międzynarodowym za globalne dobro wspólne i chronić je za ich wyjątkowy charakter, wzajemne powiązania i podstawowe usługi ekosystemowe, od których zależą przetrwanie i dobrostan obecnych i przyszłych pokoleń;
- M. mając na uwadze, że najbardziej oddalone regiony i wyspy UE – ze względu na swoje cechy geograficzne i specyfikę – pomagają UE czerpać korzyści z geostrategicznego, ekologicznego, gospodarczego i kulturowego wymiaru oceanów, w związku z czym na UE spoczywa pewna odpowiedzialność; mając na uwadze, że w porównaniu z resztą UE i pozostałymi rozwiniętymi krajami świata regiony najbardziej oddalone i wyspy należą do najbardziej dotkniętych zmianą klimatu, zwłaszcza pod względem zrównoważonego rozwoju;
- N. mając na uwadze, że Europejska Agencja Środowiska zdefiniowała zarządzanie oceanami jako „takie administrowanie światowymi oceanami i ich zasobami oraz takie ich wykorzystywanie, aby były zdrowe, produktywnie, bezpieczne, chronione i odporne”⁽¹⁶⁾;
- O. mając na uwadze, że niebieska gospodarka UE zapewnia bezpośrednio 4,5 mln miejsc pracy i obejmuje wszystkie gałęzie przemysłu i sektory związane z oceanami, morzami i wybrzeżami, takie jak żegluga, morski transport pasażerski, rybołówstwo i wytwarzanie energii, a także porty, stocznie, turystyka przybrzeżna i akwakultura lądowa; mając na uwadze, że kwestie gospodarcze związane z oceanami są ważnym elementem pakietu Europejskiego Zielonego Ładu i planu odbudowy oraz mając na uwadze, że rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki w odniesieniu do ekosystemów morskich może znacznie pobudzić rozwój gospodarczy i tworzenie miejsc pracy, zwłaszcza w krajach i regionach przybrzeżnych i wyspiarskich oraz w regionach najbardziej oddalonych⁽¹⁷⁾;
- P. mając na uwadze, że na szczycie „Jeden Ocean”, który odbył się w Breście w lutym 2022 r., Francja i Kolumbia powołały światową koalicję na rzecz niebieskiego dwutlenku węgla, a także powstała koalicja o ambitnych celach w zakresie morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
1. apeluje, aby UE była liderem w ochronie oceanów, odtwarzaniu ekosystemów morskich i informowaniu o kluczowej roli oceanów w zapewnieniu, by życie ludzi i zwierząt na Ziemi było nadal możliwe, oraz o licznych korzyściach, jakie oceany przynoszą naszym społeczeństwom; uważa w związku z tym, że trzeba wzmocnić naszą więź z oceanami; zachęca Komisję, aby propagowała kwestię uwzględniania w większym stopniu ochrony oceanów w innych obszarach polityki, np. na zbliżających się konferencjach w sprawie klimatu i różnorodności biologicznej, w szczególności COP15 i COP27;

⁽¹⁵⁾ Międzynarodowy Fundusz Walutowy, „A strategy to protect whales can limit greenhouse gases and global warming” [Strategia ochrony wielorybów może ograniczyć emisję gazów cieplarnianych i globalne ocieplenie], grudzień 2019 r.

⁽¹⁶⁾ Europejska Agencja Środowiska, „Ocean governance” [Zarządzanie oceanami], 5 maja 2022 r.

⁽¹⁷⁾ Parlament zwrócił na to uwagę w rezolucji z 3 maja 2022 r. w sprawie kierunku zrównoważonej niebieskiej gospodarki w UE: rola sektorów rybołówstwa i akwakultury.

Czwartek, 6 października 2022 r.

2. jest rozczarowany faktem, że uczestnicy piątej konferencji międzyrządowej nie przyjęli ostatecznie traktatu o pełnym morzu, ale przyznaje, że poczyniono postępy; uważa, że konieczne jest zapewnienie ochrony różnorodności biologicznej poza jurysdykcją krajową, aby chronić, zachować i odbudować życie w morzach oraz wykorzystywać nasze wspólne zasoby oceaniczne w sposób sprawiedliwy i zrównoważony; wzywa Komisję i państwa członkowskie do niezwłocznego wznowienia negocjacji w sprawie traktatu o pełnym morzu, aby przyjąć ambitne podejście do negocjacji w sprawie traktatu o morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową, gwarantującego ambitne, skuteczne i przyszłościowe ramy międzynarodowe, które mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu, jakim jest ochrona co najmniej 30 % oceanów i mórz na całym świecie;
3. podkreśla, że konferencja stron traktatu powinna posiadać pełne kompetencje do przyjmowania skutecznych planów zarządzania i środków dotyczących chronionych obszarów morskich, i jest głęboko przekonany, że każdy rodzaj mechanizmów opt-out osłabiałby wysiłki na rzecz ochrony środowiska morskiego; podkreśla ponadto, że traktat powinien też obejmować mechanizm sprawiedliwego i równego dostępu do korzyści płynących z morskich zasobów genetycznych i dzielenia się nimi oraz zapewniać odpowiednie finansowanie na potrzeby podstawowych funkcji traktatu, a także wsparcie finansowe, naukowe i techniczne dla państw, które tego potrzebują, przez budowanie zdolności i transfer technologii morskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby poparły uwzględnianie oceanów jako globalnego dobra wspólnego w preambule przyszłych deklaracji i traktatów międzynarodowych, zwłaszcza dotyczących morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową;
4. podkreśla, że zbliżające się konferencje w sprawie klimatu (COP27) i różnorodności biologicznej (COP15) będą miały kluczowe znaczenie dla zapewnienia głównej roli oceanów w walce ze zmianą klimatu oraz w pełnej realizacji celów porozumienia paryskiego i Konwencji o różnorodności biologicznej; uważa, że dobry stan oceanów i mórz ma kluczowe znaczenie dla utrzymania ich roli w łagodzeniu zmiany klimatu i dla osiągnięcia celu dotyczącego temperatury określonego w porozumieniu paryskim; ponawia swój apel, by na COP15 Unia dążyła do opracowania ambitnych globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r. zawierających cele dotyczące zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, np. przez prawnie wiążące globalne cele w zakresie odbudowy i ochrony na poziomie co najmniej 30 % do 2030 r.;

Poprawa zarządzania oceanami na szczeblu unijnym i międzynarodowym

5. uważa, że walka z degradacją oceanów wymaga znacznych wspólnych wysiłków; wzywa do globalnego, systemowego, zintegrowanego i ambitnego zarządzania;
6. ponawia apel do Komisji i państw członkowskich o poparcie międzynarodowego moratorium na górnictwo głębokomorskie⁽¹⁸⁾;
7. podkreśla, że w polityce europejskiej należy przeanalizować powiązania między lądem a morzem, w tym wyciekanie azotu i fosforu w wyniku intensywnego rolnictwa i zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi; podkreśla ponadto, że podejście „Jedno zdrowie” musi znajdować odzwierciedlenie w głównym nurcie polityki, i uznaje powiązania między zdrowiem ludzi, zwierząt i środowiska;
8. jest zaniepokojony faktem, że wsparcie dla sektora udzielane na podstawie umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów często nie przynosi bezpośrednich korzyści lokalnym rybakom i społecznościom nadbrzeżnym w państwach trzecich; ponawia apel do Komisji o dopilnowanie, by takie umowy były zgodne z celami zrównoważonego rozwoju, zobowiązaniami UE w zakresie ochrony środowiska i celami wspólnej polityki rybołówstwa UE; wzywa UE do zwiększenia przejrzystości, gromadzenia danych (szczególnie dotyczących połowów, rejestracji statków i warunków pracy) oraz wymogów w zakresie sprawozdawczości w zawieranych umowach o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, a także do utworzenia scentralizowanej bazy danych społeczno-gospodarczych dla wszystkich statków UE, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności;
9. podkreśla potrzebę włączenia do ram zarządzania światowymi oceanami kwestii związanych z zatrudnieniem na morzu i praw człowieka; wzywa Komisję, aby podjęła ukierunkowane działania w celu promowania standardów godnej pracy w światowym rybołówstwie, mając na uwadze związek między nadużyciami w pracy i w dziedzinie praw człowieka a niezrównoważonymi i destrukcyjnymi praktykami połowowymi, w szczególności nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami (połowy NNN);
10. wzywa Radę i jej rotacyjne prezydencje do opracowania i wdrożenia długoterminowej strategicznej wizji w zagadnieniach morskich, aby UE stała się światowym liderem w dziedzinie zrównoważonego rozwoju oceanów, a w szczególności w zakresie ochrony oceanów i ich ekosystemów, w celu zaradzenia obecnym kryzysom środowiskowym i klimatycznym;

⁽¹⁸⁾ Zob. sprawozdanie Komisji na temat niebieskiej gospodarki UE za 2022 r., 3 maja 2022 r.

Czwartek, 6 października 2022 r.

11. przypomina o zasadzie spójności polityki na rzecz rozwoju, do której zobowiązały się UE i jej państwa członkowskie i która ma na celu zminimalizowanie sprzeczności i stworzenie synergii między różnymi strategiami politycznymi UE; podkreśla w związku z tym kluczową rolę polityki rozwojowej UE, która powinna pomóc krajom partnerskim w osiągnięciu wyżej wymienionych wspólnych celów dotyczących oceanów i ludzkości;

12. podkreśla znaczenie ochrony populacji wielorybów, zarówno z perspektywy różnorodności biologicznej, jak i klimatu; zdecydowanie popiera dalsze obowiązywanie światowego moratorium na połowy wielorybów w celach zarobkowych oraz zakaz międzynarodowego handlu komercyjnego produktami z wielorybów; wzywa Japonię, Norwegię i Islandię, aby zaprzestały połowów wielorybów; wzywa UE do zajęcia się niebezpieczeństwami zagrażającymi życiu wielorybów i innych waleni, w tym uderzeniami statków, zaplątaniem się w sieci rybackie, unoszącymi się w wodzie odpadami plastikowymi i zanieczyszczeniem hałasem;

Zapewnienie ochrony w obliczu kryzysu klimatycznego i środowiskowego

13. przypomina swoje stanowisko wyrażone w strategii na rzecz bioróżnorodności, zgodnie z którym zdecydowanie popiera cele UE dotyczące ochrony co najmniej 30 % obszarów morskich UE oraz ścisłej ochrony co najmniej 10 % obszarów morskich UE; oczekuje, że nowe unijne prawo o odbudowie zasobów przyrodniczych zapewni przywrócenie zdegradowanych ekosystemów morskich, biorąc pod uwagę, że zdrowe ekosystemy morskie mogą chronić i przywracać różnorodność biologiczną oraz łagodzić zmianę klimatu, zapewniając wiele usług ekosystemowych; ponawia swój apel o ustanowienie celu odtworzenia co najmniej 30 % obszarów lądowych i morskich UE, wykraczającego poza zwykłą ochronę;

14. przypomina o swoim pełnym poparciu dla ustanowienia dwóch nowych chronionych obszarów morskich obejmujących ponad 3 mln km² we wschodniej Antarktyce i na Morzu Weddella⁽¹⁹⁾; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zdecydowanego zintensyfikowania działań, by zrealizować te plany;

15. popiera wniosek UE o status obserwatora w Radzie Arktycznej; wzywa do zwiększenia ochrony regionu arktycznego, w tym do zakazu poszukiwania ropy naftowej i, tak szybko, jak to możliwe, poszukiwania gazu;

16. przypomina o swoim poparciu dla zakazu wszelkiej szkodliwej dla środowiska przemysłowej działalności wydobywczej, takiej jak górnictwo i wydobywanie surowców kopalnych na chronionych obszarach morskich; ponownie wzywa UE, aby uruchomiła i finansowała programy badań naukowych mających na celu mapowanie bogatych w węgiel siedlisk morskich w wodach UE, co posłuży za podstawę do wyznaczenia takich obszarów jako ściśle chronionych obszarów morskich, aby chronić i przywracać morskie pochłaniacze dwutlenku węgla zgodnie z Ramową konwencją ONZ w sprawie zmian klimatu, a także by chronić i odtwarzać ekosystemy, w szczególności ekosystemy znajdujące się na dnie morskim, zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej, chroniąc je przed działalnością człowieka, taką jak operacje połowowe mające kontakt z dnem, która to działalność mogłaby zakłócać i uwalniać węgiel do słupa wody;

17. przypomina, że rybołówstwo i akwakultura na świecie muszą być zrównoważone środowiskowo i zarządzane zgodnie z celami, które polegają na osiąganiu korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz na wkładzie w dostępność dostaw żywności; podkreśla, że gromadzenie danych naukowych i społeczno-gospodarczych ma zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego zarządzania rybołówstwem; ubolewa, że niedawne rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1614 z 15 września 2022 r. przyjęto mimo niewystarczających danych i konsultacji z zainteresowanymi stronami; wzywa Komisję, aby dokonała przeglądu swojej decyzji w świetle opinii Międzynarodowej Rady Badań Morza, która ma zostać opublikowana w listopadzie 2022 r., oraz po udostępnieniu oceny skutków społeczno-gospodarczych;

18. podkreśla kluczową potrzebę lepszego włączenia przybrzeżnych ekosystemów błękitnego dwutlenku węgla (namorzyny, słone bagna pływowe i trawy morskie) do Europejskiego Zielonego Ładu i zachęca Komisję do dalszych prac nad określeniem solidnych, przejrzystych i opartych na podstawach naukowych metod właściwego rozliczania pochłaniania i emisji dwutlenku węgla z tych ekosystemów w sposób, który nie szkodzi innym celom w zakresie różnorodności biologicznej;

19. podkreśla, że regiony najbardziej oddalone i wyspy mają zasadnicze znaczenie dla sprostania wyzwaniom związanym z oceanami, i wzywa UE do zwiększenia ich roli przy znajdowaniu rozwiązań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, ochrony morskiej różnorodności biologicznej i przejścia na zrównoważoną niebieską gospodarkę, w tym przez promowanie rozwiązań ekosystemowych; wzywa UE do lepszego włączenia regionów najbardziej oddalonych do strategii na rzecz oceanów, w tym w ramach zintegrowanej polityki morskiej;

⁽¹⁹⁾ Jak wyrażono w rezolucji Parlamentu Europejskiego z 8 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia chronionych obszarów morskich Antarktyki i ochrony różnorodności biologicznej Oceanu Południowego.

Czwartek, 6 października 2022 r.

20. przypomina o znaczeniu i pilnej potrzebie ograniczenia ilości odpadów morskich i unikaniu ich wytwarzania, ponieważ zgodnie z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska ⁽²⁰⁾ odpady z tworzyw sztucznych odpowiadają za 80 % wszystkich zanieczyszczeń mórz, a tworzywa sztuczne w oceanach szacuje się na około 75–199 mln ton i, o ile nie zostaną podjęte znaczące działania, ich ilość może wzrosnąć trzykrotnie do 2040 r.; z zadowoleniem przyjmuje trwające negocjacje w sprawie światowego traktatu o zanieczyszczeniach tworzywami sztucznymi i wzywa państwa członkowskie ONZ do osiągnięcia ambitnego i skutecznego porozumienia nie później niż w 2024 r.; podkreśla konieczność zajęcia się kwestią zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi przez ograniczenie ilości odpadów u źródła, priorytetowe ograniczenie stosowania i zużycia tworzyw sztucznych oraz zwiększenie obiegu zamkniętego; ponadto wyraża poparcie dla działań związanych z usuwaniem zanieczyszczeń; zwraca uwagę na gospodarkę tworzyw sztucznych i jej gwałtowny wzrost w wyniku produkcji w ostatnich dziesięcioleciach; wzywa do przyjęcia podejścia systemowego, by odpowiednio rozwiązać problem zanieczyszczenia środowiska tworzywami sztucznymi, w tym mikrodrobinami plastiku; wzywa do przyjęcia międzynarodowych środków mających na celu położenie kresu obecności odpadów jądrowych i wojskowych w oceanach oraz do opracowania praktycznych rozwiązań, by ograniczyć ich obecny wpływ na środowisko i zdrowie;

21. z zadowoleniem przyjmuje niedawno przyjęte porozumienie WTO w sprawie dotacji dla rybołówstwa, które wszystkie strony powinny szybko ratyfikować, ale ubolewa, że nie osiągnięto porozumienia w sprawie ograniczenia dotacji zwiększających przełowienie i nadmierną zdolność połowową floty; wzywa Komisję do niezwłocznego osiągnięcia dalszego porozumienia na forum WTO; podkreśla, że rybołówstwo musi być prowadzone w sposób zrównoważony, gwarantując zminimalizowanie negatywnego wpływu działalności połowowej na ekosystem morski i unikając degradacji środowiska, co jest jednym z celów wspólnej polityki rybołówstwa; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia działań przeciwko nadmiernej zdolności połowowej i przełowieniu, w tym do zakazania dotacji, które przyczyniają się do nadmiernej zdolności połowowej i przełowienia;

22. przypomina, że połowy NNN i przełowienie stanowią poważne zagrożenie dla zrównoważonych połowów i odporności ekosystemów morskich; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do stosowania podejścia „zero tolerancji” w odniesieniu do połowów NNN, ale z zaniepokojeniem odnotowuje wniosek zawarty w sprawozdaniu specjalnym Trybunału Obrachunkowego 20/2022, zgodnie z którym skuteczność systemów kontroli stosowanych w celu zwalczania nielegalnych połowów jest ograniczona z powodu nierównego stosowania kontroli i sankcji przez państwa członkowskie; wzywa państwa członkowskie do poprawy wdrażania rozporządzenia UE w sprawie połowów NNN ⁽²¹⁾ oraz do podjęcia działań następczych w związku z zaleceniami Trybunału Obrachunkowego, a także do zapewnienia odstrasżających sankcji za nielegalne połowy;

23. jest zaniepokojony ponadto przypadkami połowów NNN poza wodami UE; wzywa do wprowadzenia silnego ogólnoswiatowego systemu sankcji odstrasżających oraz wielopłaszczyznowego podejścia do walki z połowami NNN; podkreśla potrzebę ograniczenia zjawiska wykorzystywania tanich bander i zmiany bandery oraz zajęcia się problemem przeładunku na morzu; wzywa Komisję do skutecznego promowania przejrzystości w zakresie własności rzeczywistej struktur korporacyjnych oraz w szerszym ujęciu apeluje do UE, by wzmocniła zdolności w dziedzinie zwalczania korupcji przez wspieranie współpracy między agencjami krajowymi, zacieśnianie współpracy międzynarodowej, poprawę nadzoru nad agencjami ds. rybołówstwa w krajach rozwijających się przy wsparciu unijnym oraz przez udzielanie pomocy regionalnym ośrodkom monitorowania, kontroli i nadzoru oraz grupom zadaniowym;

Promowanie zrównoważonej niebieskiej gospodarki

24. uznaje, że dobry stan oceanów ma zasadnicze znaczenie dla długoterminowego zrównoważenia wielu rodzajów działalności, od rybołówstwa po turystykę i badania naukowe, a skończywszy na żegludze; z zadowoleniem przyjmuje potencjał w pełni zrównoważonej niebieskiej gospodarki w zakresie zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz podkreśla, że bardzo ważne jest, by wspierać te sektory w stawianiu się bardziej zrównoważonymi i w przystosowaniu się do nowych norm Europejskiego Zielonego Ładu;

25. wzywa Komisję i państwa członkowskie do pełnego wdrożenia dyrektywy w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich, z uwzględnieniem wszystkich rodzajów działalności gospodarczej związanej z morzem, w tym rybołówstwa, morskich instalacji energetycznych, szlaków transportu morskiego, systemów rozdziału ruchu, rozwoju portów, turystyki i akwakultury, poprzez zintegrowane i oparte na ekosystemie podejście zapewniające ochronę ekosystemów morskich; przypomina, że konieczne są dalsze wysiłki na rzecz spójnego wdrażania dyrektywy, w której wzywa się państwa członkowskie do stosowania w planowaniu „podejścia ekosystemowego”, z myślą o wprowadzeniu globalnego planowania przestrzennego obszarów morskich;

⁽²⁰⁾ Zob. organ koordynujący ds. mórz Azji Wschodniej Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (COBSEA), „Marine Litter and Plastic Pollution” [Śmieci w morzach i zanieczyszczenie plastikiem] oraz synteza Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska, „From pollution to solution: a global assessment of marine litter and plastic pollution” [Od zanieczyszczenia do rozwiązania: globalna ocena odpadów morskich i zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi], 2021 r.

⁽²¹⁾ Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1.

Czwartek, 6 października 2022 r.

26. przypomina, że oprócz CO₂ i NO₂, dekarbonizacja transportu morskiego powinna obejmować emisje metanu, biorąc pod uwagę, że metan jest ponad 80 razy mocniejszy niż CO₂ w okresie 20 lat, co czyni go drugim najważniejszym gazem cieplarnianym przyczyniającym się w około jednej czwartej do obserwowanego obecnie globalnego ocieplenia;

27. zwraca uwagę, że sadza zarówno zanieczyszcza powietrze, jak i jest nietrwałym czynnikiem wpływającym na zmianę klimatu, który powstaje wraz z cząstkami zawieszonymi podczas spalania i wywołuje znaczący efekt cieplarniany, a także jest drugim co do wielkości powodowanym przez statki czynnikiem przyczyniającym się do ocieplenia klimatu; podkreśla znaczenie ochrony Arktyki, w szczególności przed emisjami ze statków i cząstkami zawieszonymi, oraz przypomina, że we wspólnym komunikacie z 13 października 2021 r. UE zobowiązała się „przewodzić działaniom na rzecz żeglugi o zerowej emisji i zerowym poziomie zanieczyszczeń na Oceanie Arktycznym zgodnie z celami Zielonego Ładu i pakietu »Gotowi na 55«⁽²²⁾; wzywa UE, by dążyła na arenie międzynarodowej i pracowała na rzecz przyjęcia konkretnych środków, pozwalających osiągnąć bezemisyjną i pozbawioną zanieczyszczeń żeglugę w Arktyce;

28. wyraża zaniepokojenie hałasem podmorskim powodowanym przez transport morski, palowanie i inną działalność morską, a także kolizjami waleniami ze statkami, które mają negatywny wpływ na ekosystemy morskie i dobrostan gatunków morskich; wzywa Komisję do określenia i zaproponowania środków mających na celu rozwiązanie tych problemów;

29. podkreśla, że podmorskie wiercenia paliw kopalnych stanowią zagrożenie dla oceanów; podkreśla, że wykorzystanie paliw kopalnych jeszcze bardziej przyczyni się do zmiany klimatu i przyspieszy ją; jest zdania, że UE musi współpracować z partnerami międzynarodowymi, by sprawiedliwie odejść od odwiertów morskich paliw kopalnych;

30. przypomina swoje stanowisko w odniesieniu do rozporządzenia w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji⁽²³⁾ oraz dyrektywy w sprawie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji⁽²⁴⁾ w celu ustanowienia funduszu dla oceanów, by poprawić efektywność energetyczną statków i wspierać inwestycje mające na celu przyczynienie się do dekarbonizacji transportu morskiego, takie jak napęd wiatrowy, w tym w żegludze morskiej bliskiego zasięgu i w portach;

31. podkreśla potrzebę szybkiego wdrożenia projektów dotyczących zrównoważonej energii z morskich źródeł odnawialnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich wpływu na ekosystemy, w tym gatunków wędrownych, oraz skutków środowiskowych, społecznych i gospodarczych; podkreśla, że dla Europy korzystna byłaby budowa silnego wewnętrznego rynku energii z morskich źródeł odnawialnych, aby mogła ona nadal wzmacniać swoją pozycję technologicznego lidera w tej dziedzinie i w ten sposób tworzyć nowe światowe możliwości eksportowe dla przemysłu europejskiego;

32. podkreśla, że UE powinna dawać przykład, przyjmując ambitne wymogi prawne dotyczące dekarbonizacji transportu morskiego i uczynienia go bardziej zrównoważonym, a jednocześnie wspierać i promować środki, które są co najmniej porównywalne pod względem ambicji na forach międzynarodowych, takich jak Międzynarodowa Organizacja Morska, umożliwiając sektorowi transportu morskiego stopniowe ograniczanie emisji gazów cieplarnianych na całym świecie i zgodnie z porozumieniem paryskim; podkreśla, że w przypadku przyjęcia takich środków przez Międzynarodową Organizację Morską Komisja powinna przeanalizować ich poziom ambicji i ogólną integralność środowiskową, w tym ogólny poziom ambicji w odniesieniu do celów porozumienia paryskiego, celu redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce UE do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.; uważa, że w razie konieczności Komisja powinna przedstawić Parlamentowi i Radzie kolejne wnioski, które zachowują integralność środowiskową i skuteczność działań UE w dziedzinie klimatu oraz uznają suwerenność UE w zakresie regulowania jej udziału w emisjach z międzynarodowych rejsów żeglugowych zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia paryskiego;

33. z zadowoleniem przyjmuje rolę regionalnych organizacji ds. rybołówstwa; wzywa Komisję, aby w ramach negocjacji dotyczących konwencji w sprawie regionalnych organizacji ds. rybołówstwa dopilnowała, aby zatwierdzone środki zarządzania i ochrony były tak samo lub bardziej ambitne niż te ustanowione we wspólnej polityce rybołówstwa, nakładając zharmonizowane przepisy na floty UE niezależnie od obszaru geograficznego, na którym prowadzą one działalność, oraz zapewniając równe warunki działania wszystkim flotom prowadzącym działalność w ramach tych

⁽²²⁾ Wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 13 października 2021 r. zatytułowany „Silniejsze zaangażowanie UE na rzecz pokojowej, zrównoważonej i prosperującej Arktyki”, s. 9 (JOIN(2021) 0027).

⁽²³⁾ Stanowisko z 16 września 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/757 w celu właściwego uwzględnienia globalnego systemu gromadzenia danych na temat zużycia paliwa olejowego przez statki (Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 217).

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 3.

Czwartek, 6 października 2022 r.

konwencji międzynarodowych; wzywa Komisję do zachęcania do tworzenia nowych regionalnych organizacji ds. rybołówstwa oraz do nadawania im ambitnych uprawnień, by poprawić ochronę populacji ryb i zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi, ograniczyć odrzuty oraz poprawić dostępne dane, zgodność i przejrzystość procesu decyzyjnego; zachęca do szerszego stosowania mechanizmów całkowitych dopuszczalnych połowów i kwot, w szczególności w negocjacjach dotyczących konwencji w sprawie regionalnych organizacji ds. rybołówstwa oraz w umowach o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, aby zapewnić skuteczną ochronę zasobów rybnych na świecie;

34. podkreśla potrzebę pełnego uwzględnienia potrzeb społecznych związanych z transformacją zrównoważonej niebieskiej gospodarki; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji siły roboczej, a także do przyciągnięcia nowych pracowników posiadających umiejętności niezbędne do zrównoważonych praktyk gospodarczych;

35. wzywa Komisję, by przeprowadziła i wykorzystała istniejące analizy społeczno-ekonomicznych wyzwań stojących przed społecznościami rybackimi w UE w celu określenia odpowiednich środków wsparcia i dywersyfikacji, aby zagwarantować uczciwą i sprawiedliwą transformację;

Podnoszenie świadomości, promowanie badań i wiedzy

36. podkreśla potrzebę wspierania badań i innowacji w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu oceanów i morskich odnawialnych źródeł energii, aby UE stała się liderem ekologicznych statków, statków rybackich i portów; podkreśla, że należy zapewnić finansowanie na rzecz ekosystemów głębinowych i głębinowej różnorodności biologicznej; wzywa do podjęcia zdecydowanych działań, by rozwiązać problem zanieczyszczenia pochodzącego ze statków i nielegalnego zrzutu odpadów; wzywa UE do odegrania wiodącej roli w tworzeniu zielonych korytarzy i połączeń między zielonymi portami na całym świecie, by wzmocnić i zwiększyć skalę transformacji ekologicznej w sektorze morskim; wzywa do podjęcia zdecydowanych działań, by rozwiązać problem zanieczyszczenia pochodzącego ze statków i nielegalnego zrzutu odpadów;

37. uważa, że w nadchodzących latach należy znacząco zwiększyć rozwój i produkcję zrównoważonych paliw żeglugowych oraz że UE i jej państwa członkowskie powinny inwestować w badania obejmujące zrównoważone paliwa żeglugowe i w ich produkcję, ponieważ stanowią one szansę zarówno środowiskową, jak i przemysłową; wzywa Komisję do zbadania możliwości utworzenia unijnego centrum badawczego ds. zrównoważonych paliw i technologii żeglugowych, które pomogłoby koordynować wysiłki zainteresowanych stron zaangażowanych w rozwój zrównoważonych paliw żeglugowych;

38. wyraża poparcie dla dekady nauki o oceanach na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz dla „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters” [Misja Rozwiązania 2030: Odbudujmy nasz ocean i nasze wody] Komisji, której celem jest przyspieszenie gromadzenia wiedzy i danych oraz regeneracja oceanów, a także promowanie cyklicznej wizji regeneracji oceanów, mórz i rzek poprzez konkretne i regionalne projekty pilotażowe;

39. uznaje potrzebę zaangażowania społeczności naukowych w koordynację wysiłków na rzecz zrównoważonej przyszłości oceanów, która usprawni nowe sposoby produkcji i wymiany wiedzy; wzywa zatem UE, by opowiedziała się za utworzeniem międzynarodowego panelu ds. zrównoważonych oceanów na podobieństwo Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu, by stworzyć podstawy przyszłego ładu administracyjno-regulacyjnego i zarządzania oceanami;

40. popiera wysiłki międzyrządowej koalicji o wysokim poziomie ambicji na rzecz przyrody i ludzi pod przewodnictwem Kostaryki, Francji i Zjednoczonego Królestwa; z zadowoleniem przyjmuje członkostwo Komisji w tej koalicji; przypomina o zobowiązaniu UE do ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów i zasobów morskich, jak określono w celu zrównoważonego rozwoju nr 14 Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030;

o

o o

41. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

Środa, 5 października 2022 r.

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0345

Strategiczne stosunki i partnerstwo UE z Rogiem Afryki**Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2022 r. dla Rady, Komisji i Wiceprzewodniczącego Komisji/ Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie Rogu Afryki (2021/2206(INI))**

(2023/C 132/16)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje Rady z 10 maja 2021 r. pt. „Róg Afryki: priorytet geostrategiczny UE”, a w szczególności ich ust. 28 dotyczący dostępu do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz poszanowania praw w tej dziedzinie,
- uwzględniając wspólne oświadczenie końcowe szóstego szczytu Unia Europejska – Unia Afrykańska z 18 lutego 2022 r. pt. „Wspólna wizja na 2030 r.”,
- uwzględniając konkluzje Rady z 25 czerwca 2018 r. w sprawie Rogu Afryki i Morza Czerwonego,
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2020 r. w sprawie współpracy UE–Afryka w dziedzinie bezpieczeństwa w regionie Sahelu, Afryce Zachodniej i Rogu Afryki ⁽¹⁾,
- uwzględniając Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony przyjęty 21 marca 2022 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 marca 2021 r. w sprawie nowej strategii UE–Afryka – partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 listopada 2021 r. w sprawie sytuacji w Somalii ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. w sprawie sytuacji w obozie dla uchodźców w Kakumie w Kenii ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 20 stycznia 2022 r. w sprawie kryzysu politycznego w Sudanie ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 26 listopada 2020 r. w sprawie sytuacji w Etiopii ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 7 października 2021 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Tigraju ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 11 lutego 2021 r. w sprawie sytuacji politycznej w Ugandzie ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 24 października 2019 r. w sprawie sytuacji osób LGBTI w Ugandzie ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 8 października 2020 r. w sprawie Erytrei, w szczególności sprawy Dawita Isaaka ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2016 r. w sprawie sytuacji w Erytrei ⁽¹¹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 24.⁽²⁾ Dz.U. C 494 z 8.12.2021, s. 80.⁽³⁾ Dz.U. C 224 z 8.6.2022, s. 99.⁽⁴⁾ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 114.⁽⁵⁾ Dz.U. C 336 z 2.9.2022, s. 14.⁽⁶⁾ Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 132.⁽⁷⁾ Dz.U. C 132 z 24.3.2022, s. 205.⁽⁸⁾ Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 154.⁽⁹⁾ Dz.U. C 202 z 28.5.2021, s. 54.⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 395 z 29.9.2021, s. 50.⁽¹¹⁾ Dz.U. C 50 z 9.2.2018, s. 57.

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 18 maja 2017 r. w sprawie Sudanu Południowego ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 12 maja 2016 r. w sprawie Dżibuti ⁽¹³⁾,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122, 2242, 2467 i 2493 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2250, 2419 i 2535 w sprawie młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając rezolucje Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów z maja 2014 r. w sprawie ochrony przed przemocą i innymi naruszeniami praw człowieka wobec osób ze względu na ich rzeczywistą lub domniemaną orientację seksualną lub tożsamość płciową oraz z maja 2017 r. w sprawie sytuacji obrońców praw człowieka w Afryce,
- uwzględniając wytyczne w sprawie wolności zrzeszania się i zgromadzeń przyjęte przez Afrykańską Komisję Praw Człowieka i Ludów podczas 60. posiedzenia zwyczajnego w maju 2017 r.,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 25 marca 2020 r. w sprawie planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 (JOIN(2020)0005),
- uwzględniając unijny plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019, zwłaszcza cel 22 lit. b), który zobowiązuje Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, Komisję, Radę i państwa członkowskie do opracowania i wdrożenia polityki UE dotyczącej sprawiedliwości okresu przejściowego,
- uwzględniając Konwencję o zakazie użycia, składowania, produkcji i transferu min przeciwpiechotnych oraz o ich zniszczeniu, a także Konwencję o broni kasetowej,
- uwzględniając porozumienie podpisane na III Regionalnym Forum Ministerialnym w sprawie Migracji w Nairobi (Kenia) 1 kwietnia 2022 r.,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2628 z 31 marca 2022 r. w sprawie przekształcenia misji Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM) w misję przejściową Unii Afrykańskiej w Somalii (ATMIS),
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka z 1989 r.,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 25 września 2015 r. zatytułowaną „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” [Przekształcamy nasz świat: agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030], przyjętą podczas szczytu ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju w Nowym Jorku,
- uwzględniając deklarację ONZ w sprawie eliminacji wszelkich form dyskryminacji opartych na religii lub przekonaniach z 1981 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 12 lutego 2020 r. w sprawie strategii UE mającej położyć kres okaleczaniu żeńskich narządów płciowych na świecie ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego,
- uwzględniając sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka/Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z 3 listopada 2021 r. dotyczące wspólnego dochodzenia w sprawie rzekomych naruszeń międzynarodowych praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa uchodźczego popełnionych przez wszystkie strony konfliktu w Tigraju w Etiopii oraz sprawozdanie Etiopskiej Komisji Praw Człowieka z 11 marca 2022 r. w sprawie naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego mających miejsce od września do grudnia 2021 r. w regionach Afar i Amhara w Etiopii,

⁽¹²⁾ Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 92.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 76 z 28.2.2018, s. 35.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 294 z 23.7.2021, s. 8.

Środa, 5 października 2022 r.

- uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ z 17 grudnia 2021 r., ustanawiającą międzynarodową komisję ekspertów ds. praw człowieka w celu przeprowadzenia dokładnego i bezstronnego śledztwa w sprawie zarzutów dotyczących naruszeń i nadużyć popełnionych od 3 listopada 2020 r. przez wszystkie strony konfliktu w Etiopii,
 - uwzględniając Odnowione porozumienie w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym z 12 września 2018 r.,
 - uwzględniając dokument informacyjny Sztokholmskiego Międzynarodowego Instytutu Badań nad Pokojem z grudnia 2020 r. zatytułowany „The European Union Training Mission in Somalia: an Assessment” [Misja szkoleniowa Unii Europejskiej w Somalii: ocena],
 - uwzględniając art. 118 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0207/2022),
- A. mając na uwadze, że w konkluzjach Rady z 10 maja 2021 r. ustanowiono nową strategię dla Rogu Afryki i nadano nową dynamikę partnerstwu UE i tego regionu, co ma kluczowe znaczenie strategiczne dla Unii;
- B. mając na uwadze, że Róg Afryki jest regionem ważnym strategicznie dla UE ze względów politycznych, ekonomicznych i gospodarczych, od dawna połączonym z Europą więziami politycznymi i gospodarczymi; mając na uwadze, że Róg Afryki ma potencjał wzrostu gospodarczego i politycznego, lecz stoi przed szeregiem poważnych przeszkód, takich jak kryzys związany z COVID-19, niekorzystny wpływ zmiany klimatu, rosnący niedobór wody i brak bezpieczeństwa żywnościowego, pustynnienie i wylesianie, niska odporność na klęski żywiołowe, wzrost liczby ludności i urbanizacja w połączeniu z ograniczonym tworzeniem miejsc pracy i głębokimi nierównościami, brak odpowiedniej infrastruktury, niestabilność i wyzwania polityczne itp.; mając na uwadze, że demokracja, dobre rządy, odpowiedzialność, praworządność, prawa człowieka, równouprawnienie płci oraz integracyjne i partycypacyjne społeczeństwa są konieczne dla pokoju i stabilności w regionie;
- C. mając na uwadze, że kraje Rogu Afryki (Somalia, Etiopia, Sudan, Kenia, Uganda, Erytrea, Sudan Południowy, Dżibuti) są narażone na wspólne ryzyka i zagrożenia, w szczególności związane z krótko- i długoterminowymi skutkami zmian klimatu, terroryzmem dżihadystów, napięciami etnicznymi i problemem słabości rządów; mając na uwadze, że wszystkie kraje regionu charakteryzuje utrzymująca się niestabilność wynikająca z trwających konfliktów i poważnych naruszeń praw człowieka, których dopuszczają się wszystkie strony konfliktu, w tym wcielania dzieci do wojska, ukierunkowanych ataków na ludność cywilną i infrastrukturę cywilną oraz stosowania przemocy seksualnej wobec kobiet i dziewcząt; mając na uwadze, że bezkarność sprawców za zbrodnie wojenne i inne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka pozostają normą, a dążenie do sprawiedliwości dla ofiar jest w znacznej mierze nieosiągalne; mając na uwadze, że w grudniu 2021 r. Rada Praw Człowieka ONZ powołała Komisję Ekspertów ONZ ds. Praw Człowieka w Etiopii w celu zbadania ewentualnych zbrodni wojennych i innych naruszeń;
- D. mając na uwadze, że ogólna sytuacja w regionie jest jeszcze mniej stabilna po wybuchu konfliktu w etiopskim regionie Tigray w listopadzie 2020 r. i jest zagrożona z powodu trudnych przemian politycznych zachodzących w wielu krajach; mając na uwadze, że sytuacja humanitarna w Etiopii jest nadal dramatyczna z powodu konfliktu, suszy i przesiedleń wewnętrznych na dużą skalę; mając na uwadze ogłoszenie przez rząd federalny 24 marca 2022 r. rozejmu humanitarnego, by ułatwić dostęp do pomocy dla Tigraju, który był wcześniej odcięty przez konflikt; mając na uwadze, że 24 sierpnia 2022 r. wznowiono działania wojenne na północy Etiopii; mając na uwadze, że choć konflikt w Etiopii pozostaje bardzo brutalny, wszedł on w inną fazę, biorąc pod uwagę publiczne zobowiązanie obu stron konfliktu do wynegocjowania rozwiązania w ramach Unii Afrykańskiej; mając na uwadze, że budowa i druga faza napełniania przez Etiopię Wielkiej Tamy Etiopskiego Odrodzenia w górnym biegu Nilu w dalszym ciągu powoduje napięcia między Etiopią a krajami sąsiednimi;
- E. mając na uwadze, że UE jest ważnym, długoletnim i wiarygodnym partnerem na rzecz pokoju, bezpieczeństwa, zrównoważonego rozwoju i pomocy humanitarnej w regionie, a także mając na uwadze, że należy odpowiednio uwzględnić to partnerstwo na rzecz pokoju, bezpieczeństwa, demokracji, zrównoważonego rozwoju i pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że istniejące organizacje regionalne oraz inne inicjatywy, takie jak Unia Afrykańska i połączona wspólna grupa zadaniowa, odgrywają także czołową rolę w rozwiązywaniu problemów bezpieczeństwa w Rogu Afryki;

Środa, 5 października 2022 r.

- F. mając na uwadze, że 20 i 21 czerwca 2022 r. odbyła się pierwsza konferencja Chin i Rogu Afryki poświęcona pokojowi, zarządzaniu i rozwojowi; mając na uwadze, że chiński specjalny wysłannik ds. Rogu Afryki Xue Bing, który był obecny na posiedzeniu, zaoferował bezwarunkowe poparcie Pekinu dla rozwiązania konfliktów w regionie, wzywając jednocześnie do niezależności tych krajów od ingerencji zagranicznej;
- G. mając na uwadze, że sytuacja humanitarna w Sudanie Południowym pogarsza się w wyniku napięć i konfliktów, lokalnej przemocy między społecznościami i powtarzających się powodzi; mając na uwadze, że według szacunków ONZ w 2022 r. Somalia, Etiopia i Kenia potrzebują pilnej pomocy humanitarnej w wysokości 4,4 mld USD, która powinna dotrzeć do 29,1 mln osób; mając na uwadze, że do kwietnia 2022 r. społeczność międzynarodowa zaspokoiła jedynie 5 % tych potrzeb; mając na uwadze, że susza spowodowała już śmierć około 3 mln zwierząt gospodarskich w południowej Etiopii i w suchych regionach Kenii, a w Somalii padło około 30 % stad należących do gospodarstw domowych; mając na uwadze, że plaga szarańczy w Afryce Wschodniej jest najgorsza od 25 lat w Etiopii i Somalii oraz najgorsza od 70 lat w Kenii i stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego w regionie; mając na uwadze, że w okresie od stycznia do czerwca 2022 r. w Etiopii, Kenii i Somalii przyjęto około 568 000 dzieci do leczenia ostrego ciężkiego niedożywienia, a szacuje się, że w tych trzech krajach około 6,5 mln dzieci cierpi z powodu ciężkiego niedożywienia; mając na uwadze, że grupa robocza ds. bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia szacuje obecnie, że do lutego 2023 r. od 23 do 26 mln osób może stanąć w obliczu wysokiego poziomu poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego, głównie z powodu suszy w regionie, jeżeli zawiodą opady deszczu w okresie od października do grudnia; mając na uwadze, że według prognoz ekspertów wzmożone przemieszczanie się szarańczy między Kenią, Etiopią i Somalią jeszcze bardziej pogorszy i tak już niepewną sytuację w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego; mając na uwadze katastrofalne skutki wojny w Ukrainie charakteryzujące się wzrostem na dotąd nienotowany poziom cen żywności, paliw i surowców, co pogłębia poważny kryzys żywnościowy, którego doświadczają kraje Rogu Afryki;
- H. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 postawiła przed regionem wyzwania zdrowotne, społeczno-gospodarcze i polityczne, pogłębiając ubóstwo, zwiększając nierówności oraz pogarszając strukturalną i głęboko zakorzoną dyskryminację, co miało katastrofalny wpływ na prawa człowieka i wolność obywatelską, zwłaszcza w przypadku grup mniejszości i osób znajdujących się w trudnej sytuacji; mając na uwadze, że w tym kontekście niektóre rządy wykorzystywały ustawodawstwo związane z pandemią COVID-19 do ograniczania praw człowieka;
- I. mając na uwadze, że Róg Afryki nadal jest regionem pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia znacznych przepływów migracyjnych do innych krajów w szerszym regionie, a także do UE; mając na uwadze, że ubóstwo i brak bezpieczeństwa wzajemnie na siebie wpływają i są najważniejszymi czynnikami powodującymi masowe przesiedlenia ludności w regionie Rogu Afryki, zwłaszcza wśród młodych ludzi; mając na uwadze, że w Afryce Wschodniej i w Rogu Afryki jest ponad 7,7 mln pracowników migrujących, przy czym Etiopia, Kenia i Uganda to trzy kraje przyjmujące największą liczbę migrantów międzynarodowych poszukujących lepszych możliwości gospodarczych i środków do życia;
- J. mając na uwadze, że napięcia polityczne, konflikty, klęski żywiołowe i skutki zmiany klimatu są główną przyczyną znacznej liczby uchodźców i przesiedleńców w większości regionów; mając na uwadze, że sytuacja humanitarna i w zakresie bezpieczeństwa w obozach dla uchodźców i osób wewnątrznie przesiedlonych jest nadal nieustabilizowana; mając na uwadze, że w Dadaab w Kenii znajduje się jeden z największych obozów dla uchodźców na świecie, w którym przebywa ponad 220 000 zarejestrowanych uchodźców somalijskich uciekających przed wojnami domowymi i problemami wywołanymi przez zmianę klimatu; mając na uwadze, że zarządzanie obozem powoduje narastające napięcia między Kenią a Somalią, a uchodźcy nadal żyją w trudnych warunkach, uzależnieni od wsparcia ONZ w zakresie środków do życia;
- K. mając na uwadze, że Róg Afryki, Morze Czerwone i Zatoka Adeńska stają się obszarami będącymi przedmiotem coraz większej troski, gdzie podmioty regionalne i międzynarodowe mają znaczące i często rozbieżne interesy gospodarcze i interesy w zakresie bezpieczeństwa; krzyżują się tam szlaki i tworzy się wąskie gardło w handlu towarami, ponieważ przez Morze Czerwone transportuje się ponad 12 % światowego ładunku morskiego i 40 % handlu Azji z Europą; mając na uwadze, że stabilność, bezpieczeństwo morskie i swoboda żeglugi na Morzu Czerwonym i w Zatoce Adeńskiej mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia światowych przepływów energii i europejskiego bezpieczeństwa energetycznego, ponieważ przez cieśninę Bab Al-Mandab przepływa rocznie około 6,2 mln baryłek ropy naftowej i innych produktów naftowych (około 9 % światowych transportów morskich), z czego 3,6 mln jest kierowanych do Europy; mając na uwadze, że bezprawna napaść Rosji na Ukrainę oraz trwający w tym kraju konflikt jeszcze bardziej zwiększą znaczenie tego szlaku handlowego; mając na uwadze, że w kontekście dążenia do ekologicznej i zrównoważonej transformacji przewidzianej w Europejskim Zielonym Ładzie w perspektywie krótkoterminowej konieczność zmniejszenia zależności od Rosji i zróżnicowania dostawców uczyni swobodę żeglugi i bezpieczeństwo morskie na Morzu Czerwonym i w Zatoce Adeńskiej jeszcze istotniejszymi z geostrategicznego punktu widzenia; mając na uwadze zainteresowanie regionem Morza Czerwonego ze względu na jego znaczenie dla stabilności Rogu Afryki, a także jako osi handlu i łączności, jak również wspólną troskę Unii i regionu o stabilność i wolność żeglugi;

Środa, 5 października 2022 r.

- L. mając na uwadze, że jedenaste spotkanie na szczeblu ministerialnym w ramach inicjatywy na rzecz Rogu Afryki odbyło się podczas szczytu UE–Unia Afrykańska, a w spotkaniu ministerialnym po raz pierwszy uczestniczyli członkowie Drużyny Europy; mając na uwadze, że w ramach inicjatywy zebrano ponad 4,5 mld USD od trzech partnerów na rzecz rozwoju: UE, Afrykańskiego Banku Rozwoju i Grupy Banku Światowego; mając na uwadze, że od 2019 r. UE wsparła 64 projekty w Rogu Afryki za pośrednictwem funduszu powierniczego UE, koncentrując się głównie na zwiększeniu możliwości gospodarczych i zatrudnienia oraz poprawie zarządzania i zapobieganiu konfliktom;
- M. mając na uwadze, że dyskryminacja ze względu na płeć i inne formy nierówności są nadal głęboko zakorzenione w wielu krajach regionu, w tym przemoc ze względu na płeć i wysoki poziom przemocy seksualnej związanej z konfliktami, ograniczony dostęp do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, wczesne i przymusowe małżeństwa, wykluczenie dziewcząt w ciąży ze szkół oraz praktyka okaleczania żeńskich narządów płciowych, która pozostaje w krajach Rogu Afryki od dawna praktykowanym zwyczajem;
- N. mając na uwadze, że osoby LGBTIQ są nadal nękanie, zatrzymywane, ścigane, narażone na przemoc ze względu na płeć, a czasem nawet mogą być zabijane za swoją rzeczywistą lub domniemaną orientację seksualną, tożsamość lub ekspresję płciową oraz cechy płciowe; mając na uwadze, że we wszystkich krajach Rogu Afryki, z wyjątkiem Dżibuti, kontakty seksualne odbywające się za obopólną zgodą między osobami tej samej płci są uznawane za przestępstwo; mając na uwadze, że taka kryminalizacja służy usprawiedliwianiu dyskryminacji osób LGBTIQ, oraz mając na uwadze, że uchylenie dyskryminujących przepisów kodeksu karnego jest pierwszym niezbędnym krokiem w kierunku ochrony tych osób przed przemocą; mając na uwadze, że w żadnym z krajów Rogu Afryki nie istnieją przepisy prawne pozwalające na prawne uznanie osób transseksualnych lub chroniące osoby interseksualne przed okaleczeniem narządów płciowych;
- O. mając na uwadze, że od 1 kwietnia 2022 r. misję Unii Afrykańskiej w Somalii (AMISOM) zastąpiono misją przejściową Unii Afrykańskiej w Somalii (ATMIS), której głównym celem jest przekazanie władzy krajowym siłom zbrojnym Somalii w 2024 r.; mając na uwadze, że mandat nowej misji obejmuje m.in. zmniejszenie zagrożenia stwarzanego przez organizację Asz-Szabab, wspieranie budowania zdolności zintegrowanych somalijskich sił bezpieczeństwa i policji, stopniowe przenoszenie obowiązków w zakresie bezpieczeństwa do Somalii oraz wspieranie wysiłków rządu federalnego Somalii i państw członkowskich federacji na rzecz pokoju i pojednania; mając na uwadze, że rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2608 w sprawie piractwa, która służyła za podstawę operacji sił morskich UE Atalanta, nie została odnowiona, w związku z czym dostęp do somalijskich wód terytorialnych jest ograniczony; mając na uwadze, że sytuacja w zakresie bezpieczeństwa jest niestabilna i niepokojąca, a grupa terrorystyczna Asz-Szabab pozostaje aktywna; mając na uwadze, że wybory odbyły się z dwunastomiesięcznym opóźnieniem; mając na uwadze, że kraj boryka się z coraz większymi trudnościami finansowymi, które ograniczają jego zdolność płatniczą; mając na uwadze, że od września 2020 r. pomoc budżetowa UE została zawieszona ze względu na nieukończenie procesu wyborczego, ale bezpośrednie wsparcie dla słabszych grup społecznych nadal jest utrzymywane; mając na uwadze, że według pozarządowych organizacji humanitarnych od czasu inwazji Rosji na Ukrainę ceny pszenicy i oleju wzrosły o 300 % w wielu regionach Somalii, która importuje 90 % swojej pszenicy z Ukrainy i Rosji; mając na uwadze, że według ONZ w marcu 2022 r. ponad 38 % ludności Somalii cierpiało z powodu poważnego braku bezpieczeństwa żywnościowego;
- P. mając na uwadze, że brak odnowienia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2608 ogranicza dostęp operacji Atalanta do somalijskich wód terytorialnych;
- Q. mając na uwadze, że Chiny powołały specjalnego wysłannika ds. Rogu Afryki; mając na uwadze, że Chiny zwiększyły swoją obecność wojskową i dyplomatyczną oraz zacieśniły współpracę gospodarczą z krajami tego regionu;
- R. mając na uwadze impas polityczny, w jakim znajduje się Sudan od zamachu stanu z 25 października 2021 r. oraz bardzo trudne negocjacje między ludnością cywilną a żołnierzami; mając na uwadze bardzo niepokojącą sytuację w zakresie bezpieczeństwa w Darfurze, w którym od listopada 2021 r. ponownie dochodzi do nowych wybuchów przemocy; mając na uwadze trudną sytuację gospodarczą w Sudanie, połączoną z zawieszeniem wypłat z Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego w oczekiwaniu na realne rozwiązanie polityczne i powołanie rządu cywilnego oraz zawieszenie pomocy budżetowej Komisji Europejskiej, przy utrzymaniu bezpośredniej pomocy dla ludności; mając na uwadze, że planowana przez Rosję baza wojskowa otworzy jej strategiczny dostęp do Morza Czerwonego;
- S. mając na uwadze, że ponad 10 lat od uzyskania niepodległości przez Sudan Południowy w 2011 r., realizacja porozumienia pokojowego podpisanego w 2018 r. nadal się opóźnia; mając na uwadze, że prezydent Salva Kiir planuje przeprowadzić wybory powszechne w 2023 r. zgodnie z terminem przewidzianym w porozumieniu pokojowym; mając na uwadze, że polityczna i wojskowa fragmentacja kraju, zarówno między różnymi grupami politycznymi, frakcjami wojskowymi i grupami etnicznymi, jak i w ich obrębie, daje powody do niepokoju;

Środa, 5 października 2022 r.

- T. mając na uwadze, że kenijska scena polityczna jest głęboko spolaryzowana; mając na uwadze, że 9 sierpnia 2022 r. odbyły się wybory powszechne; mając na uwadze, że kraj ten boryka się z problemami gospodarczymi wynikającymi z pandemii COVID-19 i zadłużenia; mając na uwadze potencjał Kenii do odegrania konstruktywnej roli w dziedzinie pokoju i bezpieczeństwa; mając na uwadze dwie podróże Wiceprzewodniczącego Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do Kenii w tym roku: 10 września 2022 r., w ramach podróży regionalnej do Kenii, Mozambiku i Somalii, oraz 29 stycznia 2022 r., by formalnie rozpocząć dialog strategiczny między UE a Kenią, w którym jako główne priorytety wskazano gospodarkę, handel i inwestycje;
- U. mając na uwadze, że prezydent Ugandy Yoweri Museveni został ponownie wybrany na szóstą kadencję po wyborach, które odbyły się 14 stycznia 2021 r.; mając na uwadze, że 30 listopada 2021 r. w Ituri i Północnym Kiwu we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga rozpoczęto operację wojskową w odpowiedzi na serię ataków ze strony Sojuszu Sił Demokratycznych, zbrojnej grupy terrorystycznej powiązanej z Daisz, która pochodzi z Ugandy;
- V. mając na uwadze, że prezydent Isajas Afewerki z Ludowego Frontu na rzecz Demokracji i Sprawiedliwości kieruje Erytreą od uzyskania przez ten kraj niepodległości w 1993 r.; mając na uwadze, że proces demokratyzacji, który rozpoczął się wraz z przyjęciem erytrejskiej konstytucji w 1997 r., od tego czasu utknął w martwym punkcie; mając na uwadze, że reżim erytrejski ograniczył większość podstawowych wolności, a sytuacja w zakresie praw człowieka daje powody do wielkiego niepokoju; mając na uwadze, że Erytrea jest jednym z krajów najsłabiej rozwiniętych; mając na uwadze, że dwoma głównymi darczyńcami są Fundusz Światowy i Komisja Europejska, a UE finansuje projekt remontu dróg w Erytrei kwotą 20 mln EUR za pośrednictwem Nadzwyczajnego Funduszu Powierniczego, po tym, jak w 2021 r. umorzono ponad 100 mln EUR w wyniku zaangażowania Erytrei w konflikt w północnej Etiopii;
- W. mając na uwadze wybitnie strategiczne położenie Dżibuti nad cieśniną Bab al-Mandab, jednym z najbardziej ruchliwych korytarzy morskich na świecie, kontrolującym dostęp do Morza Czerwonego, co umożliwia model wzrostu skoncentrowany na rozwoju infrastruktury (porty, linie kolejowe); mając na uwadze, że 9 kwietnia 2021 r. ustępujący prezydent Ismail Omar Guelleh wygrał wybory po raz piąty z rzędu; mając na uwadze, że Dżibuti znajduje się w samym centrum obszaru dotkniętego kryzysem rozciągającego się od Sahelu po Bliski Wschód oraz że chociaż jest krajem stabilnym, jego bezpośrednie otoczenie regionalne jest niestabilne; mając na uwadze znaczące zaangażowanie wojskowe Dżibuti w ATMIS w walce z somalijskimi terrorystami z Asz-Szabab;
1. zaleca, aby Rada, Komisja oraz Wiceprzewodniczący Komisji / Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa:

Wpływ rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie na sytuację w Rogu Afryki

- a) przeprowadzili kompleksową ocenę wcześniejszych strategii i zobowiązań UE wobec Rogu Afryki w celu wyciągnięcia wniosków i odpowiedniej korekty zaangażowania UE w regionie; uznali, że rosyjska wojna napastnicza przeciw Ukrainie ma niepokojące krótko- i długoterminowe konsekwencje dla Rogu Afryki oraz że w odpowiedzi UE musi dostosować swoje zaangażowanie w regionie; zareagowali na – spowodowane bezprawnymi działaniami Rosji – pogorszenie ogólnego stanu bezpieczeństwa w regionie; zajęli się faktem, że Rosja ma już ugruntowane, wielopłaszczyznowe powiązania i wpływy w regionie, w tym przez inwestycje (zarówno cywilne, jak i wojskowe) oraz rozmieszczenie grup paramilitarnych, takich jak grupa Wagnera w Sudanie, oraz uznali, że działania te mogą prowadzić do dalszej destabilizacji obszarów sąsiadujących; przeciwdziałali rosyjskim próbom zorganizowania w regionie kampanii wprowadzających w błąd i dezinformacyjnych, mających na celu podżeganie do nastrojów antyunijnych, przez ustanowienie kompleksowej unijnej strategii komunikacji publicznej, by przeciwdziałać i przezwyciężyć rosyjskie wysiłki, w połączeniu z konkretnymi działaniami i zobowiązaniami uwzględniającymi potrzeby lokalnej ludności; potępiли rozpowszechnianie narracji uzasadniających rosyjską wojnę napastniczą przeciw Ukrainie, czego przykładem jest oświadczenie sudańskiego generała Hemettiego z 23 lutego 2022 r., w którym fałszywie twierdził, że napaść Rosji na Ukrainę miała na celu „ochronę” Rosji; zwiększyli zaangażowanie dyplomatyczne, polityczne, finansowe i humanitarne UE we współpracy z UA, jej komponentami regionalnymi i poszczególnymi krajami przez podjęcie konkretnych działań, które świadczą o zaangażowaniu UE w regionie w celu wspierania podejścia lokalnego i regionalnego, aby zapobiec dalszej niestabilności w regionie, zmniejszać ich podatność na wpływy zagraniczne oraz zająć się negatywnymi konsekwencjami rosyjskiej wojny napastniczej przeciw Ukrainie i na nie reagować; natychmiast pogłęбили współpracę dyplomatyczną z rządami w regionie w celu omówienia i wyjaśnienia katastrofalnych krótko-, średnio- i długoterminowych skutków rosyjskich celów i działań w regionie; uznali, że trwająca rosyjska wojna napastnicza przeciw Ukrainie, a zwłaszcza rosyjska blokada morska, zakłóca łańcuchy dostaw i ma poważny wpływ na

Środa, 5 października 2022 r.

bezpieczeństwo żywnościowe Rogu Afryki zarówno w perspektywie krótko-, jak i średnioterminowej, ponieważ około 90 % pszenicy importuje się z Federacji Rosyjskiej i Ukrainy; uwzględnili fakt, że co najmniej 20 mln osób było już zagrożonych głodem z powodu bezprecedensowej suszy w Kenii, Somalii i Etiopii oraz kryzysu związanego z plagą szarańczy; znacznie zwiększyli wsparcie i pomoc UE dla Rogu Afryki, by wyeliminować ryzyko klęski głodu lub trudności w dostępie do żywności; dostrzegli luki w finansowaniu dla regionu na najbliższe sześć miesięcy, a mianowicie 437 mln USD według Światowego Programu Żywnościowego i 130 mln USD według Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa, a także zrobili wszystko, co w ich mocy, by pomóc w wypełnieniu tych luk i wyjść poza już przyznane 21,5 mln EUR dodatkowej pomocy humanitarnej UE;

Zasady przewodnie

- b) w pełni uznali potencjał i znaczenie strategiczne regionu oraz stworzyli prawdziwie strategiczną wizję współpracy i zaangażowania, nieustannie starając się realizować strategię na rzecz Rogu Afryki i dostosowywać ją w zależności od rozwoju sytuacji w regionie, nadając nową dynamikę korzystnym dla obu stron stosunkom opartym na spójnych, sprawnych i skutecznych konsultacjach oraz wspólnych wartościach, zainteresowaniach i perspektywach; przeszli od przestarzałej mentalności biorcy-dawcy do równorzędnego partnerstwa między UE i Rogiem Afryki w celu stworzenia warunków dla zrównoważonego i pokojowego rozwoju regionu;
- c) koordynowali inicjatywy i wsparcie UE razem z odpowiednikami w Afryce, tak aby to strona afrykańska była odpowiedzialna za programy – w ten sposób Unia będzie pomagać w znajdowaniu afrykańskich rozwiązań na afrykańskie problemy; przyjęli w tym względzie podejście oparte na zasadzie warunkowości, w tym w zakresie kwestii bezpieczeństwa, oparte na zasadzie „więcej za więcej i mniej za mniej”; zauważyli, że rządy krajów otrzymujących pomoc rozwojową czasami wykorzystują ją nieefektywnie, a sporadycznie niezgodnie z przeznaczeniem; ułatwiali wzmacnianie podejścia oddolnego, w ramach którego społeczności lokalne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogą pracować nad budowaniem własnych zdolności oraz lepiej przygotowywać, koordynować i organizować się, aby się stać bardziej odpornymi;
- d) koordynowali wysiłki w regionie z UA i jej komponentami regionalnymi, w szczególności ze Wspólnotą Wschodnioafrykańską i Międzyrządowym Organem ds. Rozwoju (IGAD), a także z ONZ i innymi organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi o podobnych celach, instytucjami finansowymi i poszczególnymi krajami; utrzymali wsparcie dla trwających na tym obszarze misji, które wspomagają te wysiłki, w tym misji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony UE, aby przyczynić się do zbiorowej reakcji mającej na celu osiągnięcie stabilności i rozwoju; zachęcali Zjednoczone Królestwo do koordynacji z UE działań w tym regionie;
- e) przyjęli proaktywne, integracyjne podejście oparte na współpracy i konstruktywnych kontaktach z państwami i podmiotami obecnymi w Rogu Afryki, dzieląc się najlepszymi praktykami i doświadczeniem UE w kwestiach bezpieczeństwa, rozwoju gospodarczego i finansowego, zagadnieniach społecznych i kulturowych, aby wspierać owocną współpracę w regionie i na obszarze morskim, a jednocześnie odgrywać pomocniczą rolę w prowadzeniu dialogu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, zwłaszcza za pośrednictwem Specjalnego Przedstawiciela UE w Rogu Afryki;

Pokój i bezpieczeństwo w regionie

- f) uznali, że brak bezpieczeństwa i niestabilność w Rogu Afryki stanowi poważne zagrożenie dla perspektyw gospodarczych i społecznych całej Afryki, a także dla unijnych i regionalnych obaw związanych bezpieczeństwem; przyczyniali się do bezpieczeństwa i stabilności w regionie przy zastosowaniu zintegrowanego podejścia, wzmacnianie związku między pomocą humanitarną, współpracą na rzecz rozwoju i pokojem przez zapobieganie konfliktom cywilnym, pokojowe rozstrzyganie sporów, rozwiązywanie konfliktów, mediację, budowanie zdolności i działania na rzecz pojednania; dążyli do włączenia młodzieży do głównego nurtu polityki oraz pełnej, równej i znaczącej reprezentacji i aktywnego udziału kobiet w kwestiach pokoju i bezpieczeństwa, w tym przez wspieranie i realizację programów ONZ na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa oraz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, formułując konkretne zobowiązania krótko- i średnioterminowe oraz określając, w jaki sposób będzie to obiektywnie mierzone i zgłaszane; wspierali afrykańskie procesy w ramach UA, IGAD i Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej oraz zajęli się – przez wsparcie polityczne, finansowe, operacyjne i logistyczne – podstawowymi przyczynami konfliktów, ekstremizmu i radykalizacji postaw, takimi jak skrajne ubóstwo i nierówności, skutki zmiany klimatu, w szczególności ograniczone zasoby dóbr, takich jak grunty orne i woda, oraz długotrwałe spory graniczne; wzmacniali strategiczne partnerstwo

Środa, 5 października 2022 r.

UE-UA w zakresie zapobiegania konfliktom, ich rozwiązywania i utrzymywania pokoju; zacieśnili współpracę w tym zakresie z Radą Pokoju i Bezpieczeństwa Unii Afrykańskiej oraz z regionalnymi wspólnotami gospodarczymi; popierali koncepcję bezpieczeństwa ludzi jako uzupełnienie podejścia do bezpieczeństwa państwowego, które wykorzystuje środki i instytucje w służbie jego mieszkańców; wspierali niezbędne usuwanie skażeń spowodowanych przez miny przeciwpiechotne, amunicję kasetową i inne materiały wybuchowe oraz im przeciwdziałanie, gdyż uniemożliwiają one rozwój społeczny i gospodarczy oraz mają nieproporcjonalny wpływ na dzieci, kobiety i grupy zmarginalizowane;

- g) zajęli się możliwymi zagrożeniami i napięciami, które mogą powstać w wyniku budowy Etiopskiej Tamy Wielkiego Odrodzenia przez Etiopię oraz dzielenia się wodami Nilu z Sudanem i Egiptem, które znajdują się w dolnym biegu rzeki; wezwali te trzy kraje do powrotu do wspólnych rozmów i współpracowali z nimi, by znaleźć rozwiązanie wynegocjowane w drodze dyplomatycznej na odpowiednich forach pod auspicjami UA i IGAD, biorąc pod uwagę zainteresowanie Etiopii wytwarzaniem energii wodnej, obawy państw znajdujących się wzdłuż brzegów Nilu dotyczące bezpieczeństwa wodnego, a także przewyższenie zagrożeń związanych z jednostronnym podejściem do wykorzystywania wspólnych zasobów środowiskowych; wzięli pod uwagę, że skutki zmiany klimatu stanowią poważne wyzwanie dla Rogu Afryki i wymagają ścisłej współpracy w regionie w zakresie produkcji zrównoważonej energii oraz dzielenia się zasobami oraz dostrzegli, że Europejski Zielony Ład oferuje istotne możliwości współpracy; zapewнили pomoc finansową i techniczną, a także dzielili się innowacyjnymi technologiami, najlepszymi praktykami i wyciągniętymi wnioskami z naszymi afrykańskimi partnerami, aby mogli oni czerpać korzyści z ekologicznej transformacji układu woda-żywność-energia, oraz zwiększać inwestycje w transformację w regionie, w tym w zintegrowaną infrastrukturę, taką jak ponadnarodowe sieci energetyczne;
- h) koordynowali działania z partnerami i organizacjami międzynarodowymi, by zapewnić terminową i wystarczającą pomoc humanitarną i wsparcie dla krajów dotkniętych konfliktami, ekstremalną suszą i innymi klęskami żywiołowymi oraz napaścią Rosji na Ukrainie, która przyczyniła się do gwałtownego wzrostu kosztów żywności i paliwa oraz zakłóciła globalne łańcuchy dostaw; dostrzegli powiązania między kryzysem klimatycznym, pokojem i konfliktami oraz potrzebę budowania pokoju i działań na rzecz dostosowania do klimatu i łagodzenia jego skutków, a także uwzględniali bezpieczeństwo klimatyczne jako główny element każdej kompleksowej strategii regionalnej; objęli przewodnictwo w zwołaniu społeczności darczyńców na wyjątkową konferencję darczyńców na rzecz Rogu Afryki, aby nie dopuścić do ponownego głodu w regionie;
- i) uznali pozytywne skutki zaangażowania UE i jej partnerów międzynarodowych w ramach misji i operacji, takich jak operacja Atalanta, misja UE dotycząca budowania zdolności w Somalii oraz program UE na rzecz wspierania regionalnego bezpieczeństwa morskiego, zarówno przez prewencyjne zapobieganie atakom pirackim, jak i zmniejszenie wskaźnika powodzenia takich ataków, a także wyrazili niezadowolenie spowodowane brakiem odnowienia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2608, co niestety ogranicza dostęp operacji do somalijskich wód terytorialnych; pochwalili pozytywne wyniki osiągnięte już przez misję Unii Europejskiej dotyczącą budowania zdolności w Somalii w dziedzinie egzekwowania prawa przez ludność cywilną i zadbali o to, by misja ta dysponowała środkami i personelem wystarczającymi do skutecznego działania; wezwali państwa członkowskie do okazywania odpowiedniego zaangażowania w ATMIS i unijną misję szkoleniową w Somalii, pod względem zarówno personelu, jak i środków, aby pomóc somalijskim siłom zbrojnym być zdolnymi do wzięcia odpowiedzialności za zapewnienie bezpieczeństwa w państwie, przy pełnym poszanowaniu międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowych praw człowieka; podkreślili, że UE musi potwierdzić swoje stanowisko jako wiarygodnego partnera dla Somalii, wspierając ATMIS w ramach zintegrowanego podejścia przyjętego w koordynacji z misjami w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony w Somalii, Europejskim Instrumentem na rzecz Pokoju (EPF), operacjami pomocy humanitarnej oraz Instrumentem Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej;
- j) wyrazili zaniepokojenie utrzymującą się działalnością radykalnych bojówek islamskich grup terrorystycznych działających w Rogu Afryki i w krajach ościennych, w szczególności Al-Szabab, Al-Kaidy i Daisz, które mają duże zdolności adaptacyjne i potrafią zdobyć trwałe oparcie wśród ludności; wezwali UE i jej państwa członkowskie do skupienia się na rozprzestrzenianiu się dżihadyzmu w regionie oraz do zapewnienia krajom dotkniętym tym zjawiskiem dostosowanej do potrzeb i skutecznej pomocy w przeciwdziałaniu zarówno bezpośrednim skutkom tej ekspansji, jak i złożonym przyczynom źródłowym, które prowadzą do ekstremizmu, radykalizacji, przemocy, terroryzmu i podatności na rekrutację; uznali, że znaczenie i zdolność do działania organizacji terrorystycznych w regionie są dodatkowo wzmacniane przez przepuszczalność granic państwowych, oraz wspierali krajowe i regionalne wysiłki na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa granic; współpracowali z poszczególnymi państwami i organizacjami regionalnymi, przede wszystkim z Wspólnotą Wschodnioafrykańską, IGAD i siłami szybkiego reagowania Afryki Wschodniej, w celu przyjęcia regionalnego podejścia do zwalczania terroryzmu i eliminowania jego przyczyn;

Środa, 5 października 2022 r.

- (k) zapewnili dostosowane do potrzeb i ukierunkowane na wnioski wsparcie dla UA, jej regionalnych komponentów i poszczególnych krajów w wysiłkach na rzecz poprawy warunków bezpieczeństwa i stabilności; utrzymali wsparcie udzielane w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej w zakresie polityki budowania zdolności na rzecz bezpieczeństwa i rozwoju oraz Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, w szczególności operacji Atalanta i misji szkoleniowej UE w Somalii, oraz zapewnili zgodność ze wspólnym stanowiskiem UE w sprawie wywozu broni i pełne poszanowanie praw człowieka i prawa humanitarne, obowiązków w zakresie oceny ryzyka *ex ante*, stałego monitorowania dostaw technologii wojskowej do podmiotów z państw trzecich oraz skutecznych przepisów dotyczących przejrzystości, w tym identyfikowalności i właściwego wykorzystania materiałów dostarczanych partnerom w ramach EPF, aby pomóc w budowaniu rozliczalnego, solidnego i wiarygodnego sektora bezpieczeństwa; w pełni wykorzystali potencjał Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w tym zakresie i zapewnić ciągłość w stosunku do poprzedniego Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce pod względem jakości i ilości finansowania prowadzonych przez Afrykę inicjatyw; dopilnowali, aby wszystkie zobowiązania finansowe EPF podjęte z Rogiem Afryki przed zbrodniczą inwazją Rosji na Ukrainę zostały wypełnione; zapewnili finansowanie cywilnych komponentów ATMIS;

Demokracja, prawa człowieka i praworządność

- l) w pełni wsparli przemiany demokratyczne, praworządność, budowanie państwowości i otwartą przestrzeń polityczną, odpowiednio dostosowaną do lokalnej specyfiki; wspierali strategie na rzecz procesów pojednania sprzyjających włączeniu społecznemu, w celu ustanowienie wiarygodnych i reprezentatywnych instytucji, które przewidują udział różnych społeczności; angażowali się, zwłaszcza w Somalii, Etiopii i Sudanie, na rzecz zwiększenia wysiłków zmierzających do włączenia niedostatecznie reprezentowanych społeczności i kobiet do polityki na wysokim szczeblu i do organów zarządzających oraz wspierali kraje partnerskie w rozwiązywaniu problemu niezadowolenia i nieufności wobec władz krajowych poprzez środki budowy zaufania; byli gotowi do rozmieszczenia, w razie potrzeby, unijnych misji obserwacji wyborów w celu wspierania procesów wyborczych przed wyborami i w ich trakcie; uznali potencjał dyplomacji parlamentarnej jako narzędzia wspierania dialogu i budowania całościowego partnerstwa między UE, UA i poszczególnymi krajami;
- m) prowadzili partnerską współpracę z afrykańskimi odpowiednikami UE i zacieśnili współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, by rozpoznawać główne wyzwania i priorytety w regionie, takie jak godność ludzka i prawa człowieka, prawa demokratyczne i podstawowe, wyzwania związane z praworządnością, a także łagodzenie skutków kryzysu zdrowotnego wywołanego pandemią COVID-19, oraz aby zajęli się tymi kwestiami; wezwali władze krajowe do przestrzegania wytycznych w sprawie wolności stowarzyszania się i zgromadzeń, przyjętych przez Afrykańską Komisję Praw Człowieka i Ludów oraz do poszanowania wolności mediów, w tym przez zapewnienie możliwości niezależnego działania środków masowego przekazu; wyrazili zaniepokojenie ciągłym występowaniem przemocy i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową i cechy płciowe; wezwali władze krajowe do uchylecia dyskryminujących przepisów, w tym poprzez przegląd kodeksów karnych; zwiększyli wsparcie dla obrońców praw człowieka w regionie; wykazali się elastycznością w korzystaniu ze wszystkich dostępnych im narzędzi i w pełni wdrożyli wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka, zapewniając utrzymanie wewnętrznych mechanizmów ochrony i koordynując wydawanie wiz osobom pragnącym opuścić kraj; wezwali władze krajowe w regionie do zapewnienia środowiska pracy sprzyjającego społeczeństwu obywatelskiemu, a także do ustanowienia konkretnych środków ustawodawczych w celu uznawania i ochrony obrońców praw człowieka oraz zapobiegania ich nękanii i arbitralnym zatrzymaniom; uznali związek między korupcją a powszechnym łamaniem praw człowieka oraz umocnili wsparcie UE w walce z korupcją w regionie; zwiększyli skalę dostarczania pomocy ratującej i podtrzymującej życie, aby pomóc ludziom i społecznościom dotkniętym przez suszę, a jednocześnie pracować nad umożliwieniem społecznościom dążenia do samowystarczalności i budowania odporności na przyszłe wstrząsy; wezwali rządy w całym regionie do zapewnienia pracownikom organizacji humanitarnych dostępu do osób potrzebujących pomocy;
- n) uwzględnili sprawiedliwość okresu przejściowego w podejściu do zarządzania konfliktami w regionie; nadali priorytet, w ramach unijnego wsparcia dla działań związanych ze sprawiedliwością okresu przejściowego, procesom realizowanym na szczeblu lokalnym i krajowym, a także ekspertom lokalnym i regionalnym; zintensyfikowali współpracę UE z krajami partnerskimi oraz organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi, by wspierać zwalczanie bezkarności oraz propagować prawdę, sprawiedliwość, naprawę szkód i gwarancje niepowtórzenia;
- o) wezwali rządy, by podjęły działania na rzecz ochrony praw kobiet i dziewcząt do równości, zdrowia, w tym zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych, edukacji oraz umożliwienia im życia wolnego od przemocy i dyskryminacji ze względu na płeć, przy zapewnieniu podejścia uwzględniającego kwestie płci w celu zniwelowania rosnących różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w czasie kryzysu i konfliktu; pochwalili postępy poczynione w zakresie poprawy dostępu do opieki zdrowotnej w regionie, np. w Kenii i Ugandzie, w szczególności dostępu do ratującego życie leczenia HIV oraz dostępu do innych usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, a także zwiększenia wsparcia UE na rzecz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tym zakresie, które są niezbędne do osiągnięcia celów

Środa, 5 października 2022 r.

zrównoważonego rozwoju ONZ i równouprawnienia płci; usprawnili działania przeciwko okaleczaniu żeńskich narządów płciowych we wszystkich działaniach zewnętrznych UE, jak podkreślono w rezolucji Parlamentu Europejskiego z 12 lutego 2020 r., ze szczególnym uwzględnieniem Rogu Afryki, w którym jest najwięcej na świecie przypadków okaleczania żeńskich narządów płciowych, w tym jego najcięższych form; wezwali władze krajowe w Rogu Afryki, by wdrożyły przepisy zakazujące okaleczania żeńskich narządów płciowych i zapewniły przestrzeganie tych przepisów; zintensyfikowali inicjatywy mające na celu zaangażowanie kobiet w politykę, aby zachęcić do lepszego kształtowania polityki oraz pomóc położyć kres okaleczaniu żeńskich narządów płciowych i przymusowym małżeństwom;

Zrównoważony rozwój gospodarczy sprzyjający rozwojowi społecznemu – społeczeństwo

- p) zwrócili uwagę na rozwój demograficzny w regionie i uznali rolę młodych ludzi i kobiet w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju gospodarczego; zwiększyli wsparcie UE w dziedzinie dostępu do edukacji i szkoleń zawodowych oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji osób aktywnych zawodowo, zgodnie z potrzebami rynku pracy; podkreślili, że umocnienie pozycji młodszych pokoleń i kobiet oraz zapewnienie im realnych perspektyw może przynieść wielorakie korzyści całemu regionowi; wsparli budowanie zdolności lokalnej produkcji szczepionek oraz pomogli we wzmacnianiu lokalnych systemów opieki zdrowotnej i reform strukturalnych w sektorze opieki zdrowotnej; wezwali władze krajowe do zapewnienia powszechnego dostępu do opieki zdrowotnej w oparciu o zasady niedyskryminacji i równego traktowania; przyjęli do wiadomości, że terroryzm i dżihadyzm stanowią najpoważniejszą przeszkodę dla wzrostu gospodarczego w całym Rogu Afryki; odnotowali gospodarczą obecność Asz-Szabab w Rogu Afryki, która polega na przemycie węgla drzewnego i wymuszaniu haraczy od rolników, przedsiębiorstw i organizacji pomocowych; zapewнили wsparcie techniczne, aby umocnić pozycję diaspory w Europie w celu zacieśnienia stosunków biznesowych z tym regionem, w szczególności poprzez umożliwienie wysyłania przekazów pieniężnych za pośrednictwem legalnych, przejrzystych i zaufanych kanałów;
- q) uznali, że zmiana klimatu ma poważny wpływ na Róg Afryki, z daleko idącymi konsekwencjami dla stabilności tego regionu; zwiększyli skalę wspólnych działań na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi, zwłaszcza w odniesieniu do migracji, adaptacji, odporności i zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi; dzielili się korzyściami płynącymi z Europejskiego Zielonego Ładu, zapisanymi w Europejskim prawie o klimacie, z naszymi partnerami oraz pomogli im przyjąć własną agendę w zakresie transformacji klimatycznej, dzieląc się najlepszymi praktykami i dostosowując inicjatywy UE w tym zakresie do istniejących inicjatyw afrykańskich; zwrócili szczególną uwagę na skutki zmiany klimatu dla bezpieczeństwa ludzi i bezpieczeństwa żywnościowego na świecie oraz na potrzebę prowadzenia przez UE i jej partnerów polityki bezpieczeństwa i obrony odpornej na zmianę klimatu, zgodnie z ambicjami unijnego planu działania dotyczącego zmiany klimatu i obrony, zawartego w Strategicznym Kompasie na rzecz bezpieczeństwa i obrony; współpracowali z odpowiednikami w Afryce w zakresie przyjmowania nowych i innowacyjnych sposobów pełnego wykorzystania potencjału tego regionu, w tym przez wymianę najlepszych praktyk i przyjęcie nowych technologii dla zrównoważonego rolnictwa, które wzmocniłyby lokalną przedsiębiorczość, z myślą o ostatecznym celu, jakim jest zmniejszenie zależności od przywozu żywności i produktów rolnych oraz pobudzenie zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; wsparli apele krajów najsłabiej rozwiniętych o zapewnienie specjalnego finansowania strat i szkód związanych z niekorzystnymi skutkami zmiany klimatu; wsparli także odbudowę dotkniętych regionów i ich ożywienie gospodarcze poprzez przyjęcie dodatkowych specjalnych środków na rzecz finansowania odbudowy i ożywienia; rozważyli zachęcenie państw członkowskich do dalszego stosowania w poszczególnych przypadkach ukierunkowanego zawieszenia, redukcji lub umorzenia długu w odniesieniu do krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich, które są najbardziej narażone, w szczególności w celu przyczynienia się do walki ze zmianami klimatu w kontekście szerszych ram międzynarodowych;
- r) promowali koordynację i współpracę z odpowiednimi dyrekcjami generalnymi Komisji w celu zapewnienia, aby przegląd polityki handlowej UE przyczyniał się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego w regionie, w szczególności poprzez zapewnienie pełnej wykonalności rozdziałów umów o wolnym handlu dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; odnotowali, że konieczne są wysiłki na rzecz zapobiegania naruszeniom praw człowieka i niszczeniu środowiska przez przedsiębiorstwa z siedzibą w UE działające w Rogu Afryki oraz zapewnienie, aby przyszła dyrektywa w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju była odpowiednia do zakładanych celów i przynosiła rzeczywiste postępy w zakresie praw człowieka i środowiska dla społeczności lokalnych; podjęli szczególne starania w celu oceny wszelkich naruszeń związanych z unijnymi strategiami politycznymi, projektami i nakładami finansowymi w regionie oraz w celu zapobiegania takim naruszeniom, w tym przez stworzenie mechanizmu składania skarg przeznaczanego dla osób lub grup, których prawa mogły zostać naruszone w wyniku działań UE w tych państwach; wezwali publiczne instytucje finansowe, w tym Europejski Bank Inwestycyjny, wraz z Komisją, do dopilnowania, by inwestycje UE były zgodne z międzynarodowymi celami w zakresie środowiska i klimatu, w szczególności z porozumieniem paryskim i Agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, oraz by wykorzystywać je do kierowania sprawiedliwą transformacją klimatyczną zgodnie z celami Europejskiego Zielonego Ładu; dopilnowali, aby żadne inwestycje w regionie nie służyły do finansowania sektorów napędzających kryzys klimatyczny, zwłaszcza przemysłu paliw kopalnych;

Środa, 5 października 2022 r.

- s) poświęcili szczególnie dużo uwagi szeroko zakrojonym projektom organizowanym na szczeblu lokalnym, zwłaszcza na obszarach najbardziej oddalonych, które to projekty są mniej inwazyjne z punktu widzenia środowiska, ale skuteczniej poprawiają jakość życia ludzi, np. pozasieciowym systemom energii słonecznej, systemom nawadniającym, systemom oczyszczania wody i systemom sanitarnym; dopilnowali także, by inwestycje UE w zrównoważoną energię w Afryce przynosiły korzyści przede wszystkim lokalnej ludności w celu położenia kresu ubóstwu energetycznemu; wezwali UE do pomocy rolnikom w Rogu Afryki w zmniejszeniu zależności od nawozów mineralnych i znalezieniu alternatyw agronomicznych poprzez politykę zewnętrzną i politykę rozwoju, aby przeciwdziałać wpływowi nawozów na klimat i środowisko; wezwali państwa członkowskie do współpracy z Komisją w zakresie priorytetowego traktowania partnerstwa z przedsiębiorstwami krajowymi z krajów najsłabiej rozwiniętych, które stosują zrównoważone i sprzyjające włączeniu społecznemu modele biznesowe;

Migracja

- t) podkreślili, że Róg Afryki obejmuje niektóre z głównych krajów pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia znacznych przepływów migracyjnych do innych krajów w regionie, a także do UE; przyjęli holistyczne podejście do migracji, które uwzględnia specyfikę konfliktów i ich kontekst oraz koncentruje się w pierwszej kolejności na człowieku, zgodnie z procesem chartumskim, Globalnym porozumieniem na rzecz bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji oraz pracą regionalnego ministerialnego forum ds. migracji w Afryce Wschodniej i Rogu Afryki, biorąc pod uwagę różne przyczyny migracji w regionie i niezmiennie trudne sytuacje migrantów, przestrzegając praw migrantów i uchodźców oraz uznając konieczność, normalność i korzyści z migracji cyrkulacyjnej i mobilności lokalnej w szerszym regionie; współpracowali z partnerami UE w celu wznowienia działań procesu chartumskiego i nadania mu nowej formy, która odzwierciedlałaby obecną rzeczywistość i szereg ograniczeń w podróżowaniu; opracowali długoterminowe partnerstwo, które koncentrowałoby się na bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji; wypracowali trwałe rozwiązanie z krajami partnerskimi w Rogu Afryki w celu złagodzenia skutków migracji w kierunku europejskich granic zewnętrznych; wspierali zacieśnioną współpracę w zakresie bezpieczeństwa granic i zwalczania przestępczości transgranicznej, w tym handlu ludźmi oraz nielegalnego handlu bronią i dziedzictwem kulturowym; zagwarantowali, że wszystkie umowy o współpracy migracyjnej i readmisji z regionem będą ściśle zgodne z międzynarodowymi prawami człowieka i prawem dotyczącym uchodźców, w szczególności z Konwencją genewską dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. i protokołem do niej z 1967 r.; zadbali o to, by środki finansowe uruchomione poprzez fundusze powiernicze UE były skoncentrowane na projektach, które w perspektywie długoterminowej mogą przeciwdziałać przyczynom migracji;
- u) zapewнили natychmiastową pomoc i długoterminowe wsparcie państwom przyjmującym uchodźców i pomagającym im w celu zapewnienia uchodźcom ochrony; ułatwili przesiedlenie osób wysiedlonych, w tym osób wewnętrznie przesiedlonych; koordynowali wysiłki dyplomatyczne w celu wezwania rządów krajów w regionie zaangażowanych w trwające konflikty, by zaprzęstały masowych ataków na ludność cywilną i infrastrukturę cywilną oraz by chroniły ludność cywilną, w tym podjęły wszelkie kroki w celu zapewnienia uchodźcom i osobom wewnętrznie przesiedlonym ochrony i pełnego dostępu do pomocy humanitarnej, w tym żywności, wody i schronienia; zapewнили wsparcie krajom regionu w celu uwzględnienia wysiłków wspierających odpowiednie reformy, które zapewnią lepsze zarządzanie mobilnością pasterzy i poprawią trudną sytuację ekonomiczną w czasie kryzysów, takich jak susze, co pozwoli lepiej kontrolować czynniki przyczyniające się do napięć i konfliktów z udziałem społeczności pasterskich;

Integracja regionalna

- v) przyjęli podejście „drużyna Europy” w regionie, współpracując z UA, organizacjami regionalnymi i szerokim spektrum partnerów i podmiotów, w tym z partnerami z sektora prywatnego, wspierając inicjatywy Afrykanów; nadal monitorowali i wspierali inicjatywę na rzecz Rogu Afryki, której UE jest partnerem strategicznym, oraz jej cel, jakim jest gromadzenie kapitału w celu wspierania łączności i otwierania możliwości w regionie, tworzenia miejsc pracy, złagodzenia pojawiających się zagrożeń, wzmacniania odporności i torowania drogi do poprawy stosunków sąsiedzkich;
- w) uznali, że bezpieczna i dobrze działająca infrastruktura jest kluczem do spójnego, zrównoważonego i sprawiedliwego rozwoju w regionie; w pełni wykorzystali potencjał sponsorowanych przez UE inicjatyw, których celem jest wzmacnianie integracji i łączności regionalnej; nasilili konsultacje i zwiększyli koordynację z afrykańskimi odpowiednikami przy określaniu, jakie projekty mają być rozwijane w ramach Global Gateway w oparciu o pozytywne rezultaty szóstego szczytu UE-UA; należycie prezentowali Global Gateway jako bardziej ekologiczny, sprawiedliwszy i zrównoważony długoterminowy plan, zwłaszcza w porównaniu z alternatywnymi rozwiązaniami zaproponowanymi przez inne podmioty; wspierali te kraje w regionie, które dążą do przystąpienia do Światowej Organizacji Handlu, oraz wspierali wdrażanie Afrykańskiej Kontynentalnej Srefy Wolnego Handlu; wzywa także, aby zapewнили dalsze wsparcie

Środa, 5 października 2022 r.

i umacnianie UA, Wspólnoty Wschodnioafrykańskiej i IGAD w celu promowania współpracy gospodarczej, zwiększenia integracji regionalnej oraz wspierania stabilności i dyplomacji; uznali, że perspektywa stabilizacji i zrównoważonego rozwoju Rogu Afryki jest głęboko powiązana z perspektywami sąsiednich regionów; rozważyli opracowanie strategii UE na rzecz Morza Czerwonego i Zatoki Adeńskiej;

Wpływ podmiotów trzecich

- x) podkreślali swoje zaniepokojenie coraz bardziej powszechnymi i wielopłaszczyznowymi wpływami i rywalizacją podmiotów trzecich, które nie podzielają wartości i celów UE w regionie, w tym Chin i Rosji, które działają z ambicją promowania ściśle dwustronnych interesów; uznali, że coraz większa obecność tych podmiotów w regionie, w szczególności w sferze gospodarczej, energetycznej, bezpieczeństwa – w tym bezpieczeństwa morskiego – i wojskowej, również poprzez kampanie propagandowe i dezinformacyjne mające na celu zwiększenie roli, jaką odgrywają w tym regionie, przy jednoczesnym osłabieniu działań ich konkurentów, w tym UE, zagraża pokojowi regionalnemu, wysiłkom i pomocy na szczeblu europejskim oraz roli UE jako uprzywilejowanego partnera; rozważyli możliwość podjęcia wszelkich stosownych działań, aby przeciwdziałać tym ingerencjom; promowali wsparcie UE poprzez całościowe podejście do regionu, wspieranie współpracy gospodarczej i zapobieganie konfliktom w przeciwieństwie do podejścia podmiotów trzecich, które ma na celu pogłębienie podziałów i eskalację problemów geopolitycznych; zrobili bilans spójnych i wielosektorowych inwestycji Chin w regionie, wraz z oceną ich skutków, w tym zwiększonej zależności państw afrykańskich, z myślą o rozwiązaniu problemu rosnącej obecności Chin i ich wpływów; wezwali władze tureckie, by działały w nurcie polityki UE oraz aby lepiej skoordynowały swe działania z inicjatywami unijnymi, zwłaszcza z misją szkoleniową UE w Somalii, w celu zwiększenia skuteczności i osiągnięcia lepszych wyników w zakresie bezpieczeństwa i stabilności, a tym samym umożliwienia szybkich i rzeczywistych przemian demokratycznych; umocnili koordynację z partnerami afrykańskimi przy określaniu obszarów priorytetowych, na które powinny być przeznaczone instrumenty UE, oraz przeznaczyli wystarczające środki na osiągnięcie tych celów; zapoznali się z sytuacją w zakresie koncentracji wojsk państw trzecich w regionie, w szczególności z zaawansowanymi planami Rosji dotyczącymi budowy bazy marynarki wojennej na wybrzeżu Sudanu na wprost Morza Czerwonego, a także inauguracji chińskiej bazy wojskowej w Dżibuti w 2017 r.; zwrócili szczególną uwagę na coraz szerszą działalność prywatnych firm ochroniarskich, takich jak wspierana przez Rosję grupa Wagnera, która działa w Sudanie, utrudniając przemiany demokratyczne i wykorzystując słabość krajowe kosztem lokalnej ludności, w celu uniknięcia podobnych negatywnych skutków w innych regionach, oraz aby ściśle współpracowali z UA i poszczególnymi krajami Rogu Afryki w celu stworzenia i uruchomienia skutecznego, odpowiedzialnego i niezawodnego aparatu bezpieczeństwa narodowego w każdym kraju; wezwali wszystkie państwa członkowskie UE do ratyfikowania Międzynarodowej konwencji o zwalczaniu rekrutacji, wykorzystywania, finansowania i szkolenia najemników; ocenili regionalne skutki wojny prowadzonej przez Rosję w Ukrainie;
- y) usprawnili strategiczną komunikację poprzez skuteczne i oparte na faktach kampanie informacji publicznych, aby być bardziej obecnym na szczeblu lokalnym i informować o działaniach UE, jej celach i sponsorowanych przez nią inicjatywach w regionie, tak aby zwiększyć widoczność UE i podkreślić cel wytworzenia wartości dodanej dla lokalnych społeczności, zrównoważony rozwój, pokój i bezpieczeństwo oraz wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, przeciwdziałając jednocześnie dezinformacji i fałszywym narracjom podmiotów trzecich; upoważnili Specjalnego Przedstawiciela UE w Rogu Afryki, by skoncentrował się na działaniach regionalnych oraz zwiększeniu widoczności UE, jej obecności i zaangażowania we wszystkich krajach regionu w celu zacieśnienia relacji; zapewнили większą przejrzystość i widoczność prac Specjalnego Przedstawiciela UE, aby zagwarantować, że priorytetowo potraktuje on rozwiązanie konfliktu, wsparcie w zakresie praw człowieka i demokracji w kontaktach ze swoimi partnerami z regionu oraz że będzie aktywnie współpracował z podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, obrońcami praw człowieka i oponentami, którzy mogą być zagrożeni lub przedmiotem ataków ze strony władz lokalnych;

Kwestie związane z poszczególnymi krajami

- z) w odniesieniu do następujących kwestii szczegółowych dotyczących krajów Rogu Afryki:

Dżibuti

- (i) uznali geostrategiczne znaczenie kraju; odnotowali pozytywny wkład Dżibuti w pokój, bezpieczeństwo i współpracę regionalną w regionie Rogu Afryki, w szczególności przez przyjęcie platformy logistycznej operacji Atalanta oraz obecności wojskowej państw członkowskich UE; zwrócili uwagę na fakt, że projekty budowlane w Dżibuti są w dużej mierze finansowane przez Chiny; inwestycje infrastrukturalne szacuje się na 9,8 mld USD; wyrazili zaniepokojenie z powodu utworzenia w Dżibuti chińskiej bazy morskiej służącej projekcji wojskowej dalekiego zasięgu, a także z powodu przejścia przez Chiny strategicznego portu Doraleh oraz rosnącego zagranicznego długu publicznego kraju,

Środa, 5 października 2022 r.

zaciągniętego w wyniku pożyczek z Chin; zaangażowali się we współpracę z tym krajem, który leży na skrzyżowaniu jednego z najbardziej uczęszczanych szlaków migracyjnych na świecie, w zakresie wspierania jego wysiłków na rzecz przyjmowania uchodźców z regionu oraz w realizację jego globalnych i regionalnych zobowiązań; dzielili się unijną wiedzą fachową i najlepszymi praktykami w zakresie gospodarki wodnej, ponieważ Dżibuti jest jednym z najbardziej suchych krajów na świecie i zmagają się z ekstremalną suszą; wyrazili ubolewanie, że żadne niezależne media nie otrzymały zezwolenia na nadawanie z Dżibuti; wezwali do zapewnienia ochrony źródeł niezależnych mediów dżibutyjskich, które nie mają innego wyboru, jak tylko nadawać i wyrażać swoje poglądy z zagranicy;

Erytrea

- (ii) potępił całkowite dostosowanie Erytrei do rosyjskiej narracji i propagandy oraz wyrazili zaniepokojenie faktem, że Erytrea może stać się platformą rosyjskich wpływów w Rogu Afryki; wezwali władze Erytrei, by zaprzestały militarnego zaangażowania w etiopski konflikt domowy, a także aby ułatwiły zawarcie porozumienia pokojowego między etiopskimi władzami federalnymi a Ludowym Frontem Wyzwolenia Tigraju, które obejmowałoby zakończenie ataków rakietowych dokonywanych przez ten front na terytorium Erytrei; wezwali władze Erytrei do podjęcia konkretnych kroków w kierunku bezwarunkowego wewnętrznego pojednania i uwolnienia wszystkich więźniów politycznych, w tym szwedzko-erytrejskiego pisarza i dziennikarza Davida Isaaka, przetrzymywanego od 2001 r.; stale monitorowali sytuację wewnętrzną i rozważyli stopniowe i proporcjonalne zmniejszenie sankcji UE w przypadku namacalnej i obiektywnej poprawy sytuacji;

Etiopia

- (iii) wsparli wszystkie dyplomatyczne działania na rzecz zakończenia konfliktu trwającego w Etiopii, która odgrywa ważną rolę w Rogu Afryki, zarówno na szczeblu krajowym, jak i w ramach mediacji w UA, która ogłosiła trio mediatorów wysokiego szczebla pod przewodnictwem wysokiego przedstawiciela UA ds. Rogu Afryki Olusegunu Obasanjo, aby nadać pierwszeństwo porozumieniu w sprawie trwałego zawieszenia broni, nieograniczonego dostępu pomocy humanitarnej do wszystkich obszarów oraz natychmiastowego wycofania sił erytrejskich, a także aby ułatwić rozliczalność i pojednanie wewnętrzne; domagali się, aby dialog narodowy był jak najbardziej pluralistyczny, szeroki i przejrzysty oraz aby odbywał się z udziałem przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i partii opozycyjnych, z myślą o osiągnięciu celu tego dialogu, jako prawdziwego katalizatora pojednania; skoordynowali wsparcie między właściwymi instytucjami krajowymi i międzynarodowymi a rządem Etiopii w zakresie wznowienia działalności służby zdrowia, edukacji i innych obiektów i usług publicznych, w tym pomocy dla osób wewnętrznie przesiedlonych i ludności dotkniętej konfliktem; zapoznali się ze sprawozdaniem Amnesty International i Human Rights Watch w sprawie zbrodni przeciwko ludzkości i czystek etnicznych w Tigraju Zachodnim; z zadowoleniem przyjmują powołanie przez Radę Praw Człowieka ONZ międzynarodowej komisji ekspertów ds. praw człowieka w Etiopii (ICHREE) w celu przeprowadzenia szczegółowego i bezstronnego dochodzenia w sprawie zarzutów dotyczących naruszeń i nadużyć popełnionych w Etiopii od 3 listopada 2020 r. przez wszystkie strony konfliktu, działającej jako uzupełnienie etiopskiej międzyresortowej grupy zadaniowej ds. rozliczalności i ustaleń wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego, opublikowanego w sprawozdaniu Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka/Etiopii Komisji Praw Człowieka w listopadzie 2021 r.; wsparli sprawiedliwość okresu przejściowego w celu pociągnięcia do odpowiedzialności sprawców naruszeń praw człowieka za zbrodnie popełnione w czasie konfliktu w Etiopii, w szczególności poprzez umacnianie roli wszystkich zaangażowanych instytucji, takich jak Etiopska Komisja Praw Człowieka, Rada Praw Człowieka ONZ i Międzynarodowy Trybunał Karny; zwrócili uwagę na pewne pozytywne wydarzenia w tym kraju, takie jak rozejm humanitarny z 24 marca 2022 r. oraz uwolnienie niektórych więźniów politycznych, zwiększenie dostępu pomocy humanitarnej podczas rozejmu oraz publiczne zobowiązanie rządu Etiopii i przywódców Tigraju do podjęcia rozmów pokojowych pod egidą UA; uważnie ocenili rozwój sytuacji w Etiopii w celu podjęcia dalszych działań w przypadku pogorszenia się sytuacji; jednocześnie nadal wzywa do pokojowego rozwiązania konfliktu i niezwłocznego rozpoczęcia rozmów pokojowych oraz do zbadania ewentualnej roli UE w procesie mediacji; byli w stanie gotowości do stopniowego przywrócenia wsparcia budżetowego i pomocy UE, jeśli spełnione zostaną określone warunki, takie jak zaprzestanie działań wojennych, pełny i niezakłócony dostęp organizacji humanitarnych do całego terytorium Etiopii, w tym do regionu Tigraj, pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców zbrodni popełnionych w czasie konfliktu oraz wycofanie wojsk erytrejskich z kraju;

Kenia

- (iv) podkreślili duży potencjał Kenii – jako głównego podmiotu w Rogu Afryki pod względem politycznym i gospodarczym – w zakresie zwiększenia stabilności w regionie oraz konstruktywną rolę tego kraju w zapewnieniu pokoju i bezpieczeństwa; wsparli zobowiązania do odnowionego partnerstwa strategicznego z Kenią; pogłębiali stosunki UE-Kenia poprzez wykorzystanie pełnego potencjału dialogu strategicznego między tymi dwoma stronami; z zadowoleniem przyjęli decyzję o wysłaniu unijnej misji obserwacji wyborów na wybory prezydenckie w sierpniu 2022 r.; pochwalili pokojowe rozwiązanie sporu wyborczego po wyborach prezydenckich i zwrócili uwagę na

Środa, 5 października 2022 r.

odpowiedzialną rolę, jaką odegrały w tym zakresie kenijskie sądy; wzywają władze kenijskie do właściwej oceny zbliżającego się ostatecznego sprawozdania misji obserwacji wyborów oraz do wyciągnięcia niezbędnych wniosków w celu dalszej reformy i usprawnienia procesów wyborczych w tym kraju; wyrazili uznanie dla Kenii za wysiłki na rzecz współpracy w obliczu wyzwań środowiskowych, w szczególności zatwierdzenie – w Nairobi w marcu 2022 r. podczas Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska – rezolucji mającej na celu położenie kresu zanieczyszczeniu tworzywami sztucznymi i wypracowanie prawnie wiążącej umowy międzynarodowej do 2024 r.;

Somalia

- (v) przypomnieli, że groźna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa w Somalii jest bardzo niepokojąca oraz że jeśli nie zostanie skutecznie opanowana, może stanowić główny czynnik destabilizacji nie tylko całego Rogu Afryki; z zadowoleniem przyjęli zakończenie wyborów prezydenckich w Somalii i pokojowe przekazanie władzy; wezwali nowo wybranego prezydenta do utworzenia pluralistycznego gabinetu, a nowy rząd do postępów w zakresie kluczowych priorytetów krajowych, w tym do rozwiązania problemu tragicznej sytuacji humanitarnej w tym kraju; rozważyli wznowienie wsparcia ze strony Europy; docenili pozytywne skutki zaangażowania UE w Somalii; podkreślili oczywistą wartość dodaną misji doradczych dla struktur dowodzenia i tym samym zachęcali europejskich uczestników do udziału w operacjach misji szkoleniowych UE; w pełni poparli wysiłki misji ATMIS na rzecz promowania praw człowieka w Somalii oraz wysiłki w zakresie utrzymania pokoju, skierowane przeciwko organizacji Asz-Szabab, która zagraża bezpieczeństwu demokracji i praworządności w tym kraju; współpracowali z UA i instytucjami somalijskimi w zakresie przeglądu mandatu ATMIS, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju instytucjonalnego i zapewnienia wystarczającego wsparcia finansowego za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju; koordynowali wysiłki wraz z UA i IGAD, aby pobudzić proces budowania tożsamości narodowej w Somalii, którego centralnym elementem jest społeczeństwo obywatelskie; zapewnili, by przegląd ATMIS przebiegał równolegle ze stopniowym wzmacnianiem somalijskich sił zbrojnych i cywilnego aparatu bezpieczeństwa, które powinny stać się ostatecznymi gwarantami bezpieczeństwa w kraju; konsultowali się z władzami somalijskimi w celu określenia nowych form współpracy dwustronnej z UE, aby zwiększyć zdolność Somalii do zagwarantowania bezpieczeństwa morskiego i uniknięcia ryzyka ponownego pojawienia się piractwa na jej wodach terytorialnych; wsparli dokładną ocenę wyników oddziałów ATMIS w związku z wysiłkami na rzecz zapobiegania zbrodniom popełnianym przez regularne wojska w Somalii;

Sudan Południowy

- (vi) przyjęli do wiadomości przedłużenie mandatu rządu o kolejne dwa lata, ale podkreślili jego obowiązek poczynienia postępów we wdrażaniu porozumienia pokojowego oraz przygotowania się do wolnych i uczciwych wyborów; w pełni wsparli szybkie wdrażanie porozumienia pokojowego w Sudanie Południowym, w szczególności poprzez kluczowe struktury monitorujące, takie jak wspólna komisja monitorowania i oceny oraz mechanizm monitorowania i weryfikacji zawieszenia broni i ustaleń przejściowych dotyczących bezpieczeństwa, w ścisłej współpracy z UA i IGAD; koordynowali i wspierali inne międzynarodowe i regionalne podmioty w Sudanie Południowym, takie jak UA, IGAD i Troika (USA, Zjednoczone Królestwo i Norwegia), w celu dalszego zdecydowanego zaangażowania w wywieranie nacisku na odnowiony tymczasowy rząd jedności narodowej, aby kontynuował on wdrażanie Odnowionego porozumienia w sprawie rozwiązania konfliktu w Sudanie Południowym, w szczególności jego zadań sprzed okresu przejściowego, w tym reprezentacji kobiet, jak wyszczególniono w porozumieniu;

Sudan

- (vii) ponownie potępił wojskowy zamach stanu z października 2021 r. i przemoc, której dopuszczono się w jego następstwie; koordynowali działania z innymi podmiotami w regionie w celu wywarcia presji na wojsko, aby określiło jasny harmonogram przywrócenia rządów cywilnych, co doprowadzi do jak najszybszego przeprowadzenia uczciwych, otwartych i przejrzystych wyborów powszechnych; przyjęli do wiadomości zadeklarowany przez wojsko zamiar przekazania władzy władzom cywilnym oraz wezwali do przeprowadzenia tej transformacji bez zbędnej zwłoki; wezwali cywilne władze polityczne, by zwiększyły koordynację i współpracę w celu przedstawienia jasnych planów zapewnienia pokojowych przemian; podkreślił, że potrzebne jest szybkie rozwiązanie, ponieważ wszelkie dalsze opóźnienia doprowadziłyby do pogorszenia sytuacji gospodarczej i humanitarnej w całym kraju oraz do zwiększenia i tak już ogromnych problemów, przed którymi stoi ludność Sudanu; wsparli społeczeństwo obywatelskie i działaczy w tym kraju oraz domagali się uwolnienia zatrzymanych działaczy pokojowych i więźniów politycznych; ponowili zdecydowane poparcie dla bieżących wysiłków w ramach mechanizmu trójkrotnego, aby pomóc w pogodzeniu różnic między sudańskimi partiami i inicjatywami, ułatwić przywrócenie przejścia do demokracji

Środa, 5 października 2022 r.

i przetrzeć szlak ku transformacji obywatelskiej i demokratycznej; podkreślili, że należy rozpocząć proces sprawiedliwości okresu przejściowego, aby postawić przed sądem sprawców naruszeń praw człowieka i stworzyć podstawy pojednania narodowego; zintensyfikowali działania UE w terenie w zakresie pomocy humanitarnej i bezpośredniego wsparcia dla ludności, poprawiając warunki życia społeczności lokalnych, a jednocześnie ograniczając narażenie na wpływy Rosji i Chin; wyrazili głębokie zaniepokojenie planowanym utworzeniem rosyjskiej bazy marynarki wojennej w Port Sudan, co miałoby negatywny wpływ na pokój i bezpieczeństwo na Morzu Czerwonym;

Uganda

(viii) uznali ważną rolę, jaką Uganda odegrała w procesie mediacji, który doprowadził do zawarcia porozumienia pokojowego w Sudanie Południowym; z zadowoleniem przyjęli wkład ugandyjskich sił zbrojnych w ATMIS i koordynowali z tym krajem działania dotyczące przyszłości misji; poparli nowy plan parafialny i inne wysiłki na rzecz walki z ubóstwem poprzez podejście oddolne; wyrazili ubolewanie z powodu warunków, w jakich przeprowadzono wybory prezydenckie w styczniu 2021 r., i wzywa władze Ugandy, by promowały otwartą przestrzeń polityczną, która może doprowadzić do uczciwych i przejrzystych wyborów, a także by powstrzymała się od ograniczania dostępu do mediów i mediów społecznościowych; podkreślili fakt, że prawo ludów tubylczych i społeczności lokalnych do dobrowolnej i uprzedniej świadomej zgody jest zapisane w prawie międzynarodowym, i wezwali ugandyjskie władze krajowe do przestrzegania wszystkich podstawowych praw człowieka przy każdej okazji; wyrazili w związku z tym zaniepokojenie poważnymi naruszeniami praw człowieka zgłoszonymi w ramach projektu gazociągu ropy naftowej Afryki Wschodniej, a także związanym z tym ryzykiem nieodwracalnych szkód dla środowiska i klimatu; wezwali UE do pilnego przyjęcia dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju w celu pociągnięcia europejskich przedsiębiorstw do odpowiedzialności, jeżeli ich działalność jest związana z takimi naruszeniami;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszego zalecenia Radzie, Komisji, Wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, oraz – do wiadomości – Unii Afrykańskiej, Międzynarodowemu Organowi ds. Rozwoju i ONZ.

Wtorek, 4 października 2022 r.

III

(Akty przygotowawcze)

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0332

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 851/2004 ustanawiające Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (COM(2020)0726 – C9-0366/2020 – 2020/0320(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2020)0726),
- uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 168 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0366/2020),
- uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając uzasadnioną opinię przedstawioną – na mocy protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności – przez Senat Francji, w której stwierdzono, że projekt aktu ustawodawczego nie jest zgodny z zasadą pomocniczości,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 27 kwietnia 2021 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 7 maja 2021 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 8 grudnia 2021 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 59 Regulaminu,
- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Budżetową,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0253/2021),

1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. C 286 z 16.7.2021, s. 109.

⁽²⁾ Dz.U. C 300 z 27.7.2021, s. 76.

⁽³⁾ Niniejsze stanowisko zastępuje poprawki przyjęte dnia 14 września 2021 r. (Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0376).

Wtorek, 4 października 2022 r.

2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2020)0320

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 851/2004 ustanawiającego Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2370.)

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0333

Poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylającego decyzję nr 1082/2013/UE (COM(2020)0727 – C9-0367/2020 – 2020/0322(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza pierwsze czytanie)

(2023/C 132/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2020)0727),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 168 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0367/2020),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając uzasadnioną opinię przedstawioną – na mocy protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności – przez francuski Senat, w której stwierdzono, że projekt aktu ustawodawczego nie jest zgodny z zasadą pomocniczości,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 27 kwietnia 2021 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z 7 maja 2021 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 29 czerwca 2022 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0247/2021),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu ⁽³⁾;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2020)0322

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylenia decyzji nr 1082/2013/UE

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2371.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 286 z 16.7.2021, s. 109.

⁽²⁾ Dz.U. C 300 z 27.7.2021, s. 76.

⁽³⁾ Niniejsze stanowisko zastępuje poprawki przyjęte dnia 14 września i 11 listopada 2021 r. (Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0377 i P9_TA(2021)0449).

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0336

Środki zarządzania, ochrony i kontroli obowiązujące na obszarze podlegającym kompetencji Komisji ds. Tuńczyka na Oceanie Indyjskim (IOTC) *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego środki zarządzania, ochrony i kontroli obowiązujące na obszarze podlegającym kompetencji Komisji ds. Tuńczyka na Oceanie Indyjskim (IOTC) oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1936/2001, (WE) nr 1984/2003 i (WE) nr 520/2007 (COM(2021)0113 – C9-0095/2021 – 2021/0058(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2021)0113),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 43 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0095/2021),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 9 czerwca 2021 r.⁽¹⁾,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 22 czerwca 2022 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0312/2021),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2021)0058

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie ustanowienia środków zarządzania, ochrony i kontroli mających zastosowanie na obszarze podlegającym kompetencji Komisji ds. Tuńczyka na Oceanie Indyjskim (IOTC) oraz w sprawie zmiany rozporządzeń Rady (WE) nr 1936/2001, (WE) nr 1984/2003 i (WE) nr 520/2007

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2343.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 341 z 24.8.2021, s. 106

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0337

Elastyczna pomoc dla terytoriów (FAST CARE) *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenie (UE) 2021/1060 w odniesieniu do dodatkowej elastyczności w celu przeciwdziałania skutkom agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej FAST (Flexible Assistance for Territories – elastyczna pomoc dla terytoriów) – CARE (COM(2022)0325 – C9-0218/2022 – 2022/0208(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2022)0325),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 177 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0218/2022),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając zobowiązanie przedstawiciela Rady przekazane pismem z dnia 20 lipca 2022 r., do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu Europejskiego, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A9-0232/2022),
1. zatwierdza poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2022)0208

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) 2021/1060 w odniesieniu do dodatkowej elastyczności w celu przeciwdziałania skutkom agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej FAST (Flexible Assistance for Territories – elastyczna pomoc dla terytoriów) – CARE

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2039.)

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0338

Dyrektywa o urządzeniach radiowych: uniwersalna ładowarka urządzeń elektronicznych *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych (COM(2021)0547 – C9-0366/2021 – 2021/0291(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/21)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2021)0547),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0366/2021),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 8 grudnia 2021 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 29 czerwca 2022 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A9-0129/2022),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2021)0291

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany dyrektywy 2014/53/UE w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących udostępniania na rynku urządzeń radiowych

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, dyrektywy (UE) 2022/2380.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 82.

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0340

Jedno unijne okienko w dziedzinie celów ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie celów i zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 952/2013 (COM(2020)0673 – C9-0338/2020 – 2020/0306(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/22)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2020)0673),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2, art. 33 ust. 114 oraz art. 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi Komisja przedstawiła wniosek Parlamentowi (C9-0338/2020),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 24 marca 2021 r.⁽¹⁾,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 15 czerwca 2022 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając pismo Komisji Handlu Międzynarodowego,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A9-0279/2021),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2020)0306

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... ustanawiającego unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie celów oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 952/2013

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2399.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 220 z 9.6.2021, s. 62.

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0341

Statystyka dotycząca nakładów i produkcji w rolnictwie *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyki dotyczącej nakładów i produkcji w rolnictwie oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009, (WE) nr 1185/2009 i dyrektywę Rady 96/16/WE (COM(2021)0037 – C9-0009/2021 – 2021/0020(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2021)0037),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 338 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0009/2021),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 17 czerwca 2022 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A9-0285/2021),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zatwierdza wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego i Rady załączone do niniejszej rezolucji, które zostanie opublikowane w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*;
 3. przyjmuje do wiadomości oświadczenie Komisji załączone do niniejszej rezolucji, które zostanie opublikowane w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*;
 4. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 5. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2021)0020

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie statystyk dotyczących nakładów i produkcji w rolnictwie, zmiany rozporządzenia Komisji (WE) nr 617/2008 oraz uchylecia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009 i (WE) nr 1185/2009 oraz dyrektywy Rady 96/16/WE

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2379.)

Wtorek, 4 października 2022 r.

ZALACZNIK DO REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE ROZPORZĄDZENIA (UE) 2022/2379 W ODNIESIENIU DO ZNACZENIA USTANOWIENIA WE WSZYSTKICH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH DOKUMENTACJI WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN W ROLNICTWIE PROWADZONEJ PRZEZ WŁAŚCIWE ORGANY KRAJOWE

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu w strategii „Od pola do stołu” i w strategii na rzecz bioróżnorodności podkreślono potrzebę przejścia na zrównoważony system żywnościowy, w szczególności poprzez ograniczenie stosowania pestycydów i związanego z nimi ryzyka o 50 % do 2030 r. oraz poprzez zwiększenie udziału rolnictwa ekologicznego i elementów krajobrazu bogatych w różnorodność biologiczną na użytkach rolnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2379 ⁽¹⁾ (SAIO) pełne gromadzenie danych dotyczących stosowania środków ochrony roślin przez użytkowników zawodowych w ramach działalności rolniczej, tj. 95 % stosowania w każdym państwie członkowskim, wymaga wprowadzenia w Unii wymogu prawnego, zgodnie z którym użytkownicy zawodowi środków ochrony roślin przekazują dokumentację w formie elektronicznej właściwym organom krajowym.

Parlament Europejski i Rada uznają znaczenie wprowadzenia takiego wymogu do prawodawstwa Unii i zobowiązują się współpracować w tym celu.

OŚWIADCZENIE KOMISJI W ZWIĄZKU Z ROZPORZĄDZENIEM (UE) 2022/2379 W ODNIESIENIU DO TRWAJĄCYCH PRAC MAJĄCYCH NA CELU ZAGWARANTOWANIE, ŻE DOKUMENTACJA PROWADZONA I PRZECHOWYWANA PRZEZ PROFESJONALNYCH UŻYTKOWNIKÓW ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN BĘDZIE DOSTĘPNA W FORMACIE ELEKTRONICZNYM ZGODNIE Z ART. 67 UST. 1 ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 1107/2009

Głównym celem Unii w ramach Europejskiego Zielonego Ładu oraz strategii „Od pola do stołu” jest ograniczenie stosowania pestycydów chemicznych oraz zmniejszenie związanego z tym ryzyka. W celu zagwarantowania skutecznej i efektywnej polityki w tym zakresie kluczowe są rzetelne i kompleksowe dane dotyczące stosowania pestycydów na poziomie gospodarstw rolnych. Trwające prace mające na celu zagwarantowanie, że dokumentacja prowadzona i przechowywana przez profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin będzie dostępna w formacie elektronicznym, to ważny czynnik umożliwiający realizację obowiązków sprawozdawczych dotyczących pestycydów, zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2379 ⁽²⁾ (SAIO).

W związku z powyższym, na mocy art. 67 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 ⁽³⁾, Komisja przygotowała projekt rozporządzenia wykonawczego w odniesieniu do treści i formatu dokumentacji dotyczącej stosowania środków ochrony roślin, prowadzonej i przechowywanej przez profesjonalnych użytkowników zgodnie z art. 67 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009.

Jeśli przedmiotowe rozporządzenie wykonawcze zostałoby przyjęte w przewidywanej obecnie formie, to szczegółowo uregulowałoby kwestie dotyczące prowadzenia i przechowywania dokumentacji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1107/2009, m.in. przez określenie informacji dokumentowanych przez profesjonalnych użytkowników oraz zagwarantowanie, że dokumentacja ta będzie dostępna w formacie elektronicznym najpóźniej od 1 stycznia 2025 r.

Projekt przedmiotowego rozporządzenia wykonawczego jest obecnie omawiany przez Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz (sekcja „Fitofarmaceutyki – ustawodawstwo”). Zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽⁴⁾ Komisja zamierza w najbliższych miesiącach wystąpić o opinię komitetu.

Komisja zamierza przyjąć przedmiotowe rozporządzenie wykonawcze przed końcem roku 2022.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2379 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie statystyk dotyczących nakładów i produkcji w rolnictwie, zmiany rozporządzenia Komisji (WE) nr 617/2008 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009 i (WE) nr 1185/2009 oraz dyrektywy Rady 96/16/WE (Dz.U. L 315 z 7.12.2022, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2379 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie statystyk dotyczących nakładów i produkcji w rolnictwie, zmiany rozporządzenia Komisji (WE) nr 617/2008 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1165/2008, (WE) nr 543/2009 i (WE) nr 1185/2009 oraz dyrektywy Rady 96/16/WE (Dz.U. L 315 z 7.12.2022, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

Wtorek, 4 października 2022 r.

P9_TA(2022)0342

Zmiana załączników IV i V do rozporządzenia (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego załączniki IV i V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych (COM(2021)0656 – C9-0396/2021 – 2021/0340(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/24)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2021)0656),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0396/2021),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 8 grudnia 2021 r. ⁽¹⁾,
 - po konsultacji z Komitetem Regionów,
 - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 74 ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 29 czerwca 2022 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A9-0092/2022),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu ⁽²⁾;
 2. przyjmuje do wiadomości oświadczenie Komisji załączone do niniejszej rezolucji;
 3. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 4. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, a także parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2021)0340

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 4 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... zmieniającego załączniki IV i V do rozporządzenia (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2400.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 197.

⁽²⁾ Niniejsze stanowisko zastępuje poprawki przyjęte dnia 3 maja 2022 r. (Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0130).

Wtorek, 4 października 2022 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ

Oświadczenie Komisji

Oświadczenie Komisji w związku z przyjęciem rozporządzenia (UE) 2022/2400⁽¹⁾ w sprawie włączenia kodu odpadów 17 05 04 „gleba i kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03” do części 2 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2019/1021

Włączenie kodu odpadów dla „gleby i kamieni, innych niż wymienione w 17 05 03” do części 2 załącznika V nie powinno być rozumiane jako faworyzowanie unieszkodliwiania gleby jako odpadu w stosunku do remediacji w celu zapobiegania wytwarzaniu odpadów.

Jeżeli unieszkodliwianie to najlepszy wariant zagospodarowania odpadów środowiskowych, wyjątkowe odstępstwo od przetwarzania destruktywnego podlega wymogom określonym w art. 7 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2019/1021.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2400 z dnia 23 listopada 2022 r. zmieniające załączniki IV i V do rozporządzenia (UE) 2019/1021 dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych (Dz.U. L 317 z 9.12.2022, s. 24).

Czwartek, 6 października 2022 r.

P9_TA(2022)0348

Tymczasowe złagodzenie zasad wykorzystywania czasów na start lub lądowanie w portach lotniczych Unii *I**

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 6 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (EWG) nr 95/93 w odniesieniu do tymczasowego złagodzenia zasad wykorzystywania czasów na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty ze względu na pandemię COVID-19 (COM(2022)0334 – C9-0225/2022 – 2022/0214(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2023/C 132/25)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2022)0334),
 - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 91 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C9-0225/2022),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 22 września 2022 r. ⁽¹⁾,
 - po konsultacji z Komitetem Regionów,
 - uwzględniając art. 59 i art. 163 Regulaminu,
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
 2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P9_TC1-COD(2022)0214

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 6 października 2022 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/... w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (EWG) nr 95/93 w odniesieniu do tymczasowego złagodzenia zasad wykorzystywania czasów na start lub lądowanie w portach lotniczych Unii ze względu na sytuację epidemiologiczną lub agresję zbrojną

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2022/2038.)

⁽¹⁾ Dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej
L-2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL